

Projecte

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

2014

**INFORME ECONÒMIC I
FINANCER**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

SUMARI

Introducció	5
Primera part - L'economia catalana i el seu entorn	9
1. Síntesi de la situació de l'economia catalana i el seu entorn	11
2. El context econòmic internacional i espanyol	15
3. L'evolució de l'economia catalana	27
3.1. El producte interior brut	29
3.2. El comerç exterior	38
3.3. El mercat de treball	44
3.4. Evolució dels preus	50
3.5. Els salaris i els costos laborals	55
4. Les previsions macroeconòmiques per al 2014	61
Segona part - El sector públic a Catalunya	69
5. El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011 i 2012	71
5.1. La liquidació dels pressupostos de la Generalitat	73
5.2. La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives	98
5.3. La liquidació dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials	102
5.4. Les mesures de consolidació fiscal i el resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat	109
5.5. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa	116
Annex 1. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre 2013	134
Annex 2. La recaptació tributària a Catalunya	145
6. El sector públic local a Catalunya	151
6.1. El marc legal i pressupostari del sector local	153
6.2. Els pressupostos dels ajuntaments	158
6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials	166
6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de l'àrea metropolitana	172
7. L'Administració de l'Estat a Catalunya	183
7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014	185
7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya	201
8. Els fons de la Unió Europea a Catalunya	223
8.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013	226
8.2. Les perspectives financeres per al període 2014-2020	243
Annex. La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central	251

INTRODUCCIÓ

El Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, que aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de la Generalitat de Catalunya, estableix en l'article 31, punt 4, lletra g, que un dels documents que s'ha d'adjuntar al Projecte de Llei de pressupostos de la Generalitat de cada any és un informe econòmic i financer. D'altra banda, l'Ordre ECO/190/2013, de 6 d'agost, per la qual es dicten les normes per elaborar els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2014 estableix en l'article 4.4.1c l'elaboració de l'informe econòmic i financer.

L'informe econòmic i financer que acompanya el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2014 consta de dos grans parts i un annex. El primer apartat es refereix a l'economia catalana i el seu entorn i el segon, al sector públic a Catalunya. A més, i en compliment de la llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, s'inclou també un annex sobre el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

En la primera part s'explica la situació econòmica en què s'emmarquen aquests pressupostos per al 2014. Inclou una visió del context econòmic internacional i espanyol i una descripció de l'evolució de l'economia catalana a partir de l'anàlisi dels principals determinants de la conjuntura econòmica: el producte interior brut, el comerç exterior, el mercat de treball, els preus, els salaris i els costos laborals. Aquesta part de l'informe la completa un capítol amb les previsions de l'escenari macroeconòmic de l'economia catalana pels anys 2013 i 2014.

La segona part d'aquest document inclou una anàlisi de les darreres dades economicofinanceres del sector públic català en tots els seus àmbits: autonòmic, local, estatal i europeu.

En primer lloc, hi ha un capítol sobre el sector públic autonòmic, que recull les dades liquidades dels pressupostos d'ingressos i despeses del sector públic administratiu de la Generalitat del 2011 i del 2012, així com la distribució de les inversions reals executades l'any 2012 per comarques i sectors; també inclou informació sobre la recaptació tributària de l'any 2012 a Catalunya i sobre l'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2013.

Pel que fa a l'àmbit local, s'examinen els pressupostos de l'any 2012 i les liquidacions corresponents a l'exercici 2011 dels diferents ens territorials a Catalunya: ajuntaments, diputacions, consells comarcals i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Quant a l'actuació de l'Administració de l'Estat a Catalunya, es fa un primer capítol dedicat a explicar les grans magnituds del projecte de pressupostos generals de l'Estat de 2014 i posteriorment s'analitzen les xifres sobre les despeses de capital de l'Estat a Catalunya previstes pel 2014 i realitzades l'any 2012.

Finalment, aquesta segona part es tanca amb un capítol sobre els fons de la Unió Europea a Catalunya, que recull informació relativa a l'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013 per a l'any 2012 i s'analitzen les perspectives financeres per al període 2014-2020.

Finalment, en un annex s'incorporen els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per a l'any 2010.

PRIMERA PART
-
L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

1. SÍNTESI DE LA SITUACIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

L'economia mundial viu una fase de creixement pausat, de manera que, malgrat que els resultats previstos per al 2014 són una mica millors que els del 2013, no es preveu que les taxes de creixement a mitjà termini recuperin els valors anteriors a la crisi. Això és així perquè les economies emergents i en desenvolupament, tot i que continuen creixent amb taxes elevades, han perdut part de l'empenta. Pel que fa a les economies desenvolupades, l'evolució econòmica dels EUA presenta un creixement sòlid, però els nivells de deute són motiu de preocupació per a l'economia mundial, com també ho és l'efecte que pot tenir la fi de la seva política monetària expansiva, especialment als països emergents, que ja s'han vist sacsejats per l'anunci, després ajornat, de l'inici d'un canvi de cicle monetari als EUA. D'altra banda, el creixement del Japó es manté força positiu per les mesures d'expansió monetària i fiscal.

A poc a poc, l'economia europea ha recuperat el creixement, per bé que encara mantindrà taxes negatives en el conjunt del 2013 i no és fins al 2014 que començarà a créixer. L'estabilitat financera de la zona euro ha permès la reducció de les primes de risc del deute sobirà entre els estat membres, i aquesta millora ha permès recuperar la confiança dels mercats i facilitar el camí cap al creixement econòmic. Malgrat això, les perspectives de creixement del conjunt de la zona euro són febles i no es preveu que hi hagi canvis significatius a mitjà termini. Entre els factors que limiten el creixement de la zona destaquen la fragmentació del sistema financer i la manca de crèdit que pateixen les economies més febles, que viuen un dur procés de consolidació fiscal que deprimeix la seva economia. La recuperació del crèdit és, doncs, un dels passos imprescindibles per dinamitzar l'economia. En aquest sentit, cal millorar els canals de transmissió de la política monetària europea i continuar reestructurant el sector bancari. És per això que els avanços cap a la unió bancària europea tenen un paper molt important.

Durant el 2013 l'economia espanyola ha continuat el procés de desendeutament del sector privat i de consolidació fiscal de les finances públiques, però les xifres de deute públic s'han enlairat. El retrocés econòmic s'ha anat frenant durant els tres primers trimestres de l'any i, en aquesta línia, s'espera que el 2014 l'economia recuperi un creixement lleugerament positiu. L'ocupació ha continuat disminuint durant el 2013, i es preveu que no hi haurà encara creació neta d'ocupació en el conjunt del 2014. En el context de la Unió Europea, només Grècia supera la taxa d'atur de l'economia espanyola, que té valors rècord. És per això que l'atur és el problema més apressant de la crisi actual que viu Espanya.

El PIB de l'economia catalana, que va deixar de retrocedir durant el segon trimestre del 2013, s'espera que tingui un creixement positiu el tercer trimestre, la qual cosa voldrà dir que s'haurà deixat enrere la recessió iniciada el 2011. No obstant això, el creixement mitjà del 2013 encara es mantindrà negatiu; no serà fins al 2014 que l'economia obtindrà variacions positives. Durant el 2013 el sector exterior ha continuat sent el puntal que ha donat força a l'activitat, especialment de la indústria i de les activitats turístiques; i es preveu que ho continuarà sent el 2014. La demanda interna encara disminuirà el 2014, però molt menys que enguany. La relativa millora del clima econòmic, ajudarà, a poc a poc, a recuperar el consum privat, ara molt dèbil, però la despesa en consum de les administracions públiques tornarà a caure el 2014, per donar compliment al dur procés de consolidació fiscal de la Generalitat i de la resta d'administracions públiques que operen a Catalunya. La debilitat de la inversió pública, afectada també per les restriccions de la despesa pública, ha incidit molt directament en la reducció de la formació bruta de capital en construcció el 2013 i ho continuarà fent el 2014, si bé s'espera que aquesta incidència serà inferior. Tot i això, s'estima que el 2014 el conjunt de la formació bruta de capital recuperarà taxes de creixement lleugerament positives, gràcies a la recuperació de la formació bruta de capital en béns d'equipament, animada per la recuperació de la demanda i l'activitat.

El mercat de treball continua sent el punt d'atenció principal de la situació actual. Durant el 2013 s'ha alentit la caiguda de l'ocupació, després de la forta disminució que va tenir lloc el 2012. De totes maneres, les xifres d'ocupació actuals són inferiors a les de l'any passat, per bé que aquesta situació pot ser que ja s'estigui invertint en termes inter trimestrals. L'atur —i la seva greu repercussió social i econòmica— és la principal xacra de la crisi actual, i superar-lo, un objectiu central. En aquest sentit, l'atur registrat està disminuint, però cal veure si aquesta bona notícia també la confirmen les pròximes dades de l'enquesta de població activa. Les previsions de l'economia catalana que inclou el capítol quatre d'aquest document estimen que durant el conjunt del 2013 encara hi haurà una pèrdua neta de llocs de treball i que no serà fins al 2014 que s'aconseguirà invertir aquests resultats. Com que la recuperació de l'economia serà pausada, cal esperar que es vagi consolidant per a què es vegi reflectida en el mercat laboral. És per això que, molt probablement, la millora de l'ocupació no es farà efectiva fins ben entrat l'any, fet que explica que les previsions de creació d'ocupació siguin molt modestes en mitjana anual, però tendeixin a l'alça en el transcurs de l'any. La taxa d'atur continuarà augmentant el 2013, però es preveu que el 2014 començarà a cedir.

2. EL CONTEXT ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

Els darrers mesos l'economia global ha mostrat un ritme més lent del que s'esperava, si bé es preveu que l'any 2014 torni a guanyar una mica de dinamisme. Aquesta vegada la revisió a la baixa en les previsions sobretot es concentra a les economies emergents, que l'any 2013 registren una expansió més feble. L'anunci, després ajornat, de la intenció dels EUA de començar a restringir el to expansiu de la seva política monetària ha perjudicat especialment a alguns països emergents, que han registrat fortes depreciacions en les seves monedes i sortides de capitals exteriors. Pel contrari, sembla que la zona euro abandona la recessió: la seva recuperació econòmica s'ha reforçat una mica, si bé els països perifèrics segueixen amb una evolució força negativa. Japó manté una fortalesa econòmica considerable, si bé és probable que l'any 2014 hagi de restringir els estímuls fiscals per tal d'assegurar la sostenibilitat del deute públic. Finalment, tot i que el creixement als EUA s'ha mostrat sòlid els darrers mesos, cal esperar a veure l'efecte que pot haver tingut el retard en la decisió d'augmentar el sostre de deute públic (la demora ha provocat el primer tancament temporal del govern federal des de l'any 1995).

Davant de tots aquests esdeveniments, el Fons Monetari Internacional, ha revisat a la baixa les perspectives de creixement mundial en el seu *World Economic Outlook*, publicat a l'octubre de 2013. L'organisme estima que l'economia internacional avançarà aquest any un 2,9% (l'anterior previsió, del mes de juliol, era d'un 3,2%). Per al 2014 s'espera una modesta acceleració del creixement, fins a un 3,6% (dues dècimes menys que la previsió realitzada el juliol). L'escenari previst per a les economies avançades s'ha mantingut estable (es pronostica un increment d'un 1,2% per al 2013 i d'un 2% per al 2014), però en canvi les previsions de creixement de les economies emergents s'han reduït en aproximadament mig punt percentual. El seu creixement continuarà sent relativament alt (augmentaran un 4,5% aquest any i un 5,1% el vinent), però per sota del creixement mitjà que han vingut registrant aquests darrers anys. Tal com ja s'ha avançat, alguns factors cíclics expliquen aquesta desacceleració (com l'augment de la tensió financera global), però al mateix temps, cada vegada hi ha més senyals que suggereixen que el creixement potencial d'aquestes economies s'hauria reduït també per factors estructurals.

Quadre 2.1

Previsions de creixement econòmic

	% variació anual			Diferència amb les projeccions de juliol de 2013 (punts percentuals)	
	2012	Projeccions		2013	2014
		2013	2014		
Economia mundial	3,2	2,9	3,6	-0,3	-0,2
Economies avançades	1,5	1,2	2,0	0,0	0,0
Estats Units	2,8	1,6	2,6	-0,1	-0,2
Japó	2,0	2,0	1,2	-0,1	0,1
UE-27	-0,3	0,0	1,3	0,2	0,1
Regne Unit	0,2	1,4	1,9	0,5	0,4
Eurozona	-0,6	-0,4	1,0	0,1	0,0
Alemanya	0,9	0,5	1,4	0,2	0,1
França	0,0	0,2	1,0	0,3	0,1
Itàlia	-2,4	-1,8	0,7	0,0	0,0
Espanya	-1,6	-1,3	0,2	0,3	0,1
Espanya*	-1,6	-1,3	0,7	nd	nd
Econ. emergents i en desenvolupament	4,9	4,5	5,1	-0,5	-0,4
Xina	7,7	7,6	7,3	-0,2	-0,4
Índia	3,2	3,8	5,1	-1,8	-1,1
Rússia	3,4	1,5	3,0	-1,0	-0,3
Amèrica llatina	2,9	2,7	3,1	-0,3	-0,3

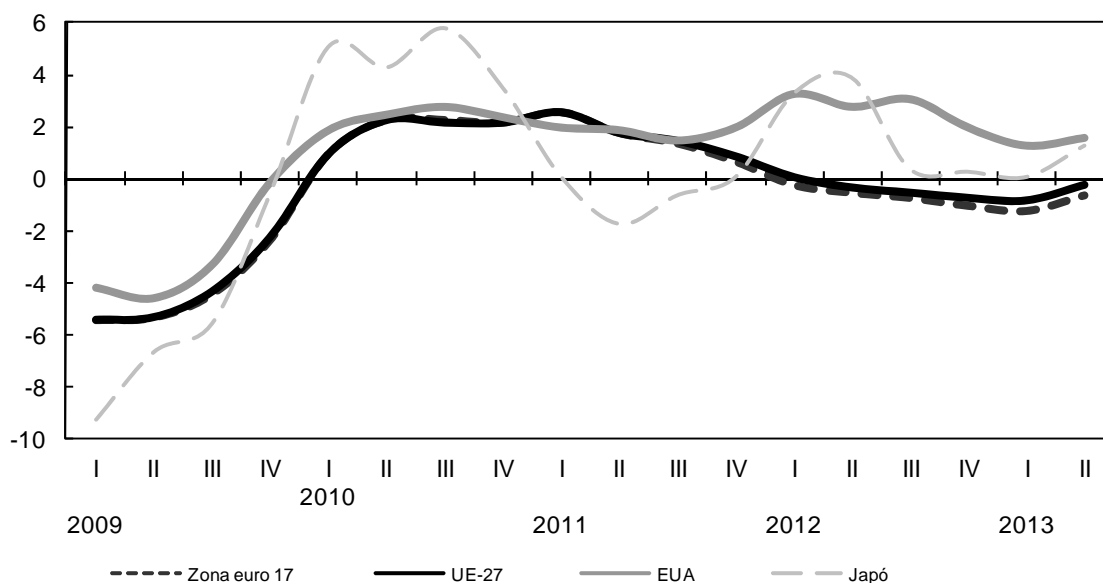
Font: FMI. World Economic Outlook (octubre de 2013). * Previsió del Ministeri d'Economia i Competitivitat (setembre 2013)

Aquest escenari de lent creixement global, a més, compta amb importants riscos a la baixa. En primer lloc, a la zona euro la recuperació no està consolidada. Entre d'altres factors d'incertesa, el grau de fragmentació financera hi continua sent molt significatiu, no s'ha culminat la reestructuració del sector financer i s'avança lentament cap a una unió bancària parcial. El canvi de direcció de la política monetària als EUA també representa un repte, després d'un dilatat període de forta expansió monetària, i s'ha d'evitar que perjudiqui en excés l'estabilitat financera internacional. Pel moment, la reacció dels mercats ha conduït a un augment dels tipus d'interès a llarg termini dels EUA i d'altres economies. Finalment, cal tenir en compte que la sostenibilitat fiscal d'algunes economies avançades no està garantida, i hauran de continuar aplicant plans de consolidació a mitjà termini.

Als EUA a les darrers setmanes la principal preocupació ha estat la possibilitat que no s'aprovés l'augment del sostre de deute públic. Després de que el retard en la decisió suposés el tancament de part del govern federal des de principis d'octubre, el país s'encaminava perillosament cap a la suspensió de pagaments, fet que hauria pogut desencadenar un caos financer a escala internacional. Finalment, a última hora s'ha

aconseguit la seva aprovació amb el suport d'una part del partit republicà, si bé és un compromís de mínims que només eleva el sostre del deute públic fins el 7 de febrer. Al marge d'aquesta qüestió, l'economia dels EUA presenta un creixement moderat, basat en el sòlid augment de la demanda privada i en la recuperació del sector immobiliari (malgrat que els tipus hipotecaris han pujat), mentre que la taxa d'atur també continua reduint-se (tot i que baixa en bona mesura pel descens de la població activa). Per l'any 2013 s'espera que el creixement sigui d'un 1,6%, inferior al ritme de 2012 (d'un 2,8%), pels efectes del pronunciat ajust fiscal derivat del *sequester* (les mesures automàtiques de reducció de despesa pública aprovades pel congrés dels EUA). Per al 2014 s'espera que la consolidació fiscal sigui més suau, i això contribuirà a que el creixement econòmic s'acceleri lleugerament fins a un 2,6%, tot i que les condicions financeres seran més restrictives, tal com suggereix l'augment dels tipus d'interès a llarg termini. En aquest sentit, si bé la Reserva Federal en algun moment ha de començar a abandonar l'expansió monetària, l'FMI preveu que aquest decisió no arribarà fins més endavant i que pel moment el to de la política monetària seguirà sent expansiu.

Gràfic 2.1
Creixement interanual del PIB (%)

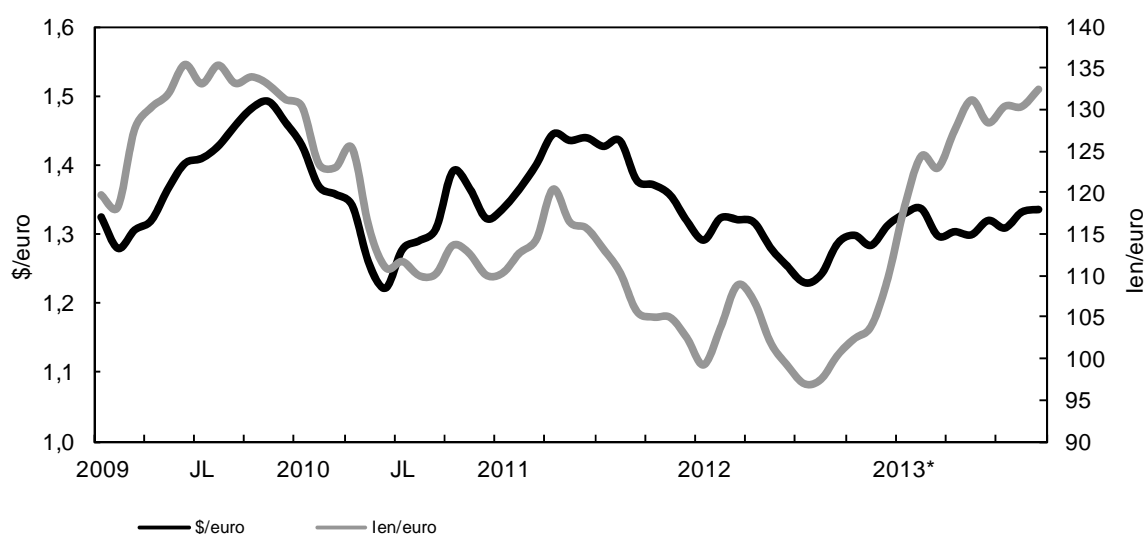

Font: Eurostat.

L'economia japonesa manté la seva sòlida recuperació, i l'FMI preveu que enguany creixerà un 2%. Gran part de la millora s'explica per l'*Abenomics*, és a dir, el programa econòmic impulsat pel primer ministre Shinzo Abe, i que consisteix principalment en una forta expansió monetària qualitativa i quantitativa, i en un important estímul fiscal, com a eines fonamentals per superar definitivament la llarga etapa de deflació. Aquesta nova política econòmica ha aconseguit elevar el consum privat i el preu dels actius. Malgrat l'evolució positiva,

l'economia japonesa s'enfronta a dos reptes: aconseguir que aquesta recuperació cíclica es converteixi en un creixement sostingut i, en segon lloc, posar en marxa una consolidació fiscal amb un horitzó de mitjà termini que asseguri la sostenibilitat de l'elevat deute públic. En aquest sentit, de cara a l'any 2014 s'espera el creixement econòmic sigui una mica inferior (d'un 1,2%), ja que la política fiscal serà menys expansiva (està prevista una alça de l'impost de consum). Al mateix temps, és possible que les exportacions s'accelerïn, per la millora de l'activitat en la resta de les economies avançades i també per la depreciació en el ien.

Gràfic 2.2
Evolució del tipus de canvi de l'euro enfront el dòlar i el ien

*La darrera dada del 2013 correspon al tipus de canvi mitjà del mes de desembre del 2013.

Font: BE i BCE.

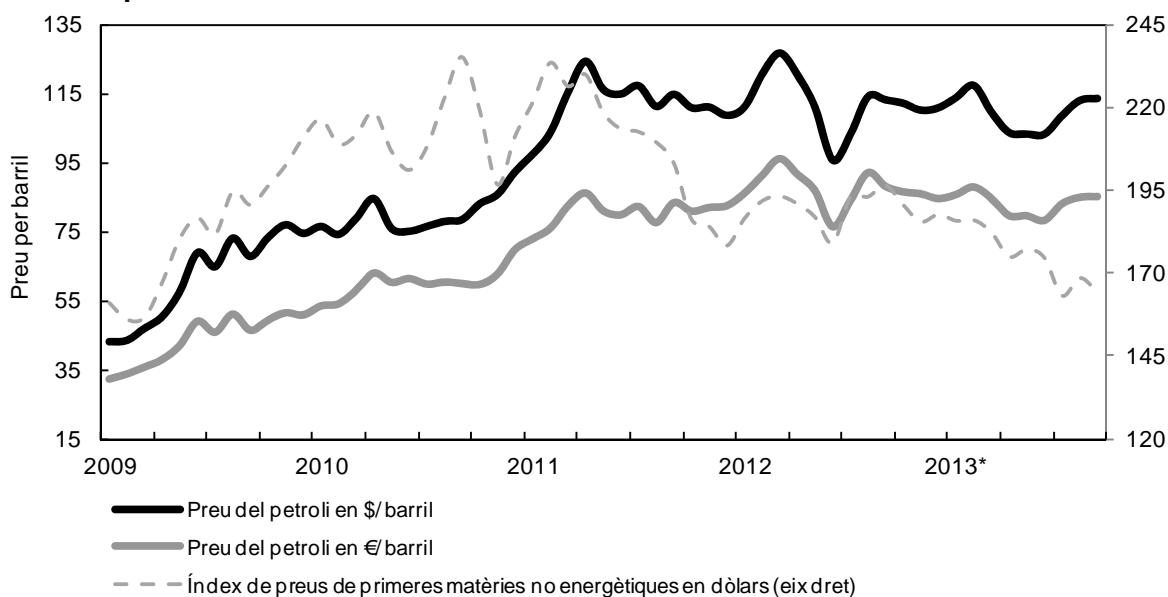
A les economies emergents, la desacceleració econòmica ha resultat més intensa del que es pensava. Tot i que el seu creixement per a aquest any i el vinent encara serà relativament alt, aquestes economies s'han vist fortament afectades per l'increment de la tensió financera als EUA, i això s'ha traduït en un enduriment de les seves condicions financeres, fortes sortides de capitals exteriors, depreciacions de les monedes i caigudes en els preus dels actius. La incidència ha estat força generalitzada a les grans economies emergents, però els països més exposats han estat aquells que mostren més dependència de l'exterior, és a dir, amb amplis dèficits per compte corrent, com Índia, Indonèsia, Turquia, Brasil i Sudàfrica. Amb aquest nou context, les economies emergents s'han d'ajustar a un escenari de menor creixement potencial, i la política econòmica ha d'apostar sobretot per reduir els desequilibris econòmics i per assegurar la sostenibilitat financera i fiscal.

Pel que fa a les economies asiàtiques, les seves previsions de creixement s'han reduït de manera significativa. A la Xina el creixement perd força, i l'FMI xifra que avançarà un 7,6% el

2013 i un 7,3% l'any que ve, clarament per sota del ritme mitjà de creixement del PIB, de més d'un 10% anual, en el període 2000-2011. Les autoritats econòmiques sembla que han acceptat una expansió menys intensa com a via per aconseguir un creixement econòmic més equilibrat, de manera que no s'han posat en marxa mesures d'estímul per compensar la desacceleració. Amb tot, l'FMI adverteix que continua sent molt necessari abordar una reforma financera que assegurí l'estabilitat financera i millori la qualitat del crèdit, així com introduir reformes estructurals que impulsin el consum privat de manera permanent. En el cas de la Índia, la revisió a la baixa en les previsions de creixement ha estat especialment gran, i ara es preveu que la seva economia avançarà un 3,8% el 2013 (enfront l'anterior pronòstic d'un 5,6%) i un 5,1 % el 2014. L'ajust a la baixa s'explica perquè aquesta economia s'ha vist fortament castigada per l'enduriment de les condicions financeres a escala global, alhora que mostra una elevada inflació i greus restriccions d'oferta. En definitiva, la desacceleració d'aquestes dues grans economies afecta a l'evolució de la resta de països de la regió asiàtica (en particular els més orientats a l'exportació).

A Amèrica Llatina l'activitat econòmica s'ha vist afectada per l'enduriment de les condicions financeres i pels preus més baixos en les primeres matèries (bona part dels països en són exportadors). L'augment de la volatilitat financera ha provocat caigudes en les borses, un augment dels rendiments del deute sobirà i també s'han produït depreciacions dels tipus de canvi. L'FMI estima que el creixement econòmic serà enguany d'un 2,7% (tres dècimes inferior a l'anterior previsió del mes de juliol), mentre que de cara a 2014 s'espera una certa acceleració fins a un 3,1%, sobretot sustentada en la millora de la demanda externa per la situació menys negativa de les economies avançades. En el cas de Brasil, ha iniciat una moderada recuperació per les polítiques dirigides a impulsar la inversió, per la millora del consum i per la depreciació en el tipus de canvi (fet que contribuirà a dinamitzar les exportacions i que ajudarà a compensar l'augment dels interessos del deute públic). S'espera que l'activitat a Brasil creixi un 2,5% tant aquest any com el vinent, alhora que la inflació continuara sent elevada i se seguiran registrant restriccions en l'oferta. Finalment, l'economia mexicana va registrar a la primera meitat de 2013 una desacceleració més intensa del que s'esperava, per la feble demanda procedent dels EUA i per la inferior despesa pública. Aquest any anotarà un dels creixement més reduït de la regió, d'un 1,2%, però l'FMI n'espera una millora per al 2014, quan el creixement s'accentuarà fins a un 3%, per la millora de la demanda externa i quan les reformes estructurals posades en marxa comencin a donar resultats.

Gràfic 2.3
Evolució del preu del barril de petroli Brent i dels preus de les primeres matèries

+La darrera dada del 2013 correspon al preu mitjà del setembre del 2013.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

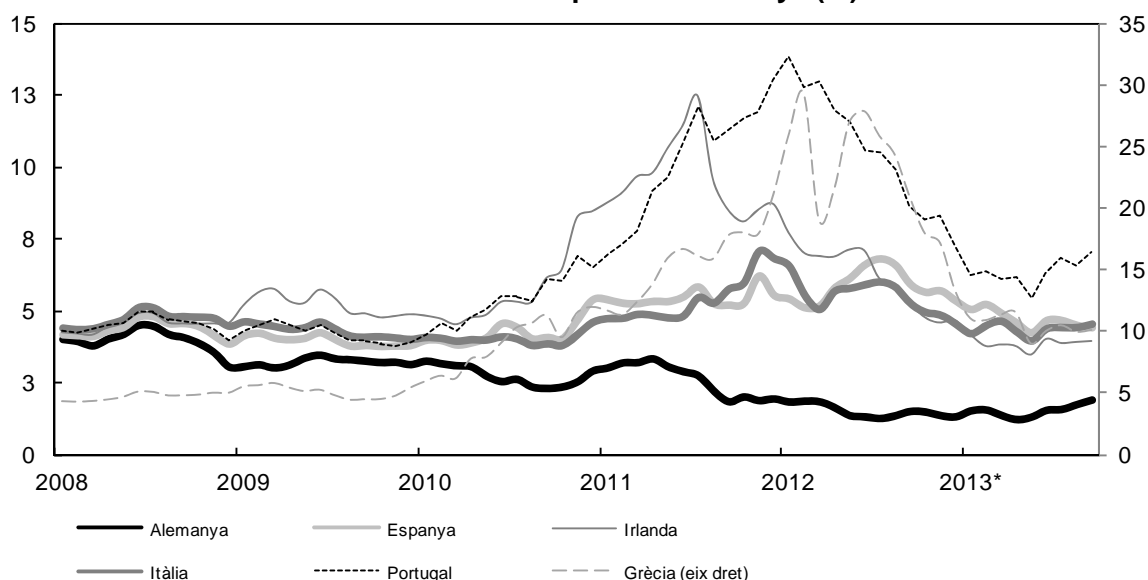
La zona euro sembla haver deixat enrere la recessió: en el segon trimestre de 2013 va registrar el primer creixement trimestral positiu (d'un 0,3%), després de sis trimestres consecutius de caiguda. La confiança s'està recuperant a les economies centrals, i el retrocés econòmic sembla haver-se estabilitzat en els països perifèrics. Tot i això, aquests països encara lluiten amb una situació complicada: l'enfonsament de la demanda privada no es veu compensada per l'impuls de la demanda externa ni per les millores de la competitivitat. Al mateix temps, tot i que els *spreads* del deute públic dels països perifèrics respecte al deute alemany s'han moderat notablement (en alguns casos fins a situar-se en valors que no es registraven des de finals de 2010), continua existint fragmentació financera i unes condicions de crèdit molt difícils per al sector privat de la perifèria.

L'FMI estima que en el conjunt de 2013 el PIB de la zona euro encara disminuirà un 0,4%. L'any 2014 el creixement tornarà a terreny positiu, gràcies al ritme més suau de l'ajust fiscal, però serà només d'un 1%,. Pel que fa a les estimacions de la Comissió Europea, en el moment de realitzar aquest informe encara no es disposa de les previsions de tardor, que es publicaran a principis de novembre. En qualsevol cas, tot apunta a que algunes decisions de política econòmica a nivell de la zona euro han contribuït a reduir les tensions financeres, si bé és imperatiu seguir avançant cap a una unió bancària més completa, i aconseguir una política monetària més efectiva en facilitar l'accés al crèdit a l'economia real. En aquest sentit, la recent aprovació oficial del mecanisme únic de supervisió bancària (MUS) és un

pas endavant, alhora que la propera avaluació de les necessitats de capital de les entitats financeres, que durà a terme el BCE, pot resultar un pas fonamental per a la reestructuració del sector bancari.

Malgrat la lleu millora a la zona euro, la fragilitat encara és molt gran; els principals riscos estan relacionats amb la paralització d'alguns dels compromisos polítics claus i amb la possibilitat d'episodis d'alta tensió financera a escala global. D'altra banda, continua sent necessari implementar reformes estructurals que elevin el feble creixement potencial (com ara la millora de competència en alguns mercats), però l'elevada taxa d'atur i les tensions polítiques i socials en algunes economies en dificulten la seva introducció. Finalment, per països, cal apuntar que l'FMI espera que l'any 2014 gairebé tots recuperin el creixement positiu (fins i tot Grècia, amb un pronòstic d'un 0,6%), amb les excepcions d'Eslovènia i Xipre. En el cas específic d'Alemanya, l'organisme internacional ha revisat lleugerament a l'alça les previsions, i estima que creixerà un 0,5% el 2013 i un 1,4% el 2014. En aquest sentit, els quatre principals instituts econòmics alemanys es mostren una mica més pessimistes de cara a 2013 (la seva previsió és d'un 0,4%), mentre per al 2014 pronostiquen un creixement més elevat, d'un 1,8%.

Gràfic 2.4
Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

Nota: les dades arriben fins el setembre de 2013
Font: Banc d'Espanya i Reuters.

L'economia espanyola ha registrat una tímida millora els darrers mesos, i s'espera que en el tercer trimestre, després de nou trimestres seguits de contracció intertrimestral del PIB, s'aturi la caiguda, o fins i tot es podria haver anotat un cert creixement. La percepció de risc per part dels inversors s'ha reduït, i això s'ha reflectit en una disminució en el tipus d'interès del deute públic fins als nivells més baixos des de 2010, alhora que les grans empreses han

pogut realitzar àmplies emissions de bons per a finançar-se. Malgrat aquests avenços, les condicions creditícies continuen sent molt negatives per a les PIMEs i les llars, encara que es confia que els avenços en la reestructuració bancària haurien d'afavorir una millora de l'accés al crèdit en els propers mesos. En el conjunt de 2013, l'economia espanyola encara registrarà una davallada d'un 1,3%, tan sols una mica més reduïda que la de 2012 (d'un 1,6%). El consum privat continua amb una evolució molt deprimida, llstat pel fort endeutament familiar i pels nivells rècords de l'atur. En canvi, el sector exterior segueix mostrant una trajectòria favorable, la qual cosa ha permès que el dèficit per compte corrent s'hagi transformat en una capacitat positiva de finançament. Amb tot, el bon comportament de la demanda externa no és suficient per compensar l'enfonsament de la demanda interna.

Quadre 2.2

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	Projeccions		
	2012	2013	2014
PIB (% de variació real)	-1,6	-1,3	0,7
Demanda interna ¹	-4,1	-3,2	-0,5
Despesa en consum privat ²	-2,8	-2,6	0,2
Despesa en consum de les adm. públiques	-4,8	-2,3	-2,9
Formació bruta de capital	-6,9	-6,1	0,2
Demanda externa ¹	2,5	1,9	1,2
Exportació de béns i serveis	2,1	5,7	5,5
Importació de béns i serveis	-5,7	-0,3	2,4
Ocupació laboral ³	-4,8	-3,4	-0,2
Taxa d'atur (% de la població activa)	25,0	26,6	25,9
Cost laboral unitari	-3,0	-1,6	-0,6

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou consum de les llars i de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars

³ Ocupació equivalent a temps complet.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Pel que fa a l'any 2014, l'FMI es mostra més pessimista que altres organismes, i estima que l'economia espanyola tan sols registrarà un avanç d'un 0,2%. L'escenari macroeconòmic elaborat a finals de setembre pel Ministeri d'Economia i Competitivitat preveu un creixement una mica més alt per a l'economia espanyola el 2014, d'un 0,7%. El consum privat i la formació bruta de capital aturaran el seu deteriorament, i la demanda externa seguirà amb una aportació positiva al creixement. Al mateix temps, l'ocupació continuarà encara amb una tendència descendent (baixarà un 0,2% el 2014), de manera que la taxa d'atur començarà a

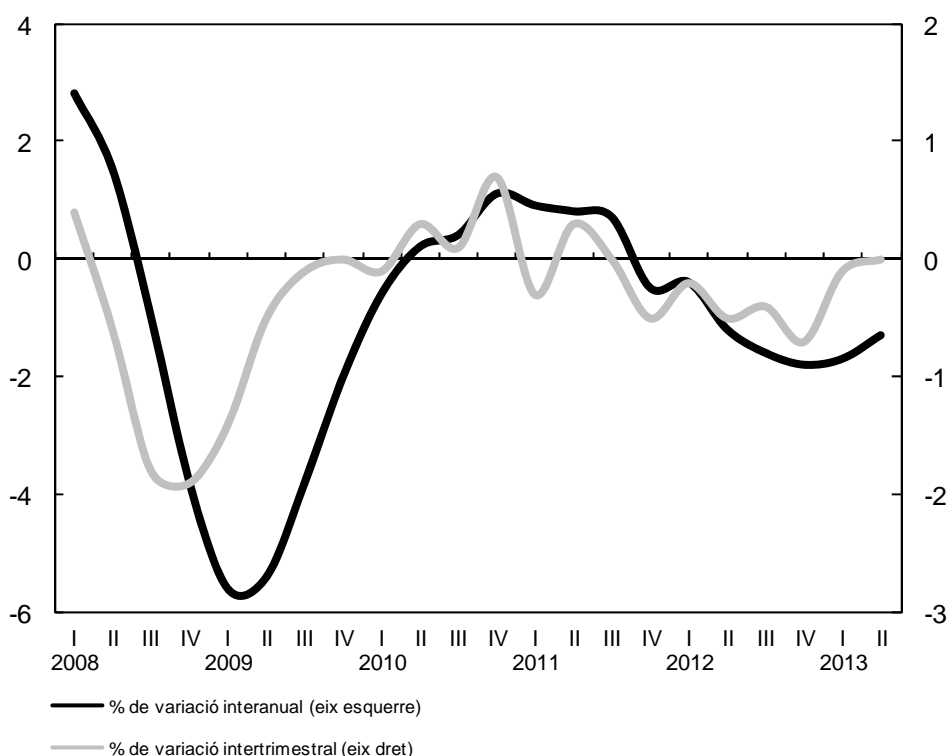
reduir-se fonamentalment a causa del descens en la població activa. Paral·lelament, es manté el procés de devaluació interna i de guany de competitivitat, que sobretot s'està centrant en l'ajust dels costos laborals unitaris: l'any 2014 tornaran a disminuir, un 0,6%. Per acabar, cal dir que, tot i la millora en l'economia espanyola, la vulnerabilitat continua existint, sobretot davant un possible resorgiment de tensions financeres en el si de la zona euro.

3. L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA

3.1. El producte interior brut

L'economia catalana comença a deixar enrere la recessió iniciada a mitjan 2011, quan el PIB va tornar a caure després del parèntesi de recuperació posterior a la profunda davallada del 2009. La sortida d'aquest nou procés recessiu es presenta lenta, per bé que d'ençà del quart trimestre del 2012 l'evolució intertrimestral del PIB ha anat millorant de forma continuada. Les dades del segon trimestre d'enguany mostren que l'economia es va establir al mateix nivell del trimestre anterior i l'evolució més recent dels diversos indicadors disponibles suggereix que durant el tercer trimestre s'entrarà, amb molta probabilitat, en taxes intertrimestrals positives.

Gràfic 3.1.1
Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat

La trajectòria de l'economia catalana encara presenta factors de debilitat, en especial els derivats dels alts nivells d'endeutament, però la millora dels indicadors econòmics i la recuperació que experimenta l'economia europea dona força per anar consolidant les expectatives a l'alça. D'altra banda, com s'ha analitzat en el capítol II, sobre el context econòmic internacional i espanyol, les recents previsions de l'FMI indiquen que l'economia mundial recuperarà un creixement més positiu el 2014 i que aquesta recuperació anirà

acompanyada de la represa del comerç mundial, factor especialment positiu per a l'economia catalana atès que en aquests moments el vessant exterior és el seu puntal bàsic.

En aquest sentit, tot i que la dinàmica de les exportacions catalanes de béns el 2013 no manté els elevats creixements que va experimentar el 2012, segueix una evolució positiva que incentiva especialment la producció industrial; d'altra banda, la important afluència de turisme estranger està estimulant moltes activitats de serveis vinculades a aquesta demanda.

Quadre 3.1.1

Evolució del producte interior brut a Catalunya

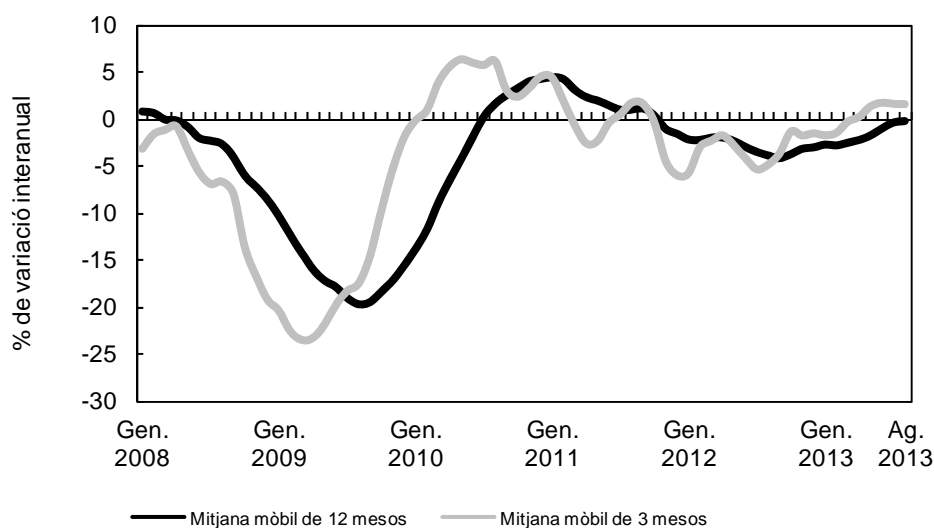
Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual

	2012				2013		
	Total any	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
Agricultura	-8,0	-5,4	-8,4	-9,4	-8,5	-3,6	0,3
Indústria	-1,1	-0,5	-0,9	-2,2	-0,6	-0,3	0,5
Construcció	-7,5	-6,5	-7,4	-8,1	-8,0	-6,7	-5,8
Serveis	-0,5	0,6	-0,4	-0,7	-1,4	-1,4	-1,1
PIB pm	-1,3	-0,4	-1,2	-1,6	-1,8	-1,7	-1,3

Font: Idescat .

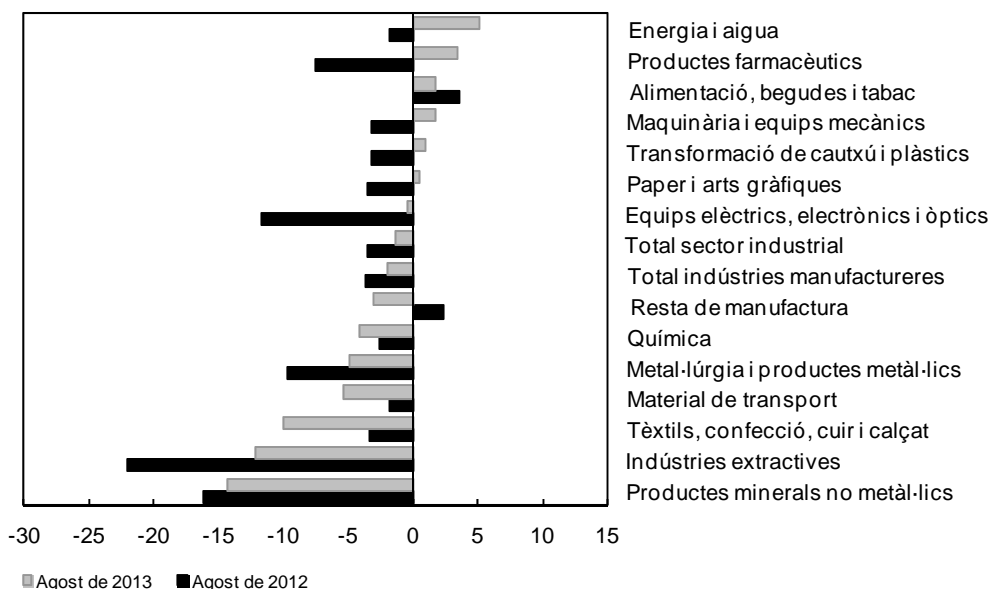
En el sector industrial, la producció presenta creixements positius des del març del 2013, fet que s'ha traslladat a l'evolució del VAB, que el segon trimestre augmenta un 0,5 % en termes interanuals. Les branques que presenten una evolució més positiva (en mitjana dels darrers dotze mesos, fins l'agost) són les d'energia i aigua, productes farmacèutics, alimentació, begudes i tabac, i maquinària i equips mecànics. Per contra, els productes minerals no metàl·lics, les indústries extractives i el grup de tèxtils, confecció, cuir i calçat, presenten les reduccions de producció més elevades.

Gràfic 3.1.2
Evolució de l'índex de producció industrial

IPI corregit d'efecte calendari.
Font: Idescat i INE.

Gràfic 3.1.3
Evolució de la producció industrial

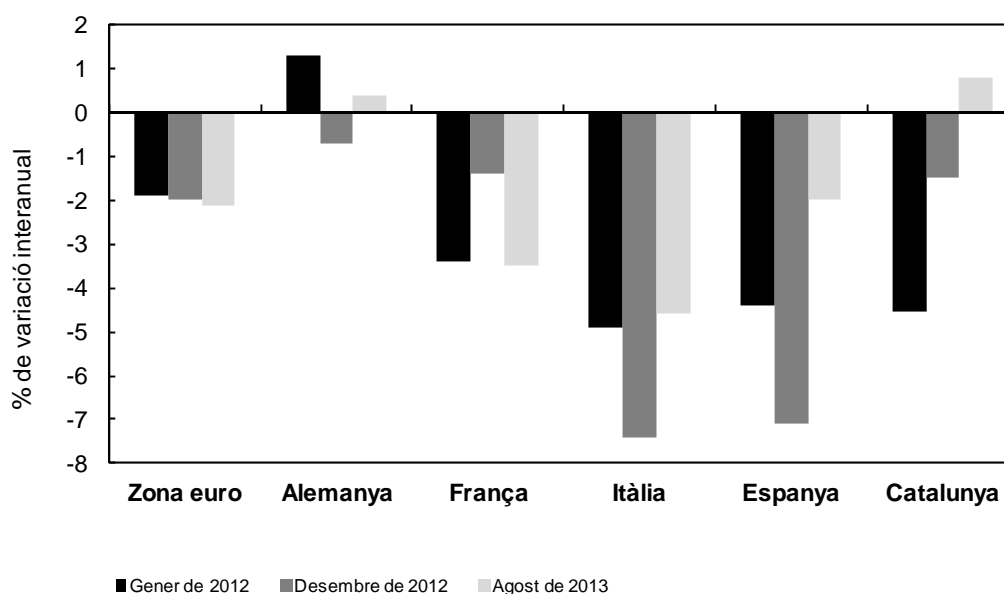

% de variació interanual.
Font: Idescat i INE (mitjana de 12 mesos fins al mes d'agost).

Malgrat que no es pot parlar de resultats positius en totes les branques industrials, el conjunt de la producció industrial fa mesos que mostra una evolució més positiva que la del conjunt de la zona euro i la dels països industrials més potents de la Unió. A la zona euro el mes

d'agost la producció industrial queia a un ritme interanual del 2,1 %, a Alemanya augmentava un 0,4 % i a Catalunya creixia a un ritme del 0,8 %. No obstant la debilitat que manifesten les dades de variació interanual de la indústria europea, cal dir que durant el mes d'agost l'evolució intermensual ha augmentat fins a un 1 %, la qual cosa reforça les previsions més positives de l'economia europea de cara als mesos vinents, com també ho fan els indicadors de confiança i de sentiment econòmic d'uns mesos ençà.

Gràfic 3.1.4
Evolució de la producció industrial a la zona euro

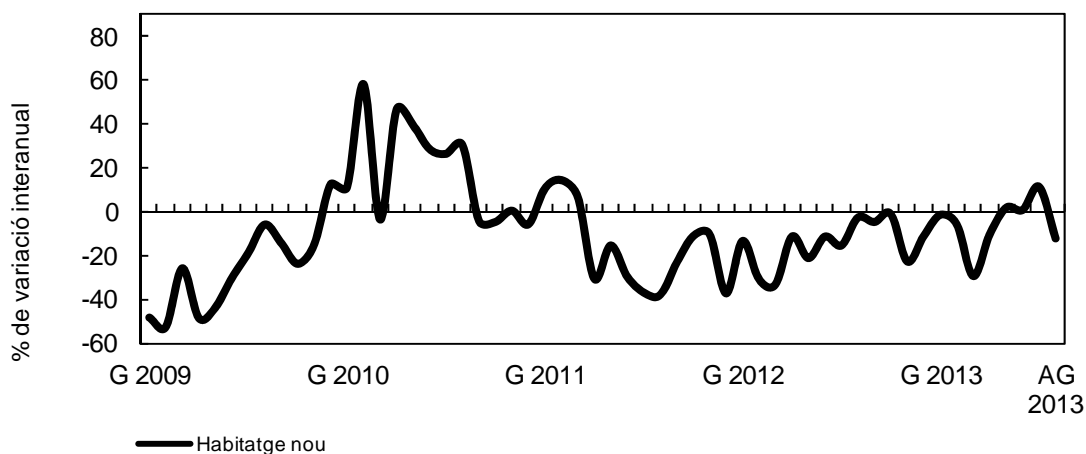

Dades corregides d'efectes de calendari
Font: Idescat, INE i Eurostat.

En l'àmbit de la construcció, com succeeix d'ençà de l'esclat de la bombolla immobiliària, els resultats continuen sent negatius. En mitjana dels dos primers trimestres, el valor afegit ha caigut un 6,2 %, taxa una mica menys negativa que el 2012. Segons l'INE, els preus de l'habitatge nou a Catalunya són actualment un 42 % inferiors als de cinc anys abans; malgrat això, les compravendes no acaben de recuperar-se, tant per la manca de demanda solvent com per les restriccions de crèdit. Cal dir, però, que en els darrers mesos (amb l'excepció del mes d'agost) s'han produït uns resultats més positius, que caldrà veure si es consoliden. De fet, la gran diferència entre el volum de vendes de l'agost del 2013 i l'agost del 2012 es deu a la concentració d'operacions hi va haver l'agost de l'any passat provocada per la voluntat d'evitar les alces fiscals previstes. En qualsevol cas, la relativa millora de les vendes dels mesos anteriors encara no és prou important per estimular l'inici de la construcció de nous habitatges: el nombre de visats registrats pels col·legis d'arquitectes tècnics continua mostrant una tendència a la baixa, tot i estar en nivells mínims. Una nota

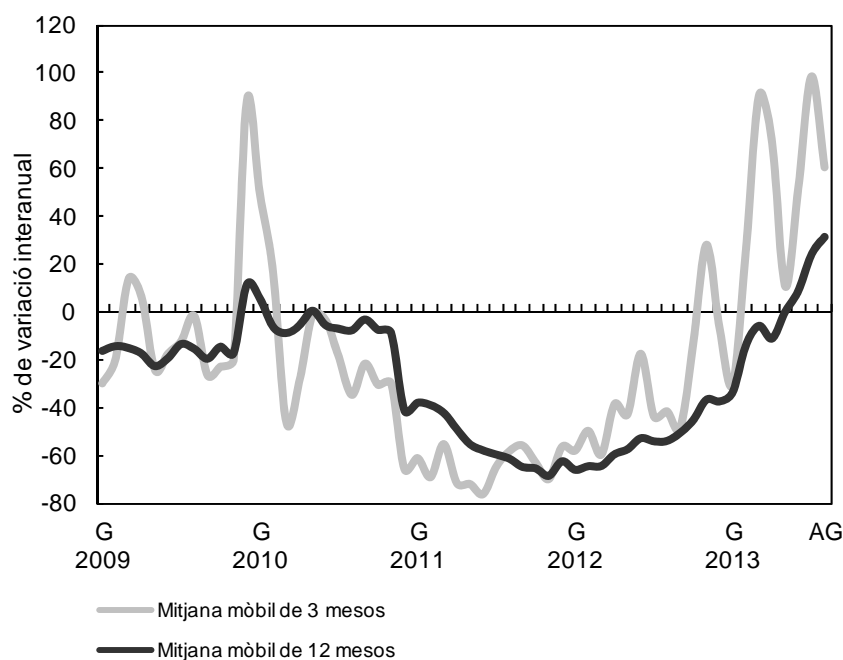
més positiva prové de l'evolució dels projectes d'ampliació i reforma d'habitatges, que, si bé continua a la baixa, els darrers mesos ho fa amb més moderació. En l'àmbit de l'obra civil, la contracció de la inversió pública derivada de la consolidació fiscal continua frenant l'activitat a Catalunya, per bé que darrerament s'ha recuperat la licitació oficial, després de la forta reducció acumulada els darrers anys.

Gràfic 3.1.5
Compravenda d'habitatge nou

Font: INE.

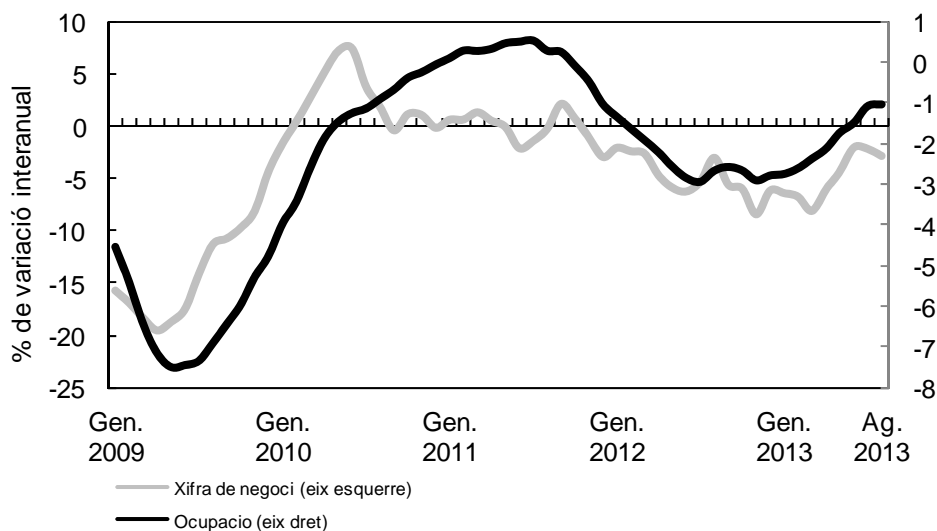
Gràfic 3.1.6
Evolució de la licitació oficial

Font: SEOPAN.

Pel que fa al sector de serveis, recentment també s'ha posat de manifest una millora que ha frenat la reducció del VAB d'aquest sector, que el segon trimestre d'enguany va ser de -1,1%. Malgrat que aquest resultat és menys negatiu que els dels dos trimestres precedents, mostra encara la debilitat que palesen, d'una banda, les activitats de no-mercat, concretes per la consolidació fiscal de la Generalitat i de les altres administracions públiques, i de l'altra, les activitats de mercat. En el cas d'aquestes darreres, la reducció de la demanda interna, en particular del consum de les llars, està incidint especialment en el comerç; no obstant això, les dades més recents mostren una millora dels indicadors del sector comercial, si bé cal tenir present que les dades del darrer mes disponible, l'agost, són atípiques, perquè la comparació de les dades d'enguany amb les de l'any anterior estan afectades per la concentració de compres que hi va haver durant aquest mes de l'any passat, abans de la pujada dels tipus de l'IVA el mes de setembre. D'altra banda, si es té en compte el volum de negoci del conjunt d'activitats de serveis de mercat es comprova que darrerament també se n'ha moderat el deteriorament; tanmateix, els resultats de les diverses branques que conformen aquestes activitats són dispars.

Gràfic 3.1.7
Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis
Mitjana mòbil de tres mesos

Font: INE.

Les activitats més relacionades amb el sector de turisme són algunes de les que presenten els resultats més positius del sector de serveis. Això ha estat possible gràcies a la forta afluència de turisme estranger. En comparació amb l'any passat, entre gener i agost el nombre de turistes estrangers ha augmentat el 2014 un 6,5 % a Catalunya i la despesa turística encara ha crescut amb més intensitat: un 11,3 % (més de quatre punts més que a Espanya). Destaca el bon comportament del turisme procedent de Rússia, que ha crescut un 29,3 %, i del procedent dels països nòrdics, que ha augmentat un 20 %. D'altra banda, el turisme procedent de França, que és el país emissor més important per a Catalunya, ha augmentat un 8 % fins a l'agost.

Quadre 3.1.2

Indicadors del sector turístic

Període gener-agost 2013. % de variació interanual

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	6,5	4,5
Despesa turística	11,3	7,2
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	1,1	0,6
Turisme estatal	-8,3	-3,7
Turisme estranger	5,0	3,1

Font: INE i IET.

Els indicadors turístics hotelers són una mostra més dels bons resultats del turisme estranger, amb un augment de pernoctacions hoteleres del 5 %, al mateix temps que mostren la debilitat del turisme estatal, que redueix les seves pernoctacions un 8,3 %. Per marques turístiques, destaca que el nombre de pernoctacions hoteleres s'ha incrementat a la Costa Brava i a Barcelona i s'ha reduït a la Costa Daurada.

En el sector agrari, les dades preliminars corresponents al 2013 indiquen que la producció agrícola millorarà, gràcies a l'augment de les collites de fruita fresca i cereals. Pel que fa als censos ramaders es preveu una lleugera disminució de la cabana respecte l'any passat.

Des del punt de vista de la demanda, des de finals del 2008 el sector exterior constitueix el suport bàsic per pal·liar la forta disminució de la demanda interna. Durant els dos primers trimestres del 2013, l'aportació exterior ha continuat sent molt positiva, tant per la dinàmica de les exportacions de béns i de serveis com per la contenció de les importacions. No obstant això, com s'analitza en el següent capítol d'aquest informe, el creixement de les exportacions de béns s'ha desaccelerat, i s'ha intensificat la caiguda de les importacions.

Quadre 3.1.3

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual

	2012					2013	
	Total any	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
PIB pm	-1,3	-0,4	-1,2	-1,6	-1,8	-1,7	-1,3
Components de la demanda							
Demanda interna	-3,3	-2,9	-3,6	-2,9	-3,7	-4,7	-3,9
Despesa en consum de les llars	-2,4	-1,9	-2,8	-1,8	-3,1	-4,1	-3,0
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	-2,5	-2,8	-2,2	-2,2	-2,7	-2,0	-1,9
Formació bruta de capital ²	-6,5	-5,7	-7,0	-6,7	-6,5	-8,5	-8,4
Béns d'equipament i altres	-0,8	-2,6	-2,0	1,5	-0,2	-4,5	-5,1
Construcció	-11,0	-9,6	-11,2	-12,6	-10,8	-11,7	-11,6
Saldo exterior ^{3,4}	1,8	2,3	2,2	1,1	1,7	2,6	2,3
Saldo amb l'estranger ⁴	3,8	4,2	4,6	2,6	3,6	2,8	0,9
Exportacions totals de béns i serveis	4,1	5,1	3,9	2,2	5,3	0,6	2,4
Importacions totals de béns i serveis	-7,1	-7,4	-10,0	-5,5	-5,4	-8,0	-0,1

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.
²Inclou la variació d'existències.
³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.
⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Durant la primera meitat del 2013 la demanda interna s'ha contret més que l'any passat. No obstant això, com en el conjunt de l'economia, les dades del segon trimestre mostren un alentiment d'aquesta dinàmica. L'evolució de la despesa en consum de les llars durant el quart trimestre del 2012 i el primer del 2013 estan molt afectades per la pujada dels tipus de l'IVA el setembre de l'any passat. Aquest efecte s'ha començat a esvaïr, però encara es manifesta en les dades comparatives interanuals del segon trimestre; pel que fa a l'evolució més recent, les expectatives són més favorables com apunten els indicadors de confiança dels consumidors (disponibles a escala estatal). Així, malgrat que l'elevat atur està limitant les rendes familiars, la disminució del consum s'està suavitzant, gràcies a la moderació de la inflació i a la millora del clima econòmic que es comença a respirar.

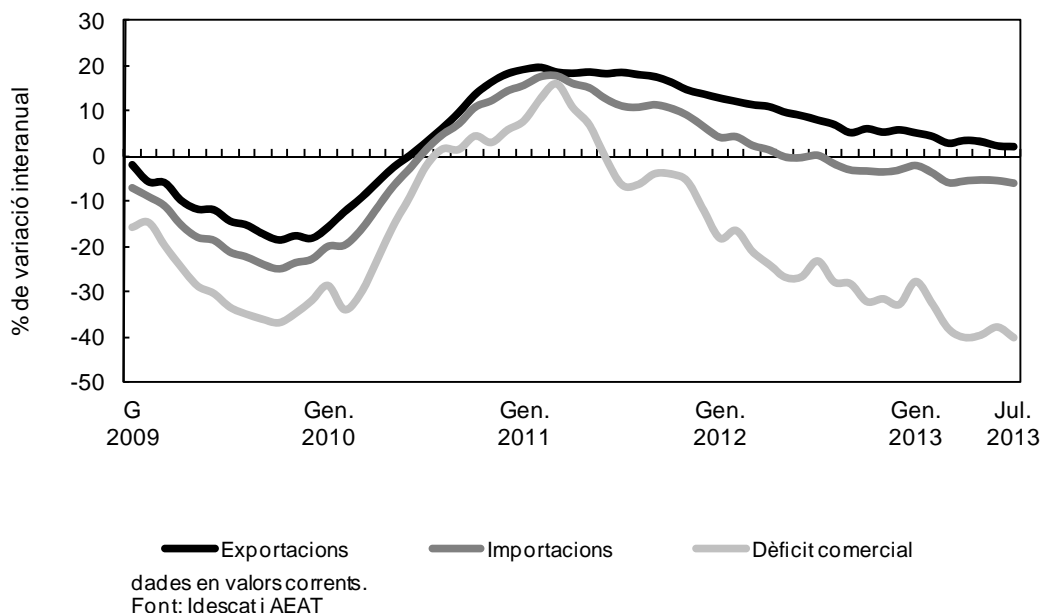
Per la seva banda, l'evolució de la despesa en consum de les administracions públiques corresponent als dos primers trimestres del 2013 és menys negativa que l'any passat. Tanmateix, la situació de pròrroga pressupostària de la Generalitat i el fet que fins a finals de juliol el Consell de Política Fiscal i Financera no fixés el límit del dèficit poden incidir en l'evolució d'aquesta variable d'aquí a finals d'any.

Pel que fa a la dinàmica de la formació bruta de capital, en relació amb el 2012 el retrocés del conjunt d'aquest agregat ha empitjorat atès que enguany ha caigut un 8,5 % el primer trimestre i un 8,4 % el segon. Aquest empitjorament que es concentra en la inversió en béns d'equipament i altres béns, en part és degut a l'augment que va experimentar aquesta inversió l'any passat durant els mesos previs a la pujada de l'IVA, la qual cosa encara incideix en les dades comparatives interanuals. No obstant això, l'evolució intertrimestral del segon trimestre ja deixa veure un alentiment de la caiguda de la inversió que molt probablement s'apreciarà amb més intensitat quan es disposi de les dades del tercer trimestre. De fet, l'enquesta d'inversió industrial de primavera (encara no hi ha disponibles els resultats de l'enquesta de tardor) preveia que el 2013 es recuperaria la inversió industrial en el segment d'empreses de més grandària. Amb tot, la manca de crèdit bancari continua sent un llast per a la recuperació de la inversió, especialment en el cas de les pimes. La relaxació de la prima de risc del deute sobirà espanyol ha facilitat, però, que les empreses de més grandària puguin apel·lar als mercats exteriors per obtenir finançament. Pel que fa a la inversió en construcció, l'evolució dels dos primers trimestres manté unes reduccions similars a les de l'any passat. Com abans s'ha comentat, la inversió residencial continua baixant, però actualment el descens de la inversió en construcció bàsicament es concentra en l'obra civil. La debilitat de la inversió pública no permet esperar canvis importants a curt termini de la formació bruta de capital de construcció, per bé que la relativa millora que experimenta la licitació d'obres pot moderar-ne el descens durant els mesos vinents. Finalment, cal destacar com a aspecte especialment positiu que la inversió estrangera a Catalunya corresponent al primer semestre de l'any 2013 és un 42,2 % superior a la que va tenir lloc durant els sis primers mesos de l'any passat, la qual cosa és un bon indicador del grau de confiança en l'economia catalana.

3.2. El comerç exterior

Després de l'increment (del 5,5%) que van experimentar les exportacions el 2012, les dades d'enguany són força més moderades: en els set primers mesos les exportacions han augmentat tan sols un 0,5% en valors corrents. En el cas de les importacions, els fluxos es van reduir el 2012 un 3,1%, i enguany la reducció ha arribat al 6,6%. Així, la nova millora del saldo comercial i per tant de l'aportació del sector exterior a l'economia, s'està basant enguany més en la caiguda de les importacions que no pas en l'increment de les exportacions.

Gràfic 3.2.1
Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos)

Per destinacions geogràfiques, la pèrdua de vigor de les exportacions el 2013 és generalitzada, per bé que la reducció de les exportacions a la Unió Europea ha estat determinant clau en els dèbils resultats obtinguts. La disminució de vendes a la Unió Europea en els set primers mesos del 2013 ha estat del 0,9%, i encara ha estat més acusada la disminució en la zona euro (-2,1%). I tot i que les exportacions al Regne Unit i Portugal han augmentat, la davallada a Alemanya (-0,7%) i especialment a França (-7,3%) països on s'adreça el 30% de les exportacions catalanes, han arrossegat a la baixa les xifres totals del comerç intracomunitari. A l'Europa no comunitària, on l'any passat es van obtenir creixements de dos dígit, enguany s'han reduït les exportacions (un 9,1%), especialment a Suïssa. També als Estats Units les exportacions del 2013 han declinat, tot i que en aquest cas de forma més moderada. En canvi, a l'Àfrica Central i del Sud s'ha produït un increment del 9,4%, i a la resta del món del 8,7%, on sobresurt el fort creixement de vendes a la Xina (19,1%).

Quadre 3.2.1

Evolució de les exportacions de béns per àrees i països

% de variació interanual

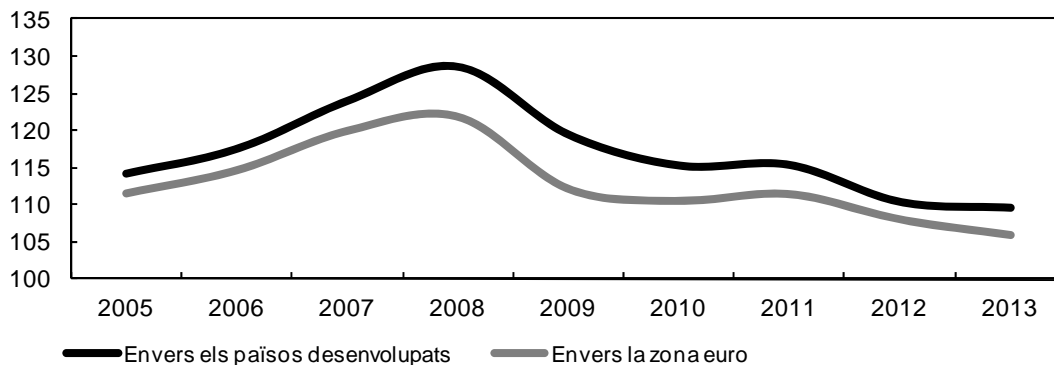
	2012	Gener-juliol 2013
UE-28	0,2	-0,9
Alemanya	-21,3	-0,7
França	-6,6	-7,3
Itàlia	-5,2	-1,5
Portugal	-10,5	5,4
Regne Unit	8,6	7,1
Resta d'Europa	15,6	-9,1
Suïssa	21,3	-19,4
Amèrica del Nord	6,8	-0,3
Estats Units d'Amèrica	7,2	-1,1
Amèrica Central i del Sud	20,6	9,4
Resta del món	16,6	8,7
Japó	29,2	-2,6
Xina	29,1	19,1
Total exportacions	5,7	0,5

Font: Idescat i AEAT.

Els indicadors de competitivitat que valoren la posició comparativa en costos laborals unitaris, posen de manifest que envers el conjunt de països desenvolupats la posició relativa de competitivitat s'ha mantingut pràcticament estable perquè l'incidència de l'apreciació de l'euro ha absorbit la millora relativa del component de costos. Respecte de la zona euro, l'evolució dels costos laborals unitaris ha millorat la posició competitiva de l'economia espanyola (i catalana), però això, com abans s'ha indicat, no ha estat suficient per impulsar l'exportació cap als països europeus, atesa la debilitat de la seva economia durant el 2013. En aquest sentit, la millora d'expectatives de l'economia europea a partir de la segona meitat d'enguany, s'espera que pugin atiar les exportacions.

Gràfic 3.2.2 Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura

(dades de l'economia espanyola)

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya. Índex 1999=100. Darrera dada, Mitjana 1 er. 2on. trimestre 2013.

Per sectors econòmics, les exportacions de béns de consum i les de béns intermedis han augmentat de gener a juliol un 3% i un 0,4% respectivament. Aquest creixement ha quedat pràcticament absorbit pel retrocés que experimenten les exportacions de béns de capital (-9,9%), a causa de la davallada de les exportacions de material de transport i altres béns de capital.

Quadre 3.2.2 Exportacions per sectors econòmics

% de variació interanual

	2012	Gener-juliol 2013
Béns de consum	10,0	3,0
aliments, begudes i tabac	13,0	3,7
altres béns de consum	8,7	2,7
Béns de capital	3,4	-9,9
maquinària, béns d'equipament	10,9	0,3
materials de transport i béns de capi	-6,4	-23,4
Béns intermedis	3,6	0,4
prod. d'agricultura, silvicultura i pesca	3,0	45,8
productes energètics i industrials	3,6	0,0
Total exportacions	5,7	0,5

Font: Idescat i AEAT.

Des del punt de vista de les branques productives, el creixement que més destaca és el de la branca d'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca (18,4%). Però les exportacions d'altres branques, com ara la de tèxtil, confecció, cuir i calçat (9,9%), la de maquinària d'oficina i instruments de precisió i òptica (8,4%) i la de les indústries químiques (5,2%) han obtingut creixements notables. De fet, els dèbils resultats del conjunt de les exportacions es concentren en la branca de vehicles de motor i materials de transport, on les exportacions cauen un 4,6%. Han disminuït (-0,4%) també les exportacions de la branca d'equips elèctric i electrònics, però menys que l'any anterior i també ho ha fet el conjunt d'exportacions classificades com a resta de branques d'activitat (-9,7%) i les no classificades (-31,3%).

Quadre 3.2.3

Evolució de les exportacions per branques productives

% de variació interanual

	2012	Gener-juliol 2013
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	9,3	18,4
Prod. energètics; extracc. i ref. petroli	-26,7	0,0
Alimentació i begudes	15,0	3,8
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	5,4	9,9
Indústries químiques	4,8	5,2
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	3,2	4,4
Maquinària i equips mecànics	8,8	2,8
Màq. d'oficina, instr. precisió i òptica	3,4	8,4
Equips elèctrics i electrònics	-0,9	-0,4
Vehicles de motor i materials de transport	7,5	-4,6
Resta de branques d'activitat	4,1	-9,7
No classificats	47,8	-31,3
Total exportacions	5,7	0,5

Font: Idescat i AEAT.

A l'entrar al detall de les principals partides de l'exportació catalana, es confirma que el sector de l'automoció concentra en bona mesura la debilitat dels resultats de les exportacions. La principal partida exportadora, la de cotxes de turisme ha reduït un 0,3% les exportacions, la de components i accessoris de vehicles ho ha fet un 3,6%, i la reducció més significativa ha estat la de vehicles automòbils de transport de mercaderies (-45,8%). Altres partides importants han obtingut creixements positius, com els medicaments (10%), els fils i cables (14%).

Quadre 3.2.4

Evolució de les principals exportacions

(% de variació interanual)

Partida aranzelària	2012	2013
		Gener-juliol
87.03 Cotxes de turisme	18,0	-0,3
30.04 Medicaments	12,1	10,0
87.08 Components i accessoris de vehicles	-4,2	-3,6
02.03 Carn de porc	15,1	-1,0
85.44 Fils i cables	-0,4	14,0
27.10 Olis de petroli	-12,6	0,6
87.04 Vehicles automòbils de transport mercad.	-18,2	-45,8
33.03 Perfums i aigües de tocador	5,5	4,1

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Finalment, pel que fa a les importacions la debilitat de la demanda interna, d'una banda, i de les pròpies exportacions, d'una altra, han fet disminuir de forma important les importacions del 2013. La disminució s'ha produït en tots els sectors econòmics. Així, les importacions de béns de consum s'han reduït un 7,2%, i tot i que les importacions d'aliments, begudes i tabac han augmentat un 1%, el retrocés de la resta d'importacions de béns de consum (-9,2%) ha predominat. En el cas de les importacions de béns de capital, la disminució ha estat del 12,2%, amb taxes de variació similars en els dos principals components: la maquinària i el material de transport. Finalment, les importacions de béns d'intermedis s'han reduït un 5,9%.

Quadre 3.2.5

Importacions per sectors econòmics

% de variació interanual

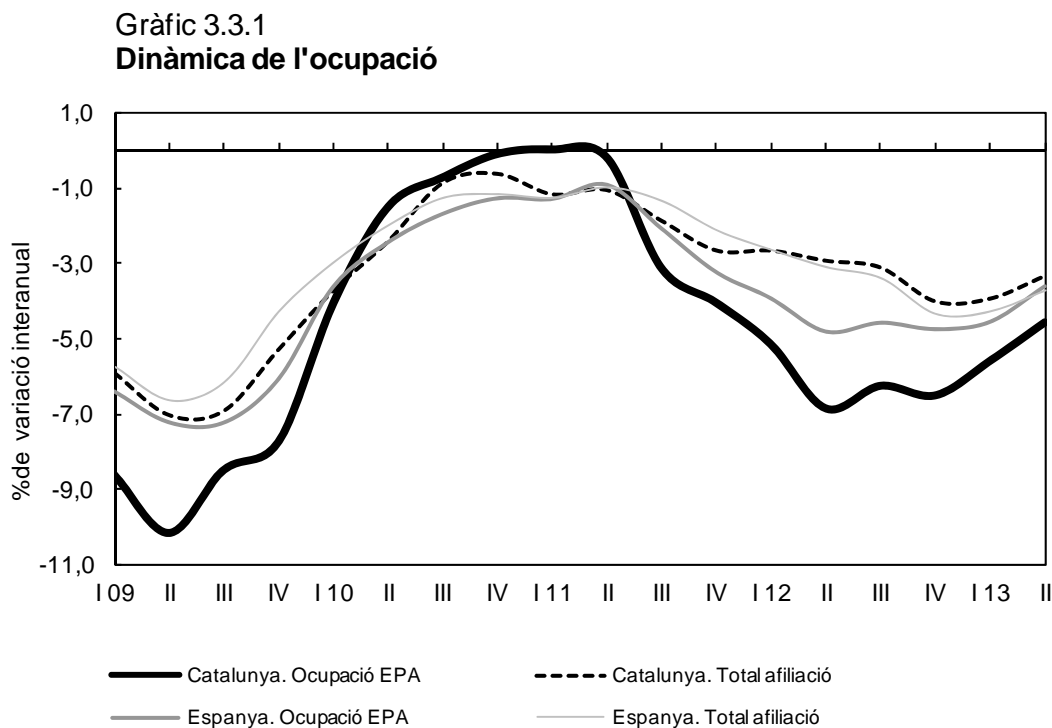
	2012	Gener-juliol 2013
Béns de consum	-6,4	-7,2
aliments, begudes i tabac	-3,4	1,0
altres béns de consum	-7,2	-9,2
Béns de capital	-8,2	-12,2
maquinària, béns d'equipament	-8,4	-13,0
materials de transport i béns de ce	-7,7	-10,1
Béns intermedis	-1,2	-5,9
prod. d'agricultura, silvicultura i pesca	9,0	-2,2
productes energètics i industrials	-1,8	-6,2
Total exportacions	-3,1	-6,6

Font: Idescat i AEAT.

3.3. El mercat de treball

El mercat de treball català ja encadena cinc anys de dur ajust, a causa de la crisi econòmica. L'any 2012 va ser especialment negatiu, ja que la recaiguda de l'activitat econòmica va propiciar que l'ocupació registrés el descens més acusat des de l'any 2009. Tot i això, en el transcurs del 2013 la caiguda s'ha anat moderant a mesura que avançaven els mesos. Així ho confirmen els indicadors laborals més recents, com l'afiliació a la Seguretat Social: si bé en el conjunt del 2012 l'afiliació va baixar un 3,2 % anual, els darrers mesos el descens s'ha anat suavitzant i el mes d'agost ha arribat a un 1,9 % interanual (el ritme de disminució més moderat en gairebé dos anys). Tot i la millora, el panorama laboral continua sent desfavorable, i en els dotze darrers mesos s'han perdut 57.307 afiliacions.

En el moment de realització d'aquest informe encara no es disposa dels resultats del tercer trimestre de l'enquesta de població activa (EPA), però les dades del segon trimestre ja comencen a mostrar una tendència menys negativa de l'ocupació: el ritme de destrucció de l'ocupació es va alentir, i el descens interanual va passar d'un 5,6 % el primer trimestre a un 4,6 % el segon.

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

D'altra banda, cal destacar que en els dos últims anys l'afiliació a la Seguretat Social mostra una evolució menys negativa que l'ocupació de l'EPA, fins al punt que el nombre total d'afiliats a Catalunya supera la xifra de població ocupada que proporciona l'enquesta. En aquest sentit, cal tenir en compte que en el moment econòmic actual s'estan produint canvis demogràfics significatius, ja que la població ha començat a disminuir —després de molts anys de creixement—, a causa de la sortida de fluxos de població cap a l'estranger. Aquests canvis demogràfics en alguns casos poden distorsionar els senyals que capten les enquestes.

L'ocupació també alenteix la contracció a l'Estat espanyol. L'afiliació presenta una caiguda d'un 2,5 % interanual (segons dades d'agost), més suau que la del conjunt de 2012 (d'un 3,4 %). Així mateix, les dades de l'EPA mostren que el ritme de descens de l'ocupació a Espanya passa d'un 4,6 % interanual el primer trimestre del 2013 a un 3,6 % el segon. Per tant, segons l'EPA, l'ocupació manté una evolució més negativa a Catalunya que a Espanya; per contra, les dades d'afiliació mostren un comportament més favorable en el cas català.

Per sectors econòmics, l'evolució més positiva dels darrers mesos correspon al sector de serveis: l'afiliació a la Seguretat Social recupera el creixement interanual positiu (un 0,3 % l'agost) per primera vegada des de mitjan 2011. De fet, la millora dels serveis és la que explica el comportament menys negatiu de l'ocupació total. En la indústria i la construcció el descens de l'afiliació també és ara clarament més moderat que l'any 2011, si bé la caiguda continua sent força intensa, d'un 3 % interanual en la indústria i d'un 11 % en la construcció. Si s'analitza la informació sectorial més desagregada de l'afiliació a la Seguretat Social, s'observa que les branques que tenen un comportament més positiu són la programació i consultoria informàtica, les activitats administratives i les activitats relacionades amb el turisme. Al mateix temps, algunes branques que tenen un pes destacat dels serveis públics (com l'educació, la sanitat o els serveis socials) ara també presenten un cert creixement de l'afiliació, després d'haver registrat reduccions significatives al llarg del darrer any i mig. D'altra banda, destaca el descens de l'afiliació en els epígrafs d'Administració pública (tot i que n'ha disminuït la intensitat des de fa uns quants mesos) i de serveis financers.

Quadre 3.3.1

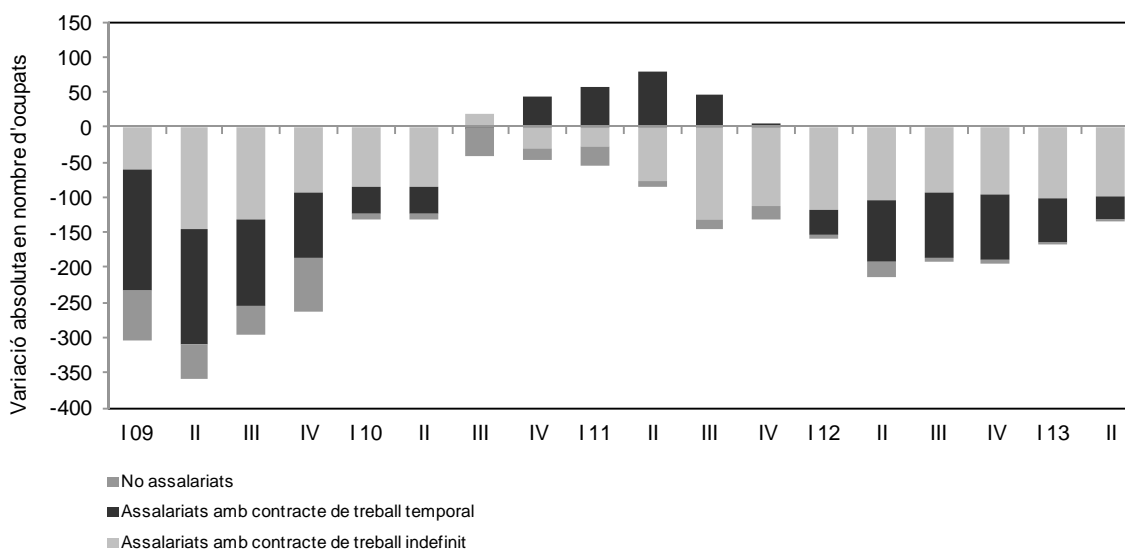
Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2011	2012	Primer trimestre del 2013	Segon trimestre del 2013
CATALUNYA				
% de variació interanual				
Població activa	0,0	-2,1	-2,6	-2,2
Població ocupada	-1,8	-6,2	-5,6	-4,6
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-4,0	-5,0	-5,1	-5,0
Assalariats amb contracte de treball temporal	9,8	-14,9	-13,4	-7,4
Població en atur	8,4	15,3	7,8	6,3
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,6	78,1	78,1	77,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	63,4	60,3	58,9	59,3
Taxa d'atur (%)	19,2	22,7	24,5	23,8
Homes	19,8	23,2	25,3	24,2
Dones	18,6	22,1	23,7	23,5
Menys de 25 anys	44,1	50,7	52,7	53,9
Taxa de temporalitat (%)	20,1	18,4	17,2	18,1
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,6	14,1	15,2	15,8
ESPANYA				
% de variació interanual				
Població activa	0,1	-0,2	-1,0	-1,5
Població ocupada	-1,9	-4,5	-4,6	-3,6
Població en atur	7,9	15,4	10,0	5,0
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	74,7	75,1	75,0	74,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	58,5	56,2	54,5	55,1
Taxa d'atur (%)	21,6	25,0	27,2	26,3

Font: enquesta de població activa (EPA), INE.

Pel que fa al comportament de la població ocupada segons situació professional, les dades de l'EPA mostren que el nombre d'assalariats baixa un 5,4 % interanual i que es manté estable el col·lectiu de no assalariats, que ha aturat el descens des de principis del 2013. La informació de la Seguretat Social també apunta una millora del col·lectiu d'autònoms, tot i que no tan marcada com la que mostra l'EPA, ja que l'evolució encara és descendent (el volum d'autònoms ha alentit la caiguda fins a un 1,3 % interanual el mes d'agost). D'altra banda, cal destacar l'augment del treball a temps parcial, ja que, segons l'EPA, el segon trimestre del 2013 accelera l'avanç fins a un 4,1 % interanual. El pes d'aquest tipus de modalitat de treball s'ha incrementat els darrers anys i, segons les dades del segon trimestre del 2013, ha arribat a un màxim històric d'un 15,8 % de la població ocupada. Uns dels elements que en poden haver afavorit el creixement són els canvis legals de la darrera reforma laboral, que han flexibilitzat l'ús de les hores extraordinàries en aquest tipus de contracte.

Gràfic 3.3.2
Variació interanual de la població ocupada

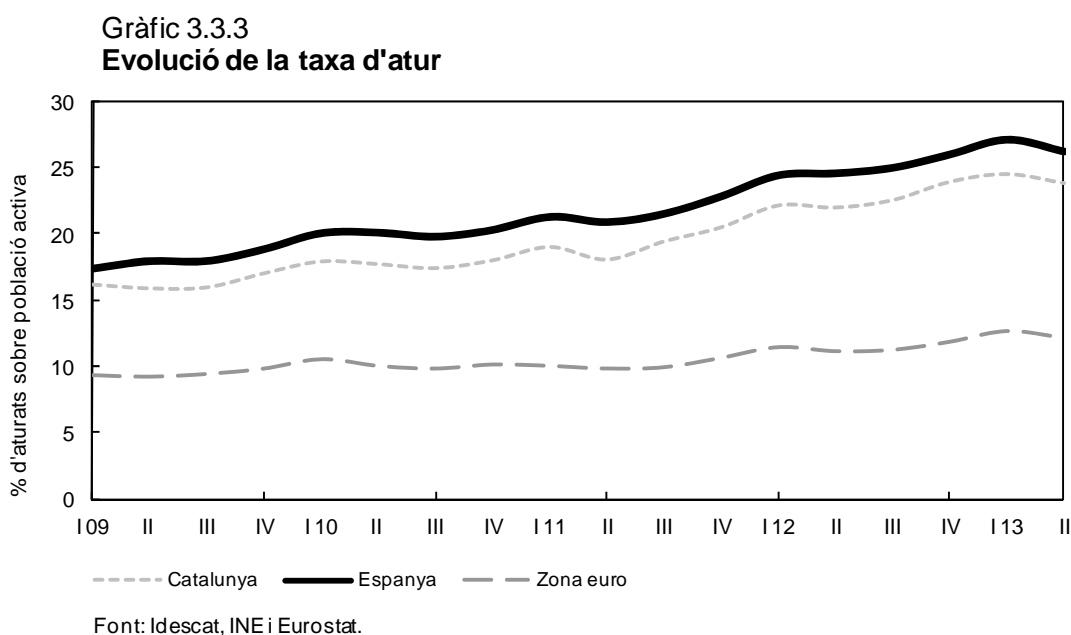

Font: INE.

L'any 2013 l'ajust en l'ocupació està sent més pronunciat en el sector públic que en el privat. No obstant això, el segon trimestre el descens de l'ocupació del sector públic s'ha suavitzat una mica: la disminució interanual ha passat d'un 7,9 % el primer trimestre a un 6,7 % el segon. Paral·lelament, el ritme de reducció de l'ocupació en el sector privat és d'un 5,1 % interanual. Pel que fa a l'evolució de l'ocupació segons tipus de contracte, es manté la forta caiguda en el treball indefinit i s'atenua el descens en el treball temporal: així, dels 133.200 llocs de treball que s'han perdut entre el segon trimestre del 2012 i el segon trimestre del 2013, 98.800 corresponen a persones amb contracte indefinit. En aquest sentit, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) també assenyalen que entre gener i setembre del 2013 s'han signat molts menys contractes indefinits que durant el mateix període del 2012 (un 21,7 % menys), mentre que el nombre de contractes temporals ha augmentat un 2,9 % anual.

El segon trimestre del 2013 la població activa ha continuat la tendència a la baixa, amb una contracció d'un 2,2 % interanual, la qual cosa s'explica sobretot pel saldo migratori negatiu. Això és: es produeix una sortida neta de població (majoritàriament estrangera, però com més va més creix el pes de població autòctona) que marxa per trobar millors oportunitats laborals. Tot i el descens de la població activa, la taxa d'activitat (la proporció de població de 16 a 64 anys que es declara activa) es manté en valors alts (77,9 %), que superen la mitjana de la zona euro. Pel que fa a la taxa d'ocupació (de 16 a 64 anys), ha registrat una petita

millora en el segon trimestre del 2013. Així, la taxa se situa en un 59,3 %, més alta en el cas dels homes (63 %) que en el de les dones (55,6 %).

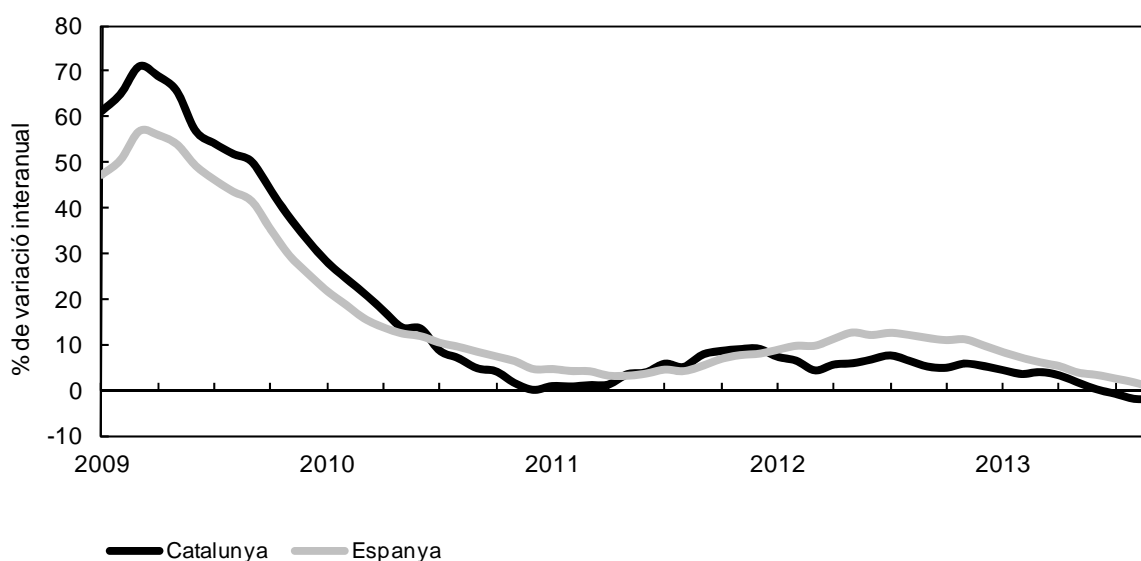

L'EPA mostra que la taxa d'atur continua en valors rècord. El segon trimestre del 2013 s'ha situat en un 23,8 %, dada una mica inferior a la del primer trimestre (24,5 %), però gairebé dos punts superior a la que es registrava el segon trimestre del 2012 (22 %). Pel que fa a les taxes d'atur d'Espanya, cal destacar que, segons la sèrie desestacionalitzada d'atur de l'EPA, que publica l'INE, durant el segon trimestre del 2013 l'atur ha anotat el primer descens intertrimestral (1 %) des de l'any 2007, abans de la crisi. No obstant això, la reducció trimestral de l'atur té més a veure amb la caiguda de la població activa que amb la creació d'ocupació. En tot cas, la taxa d'atur de l'economia espanyola (que s'ha reduït una mica el segon trimestre, fins a situar-se en un 26,3 %) continua sent de les més elevades del context europeu, només superada per Grècia (amb una taxa d'atur d'un 27,5 %). També destaquen els forts increments que s'han registrat a altres estats perifèrics de la zona euro, com Portugal i Xipre, que el segon trimestre del 2013 tenien taxes d'atur d'un 17 % i d'un 15,9 %, respectivament.

Per col·lectius, les dades de Catalunya mostren que la caiguda de l'ocupació masculina és força més suau que la de trimestres anteriors, i això ha fet que la seva taxa d'atur (24,2 %) s'acosti a la taxa de les dones (23,5 %). D'altra banda, la crisi torna a castigar especialment l'atur juvenil, que registra un nou màxim (amb una taxa d'atur de la població de 16 a 24 anys d'un 53,9 %). Un altre dels col·lectius més afectats, amb una taxa d'atur que el segon trimestre arriba a un 39 %, és el de la població nascuda a l'estranger. Finalment, la proporció

d'atur de llarga durada (les persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any) ha registrat un augment notable, i ja afecta un 58,4 % dels aturats, el valor més alt des del 1997 (si bé en aquell moment la taxa d'atur global, d'un 17,1 %, no era tan elevada i evolucionava a la baixa). Per tant, actualment a Catalunya es combina una situació d'atur molt alt amb una preocupant tendència a l'alça del nombre d'aturats que fa més d'un any que no treballa. Els períodes llargs en l'atur poden deteriorar l'ocupabilitat de les persones i dificultar la futura inserció laboral.

Gràfic 3.3.4
Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat (OTG) i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

La informació dels darrers mesos procedent de les OTG assenyala un canvi de tendència en l'atur registrat: a partir del mes de juliol, l'atur registrat ha començat a registrar una caiguda interanual, per primera vegada des de l'inici de la crisi. El mes de setembre el ritme de descens interanual arriba a un 1,8 % interanual. Tot i aquest senyal positiu, cal tenir present que una part de la disminució del nombre d'aturats registrats probablement respon al descens de la població activa. A més, les dades d'atur registrat inclouen les persones aturades que voluntàriament s'hi inscriuen i, en el context actual de destrucció d'ocupació, hi pot haver col·lectius d'aturats amb escassos incentius per apuntar-s'hi o per renovar la inscripció (com ara les persones sense dret a prestació d'atur). A l'Estat l'evolució de l'atur registrat, que és més desfavorable que a Catalunya, s'incrementa un 0,4 % interanual el setembre del 2013.

3.4. Evolució dels preus

La inflació catalana s'ha moderat molt els darrers mesos, i el mes de setembre el creixement de l'Índex de Preus de Consum (IPC) ha estat tan sols d'un 0,5% interanual, l'increment més baix en gairebé quatre anys. La principal raó d'aquesta moderació és que entre juliol i setembre de 2012 van elevar-se el cost dels medicaments (per la introducció de diverses mesures de copagament) i l'IVA, la qual cosa va produir un efecte esglaió o augment de la inflació. Un any més tard, han desaparegut aquests efectes, i la inflació s'ha moderat de manera significativa, fins a un valor que està en sintonia amb el context de debilitat de la demanda interna. L'estabilitat en els preus del petroli també hi ha contribuït a aquesta moderació.

Quadre 3.4.1

Evolució de l'índex de preus al consum (IPC) per grups de despesa

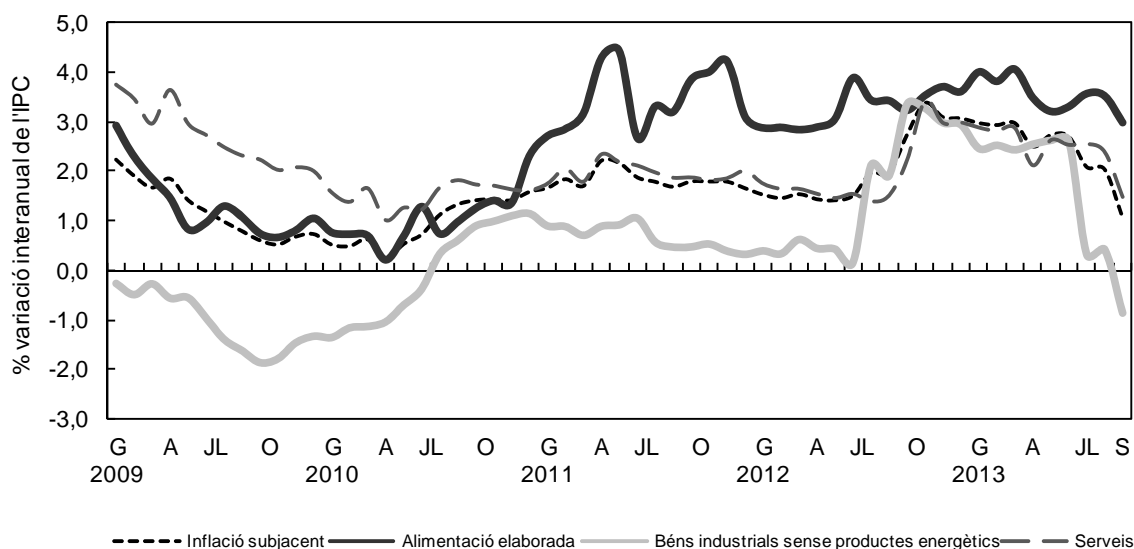
Taxa de variació interanual

	General	Aliments	Begudes alcohòliques i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
CATALUNYA													
Mitjana 2010	2,0	-0,2	10,4	-0,2	3,3	1,3	-0,8	6,9	-0,8	-1,2	3,0	1,7	3,1
Mitjana 2011	3,3	2,1	9,6	0,4	6,6	1,3	-0,9	8,0	-0,8	0,1	3,2	1,8	3,4
Mitjana 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Desembre 2011	2,5	2,1	4,2	0,5	5,5	1,2	-2,3	4,9	-1,6	1,3	3,9	1,4	3,1
Desembre 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Juliol 2013	2,1	4,3	6,3	-0,2	0,2	2,4	-1,2	1,0	-3,5	2,7	14,5	1,0	3,3
Agost 2013	1,7	4,1	6,4	-0,2	0,6	2,0	-0,5	-0,8	-3,5	2,7	14,5	0,9	2,8
Setembre 2013	0,5	2,4	6,0	0,2	-0,5	1,4	-4,6	-2,0	-5,9	0,9	12,1	0,6	1,9
ESPANYA													
Mitjana 2010	1,8	-0,8	10,9	-0,3	3,5	0,6	-1,0	6,9	-0,8	-1,2	2,5	1,2	2,3
Mitjana 2011	3,2	2,1	10,2	0,3	7,2	1,1	-1,3	8,0	-0,8	-0,1	2,4	1,6	2,9
Mitjana 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Desembre 2011	2,4	2,1	4,2	0,3	5,8	1,1	-2,8	4,9	-1,6	1,3	2,8	1,2	2,7
Desembre 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3
Juliol 2013	1,8	4,4	6,0	-0,3	-0,7	1,4	3,7	1,4	-3,4	1,6	10,4	0,8	2,7
Agost 2013	1,5	4,4	6,1	-0,4	-0,3	1,2	4,4	-0,4	-3,4	1,7	10,4	0,6	2,2
Setembre 2013	0,3	2,5	5,8	0,1	-1,4	0,6	0,4	-1,6	-5,9	0,1	9,8	0,4	1,9

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

Pel que fa a l'evolució interanual per grups de despesa, gairebé tots els capítols han registrat una contenció en el creixement dels preus a causa de la desaparició de l'efecte IVA. Amb tot, el grup d'ensenyament continua amb una inflació interanual molt alta (d'un 12,1%), en gran mesura relacionada amb l'augment de les taxes universitàries en el curs passat. Un altre grup que presenta un creixement notable dels preus és el de begudes alcohòliques i tabac (6 %), en part per les alces en els impostos especials del mes de juny de 2013. En canvi, des de fa uns mesos la medicina ha deixat de ser un dels grups més alcistes, per la desaparició de l'efecte inflacionista dels copagaments farmacèutics, i també perquè el govern central va suspendre la mesura de l'euro per recepta implantada per la Generalitat. Tot plegat ha provocat que, segons dades de l'IPC, els preus del grup de medicina siguin ara més baixos que dotze mesos enrere (amb un descens interanual d'un 4,6% interanual). També destaca la contínua reducció en els preus de les comunicacions (d'un 5,9 % interanual) i el descens en els transports (d'un 2 % interanual), relacionat amb els menors preus dels carburants respecte a setembre de 2012. Finalment, les despeses d'habitatge (que no inclouen els preus de compra de l'habitatge, sinó el lloguer i les despeses de manteniment) presenten uns preus un 0,5% inferiors a ara fa un any, però ja s'ha anunciat una pujada de tarifes d'un 3,1% en el proper mes d'octubre.

Gràfic 3.4.1
Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

Font: INE

La inflació subjacent també ha registrat una davallada molt pronunciada els darrers mesos, i el mes de setembre se situa en un 1,1 % interanual. Aquesta és la taxa més baixa en més de tres anys. Amb tot, és més elevada que la inflació general (0,5% interanual), la qual cosa vol dir que els elements volàtils, no inclosos en la inflació subjacent (com els productes energètics i l'alimentació no elaborada) també estan contribuint a la moderació en l'IPC. Des del punt de vista dels components de la inflació subjacent, el grup d'alimentació elaborada, alcohol i tabac és el que presenta un increment interanual més alt (3 %), que sobretot s'explica pel component del tabac. El capítol dels serveis ha moderat el seu creixement fins a un 1,5 % interanual. Finalment, el component amb una evolució més baixista és el de béns industrials sense productes energètics, que passen a registrar una dinàmica negativa dels preus (amb una davallada d'un 0,9 % interanual), en gran mesura per l'evolució en els preus dels medicaments.

Quadre 3.4.2

Evolució de l'IPC per grups especials

Taxes de variació interanuals

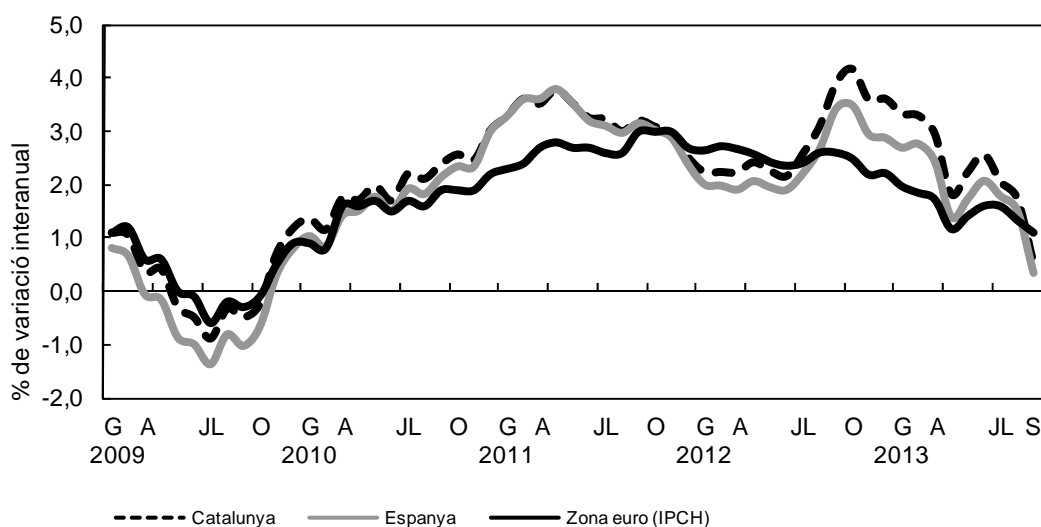
CATALUNYA	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics	Béns industrials sense productes energètics	Serveis	Alimentació elaborada, begudes alcohòliques i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Mitjana 2010	0,9	-0,1	1,5	1,0	1,0	11,8
Mitjana 2011	1,8	0,7	2,0	3,5	2,0	15,4
Mitjana 2012	2,1	1,6	2,0	3,3	2,1	9,0
Desembre 2011	1,7	0,3	2,0	3,1	0,8	10,4
Desembre 2012	3,1	2,9	3,0	3,6	3,6	7,5
Juliol 2013	2,1	0,3	2,6	3,6	6,7	-0,7
Agost 2013	2,0	0,4	2,4	3,5	6,3	-2,6
Setembre 2013	1,1	-0,9	1,5	3,0	2,5	-4,0
ESPANYA						
Mitjana 2010	0,6	-0,4	1,3	1,0	0,0	12,5
Mitjana 2011	1,7	0,6	1,8	3,8	1,8	15,7
Mitjana 2012	1,6	0,8	1,5	3,1	2,3	8,9
Desembre 2011	1,5	0,3	1,7	3,1	0,7	10,3
Desembre 2012	2,1	1,5	2,2	3,1	3,9	7,6
Juliol 2013	1,7	0,2	1,9	3,4	7,4	-0,4
Agost 2013	1,6	0,4	1,7	3,3	7,6	-2,2
Setembre 2013	0,8	-0,8	1,0	3,0	2,8	-3,7

¹ Inclou els preus dels carburants i els combustibles i de l'energia.

Font: INE.

D'altra banda, la forta correcció a la baixa de la inflació catalana ha provocat que el seu diferencial amb la inflació espanyola hagi disminuït considerablement, alhora que el diferencial amb la zona euro ha passat a ser negatiu. Per una banda, la inflació espanyola, tot i que també s'ha moderat molt els darrers mesos per la desaparició de l'efecte esglaió de l'IVA, no s'ha desaccelerat tant com en àmbit català, i se situa el mes de setembre en un 0,3 % interanual. D'aquesta manera, el diferencial d'inflació de Catalunya respecte d'Espanya, que s'havia ampliat notablement a partir de la segona meitat del 2012, s'ha reduït de manera significativa els tres darrers mesos, fins a situar-se en 0,2 punts percentuals. En termes

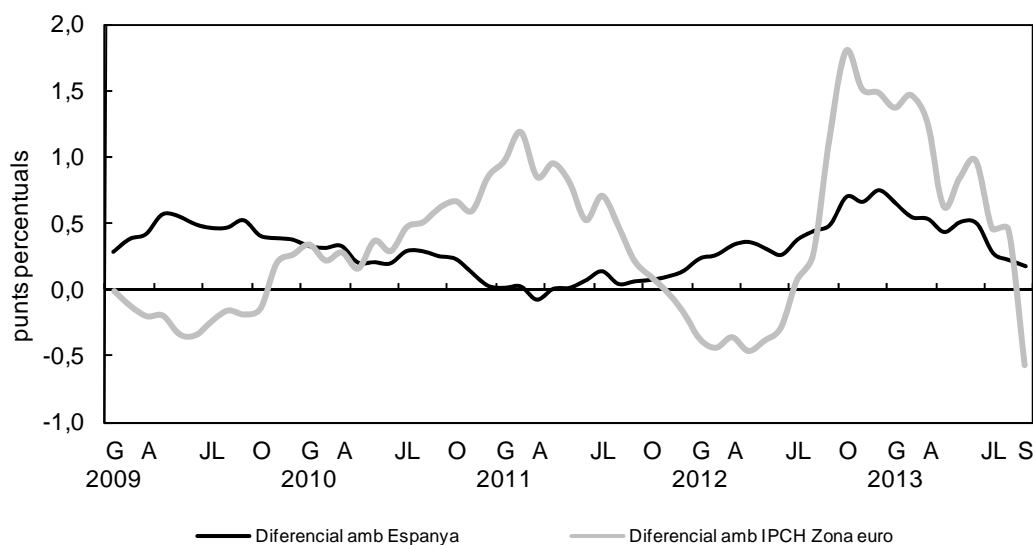
Gràfic 3.4.2
Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE i Eurostat.

d'inflació subjacent, també s'han reduït distàncies, i la inflació subjacent catalana (d'un 1,1% interanual), només se situa tres dècimes per sobre de la mitjana espanyola (0,8%). No obstant això, encara es continua registrant un diferencial d'inflació molt ampli en alguns grups de despesa, com ara en l'ensenyament (amb un diferencial de més de 2 punts percentuals, sobretot en l'ensenyament secundari i en l'universitari). Altres capítols amb un creixement de preus força més alt a Catalunya que la mitjana estatal són el lleure i cultura, i les despeses d'habitatge (tots dos grups amb un diferencial d'inflació de 0,9 punts percentuals). En canvi, s'enregistra un diferencial negatiu en els grups de medicina i de transports.

Gràfic 3.4.3
Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

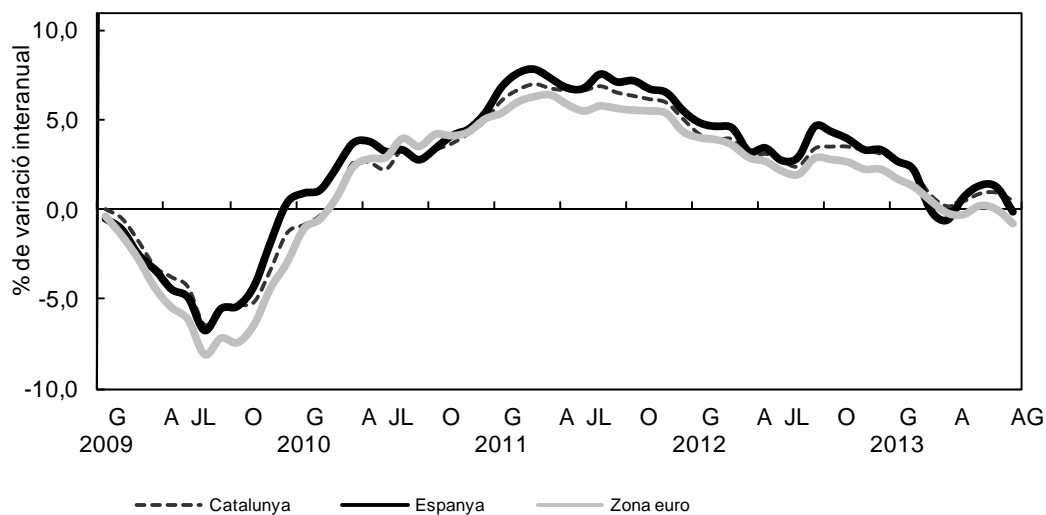

Font: INE.

A la zona euro la inflació resta molt moderada, i s'ha situat en el mes de setembre en un 1,1% interanual, l'increment més reduït des de l'any 2010, mentre que la inflació subjacent també es manté molt controlada, en un 1,2 %. L'estabilitat en els preus de consum en part reflecteix la debilitat de l'activitat econòmica del conjunt de l'àrea. Com ja s'ha avançat, el fort descens en la inflació catalana a partir de l'estiu de 2013 ha provocat que el diferencial d'inflació amb la zona euro s'hagi tornat negatiu: tot i que les dades no són estrictament comparables perquè en el cas de Catalunya no hi ha un índex de preus de consum harmonitzat, la inflació catalana el setembre (0,5% interanual) ha estat 0,6 punts percentuals inferior a la de la UEM (1,1%). Cal recordar que en el període de creixement econòmic previ a la crisi la inflació catalana era sistemàticament superior a la de la zona euro, amb un diferencial que molt sovint superava el punt percentual. En canvi, en la situació actual, el fort ajust de la demanda interna registrat en l'economia catalana ha determinat un comportament més moderat dels preus de consum,. Aquesta no és la primera vegada que hi ha un diferencial d'inflació negatiu amb la UEM, ja que també se'n va registrar l'any 2009, i els primers mesos de 2012.

Dins de la zona euro, els estats membres que tenen una inflació més alta són Estònia (2,6 % interanual) i els Països Baixos (2,4 %), mentre que Grècia és l'única economia que registra una caiguda interanual dels preus (d'un 1 %), alhora que a Irlanda els preus no han variat en termes anuals (0%).

Gràfic 3.4.4
Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Per acabar, els preus industrials mantenen la seva evolució moderada, i segons les dades del mes d'agost, mostren un creixement interanual d'un 0,5 %. Cal recordar que en els anys 2010, 2011 i 2012 el creixement mitjà dels preus industrials va ser força més alt, per sobre d'un 3%. La tònica de moderació en els preus industrials és força generalitzada per tipologia de producte: els que registren les caigudes més grans són els béns intermedis i els béns d'equipament, en tots dos casos amb un descens interanual d'un 0,8%. En el cas del grup de béns de consum, es produeix un increment d'un 1% interanual, mentre que el component d'energia augmenta un 1,4 % interanual. Al conjunt de l'Estat els preus industrials baixen un 0,1% interanual, segons la dada d'agost, mentre que a la zona euro el descens és encara més intens, d'un 0,8% interanual.

3.5. Els salaris i els costos laborals

Les dades més recents sobre el procés de negociació col·lectiva provenen del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, però són menys exhaustives que les que proporciona el Departament d'Empresa i Ocupació. No obstant això, les dades del Ministeri ofereixen informació fins el mes de setembre d'enguany. Així, segons es depren d'aquesta darrera font, en els convenis col·lectius registrats durant els nou primers mesos de l'any a Catalunya l'increment de les tarifes salarials (del 0,7 %) és més moderat que el que es va registrar

durant el conjunt de exercici passat (de l'1,3 %). D'aquesta manera, l'increment salarial dels nou primers mesos del 2013 se situa lleugerament per sobre del límit màxim de creixement (0,6 %) recomanat per enguany a l'Acord per a la l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014. La negociació que ha tingut lloc durant els nou primers mesos del 2013 afecta només a 136 convenis i a 471.910 treballadors, unes dades que mostren les dificultats del procés negociador en un context de crisi com l'actual.

Quadre 3.5.1

Increment salarial pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a octubre del 2012 ¹			
Empresa	365	84.337	1,43
Sector	78	667.132	2,07
Total	443	751.469	2,00
De gener a desembre del 2012 ²			
Empresa	388	70.567	1,19
Sector	96	1.082.299	1,28
Total	484	1.152.866	1,27
De gener a setembre del 2013 ²			
Empresa	102	13.360	0,75
Sector	34	458.550	0,71
Total	136	471.910	0,71

¹ Dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

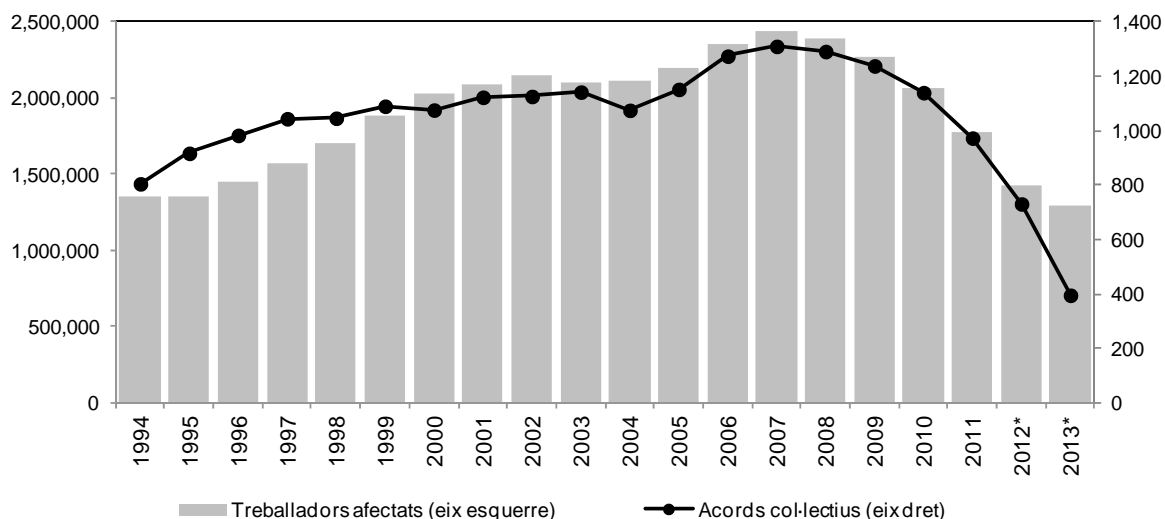
² Dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Les dades del 2012 inclouen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació, i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

La lentitud en la signatura de convenis col·lectius, que es va començar a produir a partir del 2009, es deu en part a la pròrroga automàtica dels convenis caducats. Aquesta pràctica coneguda com ultraactivitat dels convenis s'havia estés molt els darrers anys, però a partir de la reforma laboral aprovada el 2012 la ultraactivitat dels convenis col·lectius denunciats es limita a un any, moment a partir del qual s'aplica, si n'hi hagués, el conveni d'àmbit superior. Això ha suposat canvis importants per al procés negociador; per facilitar aquesta transició la Generalitat, les patronals i els sindicats van ratificar el passat 25 de juny l'Acord per al suport i acompanyament als processos de negociació col·lectiva en ultraactivitat. En aquest Acord s'estableix un protocol d'actuació per a casos de bloqueig de convenis col·lectius en què, si les parts negociadores així ho acorden, poden sol·licitar la mediació de l'autoritat laboral. La mediació, feta efectiva a través del Consell de Relacions Laborals, l'òrgan català de participació institucional en aquest àmbit, es podrà perllongar durant un màxim de 30 dies. Un cop transcorregut aquest termini, de no existir una resolució del conflicte, les parts podran acordar la intervenció del Tribunal Laboral de Catalunya, que en ús de les seves facultats dictarà un laude.

Gràfic 3.5.1
Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius
i de treballadors afectats a Catalunya

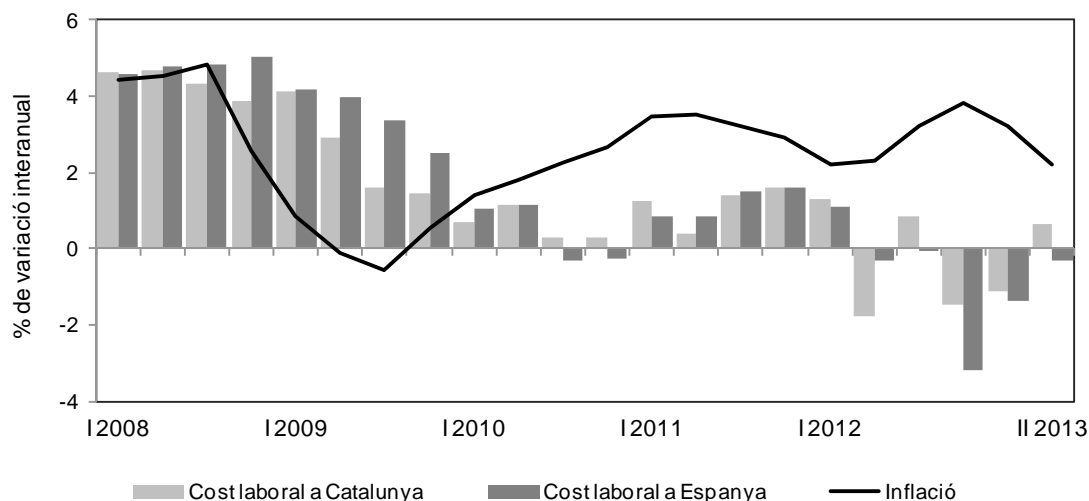

* Les dades del 2012 s'estimen mitjançant la variació interanual de les dades del Ministeri; per al 2013 la variació interanual és fins al setembre.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2011), i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Pel que fa a l'evolució dels costos laborals efectius, les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE mostren que durant el primer semestre d'enguany s'ha produït un retrocés del cost laboral mitjà, per treballador i mes, del 0,2 %. Des del primer trimestre de l'any 2010 l'increment dels costos laborals és inferior a la dinàmica dels preus de consum, reflectint el procés de devaluació dels salaris que viu l'economia.

Gràfic 3.5.2
Costos laborals per treballador i mes i inflació

Font: INE.

Entre els diversos components del cost laboral, la part del cost salarial presenta durant el primer semestre un retrocés del 0,6 %. Aquesta variació és el resultat d'una disminució del 0,5 % del cost salarial ordinari i d'una caiguda de l'1,6 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya la reducció dels costos salarials és més acusada (del 1,2 %), però aquest major retrocés es concentra en el cost salarial extraordinari (-6,2 %), atès que la reducció del cost salarial ordinari és menor (-0,4 %).

Per la seva banda, els costos laborals no salarials a Catalunya, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i les indemnitzacions per acomiadaments, han augmentat un 0,9 % interanual. En aquest sentit, convé fer notar que l'increment del 5 % de les bases màximes de cotització a principis de 2013 ha incidit en el creixement d'aquesta part dels costos laborals. Tot i això, per al conjunt de l'Estat, aquests costos laborals no salarials es mantenen en el mateix nivell que el primer semestre de l'any passat.

Pel que fa a l'evolució del nombre d'hores efectives de treball, tant a Catalunya com a Espanya s'han reduït durant el primer semestre, d'un 1,3 % i 0,7 % respectivament. La dinàmica seguida per aquestes hores fa que l'evolució dels costos laborals per treballador i hora a Catalunya i a Espanya sigui més expansiva que la dels costos laborals per treballador i mes, amb variacions de l'1,0 % i -0,2 % respectivament.

Quadre 3.5.2

Costos salarials i laborals (% de variació interanual)

	Cost mensual per treballador		Cost de l'hora de treball	
	2012	2013	2012	2013
CATALUNYA				
Cost laboral total	-0,3	-0,2	-0,5	1,0
Cost salarial	0,0	-0,6	-0,3	0,6
Cost salarial ordinari	0,7	-0,5	0,4	0,8
Cost salarial extraordinari	-4,2	-1,6	-4,4	-0,5
Cost laboral no salarial	-1,1	0,9	-1,4	2,3
Hores pactades	-0,4	-0,7		
Hores efectives de treball	0,2	-1,3		
ESPANYA				
Cost laboral total	0,4	-0,8	1,0	-0,2
Cost salarial	0,6	-1,2	1,3	-0,5
Cost salarial ordinari	0,9	-0,4	1,6	0,3
Cost salarial extraordinari	-1,1	-6,2	-0,5	-5,9
Cost laboral no salarial	-0,2	0,0	0,4	0,6
Hores pactades	-0,7	-0,6		
Hores efectives de treball	-0,7	-0,7		

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE). Mitjana fins al segon trimestre de cada any.

Per sectors productius, a Catalunya els serveis han experimentat durant el primer semestre d'enguany un retrocés del costos laborals per treballador i mes, de l'1,2 %, a diferència de la indústria i la construcció on han augmentat un 2,4 % i 6,3 %, respectivament. Per al conjunt de l'Estat, l'evolució dels costos laborals per sectors productius és força semblant, amb l'excepció de la construcció. Els serveis presenten una reducció dels costos laborals per treballador i mes, de l'1,4 %, mentre que a la indústria i la construcció avancen un 1,7 % i 0,5 % respectivament.

En el cas de la construcció, l'evolució seguida pels costos per hora efectiva treballada és força semblant a l'evolució dels costos laborals per treballador i mes; en canvi, en el cas de la indústria i els serveis el cost per hora treballada presenta una evolució més expansiva. També convé apuntar que la variació dels costos per hora efectiva treballada als serveis és nul·la a Catalunya, mentre que a Espanya retrocedeix un 0,8 %.

Quadre 3.5.3

Costos laborals per sectors productius (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2012	2013	2012	2013
Cost mensual per treballador				
Total	-0,3	-0,2	0,4	-0,8
Indústria	2,8	2,4	2,6	1,7
Construcció	2,3	6,3	2,4	0,5
Serveis	-1,2	-1,2	-0,1	-1,4
Cost de l'hora de treball				
Total	-0,5	1,0	1,0	-0,2
Indústria	2,0	3,3	3,3	1,8
Construcció	0,9	6,4	3,6	1,0
Serveis	-1,5	0,0	0,2	-0,8

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE). Mitjana fins al segon trimestre de cada any.

4. LES PREVISIONS MACROECONÒMIQUES PER AL 2014

L'economia mundial afronta una fase de creixement pausat: se'n preveu una lleugera desacceleració el 2013 (2,9 %) i una dinàmica una mica més positiva el 2014 (3,6 %) i els anys següents. Tanmateix, no es recuperarà el creixement anterior a la crisi. De fet, les expectatives de creixement del 2013 i el 2014 s'han revisat a la baixa els darrers mesos, atès que l'impuls de l'economia no s'acaba de refermar. En l'escenari que preveu l'FMI fins al 2018 es continuen mantenint les divergències de creixement entre les principals àrees econòmiques; les economies emergents i en desenvolupament perden, però, part de l'impuls, tot i que continuaran creixent per sobre del 5 %. En el cas de les economies avançades, l'FMI estima que el creixement mitjà d'aquests anys serà del 2,4 % (del 2 % el 2014), gràcies a la recuperació dels Estats Units, mentre que les perspectives de la zona euro són més dèbils (de l'1,4 % de mitjana fins al 2018, i de l'1 % el 2014). Aquests escenaris preveuen que el comerç mundial es recuperarà a partir del 2014 (4,9 %), després de la notable desacceleració del 2011 i el 2012; s'espera que el creixement mitjà fins al 2018 sigui del 5,5 %, lluny del creixement del 8,2 % del període 2005-2007.

Quadre 4.1

Previsions de l'economia internacional

(% de variació interanual)

PIB	FMI		
	2012	2013 (p)	2014 (p)
Economia mundial	3,2	2,9	3,6
Economies avançades	1,5	1,2	2,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,9	4,5	5,1
Unió Europea	-0,3	0,0	1,3
Zona euro	-0,6	-0,4	1,0
Estats Units	2,8	1,6	2,6
Japó	2,0	2,0	1,2
Xina	7,7	7,6	7,3
Índia	3,2	3,8	5,1
Rússia	3,4	1,5	3,0
Brasil	0,9	2,5	2,5
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	2,7	2,9	4,9
Preu del petroli (en dòlars EUA)	1,0	-0,5	-3,0

(p) Previsió.

Font: FMI (octubre del 2013).

Tot i que la millora de l'estabilitat financera—en especial a la zona euro— ha permès recuperar, en part, la confiança i millorar lleugerament el creixement, l'escenari internacional

no està exempt de problemes que podrien malmetre la recuperació econòmica, i això ha estat la causa de la revisió a la baixa de les previsions de l'economia mundial. Així, es tem per les conseqüències que es podrien derivar del fet que els Estats Units restringeixi la política monetària expansiva i pels efectes que una mesura com aquesta podria tenir en els mercats financers, especialment en les economies emergents. D'altra banda, el recent tancament parcial de l'Administració del Govern federal dels Estats Units s'ha acabat amb una solució provisional que permet augmentar el límit del deute fins al mes de febrer, moment a partir del qual es podria tornar a pressionar l'economia americana, de manera que l'economia mundial tornaria a exposar-se al risc d'un impagament del Govern federal. També són motiu de preocupació i incertesa l'elevat deute del Japó, la desacceleració de la Xina, la inestabilitat geopolítica de l'Orient Mitjà i, la fragilitat, malgrat els avenços experimentats, de la zona euro.

A la zona euro l'economia ha deixat enrere la recessió i el segon trimestre ha recuperat taxes de creixement positives. De totes maneres, el creixement és dèbil i les perspectives no són gaire millors. S'espera que el 2013 el creixement mitjà encara sigui negatiu (-0,4 %), i la recuperació del 2014, feble (1 %) i amb notables diferències entre països. Malgrat que les pressions financeres s'han relaxat, i això ha permès reduir les primes de risc del deute sobirà entre els estats membres de la zona euro, la fragmentació financera i la manca de crèdit en alguns països està limitant el creixement. En aquest context, pren rellevància la necessitat d'accelerar el procés cap a la unió bancària. La recent aprovació del mecanisme únic de supervisió (MUS) és un pas endavant, però encara queda pendent l'aprovació del mecanisme únic de resolució (MUR), i el pilar de la unió bancària que presenta més dificultat: l'esquema comú de protecció de dipòsits (ECPD).

S'espera que el 2014 els creixements més elevats de la zona euro els protagonitzin Estònia (2,5 %) i Eslovàquia (2,3 %). El creixement previst per Alemanya és d'un 1,4%; un creixement que continua, però, sent insuficient per revitalitzar la Unió. Encara serà més dèbil el creixement de França (1 %). Els països que han rebut suport financer són els que presenten les previsions més dèbils: Xipre (-3,9 %), Espanya (0,2 %), Grècia (0,6 %), Itàlia (0,7 %) i Portugal (0,8 %). Irlanda, que s'escapa d'aquesta norma, creixerà un 1,8 %. D'altra banda, també destaca la debilitat de l'economia d'Eslovènia (-1,4 %) i dels Països Baixos (0,3 %).

Quadre 4.2
Previsions del PIB dels països de la zona euro
(% de variació interanual del PIB)

	2012	2013 (p)	2014 (p)
Estònia	3,9	1,5	2,5
Finlàndia	-0,8	-0,6	1,1
Eslovàquia	2,0	0,8	2,3
Luxemburg	0,3	0,5	1,3
Alemanya	0,9	0,5	1,4
Bèlgica	-0,3	0,1	1,0
Àustria	0,8	0,4	1,6
Malta	1,0	1,0	1,8
Països Baixos	-1,2	-1,3	0,3
Eslovènia	-2,5	-2,6	-1,4
França	0,0	0,2	1,0
Xipre	-2,4	-8,7	-3,9
Itàlia	-2,4	-1,8	0,7
Espanya	-1,6	-1,3	0,2
Irlanda	0,2	0,6	1,8
Portugal	-3,2	-1,8	0,8
Grècia	-6,4	-4,2	0,6
Zona euro	-0,6	-0,4	1,0
Unió Europea	-0,3	0,0	1,3

(p) Previsió.

Font: FMI (octubre del 2013)

L'estimació corresponent a l'any 2014 que ha elaborat l'FMI en relació amb l'economia espanyola és més pessimista (0,2%) que la que va aprovar el Consell de Ministres a finals de setembre del 2013 amb motiu dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014, en què es preveu un creixement del 0,7 %. Aquesta previsió basa la millora de l'economia en els guanys de competitivitat i en la reducció dels desequilibris, que s'espera que permetran un superàvit de finançament enfront de la resta del món del 2,3 % del PIB el 2013 i del 3,4 % el 2014. En tot cas, la recuperació és feble i insuficient per crear ocupació, de manera que el 2014 l'ocupació encara es reduirà un 0,2 %, la qual cosa situarà la taxa d'atur en un 25,9 %.

Quadre 4.3
Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2012	2013 (p)	2014 (p)
PIB pm	% de variació real	-1,6	-1,3	0,7
Demanda interna	Aportació al creixement	-4,1	-3,2	-0,4
Despesa en consum de les llars	% de variació real	-2,8	-2,6	0,2
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació real	-4,8	-2,3	-2,9
Formació bruta de capital ¹	% de variació real	-6,9	-6,1	0,2
Saldo exterior	Aportació al creixement	2,5	1,9	1,2
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	2,1	5,7	5,5
Importacions de béns i serveis	% de variació real	-5,7	-0,3	2,4
Llocs de treball creats ²	% de variació	-4,8	-3,4	-0,2
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	25,0	26,6	25,9
Productivitat per ocupat ²	% de variació real	3,3	2,2	1,0
Cost laboral unitari	% de variació real	-3,0	-1,6	-0,6
Saldo amb la resta del món d'operacions corrents	% s/PIB	-1,2	1,7	2,8
Capacitat (+) / Necessitat (-) de finançament enfront de la resta del món	% s/PIB	-0,6	2,3	3,4

(p) Previsió.

¹ Inclou la variació d'existències.

² En termes equivalents a temps complet.

Font: Govern espanyol. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El dèbil creixement de l'economia de la zona euro i de l'economia espanyola dibuixa un context exterior de l'economia catalana millor que el del 2013, però no gaire expansiu. L'economia catalana pateix un procés d'ajust molt dur, a causa de l'intens procés de consolidació de les finances públiques. D'altra banda, l'elevat endeutament privat i la manca d'accés al crèdit bancari estan constrenyent la capacitat de reactivació. Malgrat tot això, l'economia catalana està millorant els indicadors econòmics: el segon trimestre del 2013 s'ha estabilitzat la variació intertrimestral del PIB, i és previsible que en el tercer trimestre s'assoleixin taxes intertrimestrals positives, per primer cop en set trimestres. Els guanys de competitivitat de l'economia catalana han col·laborat en la millora de la demanda externa, que ha pal·liat l'impacte de la forta debilitat de la demanda interna. De totes maneres, les previsions indiquen que el 2013 el PIB encara es reduirà un 1,1 % en el conjunt de l'any, perquè l'aportació negativa de la demanda interna (de 2,7 punts percentuals) arrossegarà el PIB a aquesta taxa de variació, tot i l'aportació positiva del sector exterior (d'1,6 punts percentuals). La despesa en consum de les llars es preveu que disminuirà un 2,3 %, i la de les administracions públiques, un 2,8 %. Al seu torn, la formació bruta de capital tindrà un comportament una mica millor que l'any 2012 (-5,3 %).

Amb vista al 2014, s'espera que el PIB es recuperi i creixi fins al 0,9 %, gràcies a la millora gradual de la demanda interna i a la continuïtat de l'aportació positiva de la demanda

exterior. Entre els factors que incideixin en aquesta previsió, destaquen els progressos acumulats en els ajustos interns de l'economia, d'una banda, i la millora del context internacional, d'una altra. Tot i que les rendes familiars encara estan molt afectades per els elevats nivells d'atur, es preveu que la millora relativa de l'ocupació, la disminució de la inflació i la recuperació de les expectatives revertiran positivament en la dinàmica del consum, que s'incrementarà un 0,2. El 2014 els calendaris de compliment dels objectius de dèficit públic de la Generalitat comportaran una nova contracció (d'un 2,1 %) de la despesa en consum de les administracions públiques, que continuarà tenint efectes depressius en l'economia. També la limitació d'inversió pública, derivada del compliment dels objectius fiscals, és un factor que el 2014 lluitarà la formació bruta de capital. No obstant això, la millora del clima econòmic i de la demanda agregada fan preveure que el 2014 es reprengui la inversió en béns d'equipaments i es moderi la caiguda de la inversió en construcció, que comportarà un creixement del 0,6 % del conjunt de la formació bruta de capital.

Quadre 4.4

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2012	2013 (p)	2014 (p)
PIB pm	% de variació real	-1,3	-1,1	0,9
PIB pm	Milions d'euros	207.762	207.509	212.036
Demanda interna	Aportació al creixement	-3,1	-2,7	-0,1
Despesa en consum de les llars	% de variació real	-2,4	-2,3	0,2
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	-2,5	-2,8	-2,1
Formació bruta de capital ²	% de variació real	-6,5	-5,3	0,6
Saldo exterior	Aportació al creixement	1,8	1,6	1,0
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	3,8	2,4	1,7
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	4,1	4,2	6,2
Importacions de béns i serveis	% de variació real	-7,1	-2,8	2,4
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	-2,0	-0,8	-0,7
Llocs de treball creats ³	Milers	-141,9	-88,7	3,0
Llocs de treball creats ³	% de variació	-4,4	-2,9	0,1
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	22,6	23,7	23,1

(p) Previsió.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement

L'aportació del conjunt del sector exterior serà, com en els darrers anys, un factor decisiu per a l'augment del PIB. Però aquesta contribució (d'un punt percentual positiu) serà inferior a la del 2013 (d'1,6 punts), perquè la millora de la demanda interna tindrà com a conseqüència un increment de les importacions internacionals (del 2,4 %). Les exportacions

de béns i serveis amb l'estranger obtindran, segons aquestes previsions, uns resultats (6,2 %) més expansius que els del 2013 (4,2 %), gràcies a l'augment del comerç mundial, i en especial del que es deriva de la demanda europea. El saldo dels fluxos internacionals aportarà un creixement d'1,7 punts percentuals al PIB, encara que es preveu que l'evolució del saldo comercial amb la resta d'Espanya en restarà 0,7 punts, de manera que, com s'ha indicat, l'aportació del conjunt al creixement del PIB serà d'un punt percentual.

Les perspectives en què es basen aquestes previsions consideren que, lentament però gradualment, millorarà el mercat de treball, la qual cosa permetrà que durant el 2014 s'iniciï una creació neta de llocs de treball, encara que en el conjunt de l'any serà encara de poca magnitud: s'incrementarà un 0,1 % (en termes equivalents a temps complet), però durant l'any tendirà a l'alça. En paral·lel, la taxa d'atur s'anirà reduint a mesura que avanci l'any, però la ràtio mitjana anual entre la població en atur i la població activa es mantindrà encara elevada, en un 23,1 %.

SEGONA PART
-
EL SECTOR PÚBLIC A CATALUNYA

5. EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2011 I 2012

Aquest capítol està dividit en cinc apartats i dos annexos. En els quatre primers apartats s'analitzen les dades liquidades del pressupost d'ingressos i de despeses del sector públic administratiu de la Generalitat dels anys 2011 i 2012. Així, en el primer apartat es presenten les dades de la liquidació del pressupost de l'Administració general de la Generalitat, en el segon, les de les entitats autònomes administratives, i en el tercer, les del Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. En el quart apartat es recullen les principals mesures amb impacte pressupostari que s'han implementat els exercicis 2011 i 2012, tant de la banda dels ingressos com de les despeses, seguint la reducció del dèficit públic. El cinquè apartat fa referència a les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i sectorials. Finalment, els annexos incorporen informació sobre l'estat d'execució del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat a setembre de 2013 i la recaptació tributària a Catalunya el 2012.

5.1. La liquidació dels pressupostos de la Generalitat

Els ingressos del 2011

Els ingressos de la Generalitat de Catalunya pel 2011 van continuar marcats per la crisi econòmica. La davallada de l'activitat econòmica, traslladada al fre del consum intern i el deteriorament de les rendes, va fer minvar els ingressos públics. D'altra banda, també hi va haver canvis normatius que van intensificar aquesta pèrdua de recursos. Els drets liquidats van ser el 3,1% superiors als de l'exercici anterior, perquè les operacions financeres van compensar la reducció dels ingressos no financers. Aquests van experimentar una disminució del 6,3%, intensitat que va ser aproximadament la meitat de la davallada del 2010.

La distribució per capítols dels drets liquidats el 2011 no és comparable amb la de l'exercici anterior, ja que l'estructura de recursos que reflectia el pressupost del 2010 corresponia al model de finançament autonòmic anterior. El sistema de finançament vigent el 2011, que eleva els percentatges de cessió de l'IRPF (del 33% al 50%), de l'IVA (del 35% al 50%) i dels impostos especials (del 40% al 58%), atorga més pes als recursos tributaris, que han augmentat el seu pes en el conjunt d'ingressos del 52,9% al 77,8%. Les bestretes a compte del tram autonòmic de l'IRPF, de l'IVA i dels impostos especials, calculades en funció dels nous percentatges de cessió de rendiments, van créixer en volum i, com a conseqüència, es

van incrementar de manera important els capítols d'impostos directes i indirectes (un 37,7% i un 41,6%, respectivament). Deixant de banda de l'efecte del canvi d'estructura, els ingressos tributaris presenten un descens generalitzat.

Les transferències corrents també es veuen afectades pel canvi d'estructura, ja que el model de finançament vigent va reduir el seu pes. A més a més, cal tenir en compte que l'exercici 2010 aquest capítol contenia la bestreta a compte dels recursos addicionals del nou model de finançament. Amb tot, els drets liquidats per transferències corrents han presentat una disminució accentuada, del 58,1%, i han passat de suposar el 29,8% dels ingressos totals al 12,1%. Les transferències de capital han presentat un descens intens, del 37,8%. Els pressupostos d'ingressos inclouen un increment important de l'endeutament, amb un augment del 26% dels ingressos per passius financers.

Quadre 5.1.1

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols dels ingressos de la Generalitat

Milions d'euros

	Previsions pressupost (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos realitzats	%DL s/ total	Grau realització (%DL / P)	%variació 11/10 (DL)
1. Impostos directes	8.359	8.482	8.374	24,4	101,5	37,7
2. Impostos indirectes	8.567	8.486	8.396	24,5	99,1	41,6
3. Taxes i altres ingressos	465	460	387	1,3	98,8	-4,6
4. Transferències corrents	3.890	4.202	4.143	12,1	108,0	-58,1
5. Ingressos patrimonials	10	8	7	0,0	85,9	-39,1
6. Alienació d'inversions reals	200	0	0	0,0	0,2	65,8
7. Transferències de capital	814	771	736	2,2	94,8	-37,9
8. Actius financers	210	24	24	0,1	11,4	424,7
9. Passius financers	10.115	12.266	12.266	35,3	121,3	26,0
Operacions corrents	21.291	21.639	21.308	62,4	101,6	-4,6
Operacions de capital	1.014	771	737	2,2	76,1	-37,9
Operacions financeres	10.325	12.290	12.290	35,4	119,0	26,2
Total	32.630	34.700	34.334	100,0	106,3	3,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Tal com s'ha indicat anteriorment, el canvi d'estructura pressupostària respecte a l'any 2010 fa que l'evolució dels impostos del model de finançament (IPRF, IVA i impostos especials) no sigui homogènia, ja que aquests han crescut notablement per efecte de l'increment dels percentatges de cessió. Les principals figures impositives són l'IRPF i l'IVA, amb pesos del 46,4% del 26,2% sobre el total de tributs cedits. Els ingressos corresponents evolucionen segons l'estimació del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques de les bestretes a compte i, per tant, no es correspon a la recaptació real. Les estimacions inicials de les

bestretes del 2011 indicaven una contracció dels ingressos esperats de l'IRPF i un increment dels de l'IVA.

A excepció d'aquests canvis, la resta de figures impositives presenten un descens generalitzat, com a conseqüència de la crisi. Els impostos vinculats al sector immobiliari (transmissions patrimonials i actes jurídics documentats) van tancar l'exercici amb una davallada, en sintonia amb l'agreujament de la crisi del sector. La caiguda de les compravendes es correspon a un ajustament del sector immobiliari posterior a l'efecte anticipació de la compravenda d'habitatges per la supressió de la deducció per inversió de l'habitatge habitual del 2011. L'impost de transmissions patrimonials va disminuir el 2,3% i el d'actes jurídics documentats ho va fer el 13,8%.

Cal tenir en compte l'impacte negatiu sobre la recaptació de diversos canvis normatius. L'impost de successions i donacions va presentar una disminució notable, del -39,6%, tal i com s'havia previst, perquè està sotmès a una reforma que en rebaixa la capacitat recaptatòria. Concretament, va recollir els efectes de la segona reforma de l'impost, establerta en la Llei 3/2011, del 8 de juny, de modificació de la Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions, que n'accelera i n'amplia la rebaixa. D'altra banda, l'impost sobre operacions societàries pràcticament va desaparèixer a causa de l'exoneració de la majoria d'operacions que hi estaven subjectes en el Reial decret Llei 13/2010, de 3 de desembre, d'actuacions en l'àmbit fiscal, laboral i liberalitzadores per fomentar la inversió i la creació d'ocupació.

L'impost sobre determinats mitjans de transport va caure el 27,3%, en comparació a un exercici en que la compra de vehicles es va beneficiar de les ajudes del Pla E 2000 i l'efecte anticipació en la pujada de l'IVA de l'any 2010. La taxa del joc i l'impost sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs es van reduir el 6,4% i el 3,1% respectivament.

Quadre 5.1.2

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall dels ingressos tributaris* de la Generalitat

Milions d'euros

	Drets liquidats	%s/ total	% variació 11/10
Tributs cedits	17.221	99,3	38,6
Impost sobre successions i donacions	398	2,3	-39,6
Impost sobre patrimoni persones físiques	13	0,1	-1,2
Impost sobre transmissions patrimonials	769	4,4	-2,3
Impost sobre actes jurídics documentats	448	2,6	-13,8
Impost doble operacions societàries	15	0,1	-83,9
Tram autònom 50 % d'IRPF	8.056	46,4	47,2
50 % IVA	4.539	26,2	86,1
58 % impost especial sobre les labors de tabac	954	5,5	40,2
58 % impostos especials sobre alcohols	122	0,7	50,7
58 % impost especial sobre hidrocarburs	997	5,7	41,7
100% impost sobre energia	279	1,6	-0,3
Impost sobre determinats mitjans de transport	100	0,6	-27,3
Impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs	265	1,5	-3,1
Taxa del joc**	268	1,5	-6,4
Liquidacions pendents tributs cedits	-80	-0,5	--
Tram autònom IRPF	0	0,0	0,0
IVA	-80	-0,5	--
Sobre consums específics	0	0,0	0,0
Impost sobre grans establiments comercials	14,05	0,1	0,0
Gravamen protecció civil	3,54	0,0	0,0
Altres ingressos tributaris	193	1,1	0,0
Total	17.351	100,0	37,5

* S'inclouen els capítols 1, 2 i 3 de la liquidació del pressupost d'ingressos.

** Inclou els tributs sobre el de joc, l'impost sobre el joc del bingo i el recàrrec sobre la taxa de màquines recreatives.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Del detall de les transferències corrents, s'ha de considerar de manera separada la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, en que la Generalitat tan sols fa una funció de caixa pagadora. Aquesta transferència es va incrementar el 8,9%.

Les transferències de l'estructura actual inclouen el fons de garantia dels serveis públics, subvenció anivelladora amb l'objectiu d'assegurar que cada comunitat autònoma rep els mateixos recursos per habitant ajustat per finançar els serveis essencials de l'estat del benestar (educació, sanitat i serveis socials) fent el mateix esforç fiscal. Aquest fons es dota, d'una banda, del 75% dels recursos tributaris de les comunitats autònomes i, de l'altra, d'una aportació de l'Estat. En el cas de Catalunya, la subvenció és negativa, ja que el 75% de la capacitat fiscal supera les necessitats de despesa per població ajustada. El 2011 es van

liquidar per aquest concepte -1.460 milions d'euros. D'altra banda, el fons de suficiència global va aportar uns recursos de 1.840 milions.

Al seu torn, les transferències de capital han disminuït amb intensitat com a conseqüència d'un descens molt pronunciat de les transferències provinents del sector públic estatal (-71,3%) compensada en part pel creixement del 8,5% de les transferències de l'exterior.

Quadre 5.1.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall dels ingressos per transferències de la Generalitat

Milions d'euros

	Drets liquidats	% sobre el total	% variació 11/10
Transferències corrents	4.202	84,5	-58,1
Del sector públic estatal	4.134	83,1	-58,1
Fons de suficiència	1.840	37,0	--
Liquidació pendent de fons de suficiència	-58	-1,2	--
Fons de Garantia dels Serveis Públics Fonamentals	-1.460		--
Acord finançament sanitari	76	1,5	-58,9
Participació ens locals	2.769	55,7	8,9
Altres de l'Estat	966	19,4	-56,1
D'ens i corporacions locals	-1	-0,0	-144,9
De l'exterior	1	0,0	-97,6
D'altres	69	1,4	-51,3
Transferències de capital	771	15,5	-37,9
Del sector públic estatal	208	4,2	-71,3
D'ens i corporacions locals	37	0,7	36,7
De l'exterior	526	10,6	8,5
D'altres	0	0,0	-97,1
Total transferències	4.973	100,0	-55,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2011

Els pressupostos de despesa van tornar a estar subjectes a les mesures d'austeritat. Els crèdits inicials de les despeses per operacions corrents van ser el 4,3% inferiors als del 2010, i la davallada pressupostada per les operacions de capital, del 35,1%. En contra, les operacions financeres previstes inicialment van ser el 63,8% superiors a l'exercici anterior afectades per les operacions de refinançament dels deutes. Els crèdits definitius van presentar una desviació a l'alça del 9,7% respecte a la previsió inicial. Amb les modificacions pressupostàries, la rebaixa dels crèdits definitius per operacions corrents va ser de l'1,7%, el 25,2% en el cas de les operacions de capital.

Quadre 5.1.4

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
1. Remuneracions del personal	5.159	-41	5.118
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.330	126	1.456
3. Despeses financeres	1.478	1	1.479
4. Transferències corrents	17.651	1.490	19.141
5. Fons de contingència	39	-39	0
6. Inversions reals	650	119	769
7. Transferències de capital	915	990	1.905
8. Actius financers	915	183	1.098
9. Passius financers	4.493	333	4.825
Operacions corrents	25.657	1.538	27.195
Operacions de capital	1.565	1.109	2.674
Operacions financeres	5.408	515	5.923
Total	32.630	3.162	35.792

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les modificacions de crèdit que es van fer en el procés d'execució del pressupost de despeses de l'exercici 2011 van ser de 3.162 milions d'euros, el 46,8% superiors a l'exercici anterior. Els augments corresponen a ampliacions de crèdit i altres modificacions. Una gran part respon a l'assumpció d'un elevat volum de despesa desplaçada en salut generada l'any anterior.

Quadre 5.1.5

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Import	% sobre total	% variació 11/10
Incorporació de romanents	433	13,7	30,0
Ampliacions de crèdit	1.210	38,3	--
Altres modificacions	1.519	48,0	-16,6
Total	3.162	100,0	46,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La major part de les modificacions de crèdit va afectar a les transferències. Les modificacions de les transferències corrents van incrementar el 4,6% els crèdits inicials totals. A banda de la despesa desplaçada de salut, també destaquen les modificacions de les transferències lliurades pel Departament d'Empresa i Ocupació al Servei d'Ocupació de

Catalunya (SOC), a les empreses i a altres institucions sense finalitat de lucre. També destaquen les modificacions de les transferències del Departament d'Ensenyament als concerts educatius i a les famílies.

Al seu torn, els crèdits de les transferències de capital s'han més que duplicat, i la major part de les modificacions corresponen al Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural i el Departament de Territori i Sostenibilitat, com a resultat de la gestió dels fons europeus i altres transferències finalistes, que no es recullen en el pressupost inicial.

Quadre 5.1.6

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per seccions de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
Parlament de Catalunya	68	0	68
Consell Garanties Estatutàries	4	0	4
Sindicatura de Comptes	12	0	12
Oficina antifrau	5	0	5
Comissió Jurídica Assessora	3	0	3
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3	0	3
Subtotal òrgans	95	0	95
Presidència	545	7	552
Governació i Relacions Institucionals	343	94	436
Economia i Coneixement	1.280	68	1.348
Ensenyament	4.894	202	5.096
Salut	9.128	753	9.881
Interior	1.203	24	1.227
Territori i Sostenibilitat	1.389	668	2.057
Cultura	302	5	307
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	430	498	927
Benestar social i Família	2.086	77	2.163
Empresa i ocupació	1.127	308	1.435
Justícia	918	53	971
Subtotal departaments	23.644	2.756	26.400
Pensions	4	0	4
Deute	5.976	334	6.309
Despeses diversos departaments	202	13	214
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	2.670	99	2.769
Fons de contingència	39	-39	0
Subtotal altres seccions	8.891	406	9.297
Total	32.630	3.162	35.792

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El pressupost de despesa de l'Administració de la Generalitat de Catalunya per al 2011 van perseguir la reducció dels nivells de dèficit i endeutament públics mitjançant mesures de reducció de la despesa, que van afectar de manera diferent les diverses partides pressupostàries.

Les despeses corrents, amb un 76,5% del total, van augmentar l'1,6%. Els recursos destinats al pagament dels interessos del deute van incrementar-se el 60,9%, per l'augment de l'endeutament i del cost financer. Les transferències corrents, que van representar el 53,9% de les obligacions reconegudes, van créixer l'1,2%. Aquest creixement s'explica, d'una banda, perquè es va ampliar el crèdit per a regularitzar les despeses generades l'exercici anterior, especialment les sanitàries. D'altra banda, cal tenir en compte l'evolució de les transferències corresponents a la participació de les corporacions locals en els impostos de l'Estat, que com s'ha comentat anteriorment, va augmentar un 8,9 %, però únicament és el reflex pressupostari de la funció intermediària de la Generalitat.

La resta de capítols van disminuir la despesa. Les remuneracions del personal van ser el 3,4% inferiors a l'any anterior, com a conseqüència de la reducció salarial i la suspensió de noves incorporacions. Les operacions de capital van caure l'11,2%, i la compra de béns i serveis, el 12,7%. En contra, la despesa en passius financers va presentar un augment molt accentuat, degut al calendari de venciment de les operacions d'endeutament i les operacions de refinançament de deutes.

Quadre 5.1.7

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	% O/C	% variació 11/10 (O)
1. Remuneracions del personal	5.118	5.076	5.060	99,2	-3,4
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.456	1.360	829	93,4	-12,7
3. Despeses financeres	1.479	1.479	1.479	100,0	60,9
4. Transferències corrents	19.141	18.951	15.891	99,0	1,2
5. Fons de contingència	0	0	0	-	-
6. Inversions reals	769	736	567	95,7	-22,6
7. Transferències de capital	1.905	1.714	891	90,0	-5,2
8. Actius financers	1.098	991	674	90,2	-29,5
9. Passius financers	4.825	4.825	4.825	100,0	168,8
Operacions corrents	27.195	26.867	23.260	98,8	1,6
Operacions de capital	2.674	2.450	1.458	91,6	-11,2
Operacions financeres	5.923	5.816	5.499	98,2	81,7
Total	35.792	35.133	30.216	98,2	8,4

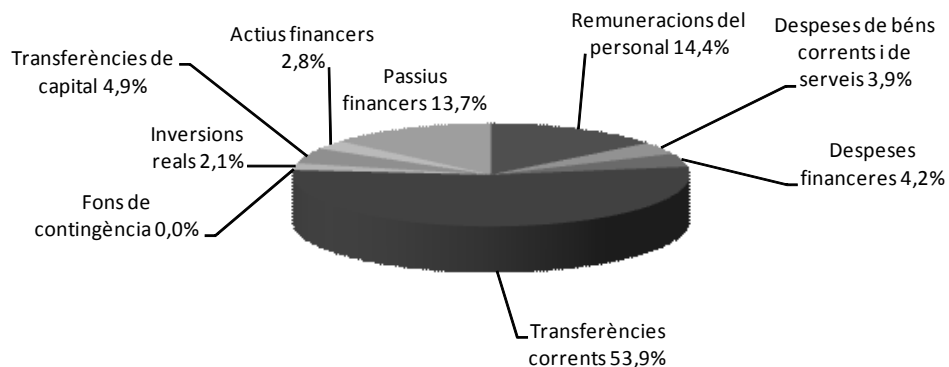
Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 5.1.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses de la Generalitat

% obligacions reconegudes sobre el total

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.8

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall per seccions de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% sobre el total (O)	% variació 11/10 (O)
Parlament de Catalunya	68	68	100,0	0,2	-9,2
Consell Garanties Estatutàries	4	4	100,0	0,0	-10,0
Sindicatura de Comptes	12	12	100,0	0,0	317,3
Oficina antifrau	5	5	99,9	0,0	-8,7
Comissió Jurídica Assessora	3	3	74,2	0,0	-9,7
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3	3	99,6	0,0	-8,3
Subtotal òrgans	95	94	99,0	0,3	--
Presidència	552	539	97,6	1,5	--
Governació i Relacions Institucionals	436	414	94,8	1,2	--
Economia i Coneixement	1.348	1.340	99,4	3,8	--
Ensenyament	5.096	5.019	98,5	14,3	-5,0
Salut	9.881	9.811	99,3	27,9	2,9
Interior	1.227	1.217	99,1	3,5	--
Territori i Sostenibilitat	2.057	1.838	89,4	5,2	29,5
Cultura	307	295	96,1	0,8	-55,2
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	927	883	95,2	2,5	1,1
Benestar social i Família	2.163	2.141	99,0	6,1	-4,7
Empresa i ocupació	1.435	1.342	93,5	3,8	45,2
Justícia	971	945	97,3	2,7	-2,6
Subtotal departaments	26.400	25.784	97,3	73,4	--
Pensions	4	2	55,5	0,0	-9,4
Deute	6.309	6.307	100,0	18,0	132,3
Despeses diversos departaments	214	176	82,3	0,5	-20,0
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	2.769	2.769	100,0	7,9	8,9
Fons de contingència	0	0	--	0,0	--
Subtotal altres seccions	9.297	9.255	99,6	26,3	68,9
Total	35.792	35.133	98,2	100,0	8,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els pressupostos del 2011 es distribueixen en una estructura departamental diferent a la de l'any anterior, perquè s'han reorganitzat les seccions pressupostàries. Les dades corresponents als departaments d'Economia i Coneixement, Territori i Sostenibilitat, Governació i Relacions Institucionals, Interior, Presidència i Empresa i Ocupació no es poden comparar amb l'exercici anterior.

Les mesures d'ajustament adoptades van tenir un impacte desigual en les diferents seccions.

- Salut concentra el major volum de despesa, amb el 27,9% del total, i les seves obligacions reconegudes es van incrementar el 2,9%. La despesa del Departament de Salut correspon majoritàriament a la transferència al Servei català de la salut (Catsalut), ens responsable de gestionar la prestació sanitària amb la compra de serveis als diversos proveïdors.

- El Departament d'Ensenyament és la segona secció quant a volum de despesa, amb el 14,3% del pressupost. Va experimentar una reducció del 5,4%. La despesa de personal, que concentra el 59,1% de les obligacions reconegudes d'aquest departament, va disminuir el -3,8%. Les transferències corrents, principalment els concerts educatius, van suposar el 29,4% de les despeses i van disminuir el 6,2%.
- La despesa del Departament de Benestar Social i Família, que correspon majoritàriament a les transferències corrents a l'ICASS, va disminuir el 4,7%.
- Les despeses del deute, que han crescut durant la crisi per l'increment del dèficit, ja suposen el 18% del pressupost total. El 2011, aquestes despeses van presentar un creixement molt elevat, i van més que duplicar les de l'any anterior. La despesa en interessos, que suposa el 23,5% d'aquesta secció, va créixer el 60,9%.

Quadre 5.1.9

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses corrents de la Generalitat

Milions d'euros

	Cap 1	Cap 2	Cap 3	Cap 4	Total op. corr.	% variació 11/10
	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrents		
Parlament de Catalunya	33	13	0	17	63	-4,8
Consell Garanties Estatutàries	3	1	0	0	3	-8,5
Sindicatura de Comptes	9	3	0	0	12	21,6
Oficina antifrau	3	1	0	0	4,5	--
Comissió Jurídica Assessora	1	1	0	0	3	-8,0
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	2	1	0	0	3	-10,2
Subtotal òrgans	50	20	0	17	88	--
Presidència	44	49	0	111	204	--
Governació i Relacions Institucionals	25	19	0	213	257	--
Economia i Coneixement	50	18	0	1.088	1.156	--
Ensenyament	2.966	339	0	1.473	4.778	-5,4
Salut	37	24	0	9.484	9.545	3,9
Interior	985	195	0	22	1.203	--
Territori i Sostenibilitat	76	41	0	659	776	45,8
Cultura	35	26	0	172	232	-8,7
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	106	66	0	53	225	50,1
Benestar social i Família	82	166	0	1.861	2.109	-3,7
Empresa i ocupació	77	41	0	931	1.049	17,9
Justícia	541	290	0	92	924	-1,0
Subtotal departaments	5.024	1.274	0	16.159	22.457	--
Pensions	2	0	0	0	2	-9,4
Deute	0	3	1.479	0	1.482	61,1
Despeses diversos departaments	0	63	0	5	68	4,4
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	2.769	2.769	8,9
Fons de contingència	0	0	0	0	0	--
Subtotal altres seccions	2	66	1.479	2.774	4.322	22,4
Total	5.076	1.360	1.479	18.951	26.867	1,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.10

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses de capital de la Generalitat

Milions d'euros

	Cap 6 Inv. reals	Cap 7 Transf. capital	Total op. cap.	% variació 11/10
Parlament de Catalunya	5	0	5	-44,0
Consell Garanties Estatutàries	0	0	0	-25,8
Sindicatura de Comptes	0	0	0	-19,1
Oficina antifrau	1	0	1	--
Comissió Jurídica Assessora	0	0	0	-81,0
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	0	0	0	165,3
			0	
Subtotal òrgans	6	0	6	--
			0	
Presidència	3	20	23	--
Governació i Relacions Institucionals	2	153	154	--
Economia i Coneixement	6	78	84	--
Ensenyament	198	43	241	5,0
Salut	0	195	195	-23,5
Interior	13	0	14	--
Territori i Sostenibilitat	317	546	863	32,8
Cultura	6	33	39	-22,7
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	75	524	598	-4,0
Benestar social i Família	8	23	31	-42,0
Empresa i ocupació	9	69	77	-68,3
Justícia	20	1	21	-42,3
			0	
Subtotal departaments	655	1.685	2.340	--
Pensions	0	0	0	--
Deute	0	0	0	--
Despeses diversos departaments	74	30	104	22,7
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	--
Fons de contingència	0	0	0	--
			0	
Subtotal altres seccions	74	30	104	22,7
Total	736	1.714	2.450	-11,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de la despesa per àrees i polítiques reflecteix les competències de la Generalitat i es fa ressò de les mesures d'ajustament. La major part de la despesa correspon a l'àrea de producció de béns públics de caràcter social, amb un 46,3% de les obligacions totals. Aquesta àrea conté Salut i Educació, les principals polítiques quant a volum d'obligacions. Les despeses es van situar en un nivell similar a les de l'exercici 2011. Salut es va incrementar el 3,1% perquè, tal i com s'ha explicat anteriorment, es va aprovar una ampliació de crèdit al Catsalut. Al seu torn, Educació presenta una davallada del 5,1%. El subprograma d'educació general va reduir la seva despesa el 3,7%, i en el cas de l'Educació universitària, la davallada va assolir el 20,8%. De l'àrea de protecció i promoció social, la protecció social va registrar un descens del 7,5%, a causa del descens del suport i

prestacions a les famílies, i el foment de l'ocupació un increment de l'1,6%. La producció de béns públics de caràcter econòmic es va reduir l'11,8%. El Deute públic va experimentar un augment molt accentuat (132,3%). L'any 2010, el pes del deute públic en el total va ser del 9%, i el 2011 aquesta proporció es va situar en el 18%.

Quadre 5.1.11

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall per àrees i polítiques de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Grau d'execució (% O/C)	% variació 11/10 (O)
1. Funcion. Inst. i Admció. Gral.	1.565	1.572	1.465	93,1	-16,6
1.1. Alta direc. Gene. i Govern	98	98	97	99,1	-6,5
1.2. Admin. i serveis generals	1.443	1.445	1.350	93,4	-16,8
1.3. Part. ciutadana i proc. elect.	24	29	18	59,7	-41,9
2. Serveis públics generals	2.000	2.076	2.046	98,6	-3,4
2.1. Justícia	848	902	881	97,6	-3,5
2.2. Seguretat i prot. civil	1.118	1.140	1.132	99,3	-2,6
2.3. Rel. ext. i cooper. desenvol.	35	34	34	98,9	-25,0
3. Protecció i promoc. social	2.565	2.855	2.804	98,2	-5,4
3.1. Protecció social	1.883	1.968	1.948	99,0	-7,5
3.2. Promoció social	64	69	65	95,4	-19,2
3.3. Foment de l'ocupació	619	819	791	96,6	1,6
4. Prod. béns púb. caract. soc.	15.270	16.450	16.284	99,0	0,0
4.1. Salut	9.063	9.789	9.734	99,4	3,1
4.2. Educació	5.616	5.906	5.830	98,7	-5,1
4.3. Habitatge i altres actuac.	256	413	388	93,9	27,7
4.4. Cultura i esports	298	304	293	96,6	-15,2
4.5. Llengua catalana	28	28	27	99,0	-14,6
4.6. Consum	10	11	11	100,0	-27,5
5. Prod. béns pub. caract. econ.	1.739	2.439	2.231	91,5	-11,8
5.1. Cicle de l'aigua	16	101	64	63,8	-17,7
5.2. Transport	866	1.274	1.143	89,8	-11,5
5.3. Societat infor. i coneix. i tel.	359	371	362	97,8	-16,6
5.4. Urbanisme i orden. territori	24	33	27	81,5	51,2
5.5. Actuacions ambientals	148	167	152	90,8	-17,2
5.6. Infraestr. agràries i rurals	67	84	82	98,1	-43,4
5.7. Recerca, desenvol. i innov.	221	374	365	97,5	9,9
5.8. Altres act. caràcter econom	39	35	35	99,6	-23,3
6. Foment i regul. sect. produc.	563	985	900	91,4	-24,2
6.1. Agricultura, ramad. i pesca	149	602	567	94,3	-4,6
6.2. Indústria	152	128	109	84,8	-19,3
6.3. Energia	33	35	28	80,0	12,6
6.4. Comerç	25	28	28	97,5	-65,7
6.5. Turisme i oci	35	44	31	69,3	-13,0
6.6. Desenvol. empresarial	39	47	39	82,4	-24,1
6.7. Sector financer	128	99	98	98,9	-62,7
6.8. Defensa de la competència	2	1	1	100,0	-50,8
7. Suport financer ens locals	2.951	3.105	3.095	99,7	8,3
7.1. Suport financer ens locals	2.912	3.105	3.095	99,7	8,3
8. Fons de contingència	39	0	0	--	--
8.1. Fons contin.d'exec.press.	39	0	0	--	--
9. Deute públic	5.976	6.309	6.307	100,0	132,3
9.1. Amort. i desp. finan. deute p	5.976	6.309	6.307	100,0	132,3
Total	32.630	35.792	35.133	98,2	8,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos del 2012

El 2012, l'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat de Catalunya presenta un creixement de l'1,9% amb relació a l'exercici anterior. Les operacions no financeres van créixer un 2,8% i les financeres es van mantenir estables. Les previsions inicials estimaven un increment del 9,1% per un conjunt d'ingressos que finalment no es van produir. D'una banda, quan es van elaborar els pressupostos encara no s'havien publicat els pressupostos generals de l'Estat, i es van incloure l'import de les transferències estatals que l'Estat havia comunicat, que eren més elevades a les que finalment va establir un cop aprovats els Pressupostos Generals de l'Estat. D'altra banda, els pressupostos van incloure alienacions d'inversions reals, i aquestes operacions no es van acabar recollint en l'execució. El grau de realització de les operacions corrents ha estat del 97%, i dels ingressos de capital ha estat del 48,3%.

Els drets liquidats per capítols del 2012 no són comparables amb els de l'any anterior. La liquidació pendent dels recursos del model de finançament de l'any 2010, realitzada el 2012, es va regularitzar en el pressupost aplicant la nova estructura de finançament, fet que va sumar recursos als capítols d'impostos directes i indirectes i en va detreure al de transferències corrents.

Quadre 5.1.12

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols dels ingressos de la Generalitat

Milions d'euros

	Previsions pressupost (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos realitzats	%DL s/ total	Grau realització (%DL / P)	% variació 12/11 (DL)
1. Impostos directes	8.116	10.156	10.062	28,7	125,1	19,7
2. Impostos indirectes	9.307	10.557	10.461	29,8	113,4	24,4
3. Taxes i altres ingressos	519	451	363	1,3	87,0	-1,8
4. Transferències corrents	5.204	656	536	1,9	12,6	-84,4
5. Ingressos patrimonials	9	642	634	1,8	6.973,0	7.480,1
6. Alienació d'inversions reals	888	20	20	0,1	2,3	4.712,4
7. Transferències de capital	290	549	534	1,6	189,6	-28,8
8. Actius financers	421	71	69	0,2	16,9	196,7
9. Passius financers	4.973	12.274	12.224	34,7	246,8	0,1
Operacions corrents	23.155	22.462	22.056	63,5	97,0	3,8
Operacions de capital	1.178	569	554	1,6	48,3	-26,2
Operacions financeres	5.394	12.345	12.293	34,9	228,9	0,4
Total	29.727	35.376	34.903	100,0	119,0	1,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'increment dels ingressos liquidats s'explica principalment pels recursos rebuts de la liquidació del model de finançament del 2010, que s'ingressen el 2012, i per la recaptació de l'impost sobre patrimoni. Cal recordar que l'Estat ha eliminat temporalment la bonificació d'aquest impost, la qual cosa ha permès que les comunitats autònomes puguin obtenir els recursos del rendiment d'aquest impost.

Al marge d'aquests efectes, molts ingressos presenten una evolució negativa. Els ingressos del tram autonòmic de l'IRPF van disminuir un 7,8%, i els de l'IVA, un 2,1%. Els impostos vinculats al mercat immobiliari descendeixen: la recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials va caure un 7,6% i el d'actes jurídics i documentats ho fa el 18,5%. L'impost sobre successions i donacions descendeix però ho fa a un ritme més suau, el 5%, gràcies a determinades autoliquidacions d'import extraordinari. Per acabar, l'increment del tipus de gravamen autonòmic de les gasolines i del gasoil d'ús general durant els darrers mesos de l'any va tenir un impacte positiu en els ingressos. L'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs va créixer el 16,6%.

Quadre 5.1.13

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall dels ingressos tributaris* de la Generalitat

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 12/11
Tributs cedits	16.430	77,6	-5,0
Impost sobre successions i donacions	395	1,9	-0,7
Impost sobre patrimoni persones físiques	305	1,4	--
Impost sobre transmissions patrimonials	711	3,4	-7,6
Impost sobre actes jurídics documentats	365	1,7	-18,5
Impost sobre operacions societàries	15	0,1	5,0
Tram autonòmic 50 % d'IRPF	7.431	35,1	-7,8
50 % IVA	4.523	21,4	-2,1
58 % impost especial sobre les labors de tabac	784	3,7	-17,8
58 % impostos especials sobre alcoholos	113	0,5	-7,7
58 % impost especial sobre hidrocarburs	911	4,3	-8,6
100% impost sobre energia	270	1,3	-3,4
Impost sobre determinats mitjans de transport	72	0,3	-27,2
Impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs	309	1,5	16,6
Taxa del joc**	228	1,1	-14,9
Liquidacions pendents tributs cedits	4.495	21,2	--
Tram autonòmic IRPF	2.010	9,5	--
IVA	1.980	9,4	--
Sobre consums específics	505	2,4	--
Impost sobre grans establiments comercials	15	0,1	6,8
Gravamen protecció civil	3	0,0	-8,9
Altres ingressos tributaris	220	1,0	16,4
Total	21.164	100,0	21,4

* S'inclouen els capítols 1, 2 i 3 de la liquidació del pressupost d'ingressos.

** Inclou els tributs sobre el de joc, l'impost sobre el joc del bingo i el recàrrec sobre la taxa de màquines recreatives.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Del detall de les transferències corrents, la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, en que la Generalitat tan sols fa una funció de caixa pagadora, es va incrementar el 4,5%.

El fons de garantia dels serveis públics fonamentals, que és una subvenció anivelladora que es dota dels recursos tributaris de les comunitats autònomes i d'una aportació de l'Estat, té signe negatiu a Catalunya. L'aportació que ha de fer la Generalitat va ser un 35,7% inferior a l'exercici anterior, fet que millora els recursos. D'altra banda, però, el fons de suficiència global aporta uns recursos un 4,7% inferiors, afectat per l'ajust negatiu derivat de l'augment del tipus impositiu de l'IVA.

Les transferències de capital es van reduir el 28,8%.

Quadre 5.1.14

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall dels ingressos per transferències de la Generalitat

Milions d'euros

	Drets liquidats	% sobre el total	% variació 12/11
Transferències corrents	656	54,5	-84,4
Del sector públic estatal	497	41,3	-88,0
Fons de suficiència	1.753	145,5	-4,7
Liquidacions pendents de fons de suficiència	-3.290	-273,0	--
Fons de garantia dels serveis públics fonamentals	-939	-77,9	-35,7
Liquidació del fons de garantia dels serveis públics fonamentals	405	33,6	--
Liquidació del fons de competitivitat	863		
Acord finançament sanitari	93	7,7	22,2
Participació ens locals	2.892	240,0	4,5
Altres de l'Estat	-1.281	-106,3	-232,6
D'ens i corporacions locals	17	1,4	--
De l'exterior	56	4,6	--
D'altres	86	7,2	24,9
Transferències de capital	549	45,5	-28,8
Del sector públic estatal	48	4,0	-77,1
D'ens i corporacions locals	15	1,3	-58,7
De l'exterior	466	38,7	-11,3
D'altres	20	1,6	--
Total transferències	1.205	100,0	-75,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2012

Els pressupostos de despesa van donar continuïtat a les mesures de reducció de despesa establertes anteriorment i van introduir noves mesures. Els crèdits inicials per operacions corrents eren pràcticament similars a l'exercici anterior i per operacions de capital, s'incrementaven un 2,4%. Tal i com s'ha indicat anteriorment, mesos després de l'aprovació del pressupost, es van aprovar els pressupostos generals de l'Estat, amb una estimació dels recursos del model de finançament autonòmic inferiors als que havia anunciat anteriorment. A causa d'això, es va haver d'incorporar un ajust addicional de les despeses. Amb les modificacions pressupostàries, el pressupost definitiu de les despeses corrents eren un 4,8% inferiors al 2012, i de les despeses de capital, un 17,5% més baixes.

La major part de les modificacions de crèdit van correspondre a operacions financeres, principalment per a amortitzacions de préstecs, com a resultat de la posada en marxa del Fons de liquiditat autonòmica. També destaquen les modificacions de les transferències corrents i de capital.

Quadre 5.1.15

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
1. Remuneracions del personal	5.161	-376	4.785
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.219	268	1.487
3. Despeses financeres	1.994	-111	1.883
4. Transferències corrents	16.993	740	17.733
5. Fons de contingència	250	-246	4
6. Inversions reals	792	16	807
7. Transferències de capital	811	588	1.398
8. Actius financers	834	912	1.746
9. Passius financers	1.675	4.449	6.123
Operacions corrents	25.617	275	25.892
Operacions de capital	1.602	603	2.205
Operacions financeres	2.508	5.361	7.869
Total	29.727	6.239	35.966

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les modificacions de crèdit que es van fer en el procés d'execució del pressupost de despeses de l'exercici 2012 van ser de 6.239 milions d'euros, el 46,8% superiors a l'exercici anterior. La majoria són ampliacions de crèdit.

Quadre 5.1.16

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Import	% sobre total	% variació 12/11
Incorporació de romanents	156	2,5	-64,0
Ampliacions de crèdit	4.288	68,7	--
Altres modificacions	1.795	28,8	18,1
Total	6.239	100,0	97,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La secció del Deute (4.586 milions d'euros) concentra el gruix de modificacions. La resta són d'importants més reduïts i es concentren en els departaments d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i Territori i Sostenibilitat, per la gestió dels fons europeus i altres transferències finalistes no pressupostades en els crèdits inicials, així com en el Departament d'Economia i coneixement.

Quadre 5.1.17

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per seccions de les modificacions de crèdit de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
Parlament de Catalunya	59	0	59
Consell Garanties Estatutàries	3	0	3
Sindicatura de Comptes	11	0	11
Oficina antifrau	5	0	5
Comissió Jurídica Assessora	3	0	3
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3	0	3
Subtotal òrgans	85	0	85
Presidència	482	7	488
Governació i Relacions Institucionals	316	46	363
Economia i Coneixement	1.183	268	1.451
Ensenyament	4.611	1	4.612
Salut	8.685	42	8.727
Interior	1.148	38	1.186
Territori i Sostenibilitat	1.563	299	1.862
Cultura	302	2	303
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	502	445	947
Benestar social i Família	2.087	15	2.101
Empresa i ocupació	1.119	35	1.154
Justícia	887	23	910
Subtotal departaments	22.884	1.221	24.105
Pensions	3	0	3
Deute	3.674	4.586	8.260
Despeses diversos departaments	161	455	616
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	2.670	222	2.892
Fons de contingència	250	-246	4
Subtotal altres seccions	6.759	5.017	11.776
Total	29.727	6.239	35.966

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Per capítols, els principals descensos de les obligacions reconegudes es concentren en les transferències corrents, amb una davallada del 10,6% (sense tenir en compte la transferència de l'Estat als ens locals, en la qual la Generalitat únicament fa d'intermediària, la resta de transferències van disminuir el 13,2%) i les remuneracions de personal, que van disminuir el 8,4%. Les operacions de capital van caure el 27,9%. En contra, les despeses financeres es van incrementar el 17,8%. Les despeses de béns corrents i serveis van ser similars a les de l'any anterior. L'increment de les despeses jurídiques i de lloguers i cànons van compensar la reducció d'altres partides.

Quadre 5.1.18

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols de les despeses de la Generalitat
Milions d'euros

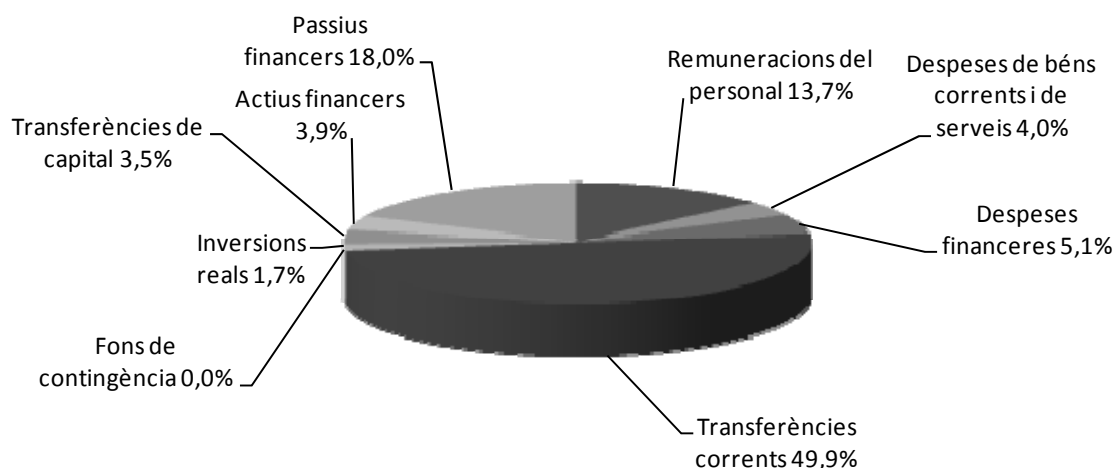
	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	% O/C	% variació 12/11 (O)
1. Remuneracions del personal	4.785	4.648	4.635	97,1	-8,4
2. Despeses de béns corrents i de serveis	1.487	1.364	865	91,7	0,2
3. Despeses financeres	1.883	1.743	1.738	92,6	17,8
4. Transferències corrents	17.733	16.942	14.555	95,5	-10,6
5. Fons de contingència	4	0	0	-	-
6. Inversions reals	807	585	452	72,4	-20,5
7. Transferències de capital	1.398	1.183	849	84,6	-31,0
8. Actius financers	1.746	1.336	1.135	76,5	34,8
9. Passius financers	6.123	6.123	6.117	100,0	26,9
Operacions corrents	25.892	24.697	21.793	95,4	-8,1
Operacions de capital	2.205	1.768	1.301	80,1	-27,9
Operacions financeres	7.869	7.459	7.252	94,8	28,2
Total	35.966	33.923	30.346	94,3	-3,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 5.1.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols de les despeses de la Generalitat
% obligacions reconegudes sobre el total

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.19

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

Detall per seccions de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% sobre el total (O)	% variació 12/11 (O)
Parlament de Catalunya	59	39	66,0	0,1	-42,1
Consell Garanties Estatutàries	3	3	96,6	0,0	-8,3
Sindicatura de Comptes	11	6	57,9	0,0	-46,2
Oficina antifrau	5	5	93,8	0,0	-13,2
Comissió Jurídica Assessora	3	2	79,8	0,0	-5,6
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	3	3	96,1	0,0	-13,2
Subtotal òrgans	85	59	69,2	0,2	--
Presidència	488	418	85,6	1,2	--
Governació i Relacions Institucionals	363	283	77,9	0,8	--
Economia i Coneixement	1.451	1.338	92,2	3,9	--
Ensenyament	4.612	4.491	97,4	13,2	-10,5
Salut	8.727	8.695	99,6	25,6	-11,4
Interior	1.186	1.157	97,5	3,4	--
Territori i Sostenibilitat	1.862	1.581	84,9	4,7	-14,0
Cultura	303	223	73,4	0,7	-24,5
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	947	751	79,3	2,2	-14,9
Benestar social i Família	2.101	1.992	94,8	5,9	-7,0
Empresa i ocupació	1.154	580	50,2	1,7	-56,8
Justícia	910	888	97,6	2,6	-6,0
Subtotal departaments	24.105	22.395	97,6	66,0	--
Pensions	3	2	56,3	0,0	-14,6
Deute	8.260	7.977	96,6	23,5	26,5
Despeses diversos departaments	616	598	97,1	1,8	238,9
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	2.892	2.892	100,0	8,5	4,5
Fons de contingència	4	0	--	0,0	--
Subtotal altres seccions	11.776	11.469	97,4	33,8	23,9
Total	35.966	33.923	94,3	100,0	-3,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'impacte de les mesures estimades en el pressupost inicial del 2012, així com de les que es van engegar posteriorment, van tenir un impacte diferent segons les seccions pressupostàries.

- Salut, que és la principal secció en quant a import de la despesa amb el 25,6% del pressupost. Va reduir les seves obligacions reconegudes l'11,4%. La seva principal despesa és la transferència al Servei Català de la Salut (Catsalut), ens responsable de gestionar la prestació sanitària amb la compra de serveis als diversos proveïdors. Cal tenir en compte que l'any 2011 la despesa d'aquest departament es va incrementar perquè es va aprovar una ampliació de crèdit al CatSalut.
- El Departament d'Ensenyament és la segona secció quant a volum de despesa, amb el 13,2% del pressupost. Va presentar una reducció del 10,5%. La despesa de

personal, que concentra el 59,9% de les obligacions reconegudes d'aquest departament, va disminuir el 9,3%. Les transferències corrents, principalment els concerts educatius, van suposar el 29,8% de les despeses i van disminuir el 9,3%.

- La despesa del Departament de Benestar Social i Família, que correspon majoritàriament a les transferències corrents a l'ICASS, va disminuir el 7%.
- Les despeses del deute, que han crescut durant la crisi per l'increment del dèficit, absorbeixen ja el 23,5% de les despeses totals. El 2012, les obligacions reconegudes pel deute van créixer el 26,5%. La part corresponent al pagament d'interessos va créixer el 17,8%.

Quadre 5.1.20

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses corrents de la Generalitat

Milions d'euros

	Cap 1	Cap 2	Cap 3	Cap 4	Total op. corr.	% variació 12/11
	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrents		
Parlament de Catalunya	24	7	0	8	38	-38,9
Consell Garanties Estatutàries	2	1	0	0	3	-8,8
Sindicatura de Comptes	5	1	0	0	6	-45,4
Oficina antifrau	3	1	0	0	4,5	--
Comissió Jurídica Assessora	1	1	0	0	2	-5,4
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	2	1	0	0	3	-10,6
Subtotal òrgans	37	13	0	8	57	--
Presidència	41	40	0	60	141	--
Governació i Relacions Institucionals	22	36	0	130	188	--
Economia i Coneixement	44	17	0	1.063	1.124	--
Ensenyament	2.690	326	0	1.337	4.353	-8,9
Salut	32	12	0	8.398	8.442	-11,6
Interior	947	187	0	12	1.146	--
Territori i Sostenibilitat	68	41	0	673	782	0,9
Cultura	32	28	0	123	184	-20,8
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	97	51	0	35	182	-19,1
Benestar social i Família	74	163	0	1.733	1.970	-6,6
Empresa i ocupació	66	34	0	402	502	-52,2
Justícia	497	288	0	70	856	-7,3
Subtotal departaments	4.609	1.224	0	14.036	19.870	--
Pensions	2	0	0	0	2	-14,6
Deute	0	2	1.743	0	1.745	17,7
Despeses diversos departaments	0	125	0	5	130	90,2
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	2.892	2.892	4,5
Fons de contingència	0	0	0		0	--
Subtotal altres seccions	2	127	1.743	2.898	4.769	10,4
Total	4.648	1.364	1.743	16.942	24.697	-8,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.21

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses de capital de la Generalitat

Milions d'euros

	Cap 6 Inv. reals	Cap 7 Transf. capital	Total op. cap.	% variació 12/11
Parlament de Catalunya	1	0	1	-86,6
Consell Garanties Estatutàries	0	0	0	-0,8
Sindicatura de Comptes	0	0	0	-75,4
Oficina antifrau	0	0	0	--
Comissió Jurídica Assessora	0	0	0	-52,2
Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya	0	0	0	-91,4
Subtotal òrgans	1	0	1	--
Presidència	3	7	9	--
Governació i Relacions Institucionals	2	93	94	--
Economia i Coneixement	5	60	65	--
Ensenyament	121	16	138	-42,9
Salut	0	180	181	-7,5
Interior	10	0	10	--
Territori i Sostenibilitat	224	291	514	-40,4
Cultura	6	26	32	-18,7
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	97	458	556	-7,2
Benestar social i Família	6	15	21	-33,7
Empresa i ocupació	6	21	27	-64,8
Justícia	29	3	33	58,4
Subtotal departaments	510	1.170	1.679	--
Pensions	0	0	0	--
Deute	0	0	0	--
Despeses diversos departaments	74	13	87	-16,3
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	--
Fons de contingència	0	0	0	--
Subtotal altres seccions	74	13	87	(16,3)
Total	585	1.183	1.768	-27,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de la despesa per àrees i polítiques reflecteix les competències de la Generalitat i es fa ressò de les mesures d'ajustament.

La major part de la despesa correspon a l'àrea de producció de béns públics de caràcter social, amb un 42,2% de les obligacions totals. Aquesta àrea conté Salut i Educació, les principals polítiques quant a volum d'obligacions. Les despeses d'aquesta àrea van disminuir el 12% amb relació a l'exercici anterior. L'àrea de protecció i promoció social, que va disminuir el 19,8%, recull el descens de la transferència al SOC, en la política foment a l'ocupació. La política de protecció social disminueix el 6,3% i la de promoció social, el 26,3%. La producció de béns públics de caràcter econòmic es va reduir l'11,7% per la caiguda de despesa en transport. Al seu torn, el deute públic presenta un increment del 26,5%.

Quadre 5.1.22

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

Detall per àrees i polítiques de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Grau d'execució (% O/C)	% variació 12/11 (O)
1. Funcionament de les institucions i administració general	1.391	1.981	1.763	89,0	20,4
1.1. Alta direcció Generalitat i el seu govern	112	113	81	71,7	-16,7
1.2. Admin. i serveis generals	1.268	1.838	1.658	90,2	22,8
1.3. Participació ciutadana i processos Electorals	12	30	25	82,4	40,0
2. Serveis públics generals	1.930	1.970	1.921	97,5	-6,1
2.1. Justícia	817	848	831	97,9	-5,7
2.2. Seguretat i prot. civil	1.086	1.095	1.072	97,9	-5,3
2.3. Relacions exteriors i cooperació per al desenvolupament	27	26	19	71,3	-45,3
3. Protecció i promoció social	2.594	2.650	2.250	84,9	-19,8
3.1. Protecció social	1.883	1.914	1.825	95,3	-6,3
3.2. Promoció social	63	62	48	77,3	-26,3
3.3. Foment de l'ocupació	648	673	377	56,0	-52,3
4. Producció de béns públics de caràcter social	14.466	14.679	14.330	97,6	-12,0
4.1. Salut	8.629	8.666	8.641	99,7	-11,2
4.2. Educació	5.326	5.440	5.272	96,9	-9,6
4.3. Habitatge i altres actuacions	179	238	213	89,4	-45,2
4.4. Cultura	216	218	151	69,1	--
4.5. Llengua catalana	28	28	23	80,9	-15,9
4.6. Consum	10	10	0	0,0	-100,0
4.7. Esports	77	78	31	39,5	--
5. Producció de béns públics de caràcter econòmic	2.051	2.394	1.970	82,3	-11,7
5.1. Cicle de l'aigua	24	79	75	94,9	16,7
5.2. Transport	1.116	1.296	1.127	87,0	-1,4
5.3. Societat de la informació i coneixement i telecomunicacions	312	320	306	95,6	-15,5
5.4. Urbanisme i ordenació del territori	16	16	9	55,3	-66,5
5.5. Actuacions ambientals	137	149	92	61,4	-39,5
5.6. Infraestructures agràries i rurals	152	200	100	49,7	21,3
5.7. Recerca, desenvolupament i innovació	255	288	231	80,2	-36,6
5.8. Altres actuacions de caràcter econòmic	38	44	29	67,5	-16,9
6. Foment i regulació dels sectors productius	473	879	614	69,9	-31,7
6.1. Agricultura, ramaderia i pesca	151	534	462	86,5	-18,6
6.2. Indústria	113	113	49	43,6	-54,6
6.3. Energia	21	23	9	38,1	-69,0
6.4. Comerç	14	21	7	33,2	-75,1
6.5. Turisme i oci	29	30	13	42,6	-57,9
6.6. Desenvolupament empresarial	85	99	43	44,0	11,8
6.7. Sector financer	58	58	31	53,4	-68,5
6.8. Defensa de la competència	2	2	0	21,7	-63,6
7. Suport financer ens locals	2.898	3.150	3.097	98,3	0,1
7.1. Suport financer ens locals	2.898	3.150	3.097	98,3	0,1
8. Fons de contingència	250	4	0	--	--
8.1. Fons de contingència	250	4	0	--	--
9. Deute públic	3.674	8.260	7.977	96,6	26,5
9.1. Amortitzacions i despeses financeres del deute públic	3.674	8.260	7.977	96,6	26,5
Total	29.727	35.966	33.923	94,3	-3,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.2. La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

Els ingressos del 2011

Els ingressos liquidats del conjunt de les entitats autònomes administratives l'any 2011 es van reduir el 10,5% respecte de l'exercici anterior, però l'evolució varia segons l'entitat. La principal font de finançament són les transferències corrents, amb un pes del 78,8%. Aquestes han disminuït el 8% com a conseqüència de que les transferències de l'Administració de la Generalitat són menors que l'any anterior. D'altra banda, les taxes i altres ingressos, amb el 18,6% del pressupost total, han disminuït el 5,9%. El Servei Català d'Ocupació (SOC) concentra el 58,6% del pressupost d'ingressos i es finança principalment de les transferències del Departament d'Empresa i ocupació. Els ingressos d'aquesta entitat es van reduir el 9%. El Servei Català del Trànsit, amb el 15,5% del pressupost de les entitats autònomes administratives, concentra el gruix dels recursos per taxes i altres ingressos, que és la seva principal font de finançament. Els seus ingressos es van reduir el 4,1%.

Quadre 5.2.1

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols i ens dels drets liquidats de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Taxes i	Trans.	Ingr.	Trans.	Actius	Passius	Total	
	altres	Corr.	Patr.	Cap.	fin.	fin.	Import	% variació 11/10
Patronat de la Muntanya de Montserrat	1,2	1,8	0,0	0,2	0,0	0,0	3,2	-8,0
Institut Català de les Dones	0,2	9,0	0,0	0,1	0,0	0,0	9,3	-22,2
Escola d'Administració Pública de Catalunya	0,7	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	10,3	-14,4
Institut d'Estadística de Catalunya	0,3	3,9	0,0	1,2	0,0	0,0	5,4	-46,5
Institució de les Lletres Catalanes	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	-31,6
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	0,1	2,7	0,0	0,3	0,0	0,0	3,1	-18,8
Museus d'Arqueologia de Catalunya	0,4	4,5	0,0	0,2	0,0	0,0	5,1	-19,1
Biblioteca de Catalunya	0,1	7,3	0,0	1,4	0,0	0,0	8,8	-17,2
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	2,6	8,1	0,0	0,4	0,0	0,0	11,1	-11,6
Consell Català de l'Esport	0,5	42,2	0,0	14,0	0,0	0,0	56,8	-21,7
Institut d'Estudis de la Salut	1,5	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	-5,7
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	-29,8
Institut Català de la Vinya i el Vi	0,4	4,6	0,0	0,1	0,0	0,0	5,1	16,9
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	0,1	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	-17,4
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	0,0	14,9	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9	-3,6
Agència Catalana del Consum	2,5	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	13,2	-26,0
Servei Català de Trànsit	140,1	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	140,6	-4,1
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	-20,8
Agència Catalana de Seguretat Alimentària	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	-30,4
Servei d'Ocupació de Catalunya	6,5	521,3	0,2	3,7	0,1	0,0	531,9	-9,0
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	3,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9	-44,7
Agència de Protecció de la Salut	8,2	43,5	0,0	0,3	0,0	0,0	51,9	--
Centre d'Estudis d'Opinió	(0,0)	1,3	0,0	0,1	0,0	0,0	1,3	-36,6
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	0,4	13,8	0,0	0,2	0,0	0,0	14,3	-24,8
Autoritat Catalana de la Competència	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	-50,8
Total entitats autònomes administratives	169,2	715,5	0,6	22,3	0,2	0,0	907,9	-10,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2011

Pel que fa a l'execució del pressupost de despeses, el 2010 les entitats autònomes administratives en conjunt van tenir unes obligacions reconegudes inferiors als ingressos. En global, van disminuir el 19,5%.

Pràcticament totes les entitats van reduir la seva despesa. El SOC, que concentra el 59,2% de les obligacions reconegudes, va reduir la seva despesa el 22,1%. Les transferències corrents, que són el 58,3% de la despesa, es van reduir el 26,2%, mentre que les remuneracions del personal i la compra de béns i serveis, amb el 22,1% i el 16% de la despesa total, van presentar un descens menys intens (-3,1% i -11,2%).

Quadre 5.2.2

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2011

Detall per capítol i ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes

Milions d'euros

	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrent	Inv. reals	Transf. capital	Actius Fin.	Total	
								Import	% variació 11/10
Patronat de la Muntanya de Montserrat	0,7	0,5	0,0	1,4	0,4	0,0	0,0	3,0	0,0
Institut Català de les Dones	1,9	1,0	0,0	5,4	0,1	0,0	0,0	8,4	0,0
Escola d'Administració Pública de Catalunya	3,0	6,2	0,0	0,5	0,1	0,0	0,0	9,8	0,0
Institut d'Estadística de Catalunya	5,3	1,3	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	7,6	0,0
Institució de les Lletres Catalanes	0,6	0,8	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	2,8	0,0
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	1,1	1,5	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	3,2	0,0
Museus d'Arqueologia de Catalunya	2,8	1,9	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	4,9	0,0
Biblioteca de Catalunya	5,8	1,7	0,0	0,1	1,4	0,0	0,0	9,0	0,0
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	8,1	2,4	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	11,1	0,0
Consell Català de l'Esport	5,9	3,7	0,0	32,6	1,2	12,0	0,0	55,4	0,0
Institut d'Estudis de la Salut	1,5	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	0,2	0,8	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	1,5	0,0
Institut Català de la Vinya i el Vi	2,4	1,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	3,9	0,0
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	1,8	2,8	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	4,9	0,0
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	3,1	4,4	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	14,5	0,0
Agència Catalana del Consum	6,8	3,3	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0
Servei Català de Trànsit	9,3	30,8	0,0	40,8	4,7	0,0	0,0	85,6	0,0
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,6	0,0
Agència Catalana de Seguretat Alimentària	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0
Servei d'Ocupació de Catalunya	67,4	35,0	0,0	348,1	4,0	0,9	0,0	455,5	0,0
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	2,8	0,0	0,0	1,6	0,3	0,0	0,0	4,6	0,0
Agència de Protecció de la Salut	33,1	9,2	0,0	6,7	0,2	0,0	0,0	49,3	--
Centre d'Estudis d'Opinió	0,7	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	3,7	9,9	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	14,0	0,0
Autoritat Catalana de la Competència	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0
Total entitats autònomes administratives	170,0	123,0	0,0	449,0	14,8	13,2	0,1	770,0	0,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos del 2012

El 2012, el conjunt de les entitats autònomes es van reduir el 57,6% respecte de l'exercici anterior. En general, totes les entitats van disminuir els seus ingressos amb intensitat. La principal font de finançament són les transferències corrents, amb un pes del 56%, que han

disminuït el 69,9% com a conseqüència de la disminució de les transferències als ens que presentaven romanents d'exercicis anteriors positius. D'altra banda, les taxes i altres ingressos, amb el 41,8% del pressupost total, han caigut el 4,9%.

El 2012 es van extingir l'Agència catalana de seguretat alimentària i l'Agència de protecció de la salut, que van passar a formar part de l'Agència de salut pública, entitat de dret públic.

El gruix del pressupost de les entitats autònomes es concentra en el SOC i el Servei Català de Trànsit. El SOC, amb el 47,5% des ingressos, es finança principalment de transferències del Departament d'Empresa i Ocupació. Els seus ingressos es van reduir el 65,8%, perquè tan sols va rebre una part de les transferències del departament ja que el SOC comptava amb romanents d'exercicis anteriors, que es van incorporar en les modificacions de crèdit de la despesa. El Servei Català del Trànsit, amb el 34,8% del pressupost total, concentra les taxes i altres ingressos. Els drets liquidats es van reduir el 4,6%.

Quadre 5.2.3

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols i ens dels drets liquidats de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Taxes i	Trans.	Ingr.	Trans.	Actius	Passius	Total	
	altres	Corr.	Patr.	Cap.	fin.	fin.	Import	%variació 12/11
Patronat de la Muntanya de Montserrat	1,2	1,4	0,0	0,0	0,2	0,0	2,7	-14,5
Institut Català de les Dones	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-99,1
Escola d'Administració Pública de Catalunya	0,6	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	5,8	-43,5
Institut d'Estadística de Catalunya	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	-90,5
Institució de les Lletres Catalanes	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-98,2
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	0,1	1,3	0,0	0,0	0,2	0,0	1,7	-46,3
Museus d'Arqueologia de Catalunya	0,4	3,5	0,0	0,0	0,2	0,0	4,1	-20,5
Biblioteca de Catalunya	0,1	6,8	0,0	0,0	0,4	0,0	7,2	-18,1
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	2,7	5,8	0,0	0,0	0,4	0,0	8,9	-19,9
Consell Català de l'Esport	0,2	13,5	0,0	0,0	1,0	0,0	14,8	-73,9
Institut d'Estudis de la Salut	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	-90,3
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	-60,6
Institut Català de la Vinya i el Vi	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	-91,2
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	-85,9
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	0,0	8,4	0,0	0,0	0,0	0,0	8,4	-43,4
Agència Catalana del Consum	4,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5	-65,9
Servei Català de Trànsit	133,9	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	134,1	-4,6
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-92,4
Servei d'Ocupació de Catalunya	11,7	164,9	0,0	0,0	5,4	0,0	182,0	-65,8
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	-3,8
Centre d'Estudis d'Opinió	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-86,0
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	0,5	2,7	0,0	0,0	0,3	0,0	3,5	-75,7
Autoritat Catalana de la Competència	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	-63,5
Total entitats autònomes administratives	161,0	215,6	0,2	0,0	8,1	0,1	385,0	-57,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2012

Les obligacions reconegudes del conjunt d'entitats autònomes administratives van ser superiors als ingressos. Això s'explica perquè algunes entitats, com el SOC, van incorporar romanents d'exercicis anteriors durant l'execució de la despesa, alhora que es van reduir les transferències de la Generalitat. Les despeses totals van ser el 26,4% inferiors al 2011.

Totes les entitats van disminuir la despesa, excepte el Servei Català de Trànsit, que va ampliar els recursos que transfereix a l'Administració General de la Generalitat de Catalunya gràcies a una incorporació de romanents. El SOC va gastar 31,1% menys. Les transferències corrents, que són el 56,3% de la despesa, es van reduir el 28,9%. Les remuneracions del personal, amb el 20,9% del total, van disminuir el 30,3%, i la compra de béns i serveis, amb el 18,5%, ho van fer el 15%.

Quadre 5.2.4

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítol i ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes

Milions d'euros

	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrent	Inv. reals	Transf. capital	Actius Fin.	Total	
								Import	% variació 12/11
Patronat de la Muntanya de Montserrat	0,7	0,8	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	2,7	-11,4
Institut Català de les Dones	1,8	1,1	0,0	5,2	0,0	0,0	0,0	8,2	-3,3
Escola d'Administració Pública de Catalunya	2,6	4,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	6,9	-29,6
Institut d'Estadística de Catalunya	4,7	1,2	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	6,5	-14,5
Institució de les Lletres Catalanes	0,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	-55,9
Museu de Ciència i Tècnica de Catalunya	1,1	1,7	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	3,0	-4,6
Museus d'Arqueologia de Catalunya	2,4	2,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	4,6	-5,4
Biblioteca de Catalunya	5,2	1,5	0,0	0,1	0,4	0,1	0,0	7,3	-19,1
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	7,4	2,4	0,0	0,4	0,1	0,0	0,0	10,2	-7,9
Consell Català de l'Esport	5,5	4,3	0,0	24,3	0,8	8,4	0,0	43,4	-21,7
Institut d'Estudis de la Salut	1,3	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	-54,3
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	-30,4
Institut Català de la Vinya i el Vi	2,2	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	-17,0
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	1,6	2,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	3,8	-21,3
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	2,9	4,2	0,0	6,7	0,0	0,0	0,0	13,8	-5,2
Agència Catalana del Consum	5,8	3,7	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	10,8	-9,7
Servei Català de Trànsit	8,5	29,7	0,0	67,4	1,8	0,0	0,0	107,4	25,5
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	-42,5
Servei d'Ocupació de Catalunya	58,8	31,7	0,0	211,9	11,3	0,1	0,1	313,9	-31,1
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	0,0	2,5	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	2,7	-41,4
Centre d'Estudis d'Opinió	0,7	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	-13,0
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	3,4	7,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	10,9	-21,7
Autoritat Catalana de la Competència	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	-15,3
Total entitats autònomes administratives	118,5	104,6	0,0	319,2	15,7	8,6	0,2	566,8	-26,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.3. La liquidació dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Els ingressos del 2011

El Servei català de la salut (CatSalut) és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya. La pràctica totalitat dels seus ingressos provenen de les transferències corrents del Departament de Salut. Els recursos que va ingressar el CatSalut l'any 2011 van ser el 2,4% superiors als l'exercici anterior, i incorporen una ampliació de crèdit com s'ha explicat anteriorment.

Quadre 5.3.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols dels ingressos del Servei Català de la Salut

Milers d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 11/10 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	0	0	0	-77,6
4. Transferències corrents	8.670	9.322	8.317	3,5
5. Ingressos patrimonials	0	1	1	-10,6
7. Transferències de capital	191	191	159	-24,0
8. Actius financers	70	70	59	-24,7
Operacions corrents	8.671	9.323	8.318	3,5
Operacions de capital	191	191	159	-24,0
Operacions financeres	70	70	59	-24,7
Total	8.932	9.585	8.537	2,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'Institut català de la salut (ICS) integra els centres i empreses de serveis sanitaris que són titularitat de la Generalitat. Els seus ingressos, la major part dels quals provenen de les transferències del CatSalut, van disminuir l'1,6%.

Quadre 5.3.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols dels ingressos de l'Institut Català de la Salut

Milers d'euros

	Previsions inicials (l)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 11/10 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	60	58	54	1,9
4. Transferències corrents	2.699	2.733	2.705	-0,9
5. Ingressos patrimonials	0	0	0	250,5
7. Transferències de capital	13	16	13	-56,2
8. Actius financers	0	0	0	-74,6
Operacions corrents	2.759	2.791	2.759	-0,9
Operacions de capital	13	16	13	-56,2
Operacions financeres	0	0	0	-74,6
Total	2.772	2.807	2.773	-1,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos de l'Institut català d'assistència i serveis socials (ICASS) van ser similars als de l'any anterior. Les transferències corrents del Departament de Benestar i Família constitueixen l'ingrés principal.

Quadre 5.3.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols dels ingressos de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Milers d'euros

	Previsions inicials (l)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 11/10 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	121	122	122	13,1
4. Transferències corrents	1.593	1.672	1.197	0,9
5. Ingressos patrimonials	0	0	0	125,2
7. Transferències de capital	19	19	11	-54,2
8. Actius financers	0	0	0	-42,5
Operacions corrents	1.714	1.794	1.319	1,6
Operacions de capital	19	19	11	-54,2
Operacions financeres	0	0	0	-42,5
Total	1.733	1.813	1.330	0,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2011

La despesa del CatSalut consisteix en la compra de serveis a diferents proveïdors de serveis sanitaris mitjançant contractes. Les obligacions reconegudes totals van augmentar el 2,3%, d'acord amb el ritme d'ingressos. Les transferències corrents es van incrementar el 9,7%. Aquestes evolucions estan influenciades per la modificació de crèdit incorporada al capítol de béns i serveis, que va permetre assumir 623 milions d'euros pendents d'imputació de despesa farmacèutica. Excloent aquesta modificació, les obligacions reconegudes totals del CatSalut disminuirien el 4,4 %.

La despesa es reparteix gairebé exclusivament entre el capítol de béns i serveis, que conté els concerts sanitaris, i el de transferències corrents, bàsicament la transferència a l'ICS i la despesa farmacèutica de les famílies. El primer es va reduir el 3,1%.

Quadre 5.3.4

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses del Servei Català de la Salut

Milers d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 11/10 (O)
1. Remuneracions personal	26	25	24	24	-5,6
2. Despesa de béns i serveis	4.586	4.595	4.593	3.713	-3,1
4. Transferències corrents	4.058	4.718	4.715	4.404	9,7
6. Inversions reals	135	126	121	66	-21,7
7. Transferències de capital	56	60	55	42	-23,6
8. Variació actius financers	70	73	68	32	-4,0
Operacions corrents	8.671	9.338	9.333	8.142	3,0
Operacions de capital	191	187	176	108	-22,3
Operacions financeres	70	73	68	32	-4,0
Total	8.932	9.598	9.577	8.281	2,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a l'ICS, l'evolució de les despeses té també correspondència amb la dels ingressos, i van disminuir l'1,8%. Les remuneracions del personal, que suposen el 67,9% de la despesa, es van reduir el 7,8%. La compra de béns i serveis, amb un pes del 31,5%, va augmentar el 15,8%.

Quadre 5.3.5

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses de l'Institut Català de la Salut

Milers d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 11/10 (O)
1. Remuneracions personal	1.905	1.906	1.906	1.906	-7,8
2. Despesa de béns i serveis	854	885	885	548	15,8
4. Transferències corrents	0	0	0	0	-14,9
6. Inversions reals	13	30	15	12	-41,7
Operacions corrents	2.759	2.791	2.791	2.454	-1,5
Operacions de capital	13	30	15	12	-41,7
Total	2.772	2.822	2.806	2.466	-1,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, l'ICASS va presentar un creixement de les obligacions reconegudes del 6,4%, d'acord amb l'evolució dels ingressos. Les transferències corrents suposen el 68,0% de les despeses, i s'adrecen principalment a famílies i institucions sense ànim de lucre. El seu import va ser el 3,5% superior al de l'exercici anterior. Al seu torn, la despesa en compra de béns i serveis, que té un pes del 26,2%, ha crescut per sobre de la mitjana (26,9%), a causa del fort increment de la despesa en prestació de serveis amb mitjans aliens (46,2%).

Quadre 5.3.6

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Milers d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 11/10 (O)
1. Remuneracions personal	66	62	62	62	-5,0
2. Compra béns i serveis	539	517	506	375	8,9
4. Transferències corrents	1.109	1.223	1.220	989	1,0
6. Inversions reals	16	16	15	6	-33,3
7. Transferències de capital	3	8	7	3	-51,9
8. Actius financers	0	0	0	0	-48,0
Operacions corrents	1.714	1.802	1.787	1.426	2,9
Operacions de capital	19	24	23	8	-40,7
Operacions financeres	0	0	0	0	-48,0
Total	1.733	1.826	1.810	1.434	2,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos del 2012

El 2012, els ingressos del Catsalut van reduir-se l'11,1%, pel descens de la transferència del Departament de Salut. Els ingressos de l'ICS, que provenen principalment de les transferències del Catsalut, van disminuir el 5,4%.

Quadre 5.3.7

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols dels ingressos del Servei Català de la Salut

Milers d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 12/11 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	0	1	1	115,7
4. Transferències corrents	8.259	8.271	7.413	-11,3
5. Ingressos patrimonials	1	0	0	-33,0
7. Transferències de capital	175	179	159	-6,2
8. Actius financers	72	72	66	2,6
Operacions corrents	8.260	8.272	7.414	-11,3
Operacions de capital	175	179	159	-6,2
Operacions financeres	72	72	66	2,6
Total	8.507	8.524	7.639	-11,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.3.8

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols dels ingressos de l'Institut Català de la Salut

Milers d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 12/11 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	70	65	65	11,8
4. Transferències corrents	2.645	2.577	2.575	-5,7
5. Ingressos patrimonials	0	0	0	-78,9
7. Transferències de capital	13	14	11	-10,6
8. Actius financers	0	0	0	-48,0
Operacions corrents	2.715	2.642	2.641	-5,4
Operacions de capital	13	14	11	-10,6
Operacions financeres	0	0	0	-48,0
Total	2.728	2.656	2.652	-5,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos de l'ICASS es van reduir el 5,3%. Les transferències corrents del Departament de Benestar i Família constitueixen l'ingrés principal.

Quadre 5.3.9

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols dels ingressos de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Milers d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (DL)	Recaptació	% variació 12/11 (DL)
3. Taxes i altres ingressos	130	122	122	0,0
4. Transferències corrents	1.596	1.581	1.018	-5,5
5. Ingressos patrimonials	0	0	0	--
7. Transferències de capital	20	13	13	-27,3
8. Actius financers	0	0	0	3,1
Operacions corrents	1.726	1.703	1.140	-5,1
Operacions de capital	20	13	13	-27,3
Operacions financeres	0	0	0	3,1
Total	1.747	1.717	1.153	-5,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses del 2012

Les despeses del CatSalut es van reduir l'11,2%, d'acord amb el ritme d'ingressos. La despesa es reparteix gairebé exclusivament entre el capítol de béns i serveis, que han disminuït el 5,8%, i les transferències corrents, que ho ha fet el 16,5% principalment com a conseqüència de que l'any 2011 es va assumir despesa farmacèutica pendent d'imputar .

Quadre 5.3.10

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2011

Detall per capítols de les despeses del Servei Català de la Salut

Milers d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 12/11 (O)
1. Remuneracions personal	25	24	23	23	-7,1
2. Despesa de béns i serveis	4.540	4.330	4.328	3.530	-5,8
4. Transferències corrents	3.694	3.944	3.939	3.911	-16,5
6. Inversions reals	121	104	91	68	-24,6
7. Transferències de capital	53	54	52	38	-6,3
8. Variació actius financers	72	73	70	23	2,1
Operacions corrents	8.260	8.297	8.290	7.464	-11,2
Operacions de capital	175	158	143	107	-18,9
Operacions financeres	72	73	70	23	2,1
Total	8.507	8.528	8.503	7.593	-11,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'ICS va disminuir les seves despeses el 5,2%, en correspondència amb l'evolució dels ingressos. Les remuneracions del personal, que suposen el 64,3% de la despesa, es van reduir el 10,2%. En canvi, la compra de béns i serveis, amb un pes del 35%, van créixer el 5,4%.

Quadre 5.3.11

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols de les despeses de l'Institut Català de la Salut

Milers d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits Definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 12/11 (O)
1. Remuneracions personal	1.875	1.781	1.711	1.711	-10,2
2. Despesa de béns i serveis	840	937	933	506	5,4
4. Transferències corrents	0	1	1	0	215,1
6. Inversions reals	13	17	17	3	9,6
Operacions corrents	2.715	2.719	2.645	2.217	-5,2
Operacions de capital	13	17	17	3	9,6
Total	2.728	2.736	2.661	2.220	-5,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Per acabar, les despeses de l'ICASS es van reduir el 5,5%. Les transferències corrents, suposen el 66% de les despeses, s'adrecen principalment a famílies i institucions sense ànim de lucre i van disminuir el 7,4%. En contra, la despesa en compra de béns i serveis, amb un pes del 30,1%, ha tingut un creixement de l'1,7%.

Quadre 5.3.12

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Detall per capítols de les despeses de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Milers d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	Pagaments efectius	% variació 12/11 (O)
1. Remuneracions personal	66	57	56	56	-8,9
2. Compra béns i serveis	535	524	514	367	1,7
4. Transferències corrents	1.124	1.184	1.129	921	-7,4
6. Inversions reals	17	17	9	2	-43,6
7. Transferències de capital	4	4	2	1	-74,1
8. Actius financers	0	0	0	0	-16,3
Operacions corrents	1.726	1.765	1.700	1.344	-4,9
Operacions de capital	20	20	11	3	-53,4
Operacions financeres	0	0	0	0	-16,3
Total	1.747	1.786	1.710	1.347	-5,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.4. Les mesures de consolidació fiscal i el resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat

Mesures correctores d'ingressos i despeses en el període 2011-2012

Durant els anys 2011 i 2012, ha tingut lloc un important procés de consolidació fiscal en els comptes de la Generalitat de Catalunya, com a conseqüència de la necessitat d'estabilitzar les finances. En aquest epígraf s'expliquen quines han estat les actuacions implementades en aquests dos exercicis, amb l'objectiu d'anivellar els ingressos i les despeses i garantir, així, l'estabilitat dels comptes de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2011, el procés de consolidació es va fonamentar en mesures destinades a contenir la despesa. Paral·lelament, es van iniciar els canvis normatius i de gestió que van possibilitar que l'any 2012 les mesures de despesa es complementessin amb mesures d'ingressos. En conjunt, a l'any 2012, les mesures de consolidació implementades per la Generalitat de Catalunya van sumar un total de 6.635 milions d'euros, dels quals un 72% s'expliquen per les polítiques de despesa i un 28% per les d'ingressos. La importància del procés de consolidació realitzat, s'evidencia a l'observar que l'impacte de les mesures de despesa en l'exercici 2012 (4.793 M€) representen el 17% de la despesa realitzada l'any 2010 i que els recursos addicionals obtinguts amb les mesures d'ingressos (1.842 M€) suposen el 9% dels ingressos no financeres obtinguts l'any 2010.

Per la via de la despesa, les mesures portades a terme per la Generalitat de Catalunya en el període 2011-2012 han estat les següents:

- La reducció de les retribucions dels treballadors públics amb mesures com la supressió d'una paga extraordinària; la suspensió de l'aportació al pla de pensions de la Generalitat de Catalunya; la supressió del complement de productivitat; o la reducció del 15% de la dedicació del personal interí;
 - La limitació de la cobertura de les vacants per jubilació;
 - La reducció de les transferències a empreses i famílies per part dels departaments.
- En aquest sentit, els departaments han analitzat les diferents subvencions i els

requisits per accedir a les diferents prestacions, amb la finalitat de definir les prioritats i l'ajust;

- La reducció de la despesa en farmàcia com a conseqüència de la implantació de mesures d'eficiència en l'ús de medicaments genèrics, de la potenciació de la coordinació entre el metge o metgessa de capçalera i l'especialista en el seguiment dels tractaments, així com l'extensió de l'ús de la recepta electrònica;
- La reducció de la despesa en estudis i dictàmens; premsa; protocol; publicitat; reunions, i oficines i missions a l'exterior;
- La millora en la gestió, planificació i organització de plantilles en els àmbits sanitari i docent. En aquest sentit, s'han instrumentat mesures d'ingressos com ara la creació de preus públics en cicles formatius de grau superior;
- La introducció de canvis en l'estructura administrativa i la reordenació del sector públic. Per això, s'han aprovat una sèrie d'actuacions legislatives orientades a simplificar, agilitzar i millorar l'eficiència de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, entre elles les anomenades lleis òmnibus: Llei 9/2011, de 29 de desembre, de promoció de l'activitat econòmica; Llei 10/2011, de 29 de desembre, de simplificació i millora de la regulació normativa; Llei 11/2011, de 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per agilitar l'activitat administrativa; Llei 2/2012, del 22 de febrer, de modificació de diverses lleis en matèria audiovisual; i Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret legislatiu 1/2010, del 3 d'agost.
- La reducció de les transferències corrents a ens locals i universitats. En el cas de les universitats, aquesta reducció de les transferències s'ha realitzat d'acord amb l'increment de les taxes universitàries;
- La reducció de les aportacions a entitats del sector públic empresarial. Convé destacar, que en el cas de l'Agència Catalunya de l'Aigua, l'increment, l'any 2012, d'un 43% dels ingressos en concepte de cànon de l'aigua, ha contribuït a millorar el seu resultat.
- La reducció i reprogramació de les inversions.

La implantació progressiva de les mesures explica que el seu impacte l'any 2012 sigui significativament superior a l'observat l'any 2011. Així, la reducció de la despesa va ser de 2.334 M€ l'any 2011 i de 4.793 M€, l'any 2012, de forma que l'any 2012 es consoliden les mesures de 2011 i se n'amplien d'altres. Les que van tenir un major grau d'implementació l'any 2011, van ser les que actuen sobre la despesa en béns corrents i serveis; les inversions directes, i les aportacions de capital i millora del resultat de les entitats. Per la

seva banda, les actuacions en despesa de personal es concentren pràcticament en la seva totalitat en l'any 2012.

Quadre 5.4.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

El procés de consolidació fiscal. Mesures de despesa

Milions d'euros

	2011	2012	Distribució (%)
Despeses corrents	1.412,3	3.225,2	67,3
Despeses de personal ¹	19,8	723,5	15,1
Despeses en béns corrents i serveis ²	559,3	579,8	12,1
Transferències corrents	833,2	1.921,9	40,1
Despeses de capital	505,3	869,8	18,1
Inversions directes	257,7	381,6	8,0
Transferències de capital	247,6	488,2	10,2
Altres	416,4	697,7	14,6
Aportacions de capital i millora del resultat de les entitats	416,4	697,7	14,6
Total mesures de despesa	2.334,0	4.792,7	100,0

¹ Inclou l'impacte de les mesures a tot el sector públic així com també a les universitats i en els concerts educatius. No s'inclou la recurrència de la reducció del 5% de les retribucions públiques aprovades per l'Estat mitjançant el Decret Llei 3/2012, ni l'impacte per la no cobertura de vacants per jubilació.

² Les mesures en béns corrents i serveis inclouen la reducció dels concerts sanitaris.

En termes quantitius, el quadre 5.4.1 evidencia que les mesures de major impacte són les vinculades a les transferències corrents, a les despeses de personal i a les aportacions de capital i millora del resultat de les entitats. Convé precisar que la millora del resultat de les empreses no és pròpiament una despesa, però atès que aquests resulten computen en el càlcul del dèficit segons la normativa del Sistema Europeu de Comptes (SEC), serveixen per explicar l'esforç per part de les entitats de reduir el seu dèficit. D'altra banda, les dades també posen de manifest com el procés de consolidació incideix de forma molt important en la inversió i en les transferències. En aquest sentit, les mesures en matèria de despesa representen el 17,4% de la despesa realitzada l'any 2010.

Finalment, destacar que la taula anterior també recull l'impacte de les mesures aprovades pel Govern Central mitjançant els Reials Decrets Llei 14/2012; 16/2012, i 20/2012. Els dos primers incidien en la despesa educativa i sanitària amb una sèrie d'actuacions entre les que destaquen: l'augment d'hores lectives dels professors; la impossibilitat de crear nous complements retributius; l'augment del rati alumnes/aula; canvis en el copagament sanitari, o la modificació de la cartera de serveis. Tanmateix, l'impacte en la despesa de la Generalitat de Catalunya durant l'any 2012 ha estat molt inferior a la previsió inicial

realitzada pel Govern Central. La raó del menor impacte ha estat, per una banda, que l'Estat havia sobreestimat l'impacte que tindrien les mesures i, per l'altra, que no ha dut a terme una sèrie d'actuacions necessàries per a la seva aplicació. Quant a l'impacte del RDL 20/2012, cal dir que aquest incideixen negativament en la despesa de la Generalitat, atès que incrementa el tipus impositiu de l'IVA i augmenta la despesa en dependència de la Generalitat que fins ara es finançava amb ingressos de l'Estat. En conjunt, s'estima que l'impacte d'aquestes dues actuacions ha estat d'una major despesa de Generalitat, per import de 95 M€.

Per la via dels ingressos, les mesures de consolidació fiscal implementades per la Generalitat de Catalunya en el període 2011-2012, han suposat un increment dels recursos en 1.842 milions d'euros. Els canvis normatius i de gestió necessaris per a fer possible l'aplicació d'aquestes mesures, explica que el seu reflex pressupostari es limiti a l'any 2012. Les mesures adoptades han estat:

- La recuperació de l'impost de patrimoni, després l'aprovació per part de l'Estat de la Llei 4/2008 que elimina temporalment la bonificació del 100%. La recuperació es fa en línia amb el Reial Decret-Llei de l'Estat 13/2011 i la Llei 5/2012, situa el mínim exempt en els 700.000 euros;
- L'augment de tipus de l'impost d'actes jurídics documentats de l'1,5% a l'1,8%, en el cas que es renunciï a l'exempció de l'IVA, i de l'1,2% a l'1,5%, en la resta;
- La modificació del tipus autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs fins al màxim permès. Els nous tipus són 48 €/1.000 litres en el cas de les gasolines; 48 €/1.000 litres en el cas del gasoil d'ús general; 6 €/1.000 litres en el cas del gasoil d'usos especials i de calefacció; 24 €/1.000 litres en el cas del querosè, i 1€/tona en el cas del fuel;
- La creació de l'impost sobre estades en establiments turístics¹ amb una tarifa que varia segons el tipus d'establiment: 2,25 euros per dia d'allotjament en el cas d'hotels de 5 estrelles, gran luxe i embarcacions de creuer; 0,9 euros per dia d'allotjament en el cas d'hotels de 4 estrelles i 4 superior (1,1 € en el cas de la ciutat de Barcelona) i 0,45 euros per dia d'allotjament a la resta d'establiments i equipaments (0,65 euros a la ciutat de Barcelona). Aquesta mesura, però, no té impacte pressupostari en el període analitzat, atès que va entrar en vigor l'1 de novembre del 2012 i no es produeix cap ingrés fins l'any 2013;

¹ Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.

- La creació de l'impost sobre dipòsits bancaris², que va ser suspès cautelarment pel Tribunal Constitucional el 15 de gener del 2013, com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central el 28 de desembre de 2012. Tot i que aquesta suspensió va ser aixecada el passat mes de maig, l'aprovació per part de l'Estat del Reial Decret Llei 16/2012 que crea l'impost sobre els dipòsits en les Entitats de Crèdit, i que està pendent de la resolució del recurs presentat pel Govern de la Generalitat admès a tràmit pel Tribunal Constitucional el passat mes de febrer, impossibilita la seva aplicació. És per tot l'anterior, que encara no s'ha produït cap ingrés en concepte d'aquest tribut;
- L'augment de les taxes amb un increment general superior al del nivell de preus;
- La creació de la taxa per l'expedició i dispensació de receptes mèdiques i ordres de dispensació per import d'1 euro per medicament o producte sanitari prescrit i dispensat (Llei 5/2012). El Tribunal Constitucional va suspendre cautelarment aquesta taxa el 15 de gener del 2013, com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central el 21 de desembre de 2012, moment a partir del qual no es produeix cap ingrés per aquest concepte;
- La creació de la taxa per a la prestació de serveis personals i materials en l'àmbit de l'administració de justícia (Llei 5/2012). El Tribunal Constitucional va suspendre cautelarment aquesta taxa el 15 de gener del 2013, com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central el 21 de desembre de 2012, moment a partir del qual no es produeix cap ingrés per aquest concepte;
- La gestió del patrimoni i, més concretament, l'alienació d'inversions reals i la venda d'actius financers, instrumentada a través del pla de vendes d'edificis i del pla de concessions.

A la taula 5.4.2 es presenta de forma detallada la procedència dels ingressos addicionals obtinguts en el procés de consolidació per la via dels ingressos, que tal i com ja s'ha comentat, concentren el seu impacte pressupostari en l'any 2012. Per tipologia, destacar que el 73,9% dels ingressos addicionals provenen de mesures vinculades a la gestió de patrimoni i que tenen un caràcter puntual, és a dir, que el seu efecte es limita a l'exercici pressupostari en que es produeix. El 26,1% dels ingressos restants provenen de mesures tributàries que suposen un increment del nivell d'ingressos, tant en l'any 2012 com en

² Decret Llei 5/2012, de 18 de desembre, de l'impost sobre els dipòsits en les entitats de crèdit.

exercicis posteriors, tret d'aquells que provenen de figures que han restat suspeses pel Tribunal Constitucional en resposta als recursos presentats per l'Estat.

Quadre 5.4.2

El sector públic autònom a Catalunya l'any 2012

El procés de consolidació fiscal. Mesures d'ingrés

Milions d'euros

	2012	Distribució (%)
Ingressos tributaris	481,4	26,1
Impost sobre el patrimoni	305,0	16,6
Impost sobre actes jurídics documentats	40,0	2,2
Tipus autònom de l'impost sobre hidrocarburs	81,7	4,4
Augment de les taxes per sobre de l'increment general de preus (10%)	4,0	0,2
Creació taxa expedició recepta farmacèutica o producte sanitari	45,6	2,5
Creació de les taxes judicials	5,1	0,3
Ingressos no recorrents	1.361,0	73,9
Venda d'actius reals	18,0	1,0
Concessió d'actius reals	1.343,0	72,9
Total mesures d'ingrés	1.842,4	100,0

Per tipus de mesura, les més rellevants- en termes quantitius- són la concessió d'actius reals que representa el 72,9% dels ingressos obtinguts i l'impost de patrimoni amb el 16,6% del total. Tanmateix, i malgrat que l'impacte quantitatiu és moderat, s'ha de posar de manifest que l'increment de tipus de l'impost d'actes jurídics documentats és superior al 20% i que el de l'impost d'hidrocarburs ha estat del 100%.

El resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat

El dèficit de l'Administració pública de la Generalitat en termes SEC es calcula a partir del resultat comptable del sector públic administratiu de la Generalitat més una sèrie d'ajustos que tenen com a finalitat expressar el resultat en termes de comptabilitat nacional, tal i com estableix la normativa del Sistema Europeu de Comptes (SEC).

L'any 2012, el dèficit en termes SEC de l'Administració pública de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2012 va ser de 4.295 M€, un 2,21% del PIB. Aquest resultat suposa una millora substancial respecte a l'any anterior, amb una millora del 46% respecte als 7.987 M€ de dèficit del 2011.

La descomposició del dèficit de l'any 2012, mostra el bon comportament, tant del resultat del sector públic administratiu com dels ajustos SEC. Concretament, el sector públic administratiu va tancar l'exercici amb un dèficit de 3.596 M€, import que representa una millora del 47% respecte al valor observat l'any 2011, en que el dèficit va ser de 6.760 M€. Pel que fa als ajustos, aquests suposen un major dèficit tant l'any 2011 com el 2012. Tanmateix, la seva evolució ha contribuït a la millora del resultat, atès que els ajustos de l'any 2012 van ser de -699 M€, enfront als -1.227 M€ de l'any 2011. Aquest comportament favorable dels ajustos, s'explica per la concessió d'actius d'ATLL i TABASA que va suposar un ajust positiu de 733 M€, l'any 2012. Sense aquest efecte, l'import dels ajustos SEC haguessin estat de -1.432 M€, amb una contribució especialment negativa de la despesa desplaçada que l'any 2011 va suposar un ajust positiu de 470 M€, mentre que l'any 2012 l'ajust va ser negatiu i per import de 580 M€.

Quadre 5.4.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Resultat no financer de la liquidació del pressupost SEC

Milions d'euros

	2011	2012	% variació respecte a 2011
Resultat comptable	-6.760	-3.596	46,8
Administració general	-6.907	-3.433	50,3
Entitats autònomes administratives	138	-182	-231,9
CatSalut, ICS i ICASS	9	19	111,1
Ajustos SEC	-1.227	-699	43,0
Altres unitats considerades administració pública	-624	291	146,6
Aportacions de capital	-918	-1.143	-24,5
Variació despesa desplaçada	470	-580	-223,4
Recaptació incerta	-232	-225	3,0
Interessos	-292	-50	82,9
Concessions d'actius	0	733	--
Altres	369	275	-25,5
Dèficit segons SEC	-7.987	-4.295	46,2
% del dèficit SEC en el PIB català	-4,02	-2,21	45,0

Font: Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

5.5. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa

La inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya es pot classificar en dos tipus segons el seu finançament:

- **Inversió pressupostària**, finançada amb càrrec al capítol 6 del pressupost de cada exercici (inversions reals).
- **Inversió extra-pressupostària**, finançada en base a sistemes estructurats. Aquestes inversions es caracteritzen perquè no tenen un impacte financer sobre el capítol 6 de l'exercici en que s'executen, ja sigui perquè es pagaran contra exercicis futurs i/o contra altres capítols del pressupost.

Entre els principals sistemes de finançament estructurats utilitzats per la Generalitat cal destacar:

- Mètode alemany, que s'acaba pagant contra el capítol 6 d'exercicis futurs.
- Concessions, que s'acaben pagant contra els capítols 2, 4 i 7 del pressupost.
- Drets de superfície, que s'acaben pagant contra els capítols 2 i 7 del pressupost.
- Drets de crèdit, que s'acaben pagant contra el capítol 6 d'exercicis futurs.

Des de l'any 2003 la Generalitat ha utilitzat sistemes estructurats per al finançament de les seves inversions, els quals han anat augmentat la seva importància relativa respecte a la inversió real de capítol 6 de forma progressiva fins l'any 2011, quan la inversió executada amb sistemes estructurats va representar el 60,9% de la inversió liquidada amb càrrec al capítol 6. L'any 2012, en un marc general de contenció pressupostària, el pes relatiu de la inversió finançada amb sistemes estructurats s'ha reduït, fins situar-se en el 41,8% de la inversió pressupostària.

Analitzar la inversió de la Generalitat des de la vessant estrictament pressupostària, sense tenir en compte els sistemes de finançament estructurats, mostra una visió esbiaixada de la inversió realment executada en cada exercici pel sector públic de la Generalitat, atès que hi ha una part de la inversió que mai es liquidarà contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) i pel decalatge temporal entre l'exercici en què la inversió s'executa físicament i l'exercici en què es liquida amb càrrec al capítol 6 (mètodes alemanys i drets de crèdit).

Per saber la inversió executada en un exercici concret cal sumar a la inversió liquidada de capítol 6 (inversió real) la inversió executada amb càrrec a sistemes de finançament estructurats i restar aquella part de la inversió liquidada de capítol 6 que correspon a pagaments de sistemes estructurats executats en exercicis anteriors.

El quadre 5.5.1 mostra l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat de Catalunya en el període 1992-2012. Així mateix, els gràfics 5.5.1 i 5.5.2 mostra l'evolució de la inversió i el seu pes sobre el PIB de Catalunya respectivament.

Quadre 5.5.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2012

Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Milers d'euros

Any	Inversió real liquidada (capítol 6)	Execució finançaments estructurats	Ajustos per estructurats pagats cap. 6	Total Inversió Executada	% Variació anual	Total Inv. per càpita (euros/hab)	% Inversió / PIB (*)
1992	1.153.273	0	0	1.153.273	-	190,13	1,65%
1993	1.131.570	0	0	1.131.570	-1,9%	186,37	1,58%
1994	1.165.873	0	0	1.165.873	3,0%	191,82	1,52%
1995	1.150.257	0	0	1.150.257	-1,3%	189,06	1,38%
1996	959.828	0	0	959.828	-16,6%	157,61	1,07%
1997	1.038.862	0	0	1.038.862	8,2%	169,78	1,09%
1998	976.092	0	0	976.092	-6,0%	158,78	0,97%
1999	1.063.586	0	0	1.063.586	9,0%	171,34	0,98%
2000	1.114.692	0	0	1.114.692	4,8%	178,01	0,94%
2001	1.299.386	0	0	1.299.386	16,6%	204,26	1,02%
2002	1.588.267	0	0	1.588.267	22,2%	244,11	1,17%
2003	2.014.146	8.363	0	2.022.508	27,3%	301,68	1,39%
2004	1.943.434	126.184	-2.590	2.067.028	2,2%	303,38	1,32%
2005	3.080.651	225.159	-229.906	3.075.905	48,8%	439,72	1,83%
2006	2.854.237	458.487	-128.710	3.184.014	3,5%	446,27	1,74%
2007	3.371.588	744.396	-62.649	4.053.335	27,3%	562,14	2,08%
2008	4.766.981	773.186	-136.980	5.403.187	33,3%	733,72	2,69%
2009	4.593.044	1.776.984	-538.862	5.831.166	7,9%	780,05	3,02%
2010	3.539.151	1.231.893	-403.862	4.367.182	-25,1%	581,33	2,24%
2011	2.787.205	1.698.085	-238.181	4.247.109	-2,7%	563,31	2,14%
2012	1.654.743	691.214	-279.369	2.066.588	-51,3%	272,96	1,04%

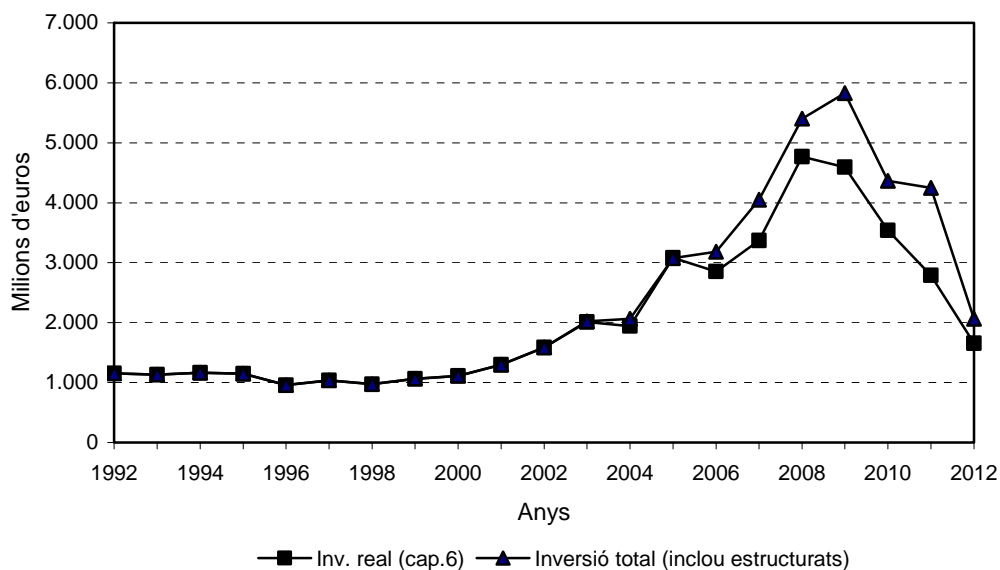
(*) PIB pm base 2008, segons comptabilitat regional de l'INE. Elaboració pròpia pel que fa als anys anteriors al 2008.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

Gràfic 5.5.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2012

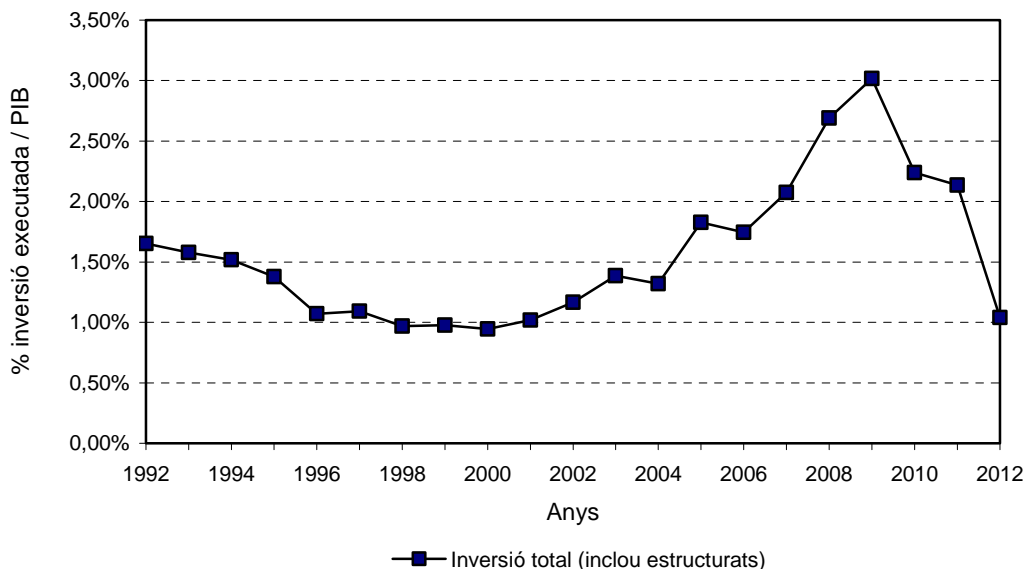
Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Gràfic 5.5.2

Evolució del pes de la inversió executada sobre el PIB de Catalunya. 1992-2012

Total inversió executada

En el període comprès entre el 1992 i el 2000, s'observa un descens pràcticament continuat del pes que la inversió executada pel sector públic de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya, que passa de l'1,65 % del PIB l'any 1992 al 0,94 % l'any 2000.

A partir de l'any 2001 la inversió pública experimenta un canvi de tendència i guanya pes relatiu sobre el PIB de forma progressiva. Aquesta tendència alcista es manté fins l'any 2009, quan el pes de la inversió sobre el PIB se situa en el màxim històric del 3 %, amb una xifra d'inversió global (considerant tant la liquidació del capítol 6 com l'executada amb sistemes estructurats) superior als 5.800 milions d'euros.

A partir de l'any 2010 la inversió inicia una tendència descendent, especialment pel que fa a la inversió pressupostària de capítol 6 (les primeres mesures d'estalvi pressupostari es van començar a aplicar en la segona meitat de l'any 2010).

En els pròxims exercicis és previsible una important reducció de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat com a conseqüència de l'actual marc de restriccions pressupostàries, especialment a mesura que es vagin finalitzant els projectes d'inversió iniciats en el passat.

En la resta d'aquest apartat es fa una anàlisi de la inversió real liquidada (capítol 6) en l'exercici 2011 i 2012 des de una vessant territorial i sectorial. Posteriorment, s'analitza la inversió executada finançada amb sistemes estructurats i, finalment, es mostra la inversió liquidada per les universitats públiques de Catalunya, que tot i no formar part del sector públic de la Generalitat, reben ajudes d'aquesta per executar les seves inversions.

Anàlisi territorial de la inversió real liquidada per la Generalitat l'any 2011 i 2012

Els quadres 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4 i 5.5.5 mostren la distribució per comarques i per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (capítol 6) liquidades pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya en els exercicis 2011 i 2012.

Aquestes dades inclouen les inversions efectuades directament pels departaments de la Generalitat, així com pel Servei Català de la Salut (CatSalut), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'ICASS; les entitats autònomes administratives (EAA), les entitats autònomes comercials i financeres (EACiF) i les empreses públiques (EP), tant les de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat (EDP) com les societats mercantils (SM) amb participació majoritària de la Generalitat. També s'inclouen les inversions dels consorcis i les fundacions.

El criteri utilitzat per distribuir territorialment les inversions ha estat el de la seva ubicació física, però cal tenir en compte que el territori on s'ubica una determinada actuació no sempre coincideix amb el territori que rep l'impacte dels seus beneficis, el qual pot ser molt més ampli. Aquest fet s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la inversió per comarques, més encara si considerem la reduïda dimensió territorial que tenen algunes. Igualment, hi ha una part de les inversions que no es pot territorialitzar atesa la naturalesa d'aquestes inversions.

Per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió, s'han consolidat les aportacions realitzades a través del capítol 6 per part de la Generalitat i els seus organismes i empreses a diferents entitats que formem part del sector públic, com és el cas de les aportacions a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASÒL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer), Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona i Institut Català d'Oncologia.

Respecte a la distribució per àmbits del Pla territorial general, cal indicar que malgrat la Llei 23/2010, del 22 de juliol, va crear el nou l'àmbit de planificació territorial del Penedès, en el moment de la redacció del present informe encara no s'havia delimitat de forma definitiva aquest nou àmbit. Així doncs, encara s'ha utilitzat la distribució per àmbits fixada en la Llei 24/2001, de 31 de desembre, de reconeixement de l'Alt Pirineu i Aran com a àrea funcional de planificació, i que modificava l'article 2 de la Llei 1/1995, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya.

Quadre 5.5.2

Distribució per comarques de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2011

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i fund.	TOTAL
	Generalitat	ICS i ICASS					
Alt Camp	1.634	-	-	-	2.243	1	3.877
Alt Empordà	4.158	585	18	-	16.941	4	21.706
Alt Penedès	1.480	2.074	164	-	11.853	2.051	17.623
Alt Urgell	2.020	-	-	-	11.454	-	13.475
Alta Ribagorça	266	18	-	-	341	-	625
Anoia	4.371	498	-	-	21.753	477	27.098
Bages	2.348	2.251	410	-	40.788	6	45.804
Baix Camp	4.621	1.394	-	-	16.802	95	22.911
Baix Ebre	3.035	669	27	-	61.577	3	65.311
Baix Empordà	6.790	-	1	-	196.476	-	203.267
Baix Llobregat	10.481	1.630	528	313	124.233	4.595	141.781
Baix Penedès	578	7	-	-	30.782	0	31.367
Barcelonès	123.757	35.494	3.608	968	731.834	107.666	1.003.327
Berguedà	7.501	5	12	-	6.927	1	14.446
Cerdanya	824	-	-	-	14.331	52	15.207
Conca de Barberà	2.237	543	-	-	952	-	3.733
Garraf	5.484	952	-	-	4.033	33	10.502
Garrigues	1.384	191	-	-	53.389	-	54.964
Garrotxa	1.934	98	-	-	21.768	9	23.808
Gironès	7.837	5.345	211	-	9.290	5.078	27.761
Maresme	4.242	5.381	57	-	21.108	2.465	33.253
Montsià	1.712	395	-	-	5.313	-	7.420
Noguera	8.672	739	-	-	33.805	125	43.342
Osona	6.091	145	-	-	10.153	3.498	19.886
Pallars Jussà	1.670	-	-	-	6.723	-	8.392
Pallars Sobirà	2.365	214	71	-	20.297	-	22.948
Pla d'Urgell	610	5	-	-	3.497	-	4.112
Pla de l'Estany	246	414	-	-	1.472	-	2.132
Priorat	1.029	10	-	-	3.796	-	4.835
Ribera d'Ebre	799	2.917	-	-	5.062	-	8.778
Ripollès	2.899	59	-	-	10.911	-	13.870
Segarra	765	71	-	-	3.021	18	3.874
Segrià	19.095	2.516	19	-	103.868	553	126.051
Selva	3.406	2.612	-	-	49.980	0	55.998
Solsonès	1.632	-	-	-	6.344	0	7.976
Tarragonès	8.308	2.946	300	-	40.047	2.014	53.616
Terra Alta	929	286	-	-	31.377	-	32.592
Urgell	265	383	-	-	59.780	-	60.428
Val d'Aran	725	-	-	-	4.353	-	5.078
Vallès Occidental	5.920	4.551	1.302	-	310.261	21.898	343.931
Vallès Oriental	2.734	6.776	148	-	32.952	467	43.078
Total comarcalitzat	266.855	82.175	6.876	1.282	2.141.888	151.108	2.650.183
No comarcalitzat (1)	64.101	1.502	7.877	855	61.206	1.479	137.021
TOTAL CONSOLIDAT	330.956	83.677	14.753	2.137	2.203.094	152.587	2.787.205

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASOL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer), Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

Quadre 5.5.3

Distribució per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2011

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i Fund.	TOTAL	Inv. per càpita euros / hab
	Generalitat	ICS i ICASS						
Àmbit Metropolità	154.100	56.857	5.808	1.282	1.236.275	139.174	1.593.496	316,85
Comarques Gironines	27.270	9.114	230	-	306.838	5.090	348.542	469,80
Camp de Tarragona	18.407	4.901	300	-	94.622	2.110	120.339	194,17
Terres de l'Ebre	6.475	4.268	27	-	103.328	3	114.100	595,42
Àmbit de Ponent	30.791	3.905	19	-	257.361	696	292.772	799,88
Comarques Centrals	21.943	2.898	422	-	85.964	3.982	115.210	224,18
Alt Pirineu i Aran	7.869	233	71	-	57.500	52	65.725	851,48
Total comarcalitzat	266.855	82.175	6.876	1.282	2.141.888	151.108	2.650.183	351,50
No comarcalitzat (1)	64.101	1.502	7.877	855	61.206	1.479	137.021	18,17
TOTAL CONSOLIDAT	330.956	83.677	14.753	2.137	2.203.094	152.587	2.787.205	369,67

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, INCASOL, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer), Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

L'import total de les inversions consolidades liquidades per la Generalitat l'any 2011 amb càrrec al capítol 6 va ser de 2.787,2 milions d'euros, el 79,0 % dels quals el van executar les empreses públiques, el 11,9 % els departaments, el 5,5 % els consorcis i les fundacions, el 3,0 % el Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (CatSalut, ICS i ICASS), i el 0,6 % restant les entitats autònomes administratives (EAA) i comercials i financeres (EACiF). Tal com es pot observar, l'activitat inversora de la Generalitat es canalitza principalment a través de les seves empreses públiques.

El 95,1 % de les inversions reals liquidades l'any 2011 (2.650,2 milions d'euros) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; el 4,9 % restant (137,0 milions d'euros) correspon a inversions que afecten simultàniament diverses comarques o que per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2011 són el Barcelonès (1.003,3 milions d'euros), el Vallès Occidental (343,9 milions d'euros) i el Baix Empordà (203,3 milions d'euros).

Si s'analitza en termes d'inversió per càpita, s'observa que l'any 2011 la Generalitat va invertir 369,67 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 351,50 euros per habitant.

Els àmbits del Pla territorial que presenten una major inversió per càpita l'any 2011 són: l'Alt Pirineu i Aran (851,48 euros / hab.), l'Àmbit de Ponent (799,88 euros / hab.) i les Terres de l'Ebre (595,42 euros / hab.)

Quadre 5.5.4

Distribució per comarques de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2012

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i fund.	TOTAL
	Generalitat	ICS i ICASS					
Alt Camp	1.194	21	-	-	967	-	2.182
Alt Empordà	2.855	165	28	-	4.220	5	7.272
Alt Penedès	2.116	2.068	30	-	9.902	1.793	15.909
Alt Urgell	7.158	-	-	-	5.111	1	12.270
Alta Ribagorça	494	4	-	-	171	0	670
Anoia	770	851	-	-	6.487	302	8.410
Bages	3.574	1.719	20	-	20.522	4	25.840
Baix Camp	1.509	686	-	-	8.293	120	10.607
Baix Ebre	1.715	935	13	-	8.919	1	11.583
Baix Empordà	3.434	-	7	-	35.192	2	38.634
Baix Llobregat	6.796	4.419	516	26	217.785	10.664	240.206
Baix Penedès	238	-	-	-	18.097	-	18.335
Barcelonès	106.212	31.931	1.241	328	150.401	116.064	406.176
Berguedà	949	-	3	-	2.042	0	2.994
Cerdanya	977	641	-	-	5.488	6.181	13.286
Conca de Barberà	201	112	-	-	1.795	-	2.107
Garraf	282	413	-	-	25.637	5	26.337
Garrigues	1.235	61	-	-	44.434	1	45.731
Garrotxa	499	-	-	-	59.546	3	60.048
Gironès	1.306	1.325	37	-	7.366	724	10.758
Maresme	1.709	5.328	-	-	10.593	1.226	18.857
Montsià	197	142	-	-	7.956	-	8.295
Noguera	757	216	-	-	18.509	52	19.534
Osona	1.857	1.726	-	-	71.185	6.308	81.076
Pallars Jussà	65	-	-	-	5.420	1	5.486
Pallars Sobirà	255	215	-	-	3.072	1	3.543
Pla d'Urgell	61	-	-	-	1.952	1	2.015
Pla de l'Estany	139	305	-	-	913	-	1.356
Priorat	760	22	-	-	815	-	1.597
Ribera d'Ebre	127	2.693	-	-	1.154	-	3.975
Ripollès	790	11	-	-	5.675	-	6.476
Segarra	117	31	-	-	1.367	3	1.517
Segrià	2.307	4.918	-	-	82.288	475	89.988
Selva	1.094	2.508	-	-	12.759	2	16.363
Solsonès	46	-	-	-	466	1	513
Tarragonès	6.247	3.184	-	-	22.438	3.152	35.021
Terra Alta	270	324	-	-	3.513	-	4.107
Urgell	9	107	-	-	24.100	1	24.217
Val d'Aran	66	-	-	-	1.315	-	1.381
Vallès Occidental	3.415	3.224	370	-	278.781	12.379	298.170
Vallès Oriental	1.736	1.265	262	-	12.136	273	15.673
Total comarcalitzat	165.539	71.570	2.526	354	1.198.783	159.745	1.598.517
No comarcalitzat (1)	21.307	1.321	3.054	599	28.520	1.424	56.227
TOTAL CONSOLIDAT	186.846	72.891	5.581	953	1.227.303	161.169	1.654.743

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

Quadre 5.5.5

Distribució per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2012

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut		EAA	EACiF	Empreses (EDP+SM)	Consortcis i Fund.	TOTAL	Inv. per càpita euros / hab
	Generalitat	ICS i ICASS						
Àmbit Metropolità	122.266	48.649	2.419	354	705.236	142.404	1.021.329	202,18
Comarques Gironines	10.116	4.313	71	-	125.671	736	140.907	188,74
Camp de Tarragona	10.149	4.024	-	-	52.405	3.271	69.850	112,23
Terres de l'Ebre	2.309	4.095	13	-	21.542	1	27.960	145,76
Àmbit de Ponent	4.488	5.332	-	-	172.649	534	183.001	497,31
Comarques Centrals	7.196	4.297	23	-	100.702	6.615	118.834	231,03
Alt Pirineu i Aran	9.015	860	-	-	20.578	6.184	36.636	480,20
Total comarcalitzat	165.539	71.570	2.526	354	1.198.783	159.745	1.598.517	211,14
No comarcalitzat (1)	21.307	1.321	3.054	599	28.520	1.424	56.227	7,43
TOTAL CONSOLIDAT	186.846	72.891	5.581	953	1.227.303	161.169	1.654.743	218,57

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a GISA, REGSA, REGSEGA, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

L'import total de les inversions consolidades liquidades per la Generalitat l'any 2012 amb càrrec al capítol 6 va ser de 1.654,7 milions d'euros, el 74,2 % dels quals el van executar les empreses públiques, el 11,3 % els departaments, el 9,7 % els consorcis i les fundacions, el 4,4 % el Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (CatSalut, ICS i ICASS), i el 0,4 % restant les entitats autònomes administratives (EAA) i comercials i financeres (EACiF). Així doncs, es manté que l'activitat inversora de la Generalitat es canalitza principalment a través de les seves empreses públiques.

El 96,6 % de les inversions reals liquidades l'any 2012 (1.598,5 milions d'euros) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; el 3,4 % restant (56,2 milions d'euros) correspon a inversions que afecten simultàniament diverses comarques o que per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2012 són el Barcelonès (406,2 milions d'euros), el Vallès Occidental (298,2 milions d'euros) i el Baix Llobregat (240,2 milions d'euros).

Si s'analitza en termes d'inversió per càpita, s'observa que l'any 2012 la Generalitat va invertir 218,57 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 211,14 euros per habitant.

Els àmbits del Pla territorial que presenten una major inversió per càpita l'any 2012 són: l'Àmbit de Ponent (497,31 euros / hab.), l'Alt Pirineu i Aran (480,20 euros / hab.) i les Comarques Centrals (231,03 euros / hab.)

L'anàlisi de la inversió executada per la Generalitat a escala territorial pot resultar esbiaixada si només es considera un any, ja que en determinats casos les inversions es concentren en un període de temps curt, i això pot desvirtuar les dades d'inversió per a una anualitat concreta. Per tant, és recomanable analitzar la inversió territorialitzada amb un horitzó temporal més gran.

Els quadres 5.5.6 i 5.5.7 mostren la inversió realitzada per la Generalitat en els darrers cinc anys disponibles (2008-2012), distribuïda per comarques i per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 5.5.6

Distribució de les inversions reals (cap. 6) liquidades per comarques. Període 2008-2012

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2008	2009	2010	2011	2012	Mitjana anual (2008-12)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Alt Camp	32.706	18.094	6.900	3.877	2.182	12.752	283,38	65,2
Alt Empordà	59.254	42.074	24.759	21.706	7.272	31.013	222,76	51,2
Alt Penedès	56.114	27.437	26.416	17.623	15.909	28.700	274,57	63,2
Alt Urgell	13.056	11.274	14.911	13.475	12.270	12.997	594,13	136,7
Alta Ribagorça	3.506	3.461	3.037	625	670	2.260	525,39	120,8
Anoia	56.074	43.603	55.440	27.098	8.410	38.125	324,57	74,7
Bages	68.842	85.375	80.281	45.804	25.840	61.228	331,66	76,3
Baix Camp	45.210	38.243	36.934	22.911	10.607	30.781	161,57	37,2
Baix Ebre	42.600	54.717	84.674	65.311	11.583	51.777	629,87	144,9
Baix Empordà	69.457	110.588	49.357	203.267	38.634	94.261	710,01	163,3
Baix Llobregat	820.839	537.949	273.382	141.781	240.206	402.831	505,51	116,3
Baix Penedès	41.954	23.275	15.625	31.367	18.335	26.111	262,93	60,5
Barcelonès	1.713.993	1.375.369	1.423.254	1.003.327	406.176	1.184.424	526,95	121,2
Berguedà	18.407	10.578	16.036	14.446	2.994	12.492	300,79	69,2
Cerdanya	25.613	21.576	20.950	15.207	13.286	19.326	1.031,37	237,2
Conca de Barberà	32.325	8.988	8.009	3.733	2.107	11.032	517,77	119,1
Garraf	24.086	21.202	15.103	10.502	26.337	19.446	134,72	31,0
Garrigues	59.619	50.514	42.215	54.964	45.731	50.609	2.486,66	571,9
Garrotxa	19.866	15.410	34.545	23.808	60.048	30.736	555,46	127,8
Gironès	79.717	68.295	43.196	27.761	10.758	45.945	254,36	58,5
Maresme	101.773	97.448	110.520	33.253	18.857	72.370	168,34	38,7
Montsià	30.987	16.649	12.564	7.420	8.295	15.183	210,90	48,5
Noguera	61.404	36.285	45.658	43.342	19.534	41.244	1.029,66	236,8
Osona	71.186	469.104	49.869	19.886	81.076	138.224	903,61	207,8
Pallars Jussà	14.331	20.550	9.854	8.392	5.486	11.723	837,10	192,5
Pallars Sobirà	34.927	32.761	8.955	22.948	3.543	20.627	2.734,05	628,8
Pla d'Urgell	9.507	8.576	5.099	4.112	2.015	5.862	158,41	36,4
Pla de l'Estany	3.715	2.628	7.491	2.132	1.356	3.464	113,15	26,0
Priorat	12.307	5.480	5.662	4.835	1.597	5.976	596,49	137,2
Ribera d'Ebre	25.078	22.942	15.903	8.778	3.975	15.335	640,64	147,4
Ripollès	29.912	18.909	16.645	13.870	6.476	17.162	645,72	148,5
Segarra	18.735	33.614	29.933	3.874	1.517	17.535	764,66	175,9
Segrià	181.428	176.396	104.568	126.051	89.988	135.686	662,54	152,4
Selva	71.635	133.032	72.693	55.998	16.363	69.944	411,02	94,5
Solsonès	6.873	10.055	6.379	7.976	513	6.359	463,12	106,5
Tarragonès	84.000	63.712	68.022	53.616	35.021	60.874	245,36	56,4
Terra Alta	34.259	13.842	70.477	32.592	4.107	31.055	2.414,18	555,3
Urgell	17.085	85.503	48.370	60.428	24.217	47.121	1.277,49	293,8
Val d'Aran	2.982	4.539	5.688	5.078	1.381	3.934	386,07	88,8
Vallès Occidental	223.320	309.296	282.682	343.931	298.170	291.480	329,86	75,9
Vallès Oriental	141.383	116.131	81.243	43.078	15.673	79.502	200,79	46,2
Total comarcalitzat	4.460.066	4.245.474	3.333.303	2.650.183	1.598.517	3.257.508	434,77	100,0
No comarcalitzat	306.916	347.570	205.848	137.021	56.227	210.716	28,12	
TOTAL CONSOLIDAT	4.766.981	4.593.044	3.539.151	2.787.205	1.654.743	3.468.225	462,89	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2008 al 2012.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

Quadre 5.5.7

Distribució inversió real (cap. 6) liquidada per àmbits del Pla territorial general. Període 2008-2012

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2008	2009	2010	2011	2012	Mitjana anual (2008-12)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Àmbit metropolità	3.081.508	2.484.832	2.212.601	1.593.496	1.021.329	2.078.753	415,51	95,6
Comarques gironines	333.556	390.937	248.687	348.542	140.907	292.526	397,82	91,5
Camp de Tarragona	248.502	157.791	141.153	120.339	69.850	147.527	240,17	55,2
Terres de l'Ebre	132.924	108.150	183.619	114.100	27.960	113.351	593,47	136,5
Àmbit de ponent	347.778	390.889	275.843	292.772	183.001	298.057	823,30	189,4
Comarques centrals	221.382	618.714	208.005	115.210	118.834	256.429	502,50	115,6
Alt Pirineu i Aran	94.415	94.161	63.394	65.725	36.636	70.866	924,52	212,6
Total comarcalitzat	4.460.066	4.245.474	3.333.303	2.650.183	1.598.517	3.257.508	434,77	100,0
No comarcalitzat	306.916	347.570	205.848	137.021	56.227	210.716	28,12	
TOTAL CONSOLIDAT	4.766.981	4.593.044	3.539.151	2.787.205	1.654.743	3.468.225	462,89	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2008 al 2012.

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

Si s'analitza la distribució de la inversió per àmbits del Pla territorial general, en el període 2008-2012 s'observa que l'esforç inversor per habitant més gran es concentra a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, amb una inversió anual mitjana de 924,52 euros per habitant, que suposa més del doble de la inversió mitjana per càpita territorialitzada del conjunt del període (434,77 euros per habitant).

A continuació, se situen els àmbits de Ponent (823,30 euros per habitant), Terres de l'Ebre (593,47 euros per habitant), comarques centrals (502,50 euros per habitant), àmbit metropolità (415,51 euros per habitant), comarques gironines (397,82 euros per habitant) i, finalment, Camp de Tarragona (240,17 euros per habitant).

Si l'anàlisi es fa en termes absoluts, l'àmbit territorial més beneficiat és el Metropolità, amb una inversió anual mitjana de 2.078,8 milions d'euros, que representa el 63,8 % del total de la inversió territorialitzada executada per la Generalitat al llarg del període.

Distribució per polítiques de despesa de les inversions reals de la Generalitat liquidades en el període 2008-2012

El quadre 5.5.8 mostra la distribució per polítiques de despesa de la inversió liquidada pel sector públic de la Generalitat en el període 2008-2012 (la política "52.- Transport" s'ha dividit entre els diferents programes que la integren).

Quadre 5.5.8

Distribució de la inversió real (cap. 6) liquidada per polítiques de despesa

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

Política de despesa	Liquidat 2008	Liquidat 2009	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Mitjana anual	%
11 Alta direcció de la generalitat i el seu govern	15.654	14.340	11.205	6.325	1.525	9.810	0,3
12 Administració i serveis generals	272.544	203.953	163.950	137.589	109.081	177.424	5,1
13 Relacions institucionals i processos electorals	166	1.092	880	1.375	1.322	967	0,0
1. Funcionament institucions i ad. general	288.364	219.385	176.035	145.289	111.928	188.200	5,4
21 Justícia	53.415	29.765	17.625	16.723	33.636	30.233	0,9
22 Seguretat i protecció civil	82.248	72.103	51.541	19.130	7.261	46.456	1,3
23 Relacions exteriors i coop. al desenvolupament	391	263	287	30	11	196	0,0
2. Serveis públics generals	136.054	102.130	69.453	35.883	40.907	76.886	2,2
31 Protecció social	67.121	59.867	54.315	26.969	10.712	43.797	1,3
32 Promoció social	8.694	23.150	3.399	4.222	2.898	8.473	0,2
33 Foment de l'ocupació	1.034	2.429	9.583	4.863	4.833	4.548	0,1
3. Protecció i promoció social	76.849	85.446	67.297	36.054	18.443	56.818	1,6
41 Salut	265.665	324.403	328.766	227.139	194.193	268.033	7,7
42 Educació	487.537	466.767	357.660	291.196	177.499	356.132	10,3
43 Habitatge i actuacions urbanes	380.776	291.180	219.040	67.781	61.484	204.052	5,9
44 Cultura	28.930	21.220	21.420	14.657	13.169	19.879	0,6
45 Llengua catalana	628	372	290	182	195	333	0,0
46 Consum	719	702	443	26	2	378	0,0
47 Esports	20.391	6.472	16.768	14.669	4.822	12.625	0,4
4. Producció béns públics de caràcter social	1.184.648	1.111.117	944.387	615.649	451.364	861.433	24,8
51 Cicle de l'aigua	642.713	507.118	356.730	121.667	24.838	330.613	9,5
521 Carreteres	354.728	768.750	319.731	499.466	364.799	461.495	13,3
522 Infraestructures ferroviàries	1.360.564	989.340	963.296	706.715	400.013	883.986	25,5
523 Suport al transport públic de viatgers	360	567	372	424	333	411	0,0
524 Ports i transport marítim	10.289	5.617	16.568	14.237	4.859	10.314	0,3
525 Aeroports i transport aeri	63.379	22.755	5.327	8.335	767	20.112	0,6
526 Logística i altres act. transport mercaderies	28.830	5.462	8.129	2.716	1.181	9.264	0,3
527 Infraestruc. transport viatgers per carretera	0	0	3.405	35.698	29.884	13.798	0,4
53 Soc. informació i coneixement i telecomunic.	169.258	123.154	176.365	129.291	24.604	124.535	3,6
54 Ordenació del territori	96.019	123.552	53.213	15.674	8.690	59.430	1,7
55 Actuacions ambientals	50.165	36.433	32.139	10.634	8.716	27.618	0,8
56 Infraestructures agràries i rurals	183.567	269.256	244.617	265.156	94.878	211.495	6,1
57 Recerca, desenvolupament i innovació	11.989	42.133	50.969	40.565	39.212	36.974	1,1
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	12.483	9.193	9.227	3.276	2.608	7.357	0,2
5. Prod. béns públics de caràcter econòmic	2.984.344	2.903.330	2.240.089	1.853.856	1.005.382	2.197.400	63,4
61 Agricultura, ramaderia i pesca	5.867	5.638	3.820	6.631	1.224	4.636	0,1
62 Indústria	8.594	5.006	6.176	5.509	2.654	5.588	0,2
63 Energia i mines	141	769	728	209	150	399	0,0
64 Comerç	1.079	1.197	478	33.337	5.689	8.356	0,2
65 Turisme	15.631	19.057	18.196	28.396	7.031	17.662	0,5
66 Desenvolupament empresarial	13	-	0	0	908	184	0,0
67 Crèdit oficial i sector financer	65.395	139.914	12.476	26.381	9.063	50.646	1,5
68 Promoció i defensa de la competència	3	55	16	12	0	17	0,0
6. Foment i regulació sectors productius	96.723	171.636	41.890	100.474	26.720	87.488	2,5
71 Suport financer als ens locals	-	-	-	-	-	-	-
7. Suport financer als ens locals	0	0	0	0	0	0	0
81 Fons de contingència	-	-	-	-	-	-	-
8. Fons de contingència	0	0	0	0	0	0	0
91 Deute públic	-	-	-	-	-	-	-
9. Deute públic	0	0	0	0	0	0	0
Total inversió real consolidada	4.766.981	4.593.044	3.539.151	2.787.205	1.654.743	3.468.225	100,0

Font: Departament d'Economia i Coneixement.

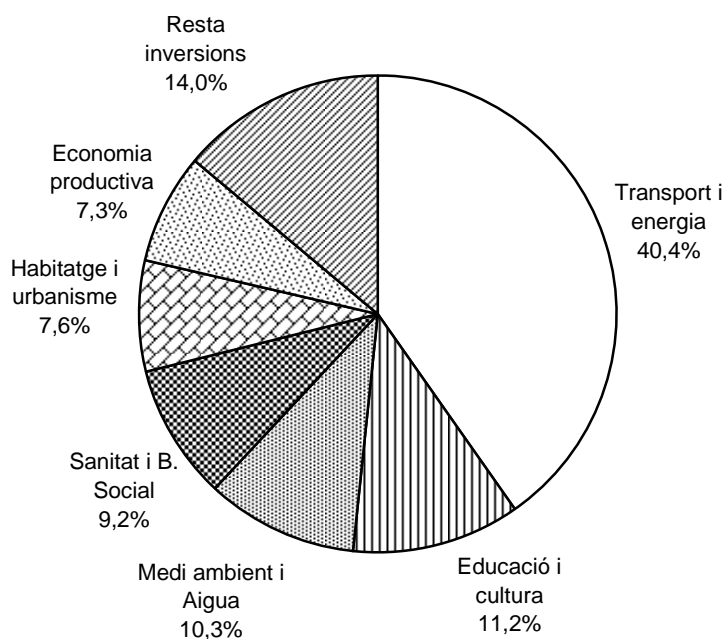
En el període 2008-2012 les inversions reals liquidades per la Generalitat es van concentrar en la política de transport (44,3 % del total), on destaquen especialment les inversions en Infraestructures ferroviàries (25,5 %), seguides de les inversions en carreteres (13,3 %).

Altres polítiques importants són: Educació amb un 10,3% del total, Cicle de l'aigua (que inclou obres d'abastament i sanejament d'aigües) amb el 9,5 %, Salut amb el 7,7% del total, Infraestructures agràries i rurals (bàsicament obres en regadius) amb 6,1%, així com Habitatge i actuacions urbanes, amb 5,9% del total.

Respecte a la política de Recerca, desenvolupament i innovació, aquesta mostra una baixa participació en el conjunt de les inversions de la Generalitat. En aquest sentit, cal indicar que bona part del suport de la Generalitat de Catalunya a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost.

El gràfic 5.5.3 mostra el pes de la inversió liquidada en el període 2008-2012 agrupada per grans sectors d'inversió.

Gràfic 5.5.3
Inversió liquidada pel SP de la Generalitat. Mitjana anual 2008-2012
Distribució per sector

Inversions executades amb sistemes de finançament estructurats

El quadre 5.5.9 mostra la inversió executada físicament en cada exercici des de l'any 2003, finançada amb sistemes estructurats sense una repercussió directa sobre la liquidació del capítol 6 de l'exercici, distribuïda per programes i pel sistema de finançament utilitzat.

Quadre 5.5.9

Inversió executada amb finançaments estructurats

Milers d'euros

Programa / Tipus finançament	Import any 2003	Import any 2004	Import any 2005	Import any 2006	Import any 2007	Import any 2008	Import any 2009	Import any 2010	Import any 2011	Import any 2012
121 Direcció i administració gral.	-	-	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357
Concessió	-	-	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357
211 Administració de justícia	-	6.354	20.046	80.413	183.936	77.096	7.094	6.807	13.342	-
Concessió	-	6.354	17.583	54.459	127.716	37.400	-	-	-	-
Drets de superfície	-	-	2.463	25.954	56.219	39.697	7.094	6.807	13.342	-
213 Serveis penitenciaris	-	-	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953
Drets de superfície	-	-	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953
221 Seguretat ciutadana	-	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-
Drets de superfície	-	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-
521 Carreteres	8.163	85.640	127.784	163.723	264.136	304.003	250.591	448.996	667.980	434.756
Concessió	-	7.980	30.322	100.283	157.751	115.956	115.538	283.902	555.135	352.541
Mètode alemany	8.163	77.661	97.462	63.440	106.384	188.047	135.053	165.094	112.844	82.215
522 Infraestructures ferroviàries	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	1.345.257	471.510	709.897	156.413
Concessió (Línia 9)	-	-	-	-	-	-	1.139.683	201.599	633.366	92.435
Mètode alemany	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	205.574	269.911	76.530	63.979
562 Regadius	-	14.506	28.147	52.786	74.668	124.160	144.965	199.977	235.871	97.735
Drets de crèdit	-	4.604	15.706	6.423	35.315	69.078	94.946	166.901	227.322	77.580
Mètode alemany	-	9.902	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155
TOTAL	8.363	126.184	225.159	458.487	744.396	773.186	1.776.984	1.231.893	1.698.085	691.214
Total concessió	-	14.333	47.905	155.856	295.994	153.355	1.255.221	485.501	1.190.884	446.332
Total drets de superfície	-	3.123	31.195	140.780	180.720	144.685	36.171	111.410	81.956	953
Total mètodes alemanys	8.363	104.123	130.354	155.427	232.368	406.066	390.646	468.081	197.924	166.349
Total drets de crèdit	-	4.604	15.706	6.423	35.315	69.078	94.946	166.901	227.322	77.580
TOTAL	8.363	126.184	225.159	458.487	744.396	773.186	1.776.984	1.231.893	1.698.085	691.214

(*) Obres finançades amb sistemes estructurats (mètode alemany, concessió d'obra pública, drets de superfície, drets de crèdit,...).

Font: Departament d'Economia i Coneixement. Dades a setembre de 2013

La Generalitat ha utilitzat des de l'any 2003 sistemes de finançament estructurats que distribueixen l'impacte de la despesa al llarg del temps, com és el cas del mètode alemany, la concessió d'obra pública, els drets de superfície o els drets de crèdit, amb l'objectiu de poder compatibilitzar l'execució d'una sèrie d'infraestructures necessàries per al creixement del país amb l'equilibri pressupostari.

L'any 2012 la Generalitat va executar diferents obres, per un import global de 691,2 milions d'euros, que no estan recollides en la liquidació del capítol 6 de l'exercici 2012, atès que es pagaran amb càrrec a exercicis futurs, ja sigui amb càrrec al capítol 6 (mètode alemany i drets de crèdit) o amb càrrec a despeses corrents (drets de superfície i concessions).

D'altra banda, el mètode alemany i els drets de crèdit fa que una part de la inversió liquidada contra el capítol 6 del pressupost de l'exercici correspongui a obres executades en el passat, la qual cosa desvirtua la liquidació del capítol 6 com a indicador de la inversió efectivament executada pel sector públic de la Generalitat.

La inversió executada durant l'exercic seria la suma de la liquidació del capítol 6 més les inversions executades amb càrrec a sistemes estructurats, menys aquella part de la liquidació de capítol 6 que correspon a pagament de sistemes estructurats executats en el passat.

El quadre 5.5.10 mostra l'evolució dels imports liquidats contra el capítol 6 de cada exercici corresponents a finançaments estructurats executats en exercicis anteriors.

Quadre 5.5.10

Imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents a finançaments estructurats

Milers d'euros

	Import any 2003	Import any 2004	Import any 2005	Import any 2006	Import any 2007	Import any 2008	Import any 2009	Import any 2010	Import any 2011	Import any 2012
Mètode Alemany	-	-	211.994	122.083	30.953	68.168	456.290	299.616	156.550	266.329
521 Carreteres	-	-	177.974	56.818	-	-	393.125	40.628	36.403	142.351
522 Infraestructures ferroviàries	-	-	34.019	43.339	3.206	27.131	-	219.235	120.054	60.668
562 Regadius	-	-	-	21.926	27.747	41.037	63.165	39.753	93	63.310
Drets de crèdit	-	2.590	17.912	6.627	31.696	68.812	82.572	104.246	81.631	13.041
562 Regadius	-	2.590	17.912	6.627	31.696	68.812	82.572	104.246	81.631	13.041
TOTAL	0	2.590	229.906	128.710	62.649	136.980	538.862	403.862	238.181	279.369

(*) Les liquidacions per concessions i drets de superfície es fan contra altres capítols del pressupost diferents al capítol 6.

Font: Departament d'Economia i Coneixement. Dades a octubre de 2013

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya.

Finalment, el quadre 5.5.11 mostra la inversió executada (liquidació del capítol 6) per les universitats públiques de Catalunya.

Malgrat les universitats no formem part del sector públic de la Generalitat, les seves inversions són finançades en bona part a través d'ajuts de la Generalitat.

Quadre 5.5.11

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya. Període 2007-2012

Milers d'euros

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Universitat de Barcelona (UB)	59.901	54.454	54.700	58.427	46.108	41.481
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	56.698	61.115	56.342	60.051	55.033	44.052
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	83.392	100.185	87.765	99.872	81.300	73.638
Universitat Pompeu Fabra (UPF)	40.428	43.836	32.396	29.331	29.726	29.777
Universitat de Girona (UdG)	17.148	20.321	17.851	12.436	15.410	11.919
Universitat de Lleida (UdL)	20.113	18.658	14.393	13.411	17.228	9.333
Universitat Rovira i Virgili (URV)	19.177	22.126	22.173	20.502	25.408	18.279
Universitat Oberta de Catalunya (UOC) (*)	8.945	8.969	9.473	10.908	8.111	6.156
TOTAL	305.803	329.664	295.094	304.939	278.323	234.635

(*) Des de l'any 2012 les dades de la UOC corresponen a la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (7070).

Font: fins a l'any 2007 l'antic Departament d'Innovació, Universitats i Empresa; a partir de l'any 2008, Intervenció General.

Annex 1. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre 2013

L'estat d'execució dels pressupostos de la Generalitat

El setembre del 2013, els pressupostos de la Generalitat de Catalunya es troben en situació de pròrroga pressupostària. El Decret 170/2012, de 27 de desembre, va establir els criteris d'aplicació de la pròrroga del pressupost de la Generalitat de Catalunya per al 2012. Posteriorment, el Decret 164/2013, de 14 de maig, va adaptar la situació de pròrroga al nou objectiu de dèficit públic que va fixar el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques per al conjunt de les comunitats autònomes, que el va elevar del 0,7% a l'1,2%. El 31 de juliol, el Consell de Política Fiscal i Financera va fixar el límit del dèficit de la Generalitat per al 2013 en l'1,58% del PIB. El 27 d'agost, el Govern va augmentar les disponibilitats del crèdit prorrogat dels capítols 2, 4, 6, 7 i 8 fins al 91,4%, per ajustar-les al darrer objectiu de dèficit. Aquesta situació de pròrroga pressupostària fa que les previsions inicials no siguin un referent per a l'execució pressupostària.

Els ingressos liquidats per la Generalitat de Catalunya de gener a setembre són el 16% superiors als del mateix període l'any 2012. Cal tenir present que les dades que es comparen no són homogènies. En primer lloc, perquè el 2012 es van ingressar uns recursos provinents de la liquidació del model de finançament del 2010. Aquests van aplicar al pressupost segons la composició dels recursos de la nova cistella d'impostos, fet que fa que l'estructura d'ingressos no sigui comparable. El 2012, aquesta regularització fa incrementar els drets liquidats dels capítols d'impostos directes i indirectes i, d'altra banda, va comportar una reducció del capítol de transferències corrents. Així, els dos primers capítols disminueixen el 29,3% i el 26,5%, respectivament, mentre que les transferències corrents van passar de ser de -353 milions d'euros a 4.144 milions. D'altra banda, cal tenir en compte que el 2012 el pressupost incorporava avançaments de les bestretes a compte dels recursos del sistema de finançament. A banda d'aquests fets, altres partides d'ingrés experimenten davallades, tal i com es veurà en els quadres següents.

Els ingressos per operacions de capital, bàsicament transferències, s'incrementen amb força. Les transferències de capital creixen el 65,8%, i l'alienació d'inversions, amb un import de 185 milions d'euros, molt superior a l'any anterior. Aquest darrer capítol inclou els recursos puntuals de les vendes d'edificis.

Els ingressos per passius financers finalment s'incrementen el 167,8% principalment per efecte del Fons de liquiditat autònoma, línia de crèdit que ha permès fer front a les amortitzacions dels préstecs.

Quadre 5.A1.1

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat

Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Total recaptat	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
1. Impostos directes	8.116	5.919	5.832	-29,3	72,9
2. Impostos indirectes	9.307	6.482	6.421	-26,5	69,6
3. Taxes i altres ingressos	519	320	238	10,2	61,7
4. Transferències corrents	4.965	4.144	4.142	--	83,5
5. Ingressos patrimonials	9	19	19	-20,1	206,2
6. Alienació d'inversions	888	185	185	873,4	20,8
7. Transferències de capital	290	184	176	65,8	63,5
8. Actius financers	421	166	166	271,1	39,5
9. Passius financers	4.973	8.884	8.884	66,3	178,6
Operacions corrents	22.916	16.884	16.652	-1,6	73,7
Operacions de capital	1.178	369	361	184,1	31,3
Operacions financeres	5.394	9.050	9.050	68,0	167,8
Total	29.488	26.303	26.063	16,0	89,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Com s'ha comentat anteriorment, l'estructura per capítols dels ingressos dels exercicis 2012 i 2013 no és comparable. Al marge d'això, l'evolució dels ingressos tributaris de la Generalitat està marcada per altres factors.

La bestreta a compte del tram autònom de l'IRPF, d'acord amb les previsions del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, sense incloure la liquidació d'exercicis anteriors, disminueix el 2,3%. En canvi, la bestreta de l'IVA, sense les liquidacions, s'incrementa el 13,6% com a resultat de la pujada de tipus vigent des de setembre del 2012. Cal tenir en compte que aquest augment de recaptació per IVA no incideix en els recursos totals de la Generalitat, perquè es compensa mitjançant una reducció en el fons de suficiència

Els impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats es redueixen el 4,1%. L'impost de patrimoni, restablert parcialment de manera temporal, creix amb molta intensitat per les declaracions complementàries de l'amnistia fiscal del 2012. L'impost sobre

successions i donacions disminueix el 15,4% perquè l'any anterior es van ingressar unes autoliquidacions d'importos extraordinàriament elevats. Els impostos sobre consums específics es redueixen el 24,4%. En canvi, les taxes i altres ingressos creixen el 10,2%.

Com s'ha comentat anteriorment, la regularització de l'import pendent de liquidar del model de finançament del 2010 va restar recursos de les transferències corrents el 2012, amb la qual cosa la comparativa del 2013 mostra una acceleració de les mateixes. Pel què fa les bestretes de l'exercici en curs sense tenir en compte les liquidacions pendents, la del Fons de suficiència global és el 53,8% inferior a l'exercici anterior, principalment per la compensació de l'increment del tipus impositiu de l'IVA, indicat anteriorment. El fons de garantia dels serveis públics fonamentals té signe negatiu i es redueix amb intensitat, fet que millora els recursos disponibles per a la Generalitat. Per últim, comentar que la participació dels els locals en els ingressos tributaris de l'Estat, en la qual la Generalitat de Catalunya únicament fa la intermediació, s'incrementa el 4,8%.

Quadre 5.A1.2

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Detall de l'estat d'execució dels ingressos tributaris¹ i de les transferències corrents de la Generalitat
 Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Total recaptat	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
Impost sobre successions i donacions	198	282	213	-15,4	142,7
Impost sobre patrimoni persones físiques	240	558	548	92,9	--
Tram autònom 50% IRPF ²	7.664	5.062	5.062	-34,5	66,0
Impost sobre grans establiments comercials	14	17	9	10,1	117,0
Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats 50% IVA ²	1.221	807	747	-4,1	66,1
Impostos sobre consums específics ²	5.219	3.835	3.835	-31,2	73,5
Altres impostos	2.767	1.820	1.820	-24,4	65,8
Altres impostos	100	19	19	--	--
Taxes i altres ingressos	519	320	238	10,2	61,7
Total ingressos tributaris¹	17.942	12.721	12.491	-27,2	70,9
Fons de suficiència ²	1.707	405	405	120,9	23,7
Fons de garantia de serveis fonamentals ²	-1.065	-99	-99	70,5	9,3
Liquidació del Fons de Competitivitat	0	836	836	-3,1	--
Participació local ingressos tributaris de l'Estat	2.670	2.389	2.389	4,8	89,5
Altres	1.653	612	362	150,3	37,0
Total transferències corrents	4.965	4.144	4.142	1.274,4	83,5

¹ S'inclouen els capítols 1, 2 i 3 de la liquidació del pressupost d'ingressos.

² Inclou liquidacions pendents d'exercicis anteriors.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel què fa a les despeses, les restriccions de la pròrroga pressupostària fan que les obligacions reconegudes per operacions corrents de la Generalitat els tres primers trimestres del 2013 disminueixin el 6,6%. Les remuneracions de personal es redueixen el 5,3% perquè es consoliden la reducció del 15% de la jornada del personal interí, la no-reposició de jubilacions i la reducció del 50% de la paga extra. Les despeses del capítol de compra de béns i serveis disminueixen un 24,8%. Cal tenir en compte que la pròrroga pressupostària limita l'execució d'aquestes despeses i que la seva comptabilització té un

calendari diferent del de l'any passat. La partida que té més incidència en el desens d'aquest capítol és la de lloguers i cànons a Infraestructures de la Generalitat de Catalunya (SAU). Les transferències corrents disminueixen el 5,5%, i les que acusen una reducció més important són les destinades a l'Institut Català de la Salut (CatSalut) i, tot i que amb menys intensitat, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS). Sense tenir en compte la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, en que la Generalitat té funció de caixa pagadora, la resta de transferències es reduirien el 4,8%. S'han executat el 68,5% dels crèdits definitius per a transferències. Al seu torn, els interessos del deute experimenten un descens del 10,1%, perquè el refinançament d'operacions per mitjà del Fons de liquiditat autonòmica fa que el pagament d'interessos s'acumuli el darrer trimestre de l'any.

Les operacions de capital s'incrementen el 5,8%, amb un comportament diferent dels seus components. Les transferències de capital augmenten el 36,6% pel major ritme de comptabilització de les transferències a les entitats del sector públic i del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC). En canvi, les inversions reals, descendeixen el 31,8%.

Les operacions financeres s'acceleren per la variació dels passius financers, que es veu condicionada pel calendari de venciment de les operacions d'endeutament. El mes d'abril va haver el venciment d'un préstec a llarg termini d'import elevat.

Quadre 5.A1.3

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions de personal	5.159	5.040	3.302	-5,3	65,5
2. Compra de béns i serveis	1.219	1.361	548	-24,8	40,3
3. Interessos	1.994	1.994	1.068	-10,1	53,6
4. Transferències corrents	16.763	17.201	11.784	-5,5	68,5
5. Fons de contingència	248	118	0	--	0,0
6. Inversions reals	702	563	231	-31,8	41,0
7. Transferències de capital	811	1.056	568	36,3	53,8
8. Actius financers	834	1.084	423	-5,3	39,0
9. Passius financers	1.675	4.560	3.933	317,9	86,3
Operacions corrents	25.384	25.715	16.703	-6,6	65,0
Operacions de capital	1.513	1.619	799	5,8	49,3
Operacions financeres	2.508	5.644	4.356	213,9	77,2
Total	29.405	32.978	21.857	9,2	66,3

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El quadre 5.A1.4 mostra l'estat d'execució de les despeses per seccions pressupostàries corresponents a l'estructura departamental de la Generalitat de Catalunya el 2013. La seva distribució està relacionada amb les àrees i polítiques de despesa de la Generalitat, que es presenten al quadre 5.A1.5.

La secció més important és Salut, amb el 26% de la despesa. El Deute ha esdevingut a ser la segona secció més important, amb el 23,5% de la despesa total. En tercer lloc, se situa el Ensenyament amb el 14,2% del pressupost.

Les mesures d'austeritat han implicat reduccions a la majoria de seccions, exceptuant el deute. Les reduccions de major magnitud tenen lloc a Salut, amb una disminució de la despesa de 717 milions (l'11,2% amb relació a l'any anterior) perquè per qüestions de calendari, no s'ha pagat part de les transferències al CatSalut, i Ensenyament, amb 267 milions menys (el 7,9%). També destaquen el Departament de Benestar social i família, que disminueixen les obligacions reconegudes el 12,9%, i el d'Empresa i ocupació, que ho fa el 25,2%. En canvi, la despesa del Deute s'incrementen el 141%.

Quadre 5.A1.4

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Detall per seccions de l'estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat
Milions d'euros

	Crèdits	Crèdits	Obligacions	% variació	Grau	% sobre el
	inicials	definitius (C)	reconegudes (O)	13/12 (O)	d'execució (O/C)	total (O)
Parlament de Catalunya	59	59	31	-14,2	53,1	0,1
Consell de Garanties Estatutàries	3	3	1	-75,6	24,4	0,0
Sindicatura de Comptes	11	11	6	-33,4	50,0	0,0
Oficina Antifrau	5	5	3	-8,0	69,0	0,0
Comissió Jurídica Assessora	3	3	2	-1,5	56,5	0,0
Consell de Treball Econòmic i Social	0	0	0	-100,0	--	0,0
Subtotal òrgans	82	82	43	-23,2	52,6	0,2
Presidència	484	485	317	-12,9	65,3	1,4
Governació i Relacions Institucionals	316	373	183	81,8	49,1	0,8
Economia i Coneixement	1.184	1.268	761	-10,6	60,0	3,5
Ensenyament	4.611	4.689	3.093	-7,9	66,0	14,2
Salut	8.681	8.699	5.680	-11,2	65,3	26,0
Interior	1.148	1.165	757	-3,8	65,0	3,5
Territori i Sostenibilitat	1.561	1.658	853	2,6	51,5	3,9
Cultura	301	303	135	-5,4	44,6	0,6
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	414	540	261	63,5	48,3	1,2
Benestar Social i Família	2.001	2.018	1.274	-12,9	63,2	5,8
Empresa i Ocupació	980	996	323	-25,2	32,4	1,5
Justícia	888	889	536	-5,0	60,2	2,5
Subtotal departaments	22.568	23.084	14.173	-8,3	61,4	64,8
Pensions	3	3	1	-21,2	31,3	0,0
Deute	3.674	6.806	5.134	141,0	75,4	23,5
Despesa de diversos departaments	158	215	117	12,5	54,6	0,5
Participació dels ens locals	2.670	2.670	2.389	4,8	89,5	10,9
Fons de contingència	248	118	0	--	0,0	0,0
Subtotal altres seccions	6.755	9.812	7.641	69,2	77,9	35,0
Total	29.405	32.978	21.857	9,2	66,3	100,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de les obligacions reconegudes per àrees i polítiques de despesa mostra les evolucions de les diferents funcions del pressupost, que guarden relació amb la classificació orgànica de la taula anterior.

Salut, que és la política amb major despesa, disminueix l'11,4% per la menor transferència de recursos al CatSalut. En segon lloc en ordre de magnitud, es troba el Deute, amb un creixement del 141%. Educació es redueix el 7,2%, i l'àrea de protecció i promoció social, ho fa el 16,6%. Al seu torn, el suport financer als ens locals impulsa a l'alça les despeses.

Quadre 5.A1.5

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Detall per àrees i polítiques de despesa de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)	% sobre el total (O)
1. Funcionament de les institucions i administració general	1	1	1	-9,3	51,2	0,0
1.1. Alta direcció Generalitat i el seu govern	0	0	0	-24,3	53,5	0,0
1.2. Admin. i serveis generals	1	1	1	-8,3	51,1	0,0
1.3. Participació ciutadana i processos Electorals	0	0	0	74,5	47,9	0,0
	0	1	2			
2. Serveis públics generals	1.930	1.970	1.251	-2,7	63,5	5,7
2.1. Justícia	818	853	516	-1,7	60,5	2,4
2.2. Seguretat i prot. civil	1.086	1.096	723	-3,2	66,0	3,3
2.3. Relacions exteriors i cooperació per al desenvolupament	27	21	11	-19,5	54,8	0,1
	0	1	2			
3. Protecció i promoció social	2.368	2.388	1.398	-16,6	58,5	6,4
3.1. Protecció social	1.799	1.810	1.169	-13,5	64,6	5,3
3.2. Promoció social	63	64	28	2,6	43,2	0,1
3.3. Foment de l'ocupació	505	514	201	-32,3	39,1	0,9
	0	1	2			
4. Producció de béns públics de caràcter social	14.461	14.658	9.555	-9,0	65,2	43,7
4.1. Salut	8.624	8.638	5.648	-11,4	65,4	25,8
4.2. Educació	5.326	5.479	3.653	-7,2	66,7	16,7
4.3. Habitatge i altres actuacions	179	199	108	51,2	54,4	0,5
4.4. Cultura	217	220	90	-1,7	40,9	0,4
4.5. Llengua catalana	28	28	15	-5,1	53,8	0,1
4.6. Consum	10	10	4	--	41,1	0,0
4.7. Esports	77	84	36	166,7	42,6	0,2
	0	1	2			
5. Producció de béns públics de caràcter econòmic	1.962	2.124	1.127	-2,7	53,1	5,2
5.1. Cicle de l'aigua	24	30	7	-90,5	22,1	0,0
5.2. Transport	1.116	1.184	624	4,1	52,7	2,9
5.3. Societat de la informació i coneixement i telecomunicacions	311	308	221	-21,4	71,8	1,0
5.4. Urbanisme i ordenació del territori	16	16	4	-27,5	27,4	0,0
5.5. Actuacions ambientals	137	148	63	69,4	42,6	0,3
5.6. Infraestructures agràries i rurals	64	130	77	915,6	59,5	0,4
5.7. Recerca, desenvolupament i innovació	255	268	108	-23,1	40,1	0,5
5.8. Altres actuacions de caràcter econòmic	38	38	23	47,6	59,1	0,1
	0	1	2			
6. Foment i regulació dels sectors productius	473	522	124	5,7	23,7	0,6
6.1. Agricultura, ramaderia i pesca	151	199	83	114,6	41,8	0,4
6.2. Indústria	113	113	12	-72,7	10,8	0,1
6.3. Energia	21	21	4	124,4	19,3	0,0
6.4. Comerç	14	25	0	-95,6	0,1	0,0
6.5. Turisme i oci	29	38	14	219,8	37,5	0,1
6.6. Desenvolupament empresarial	85	80	0	-97,6	0,5	0,0
6.7. Sector financer	58	45	9	-17,5	19,1	0,0
6.8. Defensa de la competència	2	2	1	191,4	63,2	0,0
	0	1	2			
7. Suport financer ens locals	2.898	2.950	2.530	8,1	85,8	11,6
7.1. Suport financer ens locals	2.898	2.950	2.530	8,1	85,8	11,6
	0	1	2			
8. Fons de contingència	248	118	0	--	0,0	0,0
8.1. Fons de contingència	248	118	0	--	0,0	0,0
	0	1	2			
9. Deute públic	3.674	6.806	5.134	141,0	75,4	23,5
9.1. Amortitzacions i despeses financeres del deute públic	3.674	6.806	5.134	141,0	75,4	23,5
Total	29.405	32.978	21.857	9,2	66,3	100,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

L'execució del pressupost d'ingressos del conjunt d'entitats autònomes administratives els tres primers trimestres del 2013 mostra un descens dels drets liquidats del 10,9%. Les transferències corrents disminueixen el 24,2%. Destaca la davallada del 61,5% de les transferències del Departament d'Empresa i Ocupació cap al Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), ja que per efectes de calendari, encara no s'han lliurat els recursos. Al seu torn, les taxes i altres ingressos presenten un increment del 16,6%.

Quadre 5.A1.6

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de les entitats autònomes administratives
 Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
3. Taxes i altres ingressos	105	100	16,6	95,0
4. Transferències corrents	434	134	-24,2	30,8
5. Ingressos patrimonials	0	0	-89,4	7,3
6. Alienació inversions reals	0	0	--	
7. Transferències de capital	28	5	-27,2	20,0
8. Variació d'actius financers	0	1	--	770,4
9. Variació de passius financers	5	0	--	0,0
Ingressos corrents	539	233	-11,0	43,3
Ingressos de capital	28	5	-27,2	20,0
Ingressos financers	5	1	--	26,4
Total	571	240	-10,9	42,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució del pressupost de despeses del conjunt d'entitats autònomes administratives mostra un descens de les obligacions reconegudes del 38,8%.

Les transferències corrents presenten una davallada superior a la mitjana, del 55,8%. Les remuneracions de personal, a causa de les mesures d'ajust aplicades a tot el personal del sector públic de la Generalitat, disminueixen el 14,3%, i la compra de béns i serveis, ho fa el 12,2%. Gran part d'aquest descens correspon a les obligacions reconegudes del SOC, que disminueixen el 58,5%. Les despeses en personal d'aquest ens es redueixen el 25,8%, i les transferències corrents, el 74,3%, especialment les dirigides a ens i corporacions locals.

Quadre 5.A1.7

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost de despeses de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Crèdits Inicials (I)	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions de personal	124	128	76	-14,3	59,6
2. Compra de béns i serveis	121	128	47	-12,2	36,9
3. Interessos	0	0	0	-42,2	10,7
4. Transferències corrents	290	381	82	-55,8	21,7
6. Inversions reals	21	18	2	-80,9	9,7
7. Transferències de capital	10	10	4	-49,3	38,9
8. Actius financers	5	5	0	12,9	0,6
Despeses corrents	535	637	206	-37,4	32,3
Despeses de capital	31	27	5	-66,7	20,0
Despeses financeres	5	5	0	12,9	0,6
Total	571	670	212	-38,8	31,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució dels pressupostos del Servei Català de la Salut, de l'Institut Català de la Salut i de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Els quadres següents mostren l'execució dels pressupostos d'ingressos a setembre del 2013 del Servei Català de la Salut (CatSalut), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS).

El Servei Català de la Salut (CatSalut) és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya i es finança en la seva pràctica totalitat amb les transferències del Departament de Salut. En conjunt, els seus ingressos cauen l'11,9%.

Quadre 5.A1.8

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del Servei Català de la Salut

Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
3. Taxes i altres ingressos	0	0	-53,8	107,2
4. Transferències corrents	8.254	5.468	-11,7	66,2
5. Ingressos patrimonials	1	1	132,4	-18,9
7. Transferències de capital	175	94	-11,4	54,0
8. Actius financers	72	29	-30,8	40,4
Ingressos corrents	8.256	5.469	-11,7	66,3
Ingressos de capital	175	94	-11,4	54,0
Ingressos financers	72	29	-30,8	40,4
Total	8.502	5.593	-11,9	65,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'Institut Català de la Salut (ICS) integra els centres i empreses de serveis sanitaris que són titularitat de la Generalitat. Es nodreix gairebé exclusivament de les transferències corrents provinents del CatSalut. Els seus ingressos minven el 8,8% respecte de l'exercici anterior.

Quadre 5.A1.9

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de l'Institut Català de la Salut

Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
3. Taxes i altres ingressos	70	46	15,2	66,1
4. Transferències corrents	2.645	1.773	-8,9	67,0
5. Ingressos patrimonials	0	0	99,4	54,9
7. Transferències de capital	13	1	-86,9	11,2
8. Actius financers	0	0	-72,2	--
	0			
Ingressos corrents	2.715	1.819	-8,4	67,0
Ingressos de capital	13	1	-86,9	11,2
Ingressos financers	0	0	-72,2	--
Total	2.728	1.821	-8,8	66,7

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos de l'ICASS es redueixen el 12,7%. La principal font de finançament són les transferències corrents provinents del Departament de Benestar Social i Família. Aquest capítol cau el 12,9%.

Quadre 5.A1.10

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials
Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var. (D) 13/12	Grau d'execució (D/I)
3. Taxes i altres ingressos	130	79	5,0	60,5
4. Transferències corrents	1.596	1.029	-12,9	64,5
5. Ingressos patrimonials	0	0	--	--
7. Transferències de capital	20	0	-100,0	0,0
8. Actius financers	0	0	-34,8	17,8
Ingressos corrents	1.726	1.108	-11,8	64,2
Ingressos de capital	20	0	-100,0	0,0
Ingressos financers	0	0	-34,8	17,8
Total	1.747	1.108	-12,7	63,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la vessant de les despeses, les obligacions reconegudes pel CatSalut creixen el 10,8%. La despesa es reparteix gairebé exclusivament entre els capítols de compra de béns i serveis i transferències corrents. La compra de béns corrents i serveis presenta un creixement del 25,7%, evolució s'explica per l'absorció de despesa desplaçada i pel major ritme de comptabilització de la despesa de concerts sanitaris, per efecte dels mecanismes de pagaments a proveïdors. Les transferències corrents, dirigides principalment a l'ICS i la despesa farmacèutica, es redueixen el 2,4%.

Quadre 5.A1.11

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost de despeses del Servei Català de la Salut
Milions d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions de personal	25	26	17	-1,2	65,0
2. Compra de béns i serveis	4.540	4.292	3.719	25,7	86,7
4. Transferències corrents	3.690	3.944	3.013	-2,4	76,4
6. Inversions reals	121	114	52	-6,8	45,6
7. Transferències de capital	53	55	24	-48,3	43,1
8. Actius financers	72	80	28	51,2	35,6
Despeses corrents	8.256	8.262	6.749	11,3	81,7
Despeses de capital	175	169	76	-25,4	44,8
Despeses financeres	72	80	28	51,2	35,6
Total	8.502	8.511	6.853	10,8	80,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses de l'ICS cauen reduir el 4%. El capítol més important és el de remuneracions del personal, que disminueix el 3,4%. La compra de béns i serveis és el 4,4% menor.

Quadre 5.A1.12

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost de despeses de l'Institut Català de la Salut

Milions d'euros

	Crèdits Inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions de personal	1.875	1.860	1.266	-3,4	68,1
2. Compra de béns i serveis	840	853	672	-4,4	78,8
4. Transferències corrents	0	1	1	14,5	76,9
6. Inversions reals	13	16	2	-70,3	12,9
Despeses corrents	2.715	2.713	1.938	-3,8	71,4
Despeses de capital	13	16	2	-43,6	12,9
Total	2.728	2.730	1.940	-4,0	71,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, l'ICASS disminueix les seves obligacions reconegudes el 10,9%. Les transferències corrents, el capítol de major magnitud, s'adrecen principalment a famílies i institucions sense ànim de lucre i cau el 18,3%. La compra de béns i serveis presenta un creixement del 10,2%.

Quadre 5.A1.13

L'Administració de la Generalitat de Catalunya el 30 de setembre del 2013

Estat d'execució del pressupost de despeses de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 13/12	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions de personal	66	66	42	-2,2	63,3
2. Compra de béns i serveis	533	591	322	10,2	54,4
4. Transferències corrents	1.040	1.003	691	-18,3	68,8
6. Inversions reals	17	13	1	-78,3	7,8
7. Transferències de capital	4	4	1	-28,1	13,6
8. Actius financers	0	0	0	90,7	26,2
Despeses corrents	1.640	1.661	1.054	-10,7	63,5
Despeses de capital	20	17	2	-71,3	9,2
Despeses financeres	0	0	0	90,7	26,2
Total	1.660	1.678	1.056	-10,9	62,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Annex 2. La recaptació tributària a Catalunya

En aquest annex es presenta la recaptació tributària de les diferents figures tributàries a Catalunya l'any 2012 segons l'Administració que gestiona la recaptació. És important destacar que l'Administració autonòmica rep una part dels impostos generats en el seu territori, malgrat que la recaptació l'efectuï l'Administració central. Les dades que es presenten en aquest annex, per tant, es desglossen en funció de l'Administració competent en la recaptació.

La recaptació de la Generalitat de Catalunya l'any 2012 va canviar la tendència a la baixa que havia experimentat en anys anteriors i va créixer un 6,5% l'any 2012, que contrasta amb el -20,7% de l'any anterior. Aquest augment s'explica per la recuperació de l'impost sobre el patrimoni l'any 2012 ja que la recaptació de la resta d'impostos recaptats per la Generalitat segueix caient o bé s'estabilitza, com és el cas de l'impost per successions i donacions. La recaptació del conjunt de comunitats autònomes la recaptació disminueix un -1,7%, de manera que el restabliment de l'impost sobre el patrimoni no compensa la caiguda de la resta de tributs cedits.

Quant a la recaptació de les delegacions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT), tant a Catalunya com al conjunt de les comunitat autònomes, s'observa un increment respecte l'any anterior (3,7 % a Catalunya i 2,5 % al total regionalitzat). Tot i la variació positiva en la recaptació total de l'administració central, s'aprecia disparitat entre comunitats autònomes ja que pràcticament la meitat de les CA presenten una disminució de la recaptació de l'AEAT, entre les quals destaquen Astúries (-11,6 %), Múrcia (-10,1 %). En conjunt la recaptació tributària d'ambdues administracions a Catalunya l'any 2012 va créixer un 3,8 %, per sobre la taxa mitjana estatal, que va ser d'un 2%.

Pel que fa a la gestió dels tributs, cal diferenciar entre la situació de les comunitats autònomes forals i la de les comunitats autònomes de règim comú. Tal i com es desprèn de les dades del quadre 5.A2.1, les diputacions forals van recaptar un 75,7 % del total al País Basc, i més d'un 100 % a Navarra (la recaptació neta de l'Administració central a Navarra va ser negativa). Per contra, les comunitats de règim comú van recaptar, de mitjana, un 5,3 % del total de tributs³, un percentatge lleugerament inferior al de l'any anterior, que era del 5,8 %. Aquestes diferències es deuen al sistema de finançament. En el règim foral, les

³ Exclosa la recaptació dels ens locals i la de la Seguretat Social, tal com es pot observar en el quadre 5.A2.1.

comunitats autònomes recapten pràcticament la totalitat dels impostos en el seu territori; en canvi, en el cas de les comunitats autònomes de règim comú, l'Administració central gestiona els impostos cedits que quantitativament són més importants (l'IRPF, l'IVA i alguns impostos especials) i les comunitats autònomes gestionen un conjunt d'impostos cedits que tenen menys poder recaptatori.

Quadre 5.A2.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals, cedits¹ i concertats

Ingressos aplicats

Milions d'euros

Comunitat autònoma	Govern autonòmic	Deleg. Adm. Central	Total	% de variació 2012/2011		
				Govern autonòmic	Delegació d'Hisenda	Total
Andalusia	1.567	10.116	11.683	1,1	-1,6	-1,3
Aragó	338	3.358	3.696	-0,9	5,1	4,5
Astúries	243	2.265	2.509	-1,4	-11,6	-10,7
Balears	343	2.512	2.855	3,9	7,4	7,0
Canàries	326	2.094	2.421	-2,3	11,2	9,1
Cantàbria	138	2.464	2.602	-8,4	5,8	5,0
Castella i Lleó	462	3.258	3.720	4,8	-10,1	-8,5
Castella-la Manxa	380	2.538	2.918	7,5	-2,7	-1,5
Catalunya	1.880	33.617	35.497	6,5	3,7	3,8
Extremadura	146	955	1.101	-11,1	-2,6	-3,9
Galícia	498	5.698	6.196	2,7	-0,7	-0,4
Madrid	1.415	79.146	80.562	-12,6	3,7	3,4
Múrcia	230	1.695	1.925	-7,4	-1,8	-2,5
Navarra	2.978	-256	2.722	-5,0	824	-12,3
País Basc	11.404	3.669	15.073	-0,7	26,2	4,8
La Rioja	72	646	718	-17,2	1,1	-1,1
C. Valenciana	888	10.116	11.004	-10,2	-1,8	-2,5
Ceuta	—	46	46	—	-9,3	-9,3
Melilla	—	37	37	—	10,4	10,4
Total regionalitzat	23.310	163.975	187.285	-1,7	2,5	2,0
Serveis centrals ³	—	4.979	4.979	—	39,2	39,2
Total recaptació	23.310	168.953 ²	192.263	-1,7	3,3	2,7

1. No es disposa de les dades de recaptació corresponents als impostos sobre determinats mitjans de transport i sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs de l'any 2012 excepte per a Catalunya i les comunitats forals

2. Inclou la cessió de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials a les administracions territorials (90.846 milions d'euros a les comunitats autònomes i 1.256 milions d'euros a les corporacions locals).

3. S'han descomptat les cessions als ens territorials (-92.102 milions d'euros).

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2012) i Informe anual de recaptació tributària 2012 (AEAT).

Tal i com es detalla al quadre 5.A.2.2 d'ingressos tributaris, els impostos directes són els que més pesen en la recaptació total tant a Catalunya com al total regionalitzat. A Catalunya, els impostos directes representen un 55,4 % de la recaptació tributària total, mentre que els impostos indirectes representen un 43,2 %. A nivell de recaptació total regionalitzada,

aquests percentatges són del 53,6 % i del 44,9 % respectivament, és a dir, que els impostos directes tenen un pes lleugerament inferior al conjunt de comunitats autònomes que no pas a Catalunya. El pes dels impostos directes sobre el total és 2 punts més alt que l'any anterior a causa de l'augment de recaptació de l'impost sobre societats i l'IRPF, mentre que els indirectes es veuen afectats per la caiguda de la recaptació de l'IVA i dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Respecte a la contribució de cada impost sobre la recaptació tributària de Catalunya, l'IRPF representa un 40,3 %, un punt menys que l'any anterior. El segon impost amb més recaptació és l'IVA, amb un 33,6 % (35,2% l'any anterior) seguit per l'impost sobre societats, amb un 12,4 %, que guanya més de dos punts respecte l'any 2011. D'altra banda, els pes de la recaptació impositiva sobre el PIB és d'un 7,6% tant a Catalunya com al conjunt de comunitats autònomes.

Quadre 5.A2.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Recaptació de tributs estatals, cedits i concertats a Catalunya i a tot l'Estat

Milions d'euros

	Catalunya			Espanya regionalitzat		
	2012	2011	% var.	2012	2011	% var.
Impostos directes	19.648	18.174	8,1	100.269	94.531	6,1
IRPF (Administració central)	14.298	14.109	1,3	67.368	66.811	0,8
Societats (Administració central)	4.408	3.412	29,2	21.322	16.558	28,8
Impostos gestionats per comunitats autònomes i diputacions forals	641	349	83,5	9.752	9.008	8,3
Altres impostos directes	301	304	-1,0	1.827	2.153	-15,1
Impostos indirectes	15.325	15.524	-1,3	83.910	86.320	-2,8
IVA (Administració central)	11.915	12.050	-1,1	50.455	49.286	2,4
Impostos especials (Administració central)	1.499	1.336	12,2	18.209	20.734	-12,2
Impostos gestionats per comunitats autònomes i diputacions forals	1.032	1.176	-12,2	12.331	13.335	-7,5
Altres impostos indirectes	880	962	-8,6	2.914	2.965	-1,7
Taxes i altres ingressos	524	501	4,6	2.720	2.804	-3,0
Taxes i altres (Administració central)	316	259	22,0	1.492	1.426	4,6
Taxes gestionades per comunitats autònoms i diputacions forals	208	242	-14,0	1.227	1.378	-11,0
Total	35.497	34.199	3,8	186.898	183.655	1,8

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2012), dades provisionals del Ministeri d'Economia i Hisenda i Informe anual de recaptació tributària 2011 (AEAT).

Les variacions interanuals dels diferents impostos mostren evolucions desiguals. Mentre els impostos indirectes decreixien un 1,3% a Catalunya, el impostos directes presentaven una taxa de creixement del 8,1%. Per al conjunt de l'Estat, s'observa una disminució del 2,8 % en el cas dels impostos indirectes i un augment del 6,1 % en els directes. A Catalunya, tant la recaptació per IRPF (1,3 %) com de l'impost sobre societats (29,2%) van créixer l'any 2012, mentre que l'IVA va minvar un -1,1 %, arrossegat per la tendència negativa de l'activitat econòmica.

Per tal d'analitzar l'evolució de les figures tributàries el 2012, el quadre 5.A2.3 mostra en detall el volum de la recaptació a Catalunya i la compara amb l'any anterior. Així mateix, també presenta la comparació amb les dades del conjunt de comunitats autònomes de règim comú. No es té en compte la recaptació de les comunitats forals a causa de les peculiaritats del seu marc normatiu.

Quadre 5.A2.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2012

Recaptació de tributs a Catalunya

Milions d'euros

	Catalunya		Comunitats autònomes de règim comú
	M€	% var. 12/11	% var. 12/11
Delegacions de l'AEAT (A)	33.230	3,6	3,1
IRPF	14.298	1,3	0,8
Societats	4.408	29,2	25,2
IVA	11.915	-1,1	3,0
Especials ¹	1.112	14,5	-4,6
Tràfic exterior	553	-13,4	-6,1
Taxes i altres ingressos tributaris	944	6,5	-5,7
Govern autonòmic (B)	1.880	6,5	-2,0
Successions i donacions	339	0,2	4,0
Patrimoni	302	2.686,8	1.283,8
Transmissions patrimonials	682	-9,1	-7,1
Actes jurídics documentats	349	-17,8	-19,2
Taxa del joc	208	-14,0	-12,0
Total (A + B)	35.111	3,8	2,9
Determinats mitjans de transport	101	1,6	nd
Vendes minoristes de determinats hidrocarburs	285	7,9	nd
Total	35.497	3,8	1,8

1. No inclou els impostos especials sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs (IVMDH) i sobre determinats mitjans de transport (IEDMT)

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2012), dades provisionals del Ministeri d'Economia i Hisenda i Informe anual de recaptació tributària 2012 (AEAT).

El conjunt d'impostos recaptats per l'AEAT a Catalunya va créixer un 3,6%. L'impost que ha experimentat una millora més significativa és l'impost sobre societats que augmenta un 29,2%, mentre que al conjunt de comunitats autònomes de règim comú creix un 25,2%. La recaptació d'aquest impost ha augmentat impulsada per canvis normatius i de gestió que

n'amplien la recaptació, entre els quals destaquen l'augment de tipus en els pagaments fraccionats, la limitació en la deducció de bases negatives i la supressió en la llibertat d'amortització entre d'altres. El conjunt de les mesures aplicades compensa la reducció de beneficis empresarials que s'ha registrat durant el període.

L'IRPF, la figura impositiva amb més pes en el conjunt de la recaptació, creix un 1,3% a Catalunya i un 0,8% al conjunt de comunitats autònomes de règim comú. S'ha produït una caiguda de les bases provocada, conseqüència directa de la reducció de les rendes del treball per l'augment de l'atur i de la supressió de la paga extra dels funcionaris entre altres. Aquesta reducció de les bases s'ha compensat amb un augment de tipus per l'aplicació del gravamen complementari aprovat pel Reial Decret Llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic. Addicionalment es va aprovar un augment de tipus en la retenció per a activitats professionals que impacta positivament en la recaptació del 2012.

En el cas de l'IVA, la recaptació a Catalunya cau un -1,1% mentre que al conjunt de comunitats autònomes de règim comú creix un 3%. L'augment de tipus que es comença a aplicar a partir de l'1 de setembre de 2012, no aconsegueix compensar l'efecte negatiu de la disminució de la despesa final subjecta derivada de la caiguda del consum.

La recaptació dels impostos especials pateix una davallada del -4,6% al conjunt de comunitats autònomes de règim comú, però a Catalunya creix un 14,5%. La disminució de -4,6% engloba una disminució de -3,5% en l'impost sobre l'alcohol, un descens encara més important en l'impost sobre hidrocarburs (-7,5%) i un increment del 9,8% en l'impost sobre l'electricitat a causa d'un augment de preus. A Catalunya, les variacions en la recaptació dels impostos especials presenten alguns trets diferencials. L'impost sobre hidrocarburs, presenta una evolució amb signe contrari al del conjunt de comunitats autònomes de règim comú, i en comptes de disminuir, creix un 2,8%. En el cas de l'impost sobre l'electricitat, la recaptació de 2012 duplica la de l'any anterior.

El volum de la recaptació dels impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya va créixer un 6,4%. La recaptació dels impostos relacionats amb el sector immobiliari, com és el cas de l'impost sobre transmissions patrimonials i l'impost sobre actes jurídics documentats segueixen decreixent i l'any 2012 presenten unes taxes de -9,1% i de -17,8%. També la taxa del joc recapta un 14% menys que l'any anterior. La recaptació de l'impost de successions i donacions de l'any 2012 és molt similar a la de l'any anterior a causa d'unes liquidacions extraordinàries que compensen la disminució de la recaptació derivada de les reformes del

2010 i el 2011⁴. Finalment, l'impacte més important en els tributs totalments cedits prové de la recuperació de l'import sobre el patrimoni d'acord amb el Reial Decret Llei 13/2011 pel qual es restableix l'impost sobre el patrimoni amb caràcter temporal que havia estat bonificat al 100% des de l'any 2009. Finalment, pel que fa a l'impost sobre vendes minoristes de determinats s'observa un creixement de la recaptació del 7,9% a causa de l'increment de tipus del tram autonòmic. En el cas de l'impost especial sobre determinats mitjans de transport no es produeix cap variació significativa i creix un 1,6% entre 2011 i 2012

Per al conjunt de comunitats autònomes de règim comú, la recaptació dels tributs totalment cedits disminueix un -2%. A diferència del que passa a Catalunya, la recaptació derivada del restabliment de l'impost sobre el patrimoni no és suficient per compensar la caiguda de la major part dels altres impostos, que decreixen de manera similar a Catalunya. Cal remarcar que no totes les CA van restablir l'impost sobre el patrimoni ja que Madrid, València i Balears van mantenir la bonificació del 100% durant l'any 2012. L'impost per transmissions patrimonials disminueix un -7,1%, el d'actes jurídics documentats un -19,2% i la taxa del joc un -12%. L'impost sobre successions i donacions creix un 4% al conjunt de comunitats autònomes de règim comú. Pel que fa a l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs i l'impost sobre determinats mitjans de transport, no es disposa de les dades de recaptació de l'any 2012.

⁴ Veure Llei 3/2011, del 8 de juny, de modificació de la Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions

6. EL SECTOR PÚBLIC LOCAL A CATALUNYA

6.1. El marc legal i pressupostari del sector local

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, constitueix la base del sistema de finançament local. Aquesta norma recull les reformes, instrumentades a través de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988 reguladora de les hisendes locals, i de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que han tingut incidència tant en l'àmbit financer com en l'àmbit tributari.

El text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals enumera i regula els recursos dels municipis i de les províncies, que són els següents:

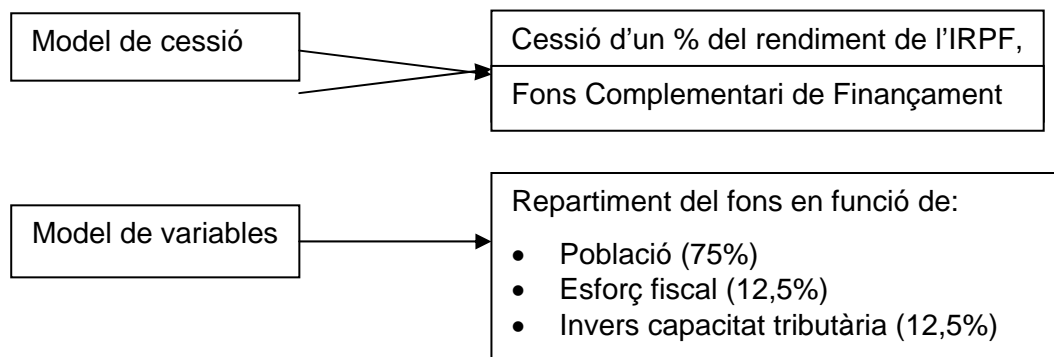
- ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat,
- tributs propis (taxes, contribucions especials, impostos i recàrrecs),
- participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes,
- subvencions,
- preus públics,
- operacions de crèdit,
- multes i sancions
- i altres prestacions de dret públic.

Aquesta Llei també especifica els recursos d'altres entitats locals, com ara les àrees metropolitanes, les entitats municipals associatives, les comarques, les altres entitats supramunicipals i les entitats d'àmbit inferior al municipi, com també els règims especials⁵ d'alguns ens locals amb característiques específiques.

El finançament de municipis i províncies procedent de transferències estatals s'instrumenta mitjançant mecanismes diferenciats en funció de les característiques específiques dels ens locals pel que fa a la dimensió de la població i de capitalitat. Es tracta d'un sistema dual, amb un model de cessió per als ens locals amb major població o que són capital de província i un model de variables per la resta. El model de cessió, que obliga legalment a prestar un major nombre de serveis, es finança a través de la cessió d'un percentatge del rendiment de determinats impostos estatals i d'una participació en els tributs de l'Estat; mentre que el model de variables, aplica un model de participació en tributs de l'Estat.

⁵ Règim especial de Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, Madrid i Barcelona.

El model de finançament local és vigent des de l'1 de gener de 2004 i té les següents característiques:

Característiques del model de cessió:

- Inclou les següents entitats locals (excepte País Basc i Navarra)⁶:
 - Províncies
 - Municipis amb població de dret igual o superior als 75.000 habitants o capitals de província o de comunitat autònoma.
- Els impostos estatals cedits són:
 - IRPF: territorialització directa segons les quotes líquides. Els percentatges de cessió són: 1,6875% pels municipis i 0,9936% per les províncies.
 - IVA: territorialització indirecta segons recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal. Els percentatges de cessió són: 2,3266% pels municipis i 1,3699% per les províncies.
 - Impostos especials: territorialització indirecta segons la recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal. Els percentatges de cessió són: 2,9220% pels municipis i 1,7206% per les províncies.
- El Fons Complementari de Finançament:
 - L'any 2004, el fons es determina com a diferència entre l'import de l'anterior sistema de Participació en els Tributs de l'Estat pel 2003 incrementat amb l'evolució dels Ingressos Tributaris de l'Estat (ITE)⁷ el 2004, i el que es deriva de la cessió comentada anteriorment.
 - Els anys següents el fons evoluciona segons l'ITE.

⁶ El model exclou els territoris històrics del País Basc i Navarra perquè el finançament local es regeix pels seus règims forals interns.

⁷ Recaptació estatal, exclosa la susceptible de cessió a les comunitats autònomes, per IRPF, IVA i impostos especials.

- S'incorporen les compensacions referents a la reforma de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE).

Característiques del model de variables:

- Inclou les següents entitats locals (excepte País Basc i Navarra):
 - Municipis amb població inferior als 75.000 habitants i que no siguin capitals de província o de comunitat autònoma.
 - Els criteris de distribució inclouen les següents variables i ponderacions:
 - 75% de la població de dret ponderada
 - 12,5% de l'esforç fiscal
 - 12,5% de l'invers de la capacitat tributària
- A més, s'estableix una garantia de finançament mínim, segons la qual cap municipi rebrà un finançament inferior al de l'any 2003 i s'incorporen les compensacions per la reforma de l'IAE, que evolucionen segons l'ITE.

D'altra banda, els denominats "municipis turístics"⁸ es financen amb un model mixt, atès que a més de participar en el model general de variables, tenen cedit el 2,9220% dels rendiments dels impostos especials sobre hidrocarburs i labors de tabac.

Pel que fa a l'àmbit normatiu català, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, en l'article 83 d'organització del govern local de Catalunya, que Catalunya estructura la seva organització territorial bàsica en municipis i vegueries, que l'àmbit supramunicipal és constituït, en tot cas, per les comarques, que ha de regular una llei del Parlament, i que els altres ens supramunicipals que creï la Generalitat es fonamenten en la voluntat de col·laboració i associació dels municipis.

Les anomenades lleis d'organització territorial, aprovades al Parlament de Catalunya, que estructuraven el sector local català, són les següents:

- Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials,
- Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya,

⁸ Es consideren municipis turístics aquells que, no complint els requisits per accedir al sistema de cessió d'impostos, tenen una població superior a 20.000 habitants i un nombre d'habitatges de segona residència superior al d'habitatges principals.

- Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa,
- Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya i Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

D'acord amb aquest marc normatiu, els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment Catalunya, alhora que es reconeix també la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El Decret legislatiu 2/2003 també determina que el municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius. Cal afegir que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 90, estableix que la vegueria és l'àmbit territorial específic per a l'exercici del govern intermunicipal de cooperació local, i que és la divisió territorial adoptada per la Generalitat per a l'organització territorial dels seus serveis. També especifica, en l'article 91, que els consells de vegueria substituiran a les actuals diputacions provincials.

En aquest capítol de l'informe econòmic i financer, referent a l'Administració local a Catalunya, es presenten els pressupostos agregats d'ingressos i despeses de l'any 2012 dels ens territorials catalans: municipis, províncies, comarques i entitats metropolitanes, que es comparen amb els pressupostos i les liquidacions de l'exercici 2011⁹. El pressupost de cada ens local recull la informació de l'administració general de l'ens consolidada amb els seus organismes autònoms.

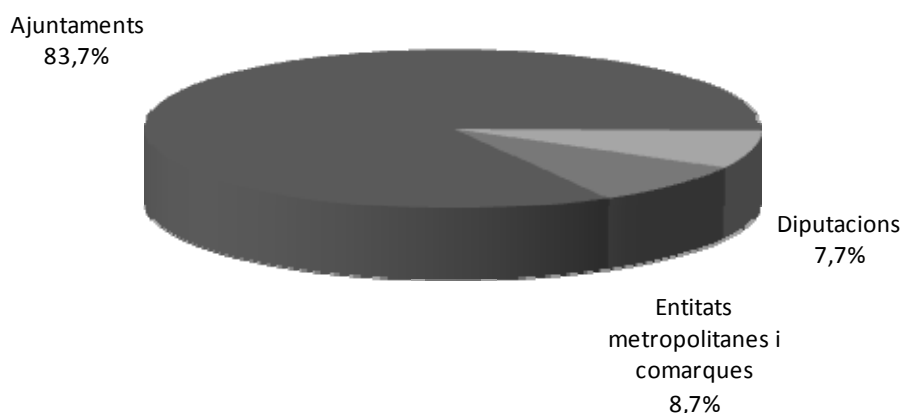
Els ajuntaments realitzen la major part de la despesa del conjunt del sector local a Catalunya, amb un 83,7% del total. Les entitats metropolitanes¹⁰ i comarques, en segon lloc, efectuen el 8,7% de la despesa, i per últim les diputacions, que en realitzen el 7,7%.¹¹

⁹ Les xifres dels pressupostos liquidats corresponen a drets reconeguts i a obligacions reconegudes.

¹⁰ L'Àrea Metropolitana de Barcelona, creada el 2011, substitueix dues entitats metropolitanes anteriors, l'Entitat del Medi Ambient i Entitat Metropolitana del transport, més la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

¹¹ Descomptant les transferències internes entre les diferents entitats locals.

Gràfic 6.1.1
El sector públic local a Catalunya
Distribució de la despesa. Pressupost 2012.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

L'any 2012, el pressupost consolidat d'ingressos de les administracions locals a Catalunya va ser de 10.011 milions d'euros. Van experimentar una disminució del 2,9%, més suau que la de l'any anterior. Els ingressos propis es van mantenir estables, mentre que les transferències van disminuir l'11,9%. Les transferències són especialment importants en les diputacions i les entitats metropolitanes i comarques, en que representen el 56,7% i el 84,4% dels ingressos, respectivament. Els ingressos financers es van accelerar, però suposen tan sols el 4% del total.

Pel que fa a les despeses pressupostades, el volum total consolidat va ser de 9.830 milions d'euros i es va contraure el 4,2%. Les operacions corrents, que suposen el 82,2% del total, van concentrar la davallada de la despesa, amb una disminució del 2,8%. Les operacions de capital van disminuir amb més intensitat, el 16,9%. Els ens locals van intensificar l'esforç en les operacions financeres.

Quadre 6.1.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2012

Milions €

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat		
	Total	Total	Total	Total	Total	%	% var. 12/11
Ingressos propis	5.404	319	290	0	6.013	60,1	-0,1
Ingressos per transferències	2.800	604	611	418	3.598	35,9	-11,9
Ingressos financers	374	19	7	0	400	4,0	95,0
Total ingressos	8.578	942	908	418	10.011	100,0	-2,9
Operacions corrents	6.939	710	758	327	8.080	82,2	-2,8
Operacions de capital	974	148	142	168	1.095	11,1	-16,9
Operacions financeres	563	85	8	0	655	6,7	3,2
Total despeses	8.475	942	908	495	9.830	100,0	-4,2

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

6.2. Els pressupostos dels ajuntaments

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial, i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics; gaudeix d'autonomia, i el seu govern i administració correspon a l'ajuntament, integrat per l'alcalde i els regidors. A Catalunya hi ha 947 municipis: 26 dels quals no superen els 100 habitants; 455 es troben entre els 100 i els 1.000 habitants, 256 entre els 1.001 i els 5.000, 147 entre els 5.001 i els 20.000, 40 entre els 20.001 i els 50.000, i 23 per damunt dels 50.000 habitants. En tot cas, el 77,8% dels municipis no superen els 5.000 habitants i inclouen el 10,4% de la població catalana. El Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix quines són les competències municipals.

Els ingressos

Els Reial decret legislatiu 2/2004, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, enumera els principals fonts de recursos dels municipis:

- Els tres impostos obligatoris –béns immobles (IBI), activitats econòmiques (IAE) i vehicles de tracció mecànica- i els dos impostos de caràcter optatiu –impost sobre construccions, instal·lacions i obres i impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana-.

- Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Pel que fa a la participació en els tributs de l'Estat, ja s'ha esmentat abans que des de l'any 2004: als municipis que són capital de província o de comunitat autònoma, o que tenen una població igual o superior als 75.000 habitants, se'ls cedeix un percentatge del rendiment de determinats impostos més un fons complementari de finançament que evoluciona segons l'ITE; la resta de municipis es financen, únicament, mitjançant la participació en els ingressos de l'Estat.
- Els altres ingressos, com les taxes, els preus públics per a la prestació de serveis, les contribucions especials, les multes, les operacions de crèdit, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

El 2012, el conjunt d'ajuntaments de Catalunya va comptar amb uns ingressos pressupostats de 8.578 milions d'euros, magnitud molt similar a la de l'exercici anterior. Les operacions financeres van disminuir l'1,1%, i els ingressos de capital, conformats bàsicament per transferències, van disminuir el 33,9%. En contra, els ingressos financers s'han més que duplicat.

Els principals ingressos dels ajuntaments són els impostos directes, les transferències corrents i, en menor mesura, les taxes i altres ingressos. Malgrat que la darrera reforma del finançament local va introduir la participació en la recaptació de tributs cedits, les transferències continuen tenint una importància elevada en el finançament municipal (29,1% del pressupost del conjunt d'ajuntaments). Els impostos directes pressupostats es van incrementar el 4,2%, mentre que les transferències corrents van disminuir el 6%. Les taxes i els altres ingressos es mantenen estables.

Quadre 6.2.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels ajuntaments. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

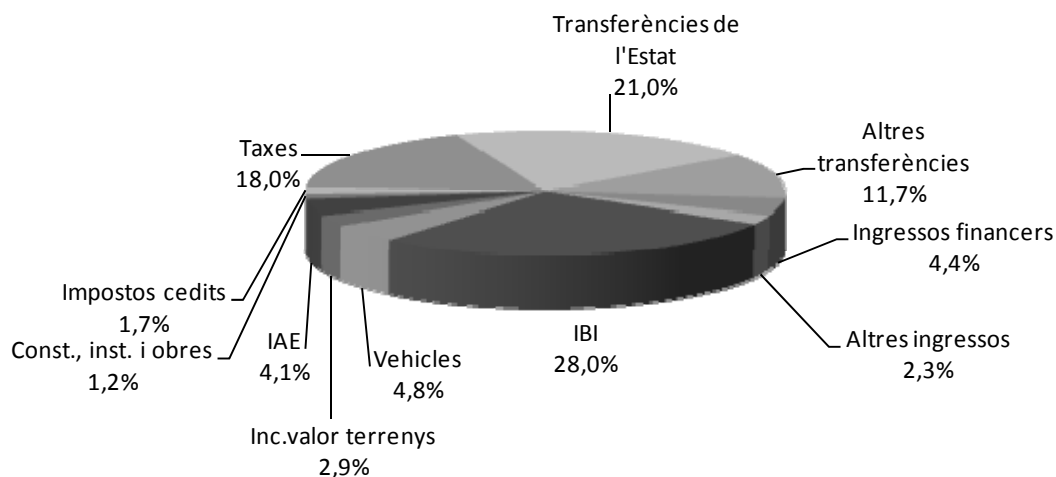
	2011			2012		var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Impostos directes	3.483	3.352	38,7	3.494	40,7	4,2
2. Impostos indirectes	172	196	2,3	164	1,9	-16,0
3. Taxes i altres ingressos	1.641	1.537	17,8	1.546	18,0	0,5
4. Transferències corrents	2.735	2.653	30,7	2.494	29,1	-6,0
5. Ingressos patrimonials	193	185	2,1	136	1,6	-26,6
6. Alienació d'inversions reals	58	101	1,2	64	0,7	-37,0
7. Transferències de capital	638	458	5,3	306	3,6	-33,2
8. Actius financers	13	9	0,1	10	0,1	13,4
9. Passius financers	377	162	1,9	364	4,2	124,4
Operacions corrents	8.225	7.923	91,6	7.834	91,3	-1,1
Operacions de capital	696	559	6,5	370	4,3	-33,9
Operacions financeres	390	171	2,0	374	4,4	118,6
Total	9.311	8.654	100,0	8.578	100,0	-0,9

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Gràfic 6.2.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos dels ajuntaments. Pressupost 2012.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Els ingressos tributaris comprenen els capítols d'impostos directes, indirectes i taxes i altres ingressos. En conjunt, es van incrementar el 2,3% perquè la pujada dels impostos directes compensa la davallada dels indirectes.

L'IBI és el tribut que aporta el major volum de recursos propis dels ajuntaments, i representa el 46,1% dels ingressos tributaris i el 28% del total. Amb el Reial Decret-Llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributaria i per a la correcció del dèficit públic, el govern central va establir un increment del tipus impositiu de l'IBI que els ajuntaments van implementar depenent de l'any en que haguessin fet la darrera revisió cadastral. Els ingressos pressupostats el 2012 es va incrementar el 8,2%. L'impost sobre vehicles, que representa el 7,9% dels ingressos tributaris dels ajuntaments, va presentar un descens del 3,8%, i l'IAE, amb el 6,8% dels recursos tributaris, va disminuir el 2,8%. Les taxes i altres ingressos (contribucions especials i preus públics) aporten el 29,7% dels ingressos tributaris i es van situar pràcticament al mateix nivell que el 2011. La participació en els tributs de l'Estat (IRPF, IVA i impostos especials) forma part del finançament de les capitals de província i de la resta de municipis amb una població major de 75.0000 habitants, en els quals té una importància específica, però en el conjunt d'ajuntaments el seu pes és reduït.

Quadre 6.2.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris dels ajuntaments. Pressupost 2012.

Milions €

	Total	%	% var. 12/11
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	83	1,6	-2,5
IBI	2.399	46,1	8,2
Vehicles	412	7,9	-3,8
Increment del valor dels terrenys	245	4,7	-4,5
IAE	355	6,8	-2,8
Impostos directes extingits	0	0,0	--
Total impostos directes	3.494	67,1	4,2
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	42	0,8	-6,5
Impostos especials (*)	18	0,3	-0,3
Construccions, instal·lacions i obres	103	2,0	-21,9
Altres impostos indirectes	1	0,0	420,0
Total impostos indirectes	164	3,2	-16,0
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Taxes serveis i activitats de competència local	686	13,2	1,1
Altes taxes	860	16,5	0,1
Total taxes i altres ingressos	1.546	29,7	0,5
Total ingressos tributaris	5.204	100,0	2,3

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La major part de les transferències que reben els ajuntaments (64,2%) provenen de l'Estat, per la importància de la participació dels municipis en els tributs estatals. En conjunt, aquestes aportacions han caigut el 4,6%. D'altra banda, la Generalitat aporta un 25,6% de les transferències dels municipis, amb un import el 17,1% inferior a l'exercici anterior. Corresponen principalment al Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueix entre tots els municipis catalans a partir d'uns criteris fixats per llei¹², i al Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC). De la resta de transferències, destaquen les procedents de les diputacions, que aporten el 3,5% del total, partida que es va reduir un 25,3%.

¹² Els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya s'estableixen cada any a les lleis dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. La distribució del Fons entre els municipis es fixa cada any en una Resolució.

Quadre 6.2.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències als ajuntaments. Pressupost 2012.

Milions €

Procedència	Corrents	De capital	Total		
	Total	Total	Total	%	% var. 12/11
Estat	1.780	17	1.797	64,2	-4,6
Comunitats autònomes	511	206	716	25,6	-17,1
Diputacions	61	36	97	3,5	-25,3
Empreses privades	19	10	29	1,0	-29,2
Àrees metropolitanes	71	8	79	2,8	21,4
Exterior	1	11	13	0,5	-67,7
Altres	51	18	69	2,5	-22,1
Total	2.494	306	2.800	100,0	-10,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

El pressupost agregat de despeses dels ajuntaments per a l'any 2012 va ser de 8.475 milions d'euros, l'1,5% inferior a l'exercici anterior.

Les despeses de capital van absorbir la reducció de la despesa, amb una davallada del 13%. Les operacions corrents, vinculades al funcionament de les activitats estructurals dels ajuntaments, absorbeixen la major part de les despeses pressupostades (81,9%). Les despeses de béns corrents i serveis pràcticament no van descendir, mentre que les remuneracions del personal van disminuir el 3,1%. D'altra banda, les transferències corrents van créixer el 4,4%. Per últim, les despeses financeres van augmentar el 5,7%.

Quadre 6.2.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

	2011			2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Remuneracions del personal	2.749	2.768	32,2	2.682	31,6	-3,1
2. Despeses de béns corrents i de serveis	2.926	2.877	33,4	2.872	33,9	-0,2
3. Despeses financeres	150	174	2,0	204	2,4	17,5
4. Transferències corrents	1.206	1.131	13,2	1.181	13,9	4,4
6. Inversions reals	1.453	1.046	12,2	902	10,6	-13,7
7. Transferències de capital	414	74	0,9	72	0,8	-2,9
8. Actius financers	42	13	0,2	15	0,2	17,6
9. Passius financers	544	519	6,0	547	6,5	5,4
Operacions corrents	7.031	6.951	80,8	6.939	81,9	-0,2
Operacions de capital	1.867	1.119	13,0	974	11,5	-13,0
Operacions financeres	586	532	6,2	563	6,6	5,7
Total	9.483	8.602	100,0	8.475	100,0	-1,5

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

El detall de les despeses per transferències, que es van incrementar el 3,9%, mostra que la major part de les transferències realitzades pels ajuntaments són de caràcter corrent. Els principals destinataris són les empreses de l'entitat local (34,1%), les famílies i institucions sense ànim de lucre (22,2%) i els consorcis (16,6%). Les transferències a les mancomunitats s'han reduït amb intensitat. La resta, han augmentat.

Quadre 6.2.5

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències dels ajuntaments. Pressupost 2012.

Milions €

Destinació	Corrents	De capital	Total		
	Import	Import	Import	%	% var. 12/11
Famílies i institucions sense ànim de lucre	264	14	278	22,2	3,7
Empreses de l'entitat local	398	29	427	34,1	3,7
Mancomunitats	37	1	39	3,1	-71,5
Àrees metropolitanes	150	6	157	12,5	147,3
Consortis	206	2	207	16,6	7,0
Empreses privades	56	7	63	5,0	5,7
Altres	69	13	82	6,5	11,1
Total	1.181	72	1.252	100,0	3,9

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La distribució funcional de la despesa dels ajuntaments, reflecteix el conjunt de competències municipals. La principal àrea és la provisió de serveis públics bàsics, amb les polítiques de benestar comunitari i habitatge i urbanisme, que concentren el 16% i l'11,3%

del pressupost, respectivament. També són força rellevants, dins la producció de béns públics de caràcter preferent, la política d'educació, amb el 8% de la despesa total, i la de cultura, amb el 5,4%. Finalment, els serveis de caràcter general representen el 20,9% i el deute públic, el 8,6%.

Les polítiques que presenten els descensos de major magnitud són cultura (-11,3%), habitatge i urbanisme (-4,4%) i els serveis de caràcter general (-3,4%). Al seu torn, els principals augments es donen a seguretat i mobilitat ciutadana (3,8%), benestar comunitari (1%) i administració financera i tributària (3,3%).

Quadre 6.2.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2012.

Milions €

	2011			2012		var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
0. Deute públic	671	675	7,8	728,3	8,6	7,9
1. Servei públics bàsics	3.785	3.328	38,7	3.290,9	38,8	-1,1
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	757	729	8,5	756,3	8,9	3,8
1.2. Habitatge i urbanisme	1.363	1.001	11,6	957,4	11,3	-4,4
1.3. Benestar comunitari	1.390	1.342	15,6	1.355,8	16,0	1,0
1.4. Medi ambient	276	256	3,0	221,4	2,6	-13,6
2. Actuacions de protecció i promoció social	823	743	8,6	722,7	8,5	-2,8
2.1. Pensions	27	27	0,3	24,8	0,3	-8,7
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	22	23	0,3	23,1	0,3	0,1
2.3. Serveis socials i promoció social	611	601	7,0	601,8	7,1	0,1
2.4. Foment de la ocupació	164	92	1,1	73,0	0,9	-20,6
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	1.792	1.554	18,1	1.504,3	17,7	-3,2
3.1. Sanitat	120	110	1,3	97,8	1,2	-10,9
3.2. Educació	724	660	7,7	680,6	8,0	3,2
3.3. Cultura	606	520	6,0	460,7	5,4	-11,3
3.4. Esport	342	265	3,1	265,3	3,1	0,1
4. Actuacions de caràcter econòmic	563	492	5,7	454,2	5,4	-7,8
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	8	6	0,1	7,4	0,1	26,5
4.2. Indústria i energia	11	16	0,2	9,4	0,1	-41,0
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	228	158	1,8	157,7	1,9	-0,2
4.4. Transport públic	140	141	1,6	138,0	1,6	-1,8
4.5. Infraestructures	115	116	1,3	88,5	1,0	-23,7
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	1	2	0,0	1,4	0,0	-31,5
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	59	54	0,6	51,8	0,6	-4,0
9. Actuacions de caràcter general	1.849	1.809	21,0	1.774,7	20,9	-1,9
9.1. Òrgans de govern	150	160	1,9	153,2	1,8	-4,1
9.2. Serveis de caràcter general	1.205	1.185	13,8	1.144,1	13,5	-3,4
9.3. Administració financera i tributària	325	299	3,5	309,2	3,6	3,3
9.4. Transferències a altres administracions públiques	169	165	1,9	168,2	2,0	1,6
Total	9.483	8.602	100,0	8.475	100,0	-1,5

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials

La província és una entitat local formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. Les diputacions tenen com a finalitat el govern i l'administració de les províncies. La seva organització i competències s'estableixen en el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

Els ingressos

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la llei reguladora de les hisendes locals, estableix com a principals fonts de recursos de les províncies les següents:

-La participació provincial en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Com ja s'ha indicat abans, el model vigent de finançament dels ens locals cedeix a favor de les províncies un percentatge del rendiment de determinats impostos¹³ i paral·lelament es crea un fons complementari de finançament que completi els ingressos rebuts mitjançant la cessió de tributs.

-Els ingressos tributaris, dins dels quals s'inclou el recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), les taxes i les contribucions especials

-Els ingressos no tributaris, que inclouen els preus públics, les subvencions, els ingressos patrimonials i d'altres de dret privat, les operacions de crèdit, el producte de multes i sancions i altres prestacions de dret públic.

L'any 2012, el pressupost d'ingressos de les quatre diputacions provincials catalanes va ser de 942 milions d'euros, amb un descens del 5% respecte l'any anterior. Les operacions corrents van disminuir el 4%, mentre que les operacions de capital i les financeres van presentar descensos molt superiors, del 33,8% i del 30,5%, respectivament.

Les transferències corrents són la principal font d'ingressos de les diputacions, amb un 63,4% del pressupost, i van disminuir el 4,3%. Els impostos directes, en canvi, es mantenen estables.

¹³ Un 0,9936% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,0538% de la recaptació líquida per IVA imputable al territori i un 1,2044% de la recaptació líquida dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

Quadre 6.3.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de les diputacions provincials. Pressupostos 2011 i 2012.
Milions €

	2011			2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Impostos directes	151	146	14,7	145	15,4	-0,4
2. Impostos indirectes	84	85	8,5	80	8,5	-5,1
3. Taxes i altres ingressos	85	83	8,4	80	8,5	-3,1
4. Transferències corrents	642	625	63,0	598	63,4	-4,3
5. Ingressos patrimonials	17	16	1,6	13	1,4	-20,3
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	-100,0
7. Transferències de capital	12	9	1,0	6	0,7	-32,7
8. Actius financers	12	11	1,1	11	1,2	8,3
9. Passius financers	8	17	1,7	8	0,8	-54,7
Operacions corrents	978	955	96,2	917	97,3	-4,0
Operacions de capital	12	10	1,0	6	0,7	-33,8
Operacions financeres	20	28	2,8	19	2,0	-30,5
Total	1.010	992	100,0	942	100,0	-5,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La previsió d'ingressos de la participació de l'IRPF, que és la principal figura tributària de les diputacions, amb un 31,5% dels ingressos tributaris, va disminuir l'1,5%, mentre que el recàrrec sobre l'IAE, tribut local que aporta el 16% del pressupost de tributs, es va incrementar l'1,7%. Finalment, l'ingrés pressupostat de l'IVA, que és el 17,8% dels tributs, va disminuir el 7,6%.

Quadre 6.3.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris de les diputacions provincials. Pressupost 2012.

Milions €

	Total	%	%var. 12/11
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	96	31,5	-1,5
Recàrrec sobre impostos directes	49	16,0	1,7
Total impostos directes	145	47,5	-0,4
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	54	17,8	-7,6
Impostos especials (*)	26	8,4	0,7
Total impostos indirectes	80	26,2	-5,1
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Total taxes i altres ingressos	80	26,3	-3,1
Total ingressos tributaris	306	100,0	-2,4

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

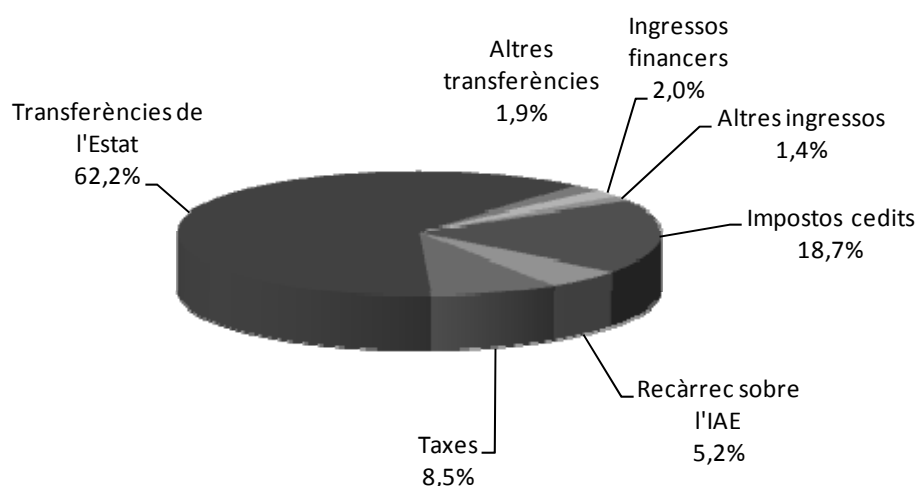
Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Gràfic 6.3.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos de les diputacions provincials.

Pressupost 2012.

El 2012, les diputacions van pressupostar uns ingressos de 604 milions d'euros en concepte de transferències corrents i de capital, el 4,8% menys que l'any 2011. Bàsicament són

transferències corrents que es corresponen a les aportacions participació en els tributs de l'Estat. Les transferències de capital tenen un import poc significatiu.

Quadre 6.3.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències a les diputacions provincials. Pressupost 2012.
Milions €

Procedència	Corrents	De capital	Total		
	Import	Import	Import	%	% var. 12/11
Estat	585	1	586	97,0	-4,1
Comunitat autònoma	8	6	14	2,3	-25,0
Altres	4	0	4	0,7	-4,7
Total	598	6	604	100,0	-4,8

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

La despesa pressupostada de les diputacions l'any 2012 va disminuir el 5 %. Les operacions corrents, que concentren el 75,4% de les despeses, es van reduir el 2,1%. Les remuneracions de personal suposen el 37,9% de la despesa, i van disminuir l'1,2%. La compra de béns i serveis, amb un pes del 15,4%, ho va fer el 5%. El capítol de transferències corrents, amb el 20,3% de la despesa, es va situar a un nivell similar al de l'any anterior. Les despeses en interessos del deute van disminuir el 16,9%.

Les despeses de capital, amb un 15,7%, i les operacions financeres, amb el 9%, presenten reduccions més intenses que la mitjana (-14% i -10,7%, respectivament).

Quadre 6.3.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

	2011			2012		% var 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Remuneracions del personal	336	362	36,5	357	37,9	-1,2
2. Despeses de béns corrents i de serveis	148	153	15,5	146	15,4	-5,0
3. Despeses financeres	18	20	2,0	17	1,8	-16,9
4. Transferències corrents	215	191	19,2	191	20,3	0,2
6. Inversions reals	90	54	5,4	40	4,2	-26,1
7. Transferències de capital	202	118	11,9	108	11,4	-8,5
8. Actius financers	11	11	1,2	11	1,2	0,0
9. Passius financers	82	83	8,4	73	7,8	-12,2
Operacions corrents	718	725	73,1	710	75,4	-2,1
Operacions de capital	293	172	17,3	148	15,7	-14,0
Operacions financeres	93	95	9,6	85	9,0	-10,7
Total	1.104	992	100,0	942	100,0	-5,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les transferències corrents i de capital de les diputacions provincials van disminuir el 3,2%. Els principals destinataris van ser els ajuntaments, que van absorbir el 55,2% de les transferències de les diputacions, i es van reduir l'1,6%. En menor mesura, les diputacions atorguen transferències a consorcis, famílies i institucions sense ànim de lucre i a la comunitat autònoma, i en tots aquests casos, el descens va ser superior a la mitjana (-8,6%, -12,2% i -16,4%, respectivament).

Quadre 6.3.5

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències de les diputacions provincials. Pressupost 2012.

Milions €

Destinació	Corrents	De capital	Total		
	Import	Total	Total	%	% var. 12/11
Ajuntaments	81	84	165	55,2	-1,6
Consorcis	35	4	39	13,0	-8,6
Famílies i institucions sense ànim de lucre	28	3	31	10,5	-12,2
Comunitat Autònoma	12	15	27	9,0	-16,4
Comarques	17	1	18	6,1	60,4
Altres	18	0	18	6,1	-3,8
Total	191	108	299	100,0	-3,2

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La classificació funcional de la despesa de les diputacions provincials mostra la importància de les actuacions de caràcter general. Els serveis de caràcter general concentren el 15,7%, l'administració financera i tributària té un pes del 12,7%, i les transferències a altres

administracions públiques, del 13,3%. La dues primeres d'aquestes polítiques es van reduir el 10,2% i el 3,6%, respectivament, mentre que la darrera es va incrementar el 53,5%.

També és destacable el pressupost destinat a cultura (9,5%), que es redueix el 10,5%, educació (6,2%), amb una reducció del 5,4%, i serveis socials i promoció social (5,6%), que descendeix el 5,2%.

Quadre 6.3.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

	2011			2012		var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
0. Deute públic	100	103	10,4	90	9,5	-13,2
1. Servei públics bàsics	127	92	9,3	81	8,6	-12,4
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--
1.2. Habitatge i urbanisme	47	28	2,8	12	1,3	-56,1
1.3. Benestar comunitari	32	20	2,1	27	2,9	34,1
1.4. Medi ambient	49	44	4,4	41	4,4	-6,3
2. Actuacions de protecció i promoció social	79	72	7,3	66	7,0	-8,4
2.1. Pensions	2	2	0,2	2	0,2	-20,4
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	3	3	0,3	4	0,4	8,3
2.3. Serveis socials i promoció social	60	56	5,6	53	5,6	-5,2
2.4. Foment de la ocupació	14	11	1,1	8	0,8	-28,0
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	242	209	21,0	188	20,0	-9,9
3.1. Sanitat	30	34	3,4	32	3,3	-7,0
3.2. Educació	64	62	6,2	58	6,2	-5,4
3.3. Cultura	123	101	10,1	90	9,5	-10,5
3.4. Esport	24	13	1,3	8	0,9	-34,1
4. Actuacions de caràcter econòmic	153	117	11,8	99	10,5	-15,7
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	1	1	0,1	1	0,1	93,6
4.2. Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	-92,9
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	53	41	4,1	34	3,6	-18,0
4.4. Transport públic	4	4	0,4	0	0,0	-96,0
4.5. Infraestructures	83	60	6,1	54	5,8	-9,7
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	--
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	11	11	1,1	9	1,0	-16,0
9. Actuacions de caràcter general	404	399	40,2	419	44,5	5,1
9.1. Òrgans de govern	26	27	2,8	25	2,7	-7,5
9.2. Serveis de caràcter general	136	165	16,6	148	15,7	-10,2
9.3. Administració financera i tributària	124	125	12,6	120	12,7	-3,6
9.4. Transferències a altres administracions públiques	118	82	8,3	126	13,3	53,5
Total	1.104	992	100,0	942	29,9	-5,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Finalment, es mostra el detall del pressupost d'ingressos per les diferents diputacions provincials. La Diputació de Barcelona, que concentra un terç dels recursos, va disminuir el seu pressupost el 3,9%. La Diputació de Lleida és la que més va reduir els recursos, amb una davallada del 9%, i les de Girona i Tarragona ho van fer el 5,5% i el 7,1%, respectivament.

Quadre 6.3.7

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos per diputacions 2011 i 2012.

Milions €

Diputació provincial	2011			2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
Diputació provincial de Barcelona	671	661	66,6	635	67,4	-3,9
Diputació provincial de Girona	109	108	10,8	102	10,8	-5,5
Diputació provincial de Lleida	101	96	9,7	87	9,3	-9,0
Diputació provincial de Tarragona	130	127	12,9	118	12,6	-7,1
Total	1.010	992	100,0	942	100,0	-5,0

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de l'àrea metropolitana

El consell comarcal exerceix les seves competències en els termes establerts en el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya. D'altra banda, les entitats metropolitanes es creen per Llei del Parlament de Catalunya i són ens locals de caràcter instrumental.

La comarca es constitueix com una entitat local formada per l'agrupació de municipis, que té personalitat jurídica i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El seu govern i administració correspon al consell comarcal, integrat pels consellers comarcals i el president del consell. Les comarques són creades per Llei del Parlament de Catalunya, i actualment n'hi ha 41.

L'Àrea Metropolitana de Barcelona és un ens creat per la llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aglutina les dues entitats metropolitanes anteriors, l'Entitat Metropolitana del Transport, que prestava serveis de transport públic de viatgers, i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus, amb serveis d'abastament, tractament i evacuació d'aigües i de tractament i eliminació de residus. També absorbeix la Mancomunitat de municipis de l'àrea Metropolitana de Barcelona, que s'encarregava de prestar serveis des de l'exercici en comú de les competències municipals: desenvolupar infraestructures de vertebració territorial, promoció econòmica, assistència tècnica especialment en matèria de planificació urbanística, etc. L'Àrea Metropolitana de

Barcelona assumeix totes les competències d'aquests ens, en una nova fórmula organitzativa institucionalitzada que engloba tot un conjunt de serveis metropolitans.

El pressupost dels consells comarcals l'any 2012 va ser de 348 milions d'euros, el 30,5% inferior al de l'exercici anterior. Cal tenir en compte que les xifres que es comparen no són homogènies perquè manquen les dades d'alguns consells comarcals, tant el 2011 com el 2012.

L'Àrea Metropolitana de Barcelona va tenir un pressupost de 560 milions, el 4,1% menys que l'any 2011.

Quadre 6.4.1

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos dels consells comarcals i l'àrea metropolitana 2011 i 2012.

Milions €

	2011		2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
Alt Camp (*)(**)	--	--	--	--	--
Alt Empordà (*)(**)	--	--	--	--	--
Alt Penedès	13	2,5	14	3,9	7,6
Alt Urgell	10	2,1	9	2,5	-16,7
Alta Ribagorça	3	0,7	3	0,8	-17,7
Anoia	15	3,0	13	3,7	-14,5
Bages	10	2,0	12	3,4	19,1
Baix Camp (**)	16	3,2	--	--	--
Baix Ebre	10	2,0	9	2,7	-5,2
Baix Empordà	21	4,1	19	5,5	-6,5
Baix Llobregat	18	3,7	18	5,2	-1,7
Baix Penedès	13	2,6	9	2,6	-29,0
Barcelonès	26	5,3	20	5,6	-25,9
Berguedà	16	3,2	13	3,8	-16,6
Cerdanya	8	1,5	8	2,3	6,4
Conca de Barberà	8	1,6	6	1,8	-24,6
Garraf	4	0,8	4	1,2	-4,2
Garrigues (*)	--	--	6	1,6	--
Garrotxa	16	3,2	16	4,6	1,3
C. Generau d'Aran (**)	34	6,7	--	--	--
Gironès (*)(**)	--	--	--	--	--
Maresme (**)	41	8,2	--	--	--
Montsià	6	--	6	1,6	--
Noguera	6	1,3	6	1,7	-6,2
Osona	28	5,5	22	6,4	-18,8
Pallars Jussà	12	2,4	11	3,1	-9,7
Pallars Sobirà (**)	13	2,6	--	--	--
Pla d'Urgell	7	1,5	7	2,0	-4,4
Pla de l'Estany	11	2,1	9	2,5	-19,7
Priorat	5	1,1	4	1,3	-17,1
Ribera d'Ebre (**)	7	1,4	--	--	--
Ripollès	9	1,8	8	2,4	-7,3
Segarra (*)(**)	--	--	--	--	--
Segrià	11	2,2	10	3,0	-3,6
Selva	29	5,8	31	9,0	7,5
Solsonès	14	2,9	13	3,7	-10,1
Tarragonès	20	4,0	20	5,8	1,0
Terra Alta	3	0,6	3	1,0	12,0
Urgell (*)(**)	--	--	--	--	--
Vallès Occidental	20	3,9	18	5,2	-8,3
Vallès Oriental (**)	17	3,4	--	--	--
Total Comarques	501	100,0	348	100,0	-30,5
Àrea metropolitana de Barcelona	584	100,0	560	100,0	-4,1
Total	1.085		908		-16,3

(*) No es disposen les dades dels pressupostos d'aquests consells comarcals de l'any 2011.

(**) No es disposen les dades dels pressupostos d'aquests consells comarcals de l'any 2012.

(***) L'Àrea Metropolitana de Barcelona, creada el 2011, substitueix dues entitats metropolitanes anteriors, l'Entitat del Medi Ambient i Entitat Metropolitana del Transport, més la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Els ingressos

La naturalesa dels recursos de què disposen els consells comarcals catalans, excepte el Consell General d'Aran¹⁴, per a l'exercici de les seves competències està definida en el Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya. Concretament, els recursos comarcals són els següents:

- Els ingressos tributaris, que són les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal;
- Els ingressos no tributaris, com ara les subvencions, les operacions de crèdit, els ingressos de dret privat i les multes;
- Les participacions en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat, establertes a favor de les comarques (en el segon cas, el Fons de Cooperació Local).

Segons aquesta Llei, els consells comarcals també es poden nodrir de participacions en els ingressos provincials en el cas que assumeixin competències de les diputacions, i en els ingressos dels municipis de la comarca. Tot i així, aquesta Llei explicita, d'una banda, que els consells comarcals no poden exigir cap mena de recurs de caràcter impositiu i, d'altra banda, que el règim financer de les entitats supramunicipals no alterarà el propi dels ajuntaments que les integrin. Així doncs, el marc legal de les finances comarcals és molt reduït i es limita bàsicament a taxes, contribucions especials, subvencions, participació en ingressos de la Generalitat i operacions de crèdit. Atès que la capacitat recaptadora de les taxes i les contribucions especials és limitada i que el recurs a l'endeutament de les comarques és reduït, el marge d'actuació de les finances comarcals se centra bàsicament en les transferències, la majoria de les quals provenen del pressupost de la Generalitat.

Els recursos que obtenen els consells comarcals procedeixen principalment de transferències. Els consells comarcals reben unes transferències corrents de la Generalitat per mitjà del Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueixen entre comarques

¹⁴ El Consell General d'Aran es regeix per la seva legislació específica, sens perjudici de l'aplicació supletòria de les disposicions per a la resta del territori.

atenent bàsicament a criteris de població i solidaritat interterritorial¹⁵; d'altra banda, també cal assenyalar la importància del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC) com a font de finançament comarcal, que s'instrumenta com un element de cooperació econòmica per a la realització d'obres i serveis de competència municipal i que es distribueix territorialment per comarques.

En el pressupost dels consells comarcals, les transferències corrents suposaren el 65,6% del pressupost i van disminuir amb molta intensitat, el 29,7%. La caiguda de les transferències de capital, amb el 18,8%, va ser també accentuada, el 25,6%. Finalment, les taxes i altres ingressos, que van aportar el 14,7% dels recursos, es van reduir el 28%.

Quadre 6.4.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels consells comarcals. Pressupostos 2011 i 2012.
Milions d'euros

	2011 (*)			2012 (**)		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Impostos directes	0	0	0,0	0	0,0	0
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	0,0
3. Taxes i altres ingressos	60	71	14,2	51	14,7	-28,0
4. Transferències corrents	297	325	64,9	228	65,6	-29,7
5. Ingressos patrimonials	4	4	0,7	3	0,8	-21,4
6. Alienació d'inversions reals	5	7	1,4	0	0,0	-100,0
7. Transferències de capital	79	88	17,5	65	18,8	-25,6
8. Actius financers	0	0	0,0	0	0,0	-34,2
9. Passius financers	1	7	1,3	0	0,1	-94,1
Operacions corrents	360	399	79,7	282	81,1	-29,3
Operacions de capital	84	95	18,9	65	18,8	-31,1
Operacions financeres	1	7	1,3	0	0,1	-93,2
Total	445	501	100,0	348	100,0	-30,5

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alt Camp, l'Alt Empordrà, les Garrigues, el Gironès, la Segarra i l'Urgell, ni de les liquidacions dels consells comarcals de l'Alt Empordrà, el Baix Camp, el Gironès, el Priorat, la Ribera d'Ebre, la Segarra i el Vallès Occidental.

(**) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alt Empordrà, l'Alt Camp, el Baix Camp, el C. General d'Aran, el Gironès, el Maresme, el Pallars Sobirà, la Ribera d'Ebre, la Segarra, l'Urgell i el Vallès Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Pel que fa al finançament l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, deroga allò establert per la Llei 7/1987, del 4 d'abril,

¹⁵ L'article 49 de la Llei 1/2012, del 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, estableix els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya per les comarques. La Resolució GRI/689/2012, de 27 de març, de distribució a Era Val d'Aran i a la resta de comarques de Catalunya de la participació en els ingressos de la Generalitat integrada en el Fons de cooperació local de Catalunya, any 2012, fixa la quantitat del Fons que li correspon a cada comarca en base als criteris definits a la Llei.

per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa. La nova llei determina que l'Àrea Metropolitana de Barcelona es pot finançar per mitjà dels recursos següents:

- ingressos procedents del patrimoni i altres ingressos de dret privat
- recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles, establert per la legislació d'hisendes locals per a les àrees metropolitanes
- altres recàrrecs sobre els impostos dels municipis o la Generalitat creats d'acord amb la legislació reguladora de les hisendes locals
- taxes i preus públics per a prestar serveis i per a dur a terme activitats de la seva competència
- cànon i altres drets a favor seu per a explotar serveis públics i utilitzar el domini públic metropolità
- quotes urbanístiques i contribucions especials per a executar obres i per a establir, millorar o ampliar els serveis
- el producte de multes i sancions
- transferències de la Generalitat i d'altres ens supramunicipals pel que fa a les delegacions de competències que s'acordin
- la participació en els tributs de l'Estat i de la Generalitat, en els termes establerts per la legislació reguladora de les hisendes locals
- aportacions dels municipis que la integren,
- subvencions i altres ingressos de dret públic
- el producte de les operacions de crèdit
- recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris,
- qualsevol altre recurs creat per a finançar l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

El pressupost de l'Àrea Metropolitana de Barcelona pel 2012 és el 4,1% inferior a l'any anterior.

Les transferències corrents són la principal font de recursos, amb el 58,2% dels ingressos totals, i s'han reduït el 5,5%. Les taxes i altres ingressos representen el 27,6%, i han disminuït el 9,2%. Els impostos directes, amb el Tribut de la mobilitat (recàrrec aplicat sobre l'IBI) tenen un pes del 13,5% i són l'únic ingrés que s'incrementa (12,2%).

Quadre 6.4.3

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de l'àrea metropolitana. Pressupostos 2011 i 2012.
Milions €

	2011			2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Impostos directes	91	76	13,0	85	13,5	12,2
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	0,0
3. Taxes i altres ingressos	154	155	26,5	141	27,6	-9,2
4. Transferències corrents	279	326	55,8	308	58,2	-5,5
5. Ingressos patrimonials	13	8	1,4	11	1,5	--
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--
7. Transferències de capital	9	19	3,3	9	3,4	--
8. Actius financers	0	0	0,0	0	0,0	--
9. Passius financers	7	0	0,0	7	0,0	--
Operacions corrents	538	565	96,7	545	97,2	-3,6
Operacions de capital	9	19	3,3	9	1,6	--
Operacions financeres	7	0	0,0	7	1,2	--
Total	553	584	100,0	560	100,0	-4,1

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

El 2012, el pressupost de despeses dels consells comarcals van presentar una disminució del 30,5%. Les operacions corrents concentren el 80% dels recursos i destaca la compra de béns i serveis, que van disminuir el 29,1%. Al seu torn, les despeses de capital van reduir-se el 36%.

Quadre 6.4.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

	2011 (*)			2012 (**)		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Remuneracions del personal	93	100	20,1	75	21,5	-25,6
2. Despeses de béns corrents i de serveis	183	213	42,5	154	44,5	-27,4
3. Despeses financeres	1	1	0,2	2	0,4	51,6
4. Transferències corrents	73	78	15,7	47	13,6	-39,5
6. Inversions reals	41	62	12,3	25	7,3	-58,7
7. Transferències de capital	61	44	8,7	42	12,1	-4,1
8. Actius financers	0	0	0,0	0	0,0	-36,1
9. Passius financers	2	2	0,4	2	0,5	-19,6
Operacions corrents	350	392	78,5	278	80,0	-29,1
Operacions de capital	103	105	21,1	67	19,4	-36,0
Operacions financeres	3	2	0,5	2	0,5	-20,3
Total	456	500	100,0	347	100,0	-30,5

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Penedès, Garrigues, Montsià, Urgell i Vallès Occidental, ni de les liquidacions dels consells comarcals de l'Alt Camp, l'Alt Empordà, el Garrag, el Gironès, el Priorat, la Ribera d'Ebre i la Segarra.

(**) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alt Camp, l'Alt Empordrà, les Garrigues, el Gironès, la Segarra i l'Urgell.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Pel que fa a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la despesa va disminuir el 4,1%. Les transferències corrents, amb el 44,4% del total, van caure el 6,2% i les despeses de béns i serveis, amb el 35,9%, es van incrementar el 7,1%.

Quadre 6.4.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de l'àrea metropolitana. Pressupostos 2011 i 2012.

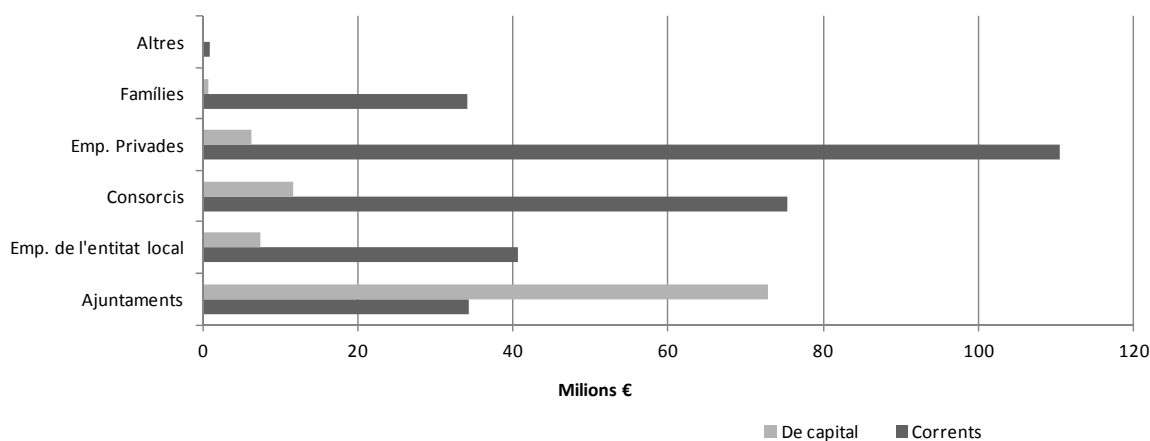
Milions €

	2011			2012		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
1. Remuneracions del personal	29	27	4,7	28	4,9	1,5
2. Despeses de béns corrents i de serveis	188	188	32,1	201	35,9	7,1
3. Despeses financeres	1	2	0,3	3	0,5	42,8
4. Transferències corrents	247	265	45,3	249	44,4	-6,2
6. Inversions reals	40	35	6,0	17	3,1	-50,9
7. Transferències de capital	55	62	10,6	57	10,2	-8,0
8. Actius financers	2	1	0,2	2	0,4	--
9. Passius financers	4	4	0,7	4	0,7	-7,0
Operacions corrents	465	482	82,5	480	85,7	-0,4
Operacions de capital	94	97	16,7	74	13,3	-23,6
Operacions financeres	6	5	0,9	6	1,0	13,2
Total	566	584	100,0	560	100,0	-4,1

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les transferències corrents realitzades pels consells comarcals i entitats metropolitanes es destinen, en primer lloc, a empreses privades, i seguidament a consorcis i empreses de l'entitat local. Les transferències de capital se centren majoritàriament en els ajuntaments. Cal tenir en compte que els consells comarcals actuaven com a entitats col·laboradores de la Generalitat de Catalunya en la gestió de les subvencions del PUOSC, i realitzaven el seu pagament.

Gràfic 6.4.1
El sector públic local a Catalunya
Detall de les despeses per transferències dels consells comarcals i l'àrea metropolitana. Pressupost 2012.

La classificació funcional de la despesa conjunta dels consells comarcals i l'àrea metropolitana posa de manifest la importància de la provisió de serveis de benestar comunitari, que absorbeix el 32% del pressupost. Aquesta política va reduir la seva despesa el 13,7%. També destaquen les actuacions de caràcter econòmic pel transport públic, amb el 23,2%, amb un creixement de la despesa de l'1,8%. Les polítiques d'educació i habitatge i urbanisme suposen el 8,6% i el 7,7% de la despesa total i han disminuït amb força (-26,5% i -27,1% respectivament).

Quadre 6.4.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels consells comarcals i l'àrea metropolitana. Pressupostos 2011 i 2012.

Milions €

	2011 (*)			2012 (**)		% var. 12/11 (b)/(a)
	Liquidació	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	
0. Deute públic	9	9	0,8	10	1,0	7,5
1. Servei públics bàsics	417	471	43,5	392	43,2	-16,9
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	1	2	0,2	0	0,0	-95,3
1.2. Habitatge i urbanisme	108	95	8,8	70	7,7	-27,1
1.3. Benestar comunitari	274	337	31,1	291	32,0	-13,7
1.4. Medi ambient	35	37	3,4	31	3,5	-15,4
2. Actuacions de protecció i promoció social	69	73	6,8	51	5,6	-30,6
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,1	--
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	0	0	0,0	0	0,0	-78,6
2.3. Serveis socials i promoció social	53	59	5,5	44	4,9	-25,6
2.4. Foment de la ocupació	15	13	1,2	6	0,7	-52,8
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	125	142	13,1	90	9,9	-36,5
3.1. Sanitat	21	26	2,4	6	0,7	-76,7
3.2. Educació	94	106	9,8	78	8,6	-26,5
3.3. Cultura	8	9	0,8	6	0,6	-37,3
3.4. Esport	1	1	0,1	0	0,0	-55,4
4. Actuacions de caràcter econòmic	253	246	22,6	240	26,4	-2,2
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	1	1	0,1	0	0,0	-52,6
4.2. Indústria i energia	0	1	0,1	0	0,0	-60,8
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	9	9	0,9	8	0,8	-18,2
4.4. Transport públic	221	207	19,1	211	23,2	1,8
4.5. Infraestructures	18	25	2,3	18	2,0	-26,4
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	-78,6
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	3	3	0,3	3	0,3	1,7
9. Actuacions de caràcter general	149	144	13,2	126	13,8	-12,6
9.1. Òrgans de govern	12	13	1,2	11	1,3	-10,1
9.2. Serveis de caràcter general	70	77	7,1	65	7,2	-15,6
9.3. Administració financera i tributària	8	8	0,7	8	0,9	8,7
9.4. Transferències a altres administracions públiques	59	46	4,2	40	4,4	-12,0
Total	1.021	1.084	100,0	908	100,0	-16,3

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Penedès, Garrigues, Montsià, Urgell i Vallès Occidental, ni de les liquidacions dels consells comarcals de l'Alt Camp, l'Alt Empordà, el Garrag, el Gironès, el Priorat, la Ribera d'Ebre i la Segarra.

(**) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de l'Alt Camp, l'Alt Empordà, les Garrigues, el Gironès, la Segarra i l'Urgell.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

7. L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

El capítol de l'Informe Econòmic i Financer sobre l'administració de l'Estat a Catalunya està dividit en dos apartats. En el primer, s'exposen els trets generals i les principals magnituds del projecte de Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2014, en particular en relació amb l'estructura d'ingressos, les polítiques de despesa i el compte financer de l'Estat. En el segon apartat s'analitzen, per una banda, les inversions de l'Estat a Catalunya en els darrers anys, tant des de la vessant de les dades previstes com liquidades, i per l'altra, es presenten les xifres de les transferències de capital de l'Estat adreçades a les comunitats autònomes i a les corporacions locals.

7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Àmbit dels pressupostos de l'Estat

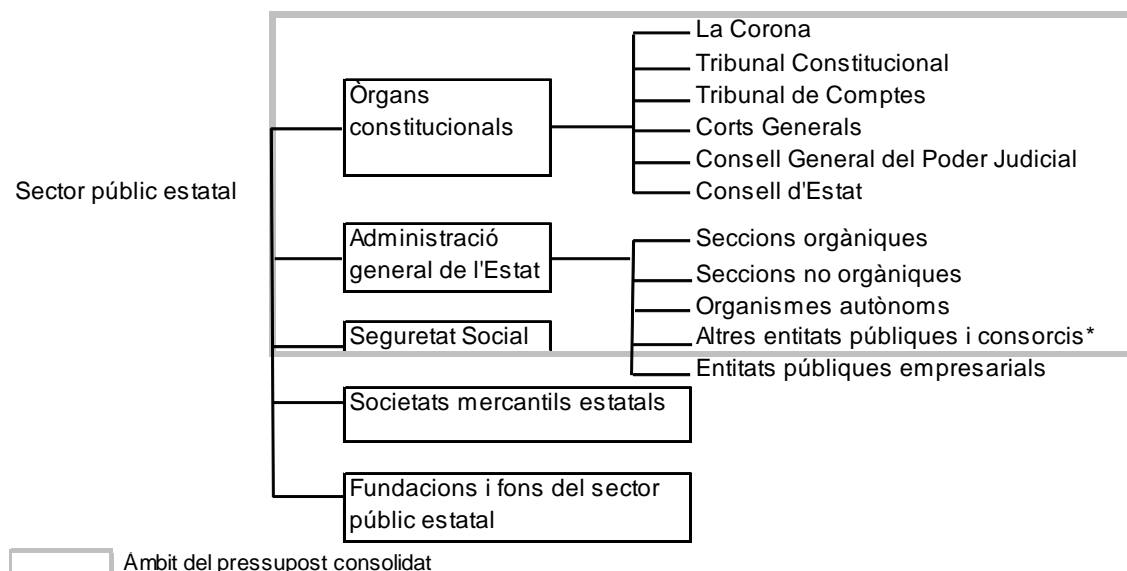
L'article 1 del projecte de Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per al 2014 estableix que els Pressupostos Generals de l'Estat estan compostos per:

- a) El pressupost de l'Estat.
- b) Els pressupostos dels organismes autònoms de l'Administració General de l'Estat.
- c) El pressupost de la Seguretat Social.
- d) Els pressupostos de les agències estatals.
- e) Els pressupostos dels organismes públics la normativa específica dels quals atorgui caràcter limitador als crèdits del seu pressupost de despeses.
- f) Els pressupostos de la resta d'entitats del sector públic administratiu estatal.
- g) Els pressupostos dels fons sense personalitat jurídica als què es refereix l'article 2.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
- h) Els pressupostos de les societats mercantils estatals.
- i) Els pressupostos de les fundacions del sector públic estatal.
- j) Els pressupostos de les entitats públiques empresarials i la resta d'organismes públics d'aquesta naturalesa.

Figura 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Sector públic estatal

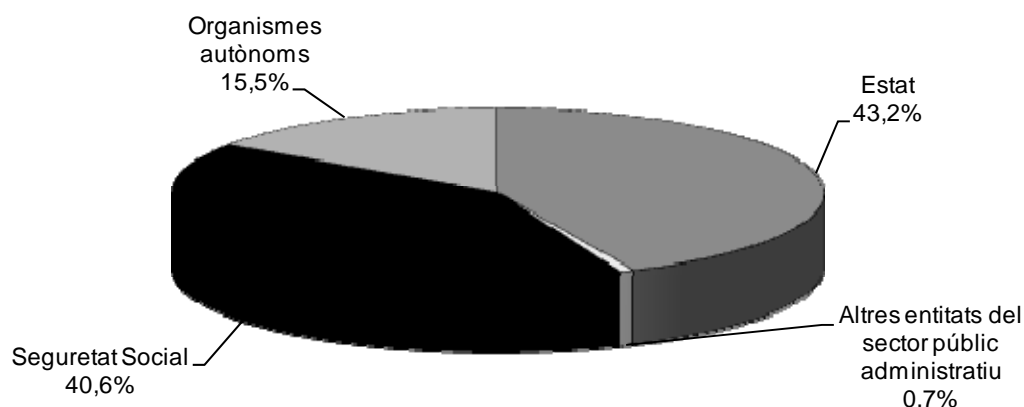
* S'integren dins del pressupost consolidat les entitats de Dret públic i els consorcis amb altres Administracions Públiques que no tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que efectuin operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que no es financin majoritàriament amb ingressos comercials (article 3.1 de la Llei 47/2003).

La despesa consolidada de l'Estat (seccions i òrgans constitucionals) representa el 43,2% de la despesa total consolidada, i perd 3,5 punts respecte l'any passat (46,8%). La Seguretat Social representa un 40,6% del total, mentre que als organismes autònoms, amb molt menys pes sobre el total, els correspon un 15,5% de la despesa total.

Gràfic 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2013

Distribució del pressupost consolidat de despeses

Font: projecte de Pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

Les previsions macroeconòmiques

L'escenari macroeconòmic que acompanya els pressupostos de l'Estat per al 2014 preveu un canvi de tendència de l'economia espanyola que es començaria a intuir l'últim trimestre del 2013, en què la taxa intertrimestral seria lleugerament positiva, per bé que l'any 2013 acabaria encara amb una variació interanual del PIB real de -1,3%. L'any 2014, seguint amb aquesta tendència, s'estima que el PIB real creixerà un 0,7%.

El comportament de l'economia l'any 2014 vindrà determinat per una desacceleració en la caiguda de la demanda nacional, tot i que la taxa de variació encara serà negativa (-0,4%). El sector exterior s'estima que acabarà el 2013 amb una contribució al PIB de l'1,9%, mentre que el 2014, la contribució continuarà essent positiva, però amb una contribució inferior al del 2013, de l'1,2. L'evolució del sector exterior comprèn un augment del 5,5% en les exportacions, que ja han crescut a una taxa similar el 2013, i d'un 2,4% de les importacions, que trenquen amb la tendència negativa dels darrers anys en què havien disminuït arrossegades per la caiguda de la demanda interna.

La formació bruta de capital creixerà un 0,2% el 2014. Aquest lleuger creixement trenca amb la tendència a la baixa del darrers anys en què havia registrat taxes negatives.

Durant el 2014 persistiran les mesures de control i contenció de la despesa pública per complir amb les necessitats de consolidació fiscal. Per tant, el consum final de les administracions públiques continuarà amb taxes negatives del -2,3% el 2013 i -2,9% el 2014. La inversió pública estatal també segueix aquesta tendència negativa.

Pel que fa al mercat de treball, es preveu que la taxa d'atur acabi el 2014 amb una taxa lleugerament per sota el 26%, reduint poc més de mig punt la taxa d'atur de finals de 2013. Durant el 2014 la reducció de l'ocupació serà més moderada, al mateix temps que s'anticipa una disminució de la població activa. De cara a la segona meitat del 2014 es preveu que comenci haver-hi creació neta d'ocupació.

Quadre 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Escenari macroeconòmic

% variació respecte l'any anterior excepte si s'indica el contrari

	2012	2013	2014
Despesa en consum final nacional	-3,3	-2,5	-0,6
Despesa en consum nacion privat ¹	-2,8	-2,6	0,2
Despesa en consum final de les Adm. Públiques	-4,8	-2,3	-2,9
Formació bruta de capital	-6,9	-6,1	0,2
Demanda nacional	-4,1	-3,2	-0,4
Exportació de béns i serveis	2,1	5,7	5,5
Importació de béns i serveis	-5,7	-0,3	2,4
Saldo exterior (contribució al creixement del PIB)	2,5	1,9	1,2
PIB real	-1,6	-1,3	0,7
Ocupació total ²	-4,8	-3,4	-0,2
Cost laboral unitari	-3,0	-1,6	-0,6
Taxa d'atur (% població activa)	25,0	26,6	25,9

¹ Inclou a les llars i a les institucions sense ànim de lucre al servei de les llars

² segons EPA

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

Les principals magnituds

Els pressupostos generals de l'Estat per al 2014 tenen com a principal objectiu la contribució a la correcció de desequilibris del compte financer públic i incentivar la recuperació econòmica. Després d'haver portat a terme durant el 2012 i 2013 mesures importants de reducció del dèficit públic i reformes estructurals en sectors de pes com són el sector bancari i el mercat de treball, el PGE no preveu cap mesura significativa ni en els ingressos ni en les despeses. A mitjans de 2013 s'ha suavitzat la senda de consolidació fiscal per adaptar-la a la situació econòmica. Aquesta flexibilització ha permès retardar dos anys (del 2014 al 2016) l'assoliment d'un dèficit del 2,8%.

L'Acord de Consell de Ministres de 28 de juny de 2013 va fixar els objectius d'estabilitat pressupostària per al període 2014-2016 i el límit de despesa no financera de l'Estat per a l'exercici 2014. Els objectius, que van ser aprovats per les Corts Generals el 2 de juliol de 2013, concreten la senda de consolidació fiscal que ha de portar Espanya a complir les directrius de la Comissió Europea.

L'objectiu aprovat per a l'Estat i els seus organismes per al 2014 és un dèficit del 5,8 % del PIB en termes pressupostaris, que es reparteixen entre administracions tal i com mostra el

quadre 7.1.2. Les corporacions locals, igual que en anys anteriors tenen un objectiu d'equilibri pressupostari.

Quadre 7.1.2

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Objectiu d'estabilitat pressupostària

Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament

% PIB	Pressupost 2014 i Acord de Govern 28/06/2013			
	2013	2014	2015	2016
Administracions centrals	-5,2	-4,8	-3,5	-2,6
Estat i organismes	-3,8	-3,7	-2,9	-2,1
Administració de la Seguretat Social	-1,4	-1,1	-0,6	-0,5
Administracions territorials	-1,3	-1,0	-0,7	-0,2
Comunitats autònomes	-1,3	-1,0	-0,7	-0,2
Corporacions locals	0,0	0,0	0,0	0,0
Total sector públic	-6,5	-5,8	-4,2	-2,8

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014 i Acord de Govern 28/06/2013.

El quadre 7.1.3 presenta el compte financer de l'Estat en què es constata l'austeritat dels pressupostos ja que continuen incidint en la contenció de la despesa i a la vegada es consoliden les mesures fiscals que van suposar un augment de la recaptació en anys anteriors, però que l'any 2014 redueixen el seu impacte. Per al 2014 s'han aprovat noves mesures fiscals que complementen les d'anys anteriors. Aquestes noves mesures, que en cap cas preveuen un augment de tipus, s'estima que tinguin un impacte net lleugerament positiu sobre la recaptació global de l'exercici.

El compte financer de l'Estat reflecteix una disminució d'un -3,6% de la necessitat de finançament respecte l'any anterior. Aquesta reducció de la necessitat de finançament prové d'una millora del saldo per operacions corrents que s'ha reduït un -7,8% i passa de -24.531 a -22.617 milions d'euros. Aquesta millora del saldo per operacions corrents inclou l'impacte positiu d'una reducció de les despeses corrents (-0,6%) i d'un augment dels ingressos corrents (0,8%). Pel que fa a les operacions de capital, globalment presenten un saldo més negatiu que l'any anterior a causa de l'augment del 5,3% de les despeses de capital que no es compensa amb l'augment dels ingressos de capital. El total d'ingressos no financers suma 128.159 milions d'euros, un 0,9% més que el 2013, mentre que els despeses no financeres cauen un -0,2%. Com a resultat d'aquestes previsions, el pressupost de l'Estat de 2014 reflecteix una necessitat de finançament de 36.689 milions d'euros, un 3,6% del PIB abans d'incorporar els ajustos de comptabilitat nacional. L'endeutament brut en què ha d'incórrer l'Estat per cobrir la necessitat de finançament així com les amortitzacions del deute és de 141.392 milions d'euros, un 6% més que l'any 2013.

Quadre 7.1.3

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Estat

Compte financer

Milions €

	2013	2014	variació 2014/2013	
			Import	%
(1) Ingressos corrents	126.363	127.320	957	0,8
(2) Despeses corrents	150.895	149.937	-957	-0,6
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	-24.531	-22.617	1.914	-7,8
(4) Ingressos de capital	661	839	178	26,9
(5) Despeses de capital	11.597	12.216	619	5,3
(6) Fons de contingència i altres imprevistos	2.595	2.695	100	3,8
(7) = (3) + (4) - (5) - (6) Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament	-38.063	-36.689	1.373	-3,6
(8) Variació neta d'actius financers	-32.958	-36.369	-3.411	10,3
(9) = (7) + (8) Endeutament net	-71.021	-73.058	-2.038	2,9
(10) Amortitzacions	-62.320	-68.334	-6.013	9,6
(11) = (9) + (10) Endeutament brut	-133.341	-141.392	-8.051	6,0
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament/PIB	-3,6%	-3,6%		

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

Per tal d'obtenir el compte financer en termes de comptabilitat nacional, s'han de sumar al dèficit pressupostari una sèrie d'ajustos que donaran com a resultat el dèficit SEC o dèficit en termes de comptabilitat nacional. Al quadre 7.1.4 s'observa el saldo no financer de l'Estat i dels organismes autònoms i un detall dels ajustos SEC. La necessitat de finançament conjunta de l'Estat i els seus organismes autònoms que resulta en termes de comptabilitat nacional és de -38.415 milions d'euros i representa un -3,7% del PIB, en concordança amb el que fixa la senda de consolidació fiscal per a l'any 2014.

Quadre 7.1.4

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Estat i organismes

Equivalència entre el saldo pressupostari i el saldo en termes de comptabilitat nacional

Milions €

	2013	2014
Ingressos no financers	127.025	128.159
Despeses no financeres	165.087	164.849
Superàvit (+) Dèficit (-) del Pressupost	-38.063	-36.689
Ajustos	-2.327	-2.064
Interessos	2.130	2.133
Inexecució	1.305	636
Aplaçament liquidacions CA i EL a favor de l'Estat	-5.956	-5.688
Inversions militars	-1.401	-671
Obligacions d'exercicis anteriors pendents d'imputar	4.282	1.811
Aportacions de capital a empreses públiques	-1.233	-1.529
Altres ajustos d'ingressos	-648	1.967
Altres ajustos nets	-807	-723
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat	-40.390	-38.753
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament dels Organismes	-514	338
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat i els seus Organismes	-40.903	-38.415
% sobre el PIB	-4,0	-3,7

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat 2014.

Els ingressos

Els ingressos consolidats

La suma d'ingressos consolidats (capítols 1-8) pressupostats per al 2014 és de 281.674 milions d'euros, un 2,6% més que als pressupostos del 2013. La necessitat d'endeutament creix un 6% i se situa en 141.553 milions d'euros (133.582 milions d'euros el 2013).

En el desglossament per capítols dels ingressos consolidats del quadre 7.1.5 s'observa una disminució del conjunt d'ingressos impositius, més accentuada en el cas dels impostos indirectes que perden -7,5% de recaptació arrossegats tant per la caiguda de l'IVA (-4,1%) com per la caiguda dels impostos especials (-19%), mentre que els impostos directes cauen menys (-0,7%), que engloba com a variacions més destacades un increment del 17,4% de l'impost sobre societats i una disminució del 2,9% en les cotitzacions socials. Les taxes, preus públics i altres ingressos també tendeixen a la baixa i perden un -11,4% de la recaptació del 2013. El descens del ingressos impositius s'ha vist parcialment compensat per l'augment tant de les transferències corrents com dels ingressos patrimonials que creixen respectivament un 3% i un 13,5%. Les transferències corrents augmenten un 3%

principalment pel major import de les transferències de les comunitats autònomes a l'Estat, que inclouen per una banda les transferències de les comunitats autònomes de règim comú en concepte del fons de suficiència¹⁶, que augmenten un 15,2% i representen el 42% del total de transferències corrents consolidades (6.791 milions d'euros sobre un total de 16.032 milions d'euros), i per una altra banda, les transferències provinents de les comunitats forals en concepte d'aportació o cupo als serveis prestats per l'Estat augmenten molt significativament (42,5%) tot i que tenen un pes menor (13,1%). Els ingressos patrimonials recullen l'impacte positiu dels interessos pagats per les comunitats autònomes pels préstecs rebuts de l'Estat i augmenten un 13,5%.

En relació amb les operacions de capital, tot i que només representen l'1% de la suma dels capítols 1 a 8, és el capítol que més creix (34,7%), increment que deriva de la venda de patrimoni per part de l'Estat. Els actius financers pràcticament es dupliquen respecte el 2013 com a conseqüència d'una aportació a la Seguretat Social de 13.000 milions d'euros aproximadament, procedents del fons de reserva.

Quadre 7.1.5

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Pressupost consolidat de l'Estat
Classificació econòmica dels ingressos
Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	% s/ total	% var. 14/13
1. Impostos directes i cotitzacions socials	68.608	21.221	102.840			192.669	68,4	-0,7
2. Impostos indirectes	37.688					37.688	13,4	-7,5
3. Taxes, preus públics i alt.ingressos	3.549	1.839	1.327	367		7.081	2,5	-11,4
4. Transf. corrents	10.238	22.485	13.041	1.745	31.477	16.032	5,7	3,0
5. Ingr. patrimonials	7.238	155	2.476	8		9.877	3,5	13,5
Operacions corrents	127.320	45.701	119.683	2.119	31.477	263.346	93,5	-1,4
6. Alienació d'inv. reals	319	148	0	4		471	0,2	101,6
7. Transf. capital	520	2.246	19	257	713	2.329	0,8	26,2
Operacions de capital	839	2.394	19	261	713	2.800	1,0	34,7
Operacions no financeres	128.159	48.094	119.702	2.380	32.190	266.146	94,5	-1,1
8. Actius financers	1.867	1.351	12.127	184		15.528	5,5	190,5
Total	130.026	49.445	131.829	2.564	32.190	281.674	100,0	2,6
Capacitat (+) Necessitat (-) d'endeutament brut	-141.292	-259	-2	0		-141.553		6,0
Total ingressos	271.318	49.704	131.831	2.564	32.190	423.228		3,7

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

¹⁶ Correspon als fons de suficiència negatius del model de finançament

Ingressos de l'Estat

Si ens cenyim exclusivament als ingressos de l'Estat (quadre 7.1.6) s'observa que en línies generals segueixen la mateixa tendència que els pressupostos consolidats, excepte en el cas dels impostos directes, que a nivell consolidat disminueixen un -0,7% i en canvi si es considera només els ingressos l'Estat augmenten un 3,7%. Aquesta diferència s'explica perquè els ingressos de l'Estat no inclouen la caiguda de les cotitzacions de la Seguretat Social, que en el consolidat tenen un pes molt important (53,4% dels impostos directes). Cal destacar que l'evolució de les principals figures impositives (IVA, IRPF, impostos especials i impost sobre societats) és molt diferent en cada cas. L'avanç de liquidació per a cadascun dels impostos, així com l'evolució de les bases de cada impost, l'impacte de les mesures fiscals aprovades en anys anterior i les noves mesures pel 2014 són determinants a l'hora de pressupostar la recaptació del 2014, tal i com es detalla més endavant.

Quadre 7.1.6

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Estat

Classificació econòmica dels ingressos no financers

Milions €

	Pressupost 2013	Pressupost 2014		
		Import	%s/ total	%var. 14/13
1. Impostos directes	66.181	68.608	53,5	3,7
- sobre la renda de les persones físiques	42.251	41.276	32,2	-2,3
- sobre la renda de les societats	19.012	22.327	17,4	17,4
- cotitzacions socials	995	979	0,8	-1,6
- altres impostos directes	3.924	4.026	3,1	2,6
2. Impostos indirectes	40.734	37.688	29,4	-7,5
- IVA	28.272	27.122	21,2	-4,1
- especials	9.578	7.763	6,1	-19,0
- altres impostos indirectes	2.884	2.802	2,2	-2,8
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	4.324	3.549	2,8	-17,9
4. Transferències corrents	9.211	10.238	8,0	11,1
5. Ingressos patrimonials	5.913	7.238	5,6	22,4
6. Alienació d'inversions reals	135	319	0,2	136,9
7. Transferències de capital	527	520	0,4	-1,2
Total ingressos no financers	127.025	128.159	100,0	0,9

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

Ingressos tributaris

Per tal de visualitzar el conjunt d'ingressos tributaris cal tenir en compte que el càlcul de la cessió de tributs a les CA juntament amb la liquidació del model de finançament tenen un efecte significatiu en els ingressos. El quadre 7.1.7 mostra el detall de cada impost i la variació respecte el pressupost i l'avanç de liquidació del 2013 pel conjunt dels ingressos tributaris.

Quadre 7.1.7

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Estat i administracions territorials(*).

Ingressos impositius

Milions €

	Pressupost 2013 (a)	Avanç liquidació 2013 (b)	Pressupost 2014 (c)	% variació	
				(c)/(a)	(c)/(b)
1. Impostos directes	98.146	98.055	100.528	2,4	2,5
- IRPF	74.215	71.982	73.196	-1,4	1,7
- Societats	19.012	21.181	22.327	17,4	5,4
- Renda no residents	2.248	1.669	1.690	-24,8	1,3
- Cotitzacions socials	995	1.008	979	-1,6	-2,9
- Altres impostos directes	1.676	2.215	2.336	39,4	5,5
2. Impostos indirectes	78.637	76.508	78.104	-0,7	2,1
- IVA	54.657	53.397	54.849	0,4	2,7
- Especials	21.096	20.344	20.453	-3,0	0,5
- Altres impostos indirectes	2.884	2.767	2.802	-2,8	1,3
Total ingressos impositius	176.783	174.563	178.632	1,0	2,3

(*) Les dades recullen la part de les diferents figures impositives cedides a les administracions territorials.

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

El pressupost d'ingressos tributaris per al 2014 suposa un creixement dels ingressos impositius (incloses les participacions cedides a les comunitats autònomes) d'un 1% respecte el pressupost de 2013, i d'un 2,3 respecte l'avançament de la liquidació de 2013. L'avançament de la liquidació indica que totes les grans figures tributàries, excepte l'impost de societats, ingressaran el 2013 un import inferior al pressupostat, és a dir que la liquidació del 2013 serà inferior a les previsions inicials (-3,1% en l'IRPF, -2,4% en l'IVA i -3,6% en els impostos especials).

Els ingressos per IRPF disminueixen un -1,4% respecte el 2013, però són un 1,7% superiors a l'avançament de la liquidació. Les rendes brutes subjectes a l'impost creixeran lleugerament durant el 2014. De fet, les rendes del treball es preveu que es mantinguin

estables i són les rendes del capital les que començaran a repuntar. El conjunt de mesures tributàries tindran un efecte pràcticament neutre en la recaptació de l'IRPF. Per una banda, l'impacte de la mesura de l'any anterior que va suposar un augment de les retencions el 2013 tindrà un efecte negatiu el 2014, mentre que per l'altra banda, la supressió de la deducció per la compra de la vivenda tindrà un efecte positiu sobre la recaptació, encara que es plasmi molt lentament. Pel que fa a les noves mesures aprovades, com són la deducció per reinversió de beneficis o l'incentiu fiscal als contribuents que aportin capital financer i coneixement pel desenvolupament de la societat en què inverteixen (*business angels*), tindran un impacte negatiu sobre la recaptació.

L'impost sobre societats és el que creix més respecte el 2013. En concret, els ingressos previstos pel 2014 són un 17,4% superiors als pressupostats pel 2013, i un 5,4% superiors al avançament de la liquidació. Aquest creixement serà inferior al de l'any anterior ja que igual que en el cas de l'IRPF, l'augment de l'import dels pagaments fraccionats durant el 2013 incidirà negativament en la recaptació de 2014. Les bases subjectes a l'impost sobre societats augmentaran com a conseqüència, entre altres, de la no deduïbilitat del deteriorament del valor de les participacions en el capital o fons propis de les entitats i de la limitació de la deduïbilitat de les despeses financeres. En paral·lel, es preveu que el resultat brut d'explotació de les empreses millori paulatinament durant el 2014 com a resultat de l'inici de la recuperació de l'activitat econòmica. També es preveu un impacte negatiu que provindrà dels incentius fiscals per als emprenedors, com són els tipus reduïts per a les noves empreses i la deducció de beneficis reinvertits en empreses de reduïda dimensió.

Dins dels impostos indirectes, l'IVA presenta una increment del 0,4% respecte el pressupost de l'any anterior, i d'un 1,3% respecte l'avanç de liquidació. Les previsions macroeconòmiques han estimat un inici de recuperació del consum lligat a un augment de les rendes de les llars, mentre que tant la despesa corrent com la de capital de les Administracions Públiques seguiran decreixent. Aquesta increment de les bases es veurà parcialment contrarestat per les mesures de suport fiscal als emprenedors que suposaran una menor recaptació.

Els impostos especials són els que presenten una disminució més remarcable respecte al pressupost de 2013 ja que disminueixen un -3%. Tot i això, l'import pressupostat pel 2014 és un 0,5% superior a l'avançament de la liquidació del 2013. Igual que en altres impostos, no s'ha previst cap augment de tipus durant el 2014 per bé que es preveu encara un impacte positiu de l'augment dels tipus que graven l'alcohol i el tabac, aprovats durant el 2013. Per contra, es preveuen descensos moderats en el consum d'hidrocarburs i de tabac que

tindrien un efecte negatiu sobre la recaptació. Sumant ambdós efectes s'estima que els ingressos per l'impost sobre els hidrocarburs disminuiran un -2,8% mentre que els ingressos per l'impost del tabac pujaran un 3,5%. Finalment, els ingressos per l'impost sobre l'electricitat creixeran un 7% ja que sumen l'efecte positiu de l'increment de tarifes i de l'augment del consum.

Les despeses consolidades

El pressupost consolidat de l'Estat per al 2014 situa el total de despesa consolidada en 423.227 milions d'euros, un 3,7% superior a la de l'any anterior, mentre que la despesa no financera (capítol 1 a 7) és de 314.087 milions d'euros, un 1,8% més que el 2013. Aquestes dades indiquen un augment important de les despeses financeres, en què tant els actius financers com els passius financers augmenten un 9,8% i un 9,6% respectivament.

Quadre 7.1.8

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Pressupost consolidat de l'Estat

Classificació econòmica de les despeses

Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	%s/ total	% var. 14/13
1. Remuneracions de personal	15.796	1.690	2.327	1.489		21.301	5,0	-0,5
2. Compres de béns i serveis	2.968	2.450	1.575	621		7.613	1,8	6,0
3. Interessos	36.616	26	16	3		36.662	8,7	-5,2
4. Transferències corrents	94.557	42.495	125.319	186	31.477	231.081	54,6	2,6
Operacions corrents	149.937	46.661	129.237	2.300	31.477	296.658	70,1	1,5
5. Fons de contingència i altres imprevistos	2.695					2.695	0,6	3,8
6. Inversions reals	3.256	1.042	210	224		4.732	1,1	-9,8
7. Transferències de capital	8.961	1.720	0	35	713	10.002	2,4	20,9
Operacions de capital	12.216	2.762	210	259	713	14.734	3,5	9,0
Operacions no financeres	164.849	49.423	129.447	2.558	32.190	314.087	74,2	1,8
8. Actius financers	38.136	13	2.384	2		40.535	9,6	9,8
9. Passius financers	68.334	268	0	4		68.605	16,2	9,6
Operacions financeres	106.469	281	2.385	6		109.140	25,8	9,7
Total despeses	271.318	49.704	131.831	2.564	32.190	423.227	100,0	3,7

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

En el desglossament de les operacions corrents s'observa que les despeses de personal reflecteixen la congelació salarial aprovada i se situen en un import molt proper al de l'any anterior. Les despeses corrents en béns i serveis augmenten un 6% però continuen tenint un pes escàs sobre la totalitat del pressupost (1,8% del total de despeses consolidades). Pel que fa al capítol 3 de despesa, el interessos pagats pel deute públic disminueixen un -5,2% com a conseqüència de la millora en la prima de risc. Les transferències corrents creixen un

2,6% a causa de l'increment de les transferències de la Seguretat Social, que representen el 54,2% de l'import del capítol 4 consolidat.

En relació amb les operacions de capital, es produeix un increment del 9% que inclou per una banda la reducció de les inversions reals en un -9,8%, en línia amb la contenció de les despesa dels pressupostos, i per l'altra, l'augment de les transferències de capital en un 20,9%, tot i que l'impacte sobre el total de despeses no és gaire significatiu ja que representen un 2,4% de les despeses totals consolidades. Dins les transferències de capital és remarcable l'augment del 42,2% dels costos del sistema elèctric que forma part de les mesures aprovades en base al Reial Decret Llei 9/2013, de 12 de juliol, de mesures urgents per a garantir l'estabilitat del sistema elèctric. L'import dedicat a aquest concepte va ser de 2.921 milions d'euros l'any 2013 i de 4.154 milions d'euros el 2014. Actualment les transferències per cobrir els costos del sistema elèctric suposen el 41,5% del total de transferències de capital consolidades. El segon concepte amb més pes dins de les transferències de capital són les transferències als programes de recerca, que representen un 10,6% (1.056 milions d'euros) del total del capítol 7. Aquesta partida també experimenta un augment significatiu del 8,5%.

Quant a l'augment dels actius financers, l'increment del 9,8% s'explica per l'aportació de 5.900 milions d'euros al fons per al finançament de pagaments a proveïdors. Així mateix, els actius financers també inclouen una dotació de 23.000 milions d'euros al Fons de Liquiditat Autonòmica (FLA), el mateix import que l'any anterior. Per últim, el capítol 9 de passius financers augmenta un 9,6% pel calendari d'amortitzacions del deute públic.

En relació amb la classificació funcional, d'acord amb les normes per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la despesa (capítols 1-8) es classifica en cinc grans àrees, que engloben un total de vint-i-set polítiques: serveis públics bàsics, actuacions de protecció i promoció social, producció de béns públics de caràcter preferent, actuacions de caràcter econòmic i actuacions de caràcter general.

La despesa social continua essent l'àrea de despesa predominant en el pressupost i representa més de la meitat de la despesa, concretament un 52,6% dels total de la despesa consolidada (capítols 1 a 8). Aquest 52,6% es compon de la suma de les actuacions de protecció i promoció social (pensions, desocupació, etc.), que representen el 50,7% de la despesa, i de la producció de béns i serveis públics de caràcter preferent (sanitat, educació i cultura), que tenen un pes de només l'1,9 % ja que són competències transferides a les comunitats autònomes. Les actuacions de caràcter general engloben el 34,6% del

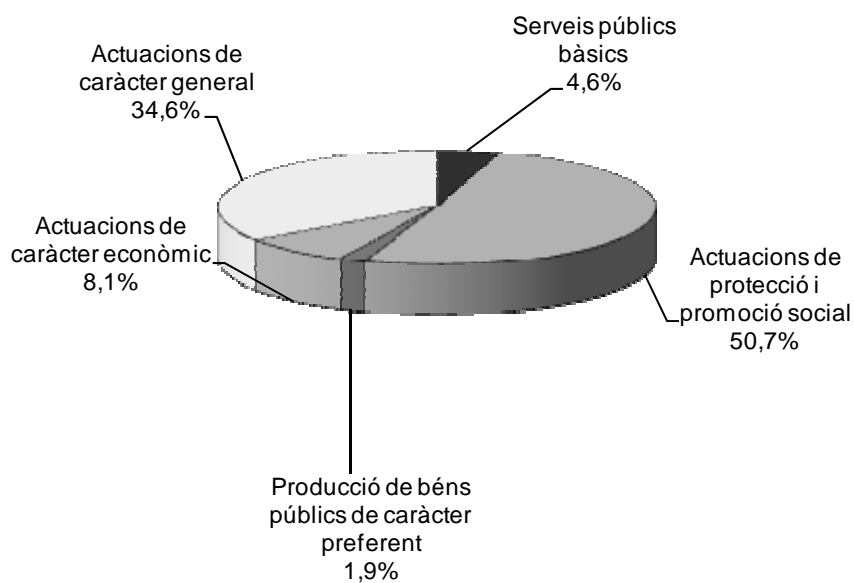
pressupost ja que inclouen, entre d'altres els interessos del deute públic i el Fons de Liquiditat Autònoma, partides molt rellevants en el pressupost.

Gràfic 7.1.2

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Pressupost consolidat de l'Estat

Distribució per polítiques de despesa (cap. 1-8)

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

El pressupost per al 2014 és coherent amb les restriccions de despesa imposades també en anys anteriors, per tal de complir amb la senda de consolidació. Per aquest motiu gairebé totes les polítiques de despesa presenten reduccions en les seves dotacions, a excepció principalment de les polítiques de pensions, les actuacions en matèria de desocupació i de foment de l'ocupació, atesa la difícil situació del mercat de treball.

La política de despesa amb més pes en el pressupost consolidat de despeses són les pensions, que amb un import de 127.484 milions d'euros representen un 35,9% del pressupost. La segona partida amb més pes són les transferències a altres administracions públiques, on s'inclouen les transferències del model de finançament de les comunitats autònomes i entitats locals, i que representen el 13% del pressupost (45.988 milions d'euros). Els interessos del deute públic, que sumen 36.590 milions d'euros, són la tercera partida amb pes relatiu, amb un 10,3%, seguits dels serveis de caràcter general (8,5%), que inclouen 23.000 milions d'euros del Fons de Liquiditat Autòmic, i de la despesa en desocupació, que amb un import de 29.728 milions d'euros té un pes del 8,4%. El quadre

7.1.9 ofereix un detall de les polítiques de despesa, el seu pes sobre el total i la variació de la dotació pressupostària entre 2013 i 2014.

Quadre 7.1.9

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Pressupost consolidat de l'Estat

Pressupost consolidat (Cap. 1-8)

Milions €

Polítiques de despesa	Pressupost 2013	Pressupost 2014			
		Import	%s/ total	variació	% var. 13/12
Serveis públics bàsics	16.728	16.431	4,6	-296,3	-1,8
Justícia	1.543	1.501	0,4	-42,1	-2,7
Defensa	5.786	5.654	1,6	-131,6	-2,3
Seguretat ciutadana i inst. penitenciàries	7.903	7.881	2,2	-22,5	-0,3
Política exterior	1.495	1.395	0,4	-100,1	-6,7
Despesa social	178.776	186.582	52,6	7.805,7	4,4
Actuacions de protecció i promoció social	172.254	179.876	50,7	7.621,8	4,4
Pensions	121.557	127.484	35,9	5.927,3	4,9
Altres prestacions econòmiques	11.880	11.604	3,3	-276,4	-2,3
Serveis socials i promoció social	2.845	1.810	0,5	-1.035,2	-36,4
Foment de l'ocupació	3.776	4.074	1,1	297,4	7,9
Desocupació	26.994	29.728	8,4	2.733,8	10,1
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	766	800	0,2	33,8	4,4
Gestió i Administració de la Seguretat Social	4.436	4.377	1,2	-58,9	-1,3
Producció de béns públics de caràcter preferent	6.522	6.706	1,9	183,9	2,8
Sanitat	3.856	3.840	1,1	-16,0	-0,4
Educació	1.945	2.150	0,6	205,2	10,6
Cultura	722	716	0,2	-5,3	-0,7
Actuacions de caràcter econòmic	27.099	28.803	8,1	1.703,6	6,3
Agricultura, pesca i alimentació	7.662	7.721	2,2	58,7	0,8
Indústria i energia	4.575	5.782	1,6	1.206,6	26,4
Comerç, turisme i pimes	890	934	0,3	44,6	5,0
Subvencions al transport	1.180	1.614	0,5	434,1	36,8
Infraestructures	5.966	5.452	1,5	-513,4	-8,6
Investigació civil	5.562	5.633	1,6	70,7	1,3
Investigació militar	363	507	0,1	143,5	39,5
Altres actuacions de caràcter econòmic	901	1.160	0,3	258,8	28,7
Actuacions de caràcter general	122.847	122.806	34,6	-41,2	0,0
Alta direcció	596	594	0,2	-1,9	-0,3
Serveis de caràcter general	29.844	29.974	8,5	129,8	0,4
Administració financera i tributària	5.502	9.660	2,7	4.158,8	75,6
Transferències a altres admin. públiques	48.317	45.988	13,0	-2.328,4	-4,8
Deute públic	38.590	36.590	10,3	-1.999,6	-5,2
Total pressupost (Cap. 1-8)	345.450	354.622	100,0	9.171,8	2,7

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014.

Les polítiques de despesa que més variació han experimentat respecte l'exercici anterior són les següents:

- Pensions: inclou tant les pensions de la Seguretat Social, contributives i no contributives, com les pensions del règim de classes passives. El creixement del 4,9 % respecte a la quantia pressupostada l'exercici anterior s'explica tant per l'increment del col·lectiu de pensionistes com per l'augment de la pensió mitjana, i en menor mesura per la revalorització del 0,25% aprovada pel govern.

- Les despeses de la prestació de serveis socials i promoció social: tot i tractar-se d'una política de despesa amb un pes reduït en el conjunt de la despesa social i representa només el 0,5% (1.810 milions d'euros) sobre el total de despesa consolidada, és destacable el decreixement d'un -36,4 % el 2014. Aquesta diferència s'explica pel fet que el pressupost de l'any 2013 incloïa puntualment 1.034 milions d'euros d'obligacions d'exercicis anteriors per a cotitzacions socials de cuidadors no professional de dependència. Aquesta despesa no es perllonga el 2014 en haver-se aprovat canvis en la legislació que cancel·len aquest concepte. En termes homogenis, la variació d'una any a l'altre hauria estat de -0,1%.

- Foment de l'ocupació: la dotació per a polítiques actives d'ocupació s'ha incrementat un 7,9% després que en el pressupost de 2013 s'hagués reduït un 34,6 %. La dotació de 300 milions d'euros addicionals es dedicarà pràcticament en la seva totalitat al programa de foment de la inserció i l'estabilitat laboral que promou la creació d'ocupació i l'adaptació del treballador a les noves exigències tecnològiques i formatives del sistema productiu.

- Atur: l'elevada taxa d'atur registrat ha provocat una insuficiència de recursos en el Servei Públic Estatal d'Ocupació i ha requerit una aportació addicional per part de l'Estat que es tradueix en un augment del 10,1% en aquesta política de despesa (2.734 milions d'euros). Atès que les previsions macroeconòmiques mantenen la taxa d'atur propera al 25% per als propers anys, durant el 2013 s'han portat a terme diverses mesures en les prestacions per tal d'assegurar la seva viabilitat futura.

- Educació: les beques i ajudes generals als estudiants universitaris i no universitaris han crescut un 10,6%, i han passat d'un import de 1.945 milions d'euros a 2.150 milions d'euros. El conjunt d'actuacions en educació, però, té un pes reduït (0,6%) sobre el total de despesa ja que a excepció de les beques, l'educació és una competència transferida a les comunitats autònomes.

- Indústria i energia: l'augment del 26,4% és conseqüència de l'augment de la dotació per cobrir els costos del sistema elèctric. Aquest concepte té un import de 4.154 milions d'euros

que representa el 72% de l'import destinat a les polítiques industrials i energètiques (5.782 milions d'euros). La resta de l'import d'aquestes polítiques va destinat majoritàriament als programes de desenvolupament industrial i de reconversió i reindustrialització, la dotació dels quals no canvia substancialment de 2013 a 2014.

- Infraestructures: continuen patint disminucions importants del seu pressupost, especialment en el cas de la creació de carreteres, programa que cau un -32,8% respecte el 2013. Les infraestructures ferroviàries, per contra, mantenen un pressupost molt similar al de l'any anterior (-0,7%), que es reparteix entre la millora de les línies ferroviàries convencionals, actuacions en diversos corredors per completar la línia d'alta velocitat ja existent, la homogeneïtzació del teixit ferroviari i la millora de la qualitat del servei de rodalies.

- Administració financera i tributària: el pressupost d'aquesta política de despesa inclosa en les actuacions de caràcter general s'incrementa un 75,6% en incloure en el pressupost del 2014 el préstec per al finançament dels pagaments a proveïdors per valor de 5.900 milions d'euros.

Finalment, remarcar que en les actuacions de caràcter econòmic hi ha diferents polítiques de despesa que incrementen significativament la seva dotació, com són les subvencions al transport (36,8%), investigació militar (39,5%) i altres actuacions de caràcter econòmic (28,7%). Totes tres partides, però, tenen un pes inferior al 0,5% del total de la despesa consolidada.

7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya

En aquest apartat es presenta tot el ventall de dades d'inversió pública de l'Estat a Catalunya disponible per tal d'obtenir una imatge el més global possible de la seva evolució en els darrers anys. En primer lloc, es detallen les inversions reals previstes en els pressupostos generals de l'Estat. Després es presenten les xifres de les inversions reals liquidades del Ministeri de Foment. A continuació de les inversions reals o directes, que formen el gruix de la inversió pública estatal, es mostren les transferències de capital als ens territorials o inversions indirectes.

La inversió real en el pressupost per al 2013

El quadre 7.2.1 mostra l'evolució de la inversió real prevista del sector públic estatal en els darrers anys. El total d'inversions directes estatals previstes en el projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014 disminueix un 7,2% respecte de l'import del pressupost del 2013, un 8,4% les inversions regionalitzades i un 25,5% les de Catalunya. En valors absoluts les inversions totals es redueixen en 933 milions d'euros respecte l'import previst per al 2013. A Catalunya les inversions estatals disminueixen en 323 milions d'euros (un 35% del total de la reducció de les inversions) i per al 2014 les inversions previstes per l'Estat se situen en 944 milions d'euros. Aquesta xifra equival al 9,6% de la inversió total pressupostada per al conjunt de comunitats autònomes, i suposa una pèrdua de 2,3 punts percentuals respecte a l'11,9% pressupostat l'any passat.

Quadre 7.2.1

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal (*)

Evolució de les inversions reals pressupostades

Milions €

Any	Catalunya	Territorialitzat	Total	% Cat / territorialitzat	% inversió territorialitzada
1997 (P)	549	6.882	9.754	8,0	70,6
1998 (P)	511	6.769	9.902	7,6	68,4
1999	941	8.110	11.021	11,6	73,6
2000	1.246	8.844	13.429	14,1	65,9
2001	1.610	12.657	16.598	12,7	76,3
2002	2.034	13.192	18.336	15,4	71,9
2003	2.557	16.101	20.453	15,9	78,7
2004	2.740	17.557	22.707	15,6	77,3
2005	2.785	17.800	23.903	15,6	74,5
2006	2.878	19.744	25.263	14,6	78,2
2007	2.958	21.340	28.630	13,9	74,5
2008	3.728	24.756	31.809	15,1	77,8
2009	3.791	25.017	31.504	15,2	79,4
2010	3.626	23.823	29.269	15,2	81,4
2011	2.548	16.759	20.684	15,2	81,0
2012	1.415	12.707	15.530	11,1	81,8
2013	1.267	10.686	13.028	11,9	82,0
2014 (P)	944	9.787	12.095	9,6	80,9

(P) projecte

(*) Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics, Seguretat Social, societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

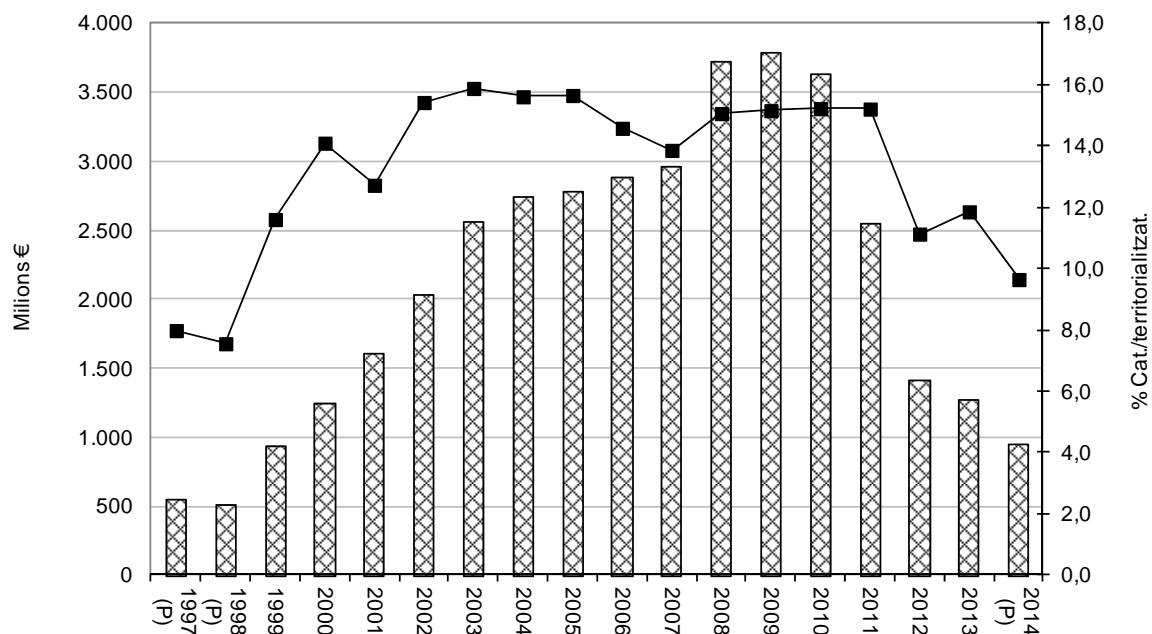
Font: pressupostos generals de l'Estat

D'ençà el 2009 les inversions de l'Estat a Catalunya s'han reduït un 75,1% (un 60,9% al total de comunitats autònomes). L'any 2014 el nivell d'inversions de l'Estat previstes a Catalunya se situa en l'import pressupostat per a l'any 1999 en termes nominals. Addicionalment a la disminució del volum d'inversió, a partir del 2012 també s'observa una pèrdua de pes de la inversió prevista a Catalunya en el total de comunitats autònomes que encara s'accentua més per al 2014, on les inversions a Catalunya només representen un 9,6% del total regionalitzat.

En el gràfic 7.2.1 es poden diferenciar quatre etapes en l'evolució de l'esforç inversor de l'Estat previst per a Catalunya:

- Una primera etapa des del 1998 fins al 2003 on la inversió prevista va créixer a un ritme intens a Catalunya i es va anar guanyant pes en el conjunt de comunitats autònomes, des d'un 7,6% l'any 1998 fins assolir un màxim d'un 15,9% l'any 2003, únic any de la sèrie en què es va superar el valor del pes poblacional de Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol.
- Entre el 2004 i el 2011 el pes de la inversió prevista a Catalunya en el conjunt de comunitats autònomes es manté entorn al 15% (1 punt per sota del pes poblacional i 3,7 punts per sota del pes del PIB 2011 català en el total regionalitzat), tot i ser un període de volums d'inversió previstos a Catalunya força dispersos: entre el 2004 i el 2007 es produeix un creixement moderat de la inversió de l'Estat pressupostada a Catalunya, a partir del 2008 la inversió real de l'Estat prevista a Catalunya repunta fins assolir el 2009 l'import més elevat de la sèrie i, posteriorment, es redueix lleugerament el 2010 i de forma més significativa el 2011.
- Entre el 2012 i el 2014 continua disminuint fortament el volum d'inversió estatal prevista per l'Estat a Catalunya, situant-se el 2014 al voltant de la xifra nominal del 1999. Addicionalment a la disminució del volum d'inversió, també s'observa una pèrdua de pes de Catalunya en el total d'inversions territorialitzats que s'accentua encara més al 2014: les inversions a Catalunya representen al voltant d'un 11,5% del total regionalitzat els anys 2012 i 2013 i només un 9,6% el 2014.

Gràfic 7.2.1
L'Administració de l'Estat a Catalunya
 Sector públic estatal
 Evolució de la inversió real pressupostada a Catalunya

El quadre 7.2.2 mostra com ha evolucionat la distribució per comunitats autònomes de la inversió real pressupostada al llarg del període 2009-2014. Durant la major part del període analitzat, en concret, fins l'any 2011, Catalunya ocupa la segona posició en valors absoluts com a receptora d'inversió, per darrere d'Andalusia. Des de l'any 2012, però, Catalunya passa a ocupar la quarta posició en valors absoluts, per darrere d'Andalusia, Castella i Lleó i Galícia. No obstant això, el que resulta rellevant de l'anàlisi són les dades en termes relatius i en euros per habitant.

Quadre 7.2.2

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Evolució de les inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat per comunitat autònomes

Milions €

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (P)
Andalusia	4.438	4.198	2.974	1.853	1.633	1.698
Aragó	1.089	966	539	472	375	369
Astúries	1.017	924	556	507	425	291
Balears	288	217	183	143	78	74
Canàries	576	574	364	287	268	256
Cantàbria	420	386	174	122	159	198
Castella i Lleó	2.466	2.423	1.772	1.585	1.592	1.399
Castella la Manxa	1.376	1.319	923	855	614	492
Catalunya	3.791	3.626	2.548	1.415	1.267	944
Comunitat Valenciana	2.340	2.134	1.541	1.009	660	606
Extremadura	744	797	530	369	330	351
Galícia	2.116	2.038	1.558	1.706	1.309	1.354
Madrid	2.464	2.332	1.774	1.258	1.043	909
Múrcia	797	748	526	376	412	301
Navarra	209	220	135	80	36	50
País Basc	565	572	445	522	350	323
Rioja	180	209	121	75	64	92
Ceuta	76	97	56	46	44	51
Melilla	64	43	40	29	26	28
Total regionalitzat	25.017	23.823	16.759	12.707	10.686	9.787
No regionalitzat	6.487	5.446	3.925	2.823	2.341	2.308
TOTAL	31.504	29.269	20.684	15.530	13.028	12.095

(P) projecte

Font: pressupostos generals de l'Estat

D'ençà el 2009, les comunitats autònomes que més han disminuït la seva participació en el conjunt d'inversions regionalitzades són Catalunya (que perd 5,5 punts percentuals) i la Comunitat Valenciana (que perd 3,2 punts percentuals). En contrapartida, entre el 2009 i el 2014 Galícia i Castella i Lleó guanyen 5,4 i 4,4 punts percentuals de pes en el conjunt de CA, respectivament.

En termes per càpita, el quadre 7.2.3 mostra que la inversió real prevista a Catalunya per al 2014 és de 125 euros per habitant, un 40% per sota de la mitjana territorialitzada, que és de 207 euros per habitant. També significativament per sota de la mitjana se situen la Comunitat Valenciana (un 43% per sota) i Madrid (un 32% per sota), a més dels territoris insulars i els forals. En canvi, notablement per sobre de la mitjana per càpita l'any 2014 es troben, a més de Ceuta i Melilla, Cantàbria i Extremadura i encara més significativament Castella i Lleó i Galícia.

Quadre 7.2.3

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Evolució de les inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat per comunitat autònomes

€ per habitant

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (P)
Andalusia	535	502	353	219	193	201
Aragó	809	717	400	349	278	274
Astúries	937	852	514	471	395	270
Balears	263	196	165	128	70	66
Canàries	274	271	171	135	127	121
Cantàbria	714	651	293	205	268	333
Castella i Lleó	962	946	693	622	625	550
Castella la Manxa	661	629	436	403	289	232
Catalunya	507	483	338	187	167	125
Comunitat Valenciana	459	417	301	197	129	118
Extremadura	675	720	478	333	298	317
Galícia	757	729	557	613	471	487
Madrid	386	361	273	194	160	140
Múrcia	551	512	358	255	279	204
Navarra	332	346	210	124	56	78
País Basc	260	263	204	238	160	147
Rioja	559	648	374	232	199	283
Ceuta	966	1.201	678	548	529	612
Melilla	871	569	507	361	324	351
Total regionalitzat	535	507	355	269	226	207

(P) projecte

Font: pressupostos generals de l'Estat i padró 1999-2012

Tal i com mostra el quadre 7.2.4, s'observa com les inversions reals previstes per les empreses públiques estatals tenen molt més pes a Catalunya que en el conjunt de comunitats autònomes: per al 2014, les inversions reals previstes per les empreses públiques representen un 85,6% del total a Catalunya i un 68,6% en el conjunt de comunitats autònomes, percentatges que confirmen un fet que s'ha donat històricament fins a l'actualitat. O dit d'una altra manera, només Canàries i el País Basc tenen un pes del sector públic administratiu en el total d'inversions inferior al de Catalunya.

Quadre 7.2.4

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Distribució de les inversions reals pressupostades per al 2014 per comunitats autònomes i sectors

Milions €

	Sector administratiu ^(*)		Sector empresarial ^(**)		Sector públic estatal	
	Import	%	Import	%	Import	%
Andalusia	665	21,7	1.032	15,4	1.698	17,3
Aragó	241	7,8	128	1,9	369	3,8
Astúries	131	4,3	161	2,4	291	3,0
Balears	13	0,4	61	0,9	74	0,8
Canàries	15	0,5	241	3,6	256	2,6
Cantàbria	93	3,0	105	1,6	198	2,0
Castella i Lleó	274	8,9	1.126	16,8	1.399	14,3
Castella la Manxa	316	10,3	176	2,6	493	5,0
Catalunya	136	4,4	808	12,0	944	9,6
Comunitat Valenciana	133	4,3	473	7,0	606	6,2
Extremadura	96	3,1	254	3,8	351	3,6
Galícia	226	7,4	1.128	16,8	1.354	13,8
Madrid	478	15,6	431	6,4	909	9,3
Múrcia	90	2,9	211	3,1	301	3,1
Navarra	31	1,0	20	0,3	50	0,5
País Basc	30	1,0	294	4,4	323	3,3
Rioja	69	2,3	23	0,3	92	0,9
Ceuta	11	0,4	40	0,6	51	0,5
Melilla	22	0,7	6	0,1	28	0,3
Total Regionalitzat	3.069	100,0	6.718	100,0	9.787	100,0
No Regionalitzat	1.663		645		2.308	
Total	4.732		7.363		12.095	

(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics i Seguretat Social.

(**) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Pel que fa a la inversió de l'Estat, el detall de la inversió real pressupostada dels Ministeris i els seus organismes per al 2014 (quadre 7.2.5) evidencia una forta concentració en el Ministeri de Foment i en el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, que són els que tenen les competències en grans infraestructures. Entre tots dos ministeris sumen un 85,4% de les inversions regionalitzades. A Catalunya, el pes d'aquests dos ministeris encara és més gran, del 93,8%. Tot i això, Catalunya només participa del 4,8% de la suma d'inversions d'aquests dos ministeris.

Quadre 7.2.5

L'Administració de l'Estat a Catalunya

L'Estat i els seus organismes (*)

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per al 2014

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
02 Corts Generals	-	3	-	3
03 Tribunal Comptes	-	1	-	1
04 Tribunal Constitucional	-	1	-	1
05 Consell d'Estat	-	0	-	0
08 Consell General del Poder Judicial	0	2	18,1	2
12 Min. Assumptes Exteriors i Cooperació	-	7	-	23
13 Min. Justícia	-	18	-	63
14 Min. Defensa	0	40	0,0	557
15 Min. d'Hisenda i Administracions Públiques	3	65	4,7	77
16 Min. Interior	0	23	0,4	199
17 Min. Foment	114	1.769	6,4	1.816
18 Min. Educació, Cultura i Esport	3	60	5,4	77
19 Min. Treball i Seguretat Social	1	1	81,3	22
20 Min. Indústria, Energia i Turisme	0	24	0,9	91
23 Min. Agricultura, Alimentació i Medi Ambient	7	754	0,9	1.151
25 Min. Presidència	-	29	-	40
26 Min. Sanitat, Serveis Socials i Igualtat	-	13	-	20
27 Min. Economia i Competitivitat	0	110	0,3	288
31 Despeses Diversos Ministeris	-	34	-	91
TOTAL	129	2.955	4,3	4.522

(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics.

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2014

També formen part de les inversions del sector públic administratiu estatal les inversions de la Seguretat Social que figuren al quadre 7.2.6 i que representen un 0,8% de la inversió real prevista per al 2014 a Catalunya, i un 1,2% per al conjunt de comunitats autònomes. L'Institut Nacional de Gestió Sanitària (INGES), l'Institut de Migracions i Serveis Socials (IMSERSO) i l'Institut Social de la Marina (ISM) no realitzen inversions a Catalunya ja que són els òrgans als quals la Generalitat té transferides les competències els que porten a terme les inversions.

El quadre 7.2.7. ofereix un detall de les inversions previstes del sector públic empresarial estatal per al 2014. Un 87,6% de les inversions previstes al conjunt de comunitats autònomes prové de set empreses adscrites als Ministeris de Foment i d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient: ADIF (amb un 48,1% de les previsions), Puertos del Estado (11,4%), SEITSA (8,1%), ACUAES (6,5%), AENA (6,4%), SEIASA (3,9%) i ACUAMED (3,2%). El pes de Catalunya en les inversions regionalitzades d'aquestes set empreses és d'un 13,1%.

Quadre 7.2.6

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Seguretat Social

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per a 2014

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
INSS	0	19	0,0	32
INGOS	0	10	0,0	11
IMSERSO	0	6	0,0	6
ISM	0	2	0,0	5
Tresoreria de la Seguretat Social	2	42	5,1	106
Mútues	6	36	16,0	50
Total	8	114	6,8	210

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2014

Cal esmentar que el total regionalitzat que apareix a la distribució orgànica de l'annex d'inversions reals del projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2014 (amb la que s'elabora el quadre 7.2.7) no coincideix exactament amb el resum per comunitats que ofereix l'informe econòmic i financer que acompanya l'esmentat projecte de pressupostos (vegeu quadre 7.2.4) i es constata una diferència de 14 milions d'euros.

Quadre 7.2.7

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector empresarial (*)

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per al 2014

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)	404	3.221	12,5	3.372
Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)	65	427	15,3	550
Aguas de la Cuenca de España (ACUAES)	42	437	9,5	437
Aguas de las Cuencas Mediterráneas, SA (ACUAMED)	55	217	25,2	222
Centro Intermodal de Logística, SA (CILSA)	2	2	100,0	2
Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV)	0	1	3,9	3
Consorcio Barcelona C. Nacional de Supercomputación	3	4	83,6	4
Corporación de Radio y Televisión Española, S.A.	4	78	5,3	81
Empresa Nacional Residuos Radioactivos, SA (ENRESA)	6	142	4,5	143
Fundación de los Ferrocarriles Españoles	0	0	28,8	0
Instituto para la diversificación y ahorro de energía (IDAE)	1	6	12,3	6
Puertos del Estado y Autoridades Portuarias (consolidat)	153	766	19,9	777
RENFE - Operadora	8	25	32,6	240
Sociedad Estatal de Infraestructuras Agrarias, SA (SEIASA)	11	258	4,3	258
Soc. Estatal Participaciones Industriales (SEPI) (consolidat)	12	141	8,5	151
Soc. Estatal de Infraestructuras de Transporte Terrestre (SEITTSA)	40	544	7,4	564
World Trade Center Barcelona, SA (WTCB)	1	1	100,0	1
Total empreses que inverteixen a Catalunya	808	6.271	12,9	6.812
Resta d'empreses		433	0,0	537
Total	808	6.704	12,1	7.349

(*) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2014

A continuació, a partir d'una classificació segons la tipologia d'obra, el quadre 7.2.8 presenta un detall de les inversions reals previstes a Catalunya en els pressupostos generals de l'Estat dels anys 2013 i 2014.

Quadre 7.2.8

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Detall de les principals inversions reals del pressupostos generals de l'Estat a Catalunya per tipologies

Milions €

	Pressupost 2013		Projecte 2014		Variació	
	Import	%	Import	%	Import	%
Carreteres	237	18,7	140	14,8	-97	-41,0
Ministeri- A-2 Sils-Caldes de Malavella	15	1,2	10	1,0	-6	-36,6
Ministeri- A-27 Tarragona- El Morell	16	1,3	1	0,1	-15	-93,1
Ministeri- Accés port de BCN des de cinturó litoral	10	0,8	12	1,3	2	20,6
Ministeri- A-14 tram Lleida- Roselló	2	0,1	17	1,8	15	864,4
Ministeri- N-II millora capacitat i accesos Girona-frontera francesa	10	0,8	0	0,0	-10	-100,0
Ministeri- Resta creació d'infraestructura de carreteres	113	8,9	22	2,3	-91	-80,5
Ministeri- Conservació i explotació de carreteres	63	4,9	44	4,7	-19	-29,7
SEITTSA -connexió litoral amb C-32	1	0,0	15	1,6	14	2.812,6
SEITTSA -A-27 tram El Morell- Variant de Valls	1	0,1	15	1,6	14	1.364,8
SEITTSA -resta carreteres	7	0,5	4	0,4	-3	-40,7
Infraestructures ferroviàries	556	43,9	427	45,2	-129	-23,2
Ministeri-Rodalies de Barcelona	10	0,8	6	0,6	-4	-39,3
Ministeri- Resta infraestructura del transport ferroviari	3	0,2	2	0,2	-1	-39,8
ADIF-Accés UIC a Port BCN	60	4,7	32	3,4	-28	-46,7
ADIF-rodalies	0	0,0	30	3,2	30	-
ADIF-corredor mediterrani	260	20,5	153	16,2	-107	-41,2
ADIF-adaptació ample UIC corredor mediterrani	150	11,8	165	17,5	15	10,0
ADIF-resta infraestructures ferroviàries	46	3,6	24	2,6	-22	-47,2
SEITTSA- infraestructures ferroviàries	15	1,2	6	0,7	-8	-56,5
RENFE OPERADORA	12	1,0	8	0,9	-4	-32,7
Fundación de los Ferrocarriles Españoles	0	0,0	0	0,0	0	-32,4
Aeroports	85	6,7	65	6,9	-19	-22,8
AESA- Regulació i supervisió de l'aviació civil	0	0,0	0	0,0	0	73,0
AENA - Barcelona + Sabadell	79	6,3	61	6,5	-18	-23,0
AENA - Girona	3	0,2	2	0,2	-1	-39,3
AENA -Reus	2	0,2	2	0,2	0	5,5
Ports	161	12,7	153	16,2	-8	-5,1
Puertos del Estado - Barcelona	128	10,1	118	12,5	-10	-7,9
Puertos del Estado - Tarragona	33	2,6	35	3,7	2	5,6
Infraestructures hidràuliques i de regadius	146	11,5	108	11,5	-38	-26,0
Ministeri i CH-Gestió i infraestructures de l'aigua	3	0,2	0	0,0	-2	-86,7
Ministeri -Qualitat de l'aigua	0	0,0	0	0,0	0	-79,8
ACUAES	83	6,5	42	4,4	-41	-49,7
ACUAMED	51	4,0	55	5,8	4	7,7
SEIASA	9	0,7	11	1,2	2	21,1
Inversió resta Ministeris i OAAA	15	1,2	15	1,5	0	0,0
Inversió resta empreses públiques	41	3,2	30	3,1	-11	-26,7
Inversions Seguretat Social	28	2,2	8	0,8	-20	-72,3
TOTAL	1.267	100,0	944	100,0	-323	-25,5

Font: pressupostos generals de l'Estat

Tal i com s'ha explicat en analitzar la distribució orgànica, les inversions estan altament concentrades en infraestructures que s'executen des del Ministeri de Foment o el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient o des d'algun ens o empresa adscrits a aquests Ministeris. En aquesta línia, la classificació segons el tipus d'obra mostra que a Catalunya el

45,2% de les inversions reals previstes per l'Estat per al 2014 fan referència a infraestructures ferroviàries. Altres tipologies destacables són els ports (16,2%), les carreteres (14,8%), les infraestructures hidràuliques i de regadius (11,5%), i els aeroports (6,9%).

Més concretament, els principals projectes previstos per l'Estat a Catalunya el 2014 són la construcció del corredor mediterrani ferroviari i l'adaptació ample UIC corredor mediterrani (amb un 33,7% del total de les inversions previstes) i les inversions al Port de Barcelona (amb un 12,5% del total).

Entre 2013 i 2014 s'observa una disminució generalitzada en totes les tipologies d'obra. Dels 323 milions d'euros menys d'inversió prevista, un 40% correspon a inversions en ferrocarrils, principalment per la disminució de les inversions en el corredor mediterrani i un 30,1% correspon a una disminució d'inversions en carreteres. Les inversions que menys es redueixen són les de ports i es mantenen les inversions d'ACUAMED i SEIASA.

Finalment, s'analitza la distribució territorial de la inversió real prevista a Catalunya (quadre 7.2.9), tenint en compte, per una banda, cadascun dels àmbits administratius (administració general de l'Estat i organismes, Seguretat Social i empreses públiques) i per l'altra, la província d'adscripció de les inversions pressupostades.

Quadre 7.2.9

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Distribució per demarcacions de les inversions reals pressupostades per al 2014

Milions €

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Total Catalunya
Estat i organismes	46	33	33	16	129
Seguretat Social	6	0	1	1	8
Empreses públiques	418	9	54	327	808
Total	470	42	88	344	944
% sobre Catalunya	49,7	4,5	9,4	36,4	100,0
euros / habitant	85	56	200	423	125

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2014 i padró a 1 de gener de 2012

La distribució territorial posa de manifest la concentració d'inversions a la província de Barcelona, en concret el 49,7% del total a Catalunya, seguida de la província de Tarragona amb un 36,4% del total d'inversions estatals previstes a Catalunya el 2014. L'ordre varia si

considerem la inversió per càpita en comptes de la inversió total. En aquest cas, Tarragona i Lleida són les províncies amb més inversió per càpita i Barcelona (a causa de la concentració de població existent) i Girona les de menys inversió per càpita.

Les inversions liquidades del grup Foment

Al llarg d'aquest apartat s'analitzen les inversions reals o directes que el grup Foment ha fet a Catalunya i a la resta de comunitats autònomes¹⁷. No es disposa de les inversions liquidades de les actuacions de la resta del sector públic estatal, però les inversions del grup Foment representen una part molt rellevant del total (les pressupostades a Catalunya per a l'any 2014 representen el 83,4 % del total d'inversions estatals previstes), tal com mostra el quadre 7.2.10.

El total d'inversions directes executades pel grup Foment a Catalunya l'any 2012 disminueix un 19% respecte de l'import del 2011 mentre que al conjunt de comunitats autònomes la reducció ha estat d'un 15,5%. D'ençà el 2009 les inversions directes del grup Foment a Catalunya s'han reduït un 55,8% (un 40,1% al total de comunitats autònomes).

També es pot observar com l'any 2012 les inversions executades a Catalunya han estat superiors a les previstes inicialment, igual que en el cas d'Andalusia, Balears, Cantàbria, Castella la Manxa, Comunitat Valenciana, Extremadura, Madrid, Navarra i la Rioja. En el conjunt de comunitats autònomes el grau d'execució de les inversions reals del grup Foment ha estat d'un 93,8%.

¹⁷ Les xifres d'inversió real liquidada pel grup Foment distribuïdes per comunitats autònomes s'obtenen de l'anuari estadístic del Ministeri de Foment. Actualment, a la pàgina web del Ministeri hi ha un avís que la sèrie d'inversions públiques entre els anys 2003 i 2011 publicada a l'anuari (tant d'inversions estatals, autonòmiques com locals) s'està revisant.

Quadre 7.2.10

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Evolució de la inversió real pressupostada i executada del grup Foment

Milions d'euros

	Inversió pressupostada total Estat a Catalunya (*)	Inversió pressupostada grup Foment a Catalunya (**)	% Inversió press. grup Foment vs. total Estat	% Inversió liquidada a Catalunya	% Execució inversió grup Foment a Catalunya	% Execució inversió total regionalitzat grup Foment
2001	1.610	1.376	85,4	1.024	74,5	81,0
2002	2.034	1.737	85,4	1.333	76,7	87,0
2003	2.557	2.200	86,0	1.535	69,8	91,1
2004	2.740	2.219	81,0	1.563	70,4	84,2
2005	2.785	2.216	79,6	1.669	75,3	84,6
2006	2.878	2.488	86,4	1.957	78,7	83,2
2007	2.958	2.528	85,5	2.208	87,4	95,0
2008	3.728	3.050	81,8	2.742	89,9	93,4
2009	3.791	3.151	83,1	2.747	87,2	86,9
2010	3.626	3.106	85,7	2.280	73,4	78,9
2011	2.548	2.214	86,9	1.498	67,7	87,2
2012	1.415	1.148	81,1	1.214	105,8	93,8
2013	1.267	1.042	82,3			
2014	944	788	83,4			

(*) Llei de pressupostos generals de l'Estat, per al 2014 projecte.

(**) Fins a l'any 2009 no s'inclou el pressupost dels ens públics adscrits al Ministeri de Foment dels quals no es disposa d'informació sobre les inversions executades; a partir del 2010 s'inclou el pressupost de tots els ens adscrits al Ministeri de Foment, ja que es disposa de la liquidació de la totalitat d'aquests ens. En el període 2001-2005 s'utilitzen dades del projecte de pressupost per a les empreses FEVE, SASEMAR, SENASA, Correos y Telégrafos, SEPES, ENAUSA i SECEGSA; a partir del 2006 totes les dades corresponen al pressupost aprovat, excepte per al 2014 que és projecte.

Font: anuaris estadístics del Ministeri de Foment, distribució regionalitzada dels annexos d'inversions reals inclosos en el projecte de llei i en la llei de pressupostos de generals de l'Estat, i informe econòmic i financer que acompanya la llei de pressupostos generals de l'Estat.

El quadre 7.2.11 i el gràfic 7.2.2 mostren l'evolució de les inversions reals liquidades del grup Foment a Catalunya i al conjunt de comunitats autònomes des del 1991 fins al 2012.

S'aprecien tres períodes:

- Entre els anys 1991 i 2000, les inversions reals del grup Foment a Catalunya representen de mitjana del període un 10,6 % de les del conjunt de comunitats autònomes.
- Entre els anys 2001 i 2009, el grup Foment comença a executar a Catalunya un volum d'obra sostingudament creixent, gràcies a l'impuls de l'inici de la construcció de grans infraestructures com la línia ferroviària d'alta velocitat (LAV) i la modernització i posterior ampliació de l'aeroport de Barcelona. També s'observa que aquest esforç inversor es tradueix en un augment successiu del pes de les inversions de Catalunya en el conjunt de comunitats autònomes: a partir del 2001 el pes de les

inversions a Catalunya en el total regionalitzat supera el percentatge que representa la població catalana i va creixent fins assolir el màxim del 18,4 % el 2009.

- Les mesures d'austeritat adoptades per l'Estat a partir de l'any 2010 han reduït molt les inversions reals liquidades del grup Foment: entre el 2009 i el 2012 les de Catalunya s'han reduït un 55,8% (un 40,1% al total de comunitats autònomes). Addicionalment a la disminució del volum d'inversió, a partir del 2010 també s'observa una pèrdua de pes de la inversió a Catalunya en el total de comunitats autònomes que encara s'accentua més per al 2012, on les inversions a Catalunya només representen un 13,5% del total regionalitzat, molt per sota del percentatge que representa la població de Catalunya (16%) i el PIB català (18,9%).

Quadre 7.2.11

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Evolució de la inversió real liquidada del grup Foment

Milions d'euros

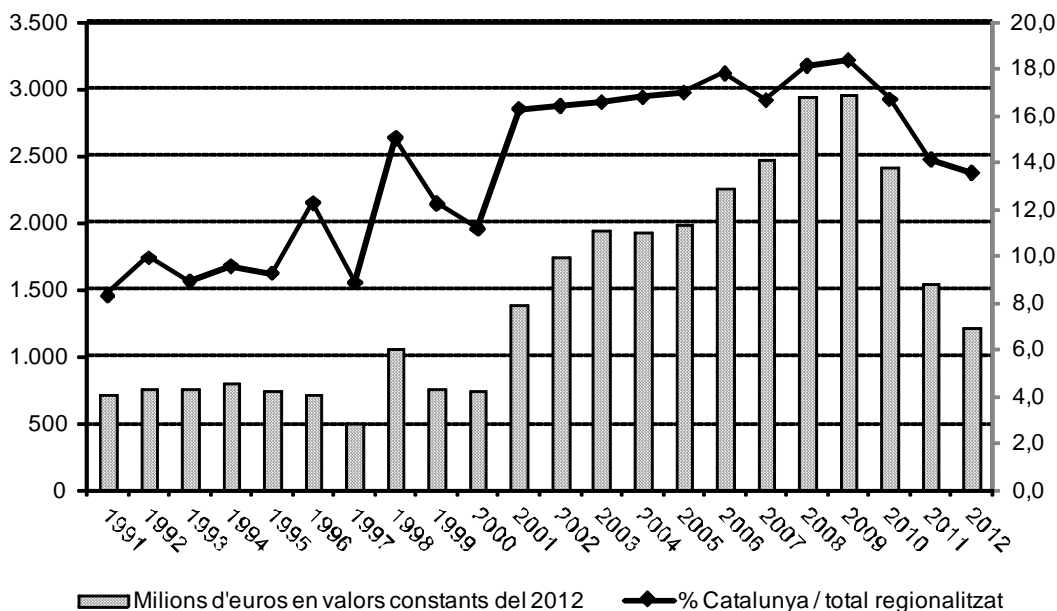
	%Catalunya / total			TOTAL
	Catalunya	Total regionalitzat	regionalitzat	
1991	365	4.390	8,3	5.578
1992	410	4.128	9,9	5.074
1993	430	4.814	8,9	5.616
1994	476	4.968	9,6	5.374
1995	467	5.039	9,3	5.543
1996	458	3.733	12,3	4.108
1997	327	3.694	8,9	3.901
1998	711	4.725	15,0	5.113
1999	521	4.256	12,2	4.952
2000	525	4.694	11,2	5.495
2001	1.024	6.293	16,3	6.854
2002	1.333	8.124	16,4	8.536
2003	1.535	9.259	16,6	9.787
2004	1.563	9.309	16,8	10.078
2005	1.669	9.818	17,0	11.436
2006	1.957	11.001	17,8	12.964
2007	2.208	13.258	16,7	15.580
2008	2.742	15.107	18,1	17.515
2009	2.747	14.956	18,4	17.471
2010	2.280	13.646	16,7	15.685
2011	1.498	10.600	14,1	11.705
2012	1.214	8.959	13,5	9.297

Font: Anuaris estadístics del Ministeri de Foment.

Gràfic 7.2.2

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Evolució de la inversió real executada del grup Foment a Catalunya

Font: anuaris estadístics del Ministeri de Foment i IPC Espanya INE (mitjana anual)

El quadre 7.2.12 i el quadre 7.2.13 mostren la distribució entre comunitats autònomes de les inversions reals liquidades del grup Foment entre el 2007 i el 2012, en milions d'euros i en percentatge sobre el total respectivament. En el període que es presenta, Catalunya és la comunitat autònoma que, de mitjana, ha obtingut més inversió en valors absoluts, 2.253 milions d'euros anuals constants del 2012, un 16,6 % del total. La segueixen quantitativament Andalusia, Galícia, Castella i Lleó i Comunitat Valenciana, amb uns pesos del 15,5%, 12%, 10,4% i 10% de mitjana del període respectivament. El darrer any, però, on el grup Foment ha realitzat més inversions ha estat a Andalusia i Galícia.

Concretament, el pes de la inversió del grup Foment a Catalunya respecte la total regionalitzada ha superat el pes de la població catalana durant el període 2007-2010 coincidint amb les obres de la línia ferroviària d'alta velocitat i l'ampliació de l'aeroport de Barcelona, però, només als anys 2008 i 2009 es van realitzar a Catalunya unes inversions que representen un percentatge sobre les regionalitzades a prop del pes del PIB català en el conjunt de comunitats autònomes. Aquest dèficit d'inversions del grup Foment a Catalunya en relació al pes del PIB català forma part dels saldos d'inversions pendents en compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya pel que fa a les inversions de l'Estat a Catalunya en infraestructures (concepte que també engloba altres tipus d'infraestructures a banda de les del grup Foment).

Quadre 7.2.12

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Distribució per comunitats autònomes de la inversió real liquidada del grup Foment

Milions d'euros

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Mitjana anual 2007-2012	
							En valors constants del 2012	% sobre el total regionalitzat
Andalusia	2.070	2.029	2.183	2.371	1.786	1.419	2.098	15,5
Aragó	569	680	455	397	309	292	480	3,5
Astúries	784	841	596	543	283	281	594	4,4
Balears	132	153	142	151	182	142	159	1,2
Canàries	297	398	249	275	202	225	292	2,2
Cantàbria	206	188	182	160	110	96	168	1,2
Castella i Lleó	1.395	1.384	1.663	1.330	1.284	939	1.415	10,4
Castella-la Manxa	644	1.309	1.654	1.136	705	610	1.073	7,9
Catalunya	2.208	2.742	2.747	2.280	1.498	1.214	2.253	16,6
Comunitat Valenciana	1.264	1.465	1.623	1.425	1.005	839	1.350	10,0
Extremadura	291	275	236	211	244	274	270	2,0
Galícia	1.309	1.662	1.775	1.683	1.399	1.411	1.629	12,0
Madrid	1.700	1.364	885	997	837	599	1.137	8,4
Múrcia	163	192	160	188	180	161	184	1,4
Navarra	9	46	29	26	24	22	27	0,2
País Basc	109	253	274	384	469	380	326	2,4
La Rioja	74	94	73	41	65	43	69	0,5
Ceuta i Melilla	34	32	30	46	19	12	31	0,2
Total regionalitzat	13.258	15.107	14.956	13.646	10.600	8.959	13.555	100,0
No regionalitzat	2.322	2.408	2.515	2.039	1.105	339	1.918	
Total	15.580	17.515	17.471	15.685	11.705	9.297	15.473	

Font: anuaris estadístics del Ministeri de Foment.

Entre el 2008 (l'any amb més volum d'inversions) i el 2012 s'observa que la inversió executada pel grup Foment disminueix a totes les comunitats autònomes, de mitjana un 40,7% (a Catalunya un 55,7%), excepte al País Basc que les inversions creixen un 50,3% en aquest mateix període. On menys disminueixen les inversions és a Balears (-7,3%), a Extremadura (-0,6%), Galícia (-15,1%) i Múrcia (-15,7%). Entre el 2008 i el 2012 les comunitats autònomes que més pes han perdut en el total d'inversions són Catalunya, Astúries i Madrid mentre que Galícia i País Basc són les que més pes en guanyen.

Respecte del 2011, les inversions regionalitzades del grup Foment l'any 2012 es redueixen un 15,5% (un 19% a Catalunya) però no hi ha hagut una disminució generalitzada de la inversió a totes les comunitats autònomes ja que augmenta a Canàries, Extremadura i Galícia. L'any 2012 s'estaven executant obres de la línia ferroviària d'alta velocitat amb un volum d'inversió significatiu a Astúries, Castella i Lleó, Extremadura, Galícia i País Basc.

Quadre 7.2.13

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Distribució per comunitats autònomes de la inversió real liquidada del grup Foment

%

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Andalusia	15,6	13,4	14,6	17,4	16,8	15,8
Aragó	4,3	4,5	3,0	2,9	2,9	3,3
Astúries	5,9	5,6	4,0	4,0	2,7	3,1
Balears	1,0	1,0	0,9	1,1	1,7	1,6
Canàries	2,2	2,6	1,7	2,0	1,9	2,5
Cantàbria	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0	1,1
Castella i Lleó	10,5	9,2	11,1	9,7	12,1	10,5
Castella-la Manxa	4,9	8,7	11,1	8,3	6,7	6,8
Catalunya	16,7	18,1	18,4	16,7	14,1	13,5
Comunitat Valenciana	9,5	9,7	10,8	10,4	9,5	9,4
Extremadura	2,2	1,8	1,6	1,5	2,3	3,1
Galícia	9,9	11,0	11,9	12,3	13,2	15,8
Madrid	12,8	9,0	5,9	7,3	7,9	6,7
Múrcia	1,2	1,3	1,1	1,4	1,7	1,8
Navarra	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
País Basc	0,8	1,7	1,8	2,8	4,4	4,2
La Rioja	0,6	0,6	0,5	0,3	0,6	0,5
Ceuta i Melilla	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1
Total regionalitzat	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: anuaris estadístics del Ministeri de Foment.

En darrer terme, es presenta un detall de la inversió real liquidada pel grup Foment a Catalunya per tipus d'infraestructures durant el període 2007-2012 (quadre 7.2.14). Les infraestructures realitzades l'any 2012 són principalment en matèria de transport terrestre (un 75,8% del total), que en conjunt disminueixen un 23,6% respecte de l'any anterior i, així, l'any 2012 només representen un 12,4% del conjunt de comunitats autònomes, principalment a causa de la disminució de la inversió en ferrocarrils (al gener del 2013 es posa en servei el darrer tram de la LAV que uneix Madrid i la frontera francesa que executava ADIF). En canvi, les inversions en aeroports l'any 2012 creixen un 22% respecte de l'import del 2011 i passen a representar un 18% de les del conjunt de comunitats autònomes, després que ja entressin en funcionament les obres d'ampliació de l'Aeroport de Barcelona el juny del 2009. Les inversions en ports tot i disminuir respecte de l'import del 2011 mantenen un pes d'un 22,3% en la inversió del total de comunitats.

Quadre 7.2.14

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Inversió real liquidada a Catalunya per tipus d'infraestructures del grup Foment

Milions d'euros

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Mitjana anual 2007-2012	
							En valors constants del 2012	% sobre total
Transport terrestre	1.280	1.754	2.004	1.889	1.204	920	1.602	71,1
DG Carreteres	274	450	409	305	161	242	326	14,5
SEITTSA (carreteres i ferrocarrils)	79	150	247	288	201	102	188	8,3
ADIF	835	985	1.161	1.180	769	470	957	42,5
RENFE Operadora	14	28	15	9	2	3	13	0,6
DG Ferrocarrils	78	140	172	107	71	103	119	5,3
Aeroports i navegació aèria (1)	726	762	554	239	138	169	464	20,6
Ports i transport marítim (2)	161	183	165	135	148	119	161	7,1
Altres inversions de Foment	42	43	25	17	8	6	25	1,1
Total del grup Foment	2.208	2.742	2.747	2.280	1.498	1.214	2.253	100,0

(1) Inclou inversions d'AENA, DG d'Aviació Civil i AESA.

(2) Inclou inversions de Ports de l'Estat, DG de la Marina Mercant i SASEMAR.

Font: anuaris estadístics del Ministeri de Foment.

Les transferències de capital

El quadre 7.2.15 mostra la distribució territorial entre els anys 2003 i 2010 de les transferències de capital realitzades per l'Estat que es troben regionalitzades, és a dir, les adreçades a comunitats autònomes (CA) i a ens locals (EL).

Tot i la menor importància quantitativa respecte de les inversions analitzades anteriorment, aquests fons mostren una tendència creixent des del 2005 i l'any 2009 assoleixen un volum equivalent a un 89,9 % del total d'inversions reals liquidades pel grup Foment al conjunt de CA aquell any, gràcies a que el 2009 l'Estat va dotar el Fons Estatal d'Inversió Local (FEIL) amb 8.000 milions d'euros per a contractes d'obres dels EL. L'any 2010 les transferències estatals als ens territorials disminueixen un 36,1% respecte de l'import de l'any 2009, aquesta disminució es generalitzada a totes les comunitats autònomes (a Catalunya el decrement és d'un 34,5%). Tanmateix el volum de transferències encara es manté força elevat donat que per a l'any 2010 els ens locals van aprovar inversions per valor de 4.250 milions d'euros a càrrec del Fons Estatal per a l'Ocupació i la Sostenibilitat Local (FEESL). L'any 2010 les transferències de capital estatals representen un 63% del total d'inversions reals liquidades pel grup Foment al conjunt de CA.

En total, les comunitats autònomes que més transferències han rebut de mitjana anual 2003-2010 són Andalusia (19,3 %) i Catalunya (14,3 %). Catalunya presenta una tendència marcadament creixent des de representar un mínim d'un 5 % del total el 2003 fins a representar-ne un màxim d'un 17,6 % del total l'any 2010. On més han crescut les transferències del 2010 respecte de l'import del 2003 (en valors reals del 2010) ha estat al País Basc, Balears i Catalunya. En canvi, Galícia, la Rioja, Cantàbria i Ceuta i Melilla és on les transferències creixen menys entre el 2003 i el 2010.

Quadre 7.2.15

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Distribució de les transferències de capital liquidades de l'Estat als ens territorials per comunitats autònomes*

Milions d'euros

									Mitjana anual 2003-2010	
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	En valors constants del 2010	% sobre el total
Andalusia	516	521	577	645	668	748	2.352	1.463	987	19,3
Aragó	97	76	79	124	169	203	502	333	207	4,1
Astúries	116	145	177	201	204	198	459	304	239	4,7
Balears	16	22	19	27	47	71	479	356	133	2,6
Canàries	174	173	161	226	248	336	781	644	360	7,0
Cantàbria	90	80	82	74	59	50	166	93	94	1,8
Castella i Lleó	198	182	172	202	221	308	811	558	349	6,8
Castella-la Manxa	140	138	141	165	172	229	625	406	265	5,2
Catalunya	109	113	215	290	575	543	2.307	1.511	730	14,3
Comunitat Valenciana	109	112	141	179	223	282	1.240	729	391	7,7
Extremadura	107	109	115	140	158	181	400	256	194	3,8
Galícia	276	260	279	286	307	379	916	598	437	8,6
Madrid	109	79	162	238	246	221	1.397	737	413	8,1
Múrcia	58	67	66	81	86	101	373	228	139	2,7
Navarra	6	0	0	4	6	5	112	68	26	0,5
País Basc**	4	4	4	7	17	26	384	217	84	1,7
La Rioja	26	9	11	16	15	22	94	50	32	0,6
Ceuta i Melilla	44	18	17	21	20	21	51	40	31	0,6
TOTAL	2.195	2.107	2.419	2.927	3.441	3.924	13.449	8.592	5.110	100,0

* Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (FCI, subvencions i convenis) i a ens locals (programa de cooperació econòmica local, fons estatal d'inversió local, fons estatal per a l'ocupació i la sostenibilitat local i altres).

** Només inclou les transferències de capital als ens locals.

Fonts:

- Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

- http://www.seap.minhap.es/es/areas/politica_local.html

El quadre 7.2.16 detalla les transferències de capital rebudes a Catalunya classificades per ministeris. Entre les transferències rebudes l'any 2010 per la Generalitat de Catalunya

destaquen en valors absoluts les de la secció pressupostària d'ens territorials i les dels ministeris d'educació, ciència i cultura. De mitjana dels anys 2009 i 2010 destaca l'elevat percentatge que representen les transferències estatals rebudes per la Generalitat sobre les rebudes al conjunt de governs autonòmics de règim comú a la majoria de ministeris, excepte al d'indústria, turisme i comerç i al d'administracions públiques (donat que Catalunya no és beneficiària del fons de compensació interterritorial)¹⁸. Així, el pes de les transferències rebudes per la Generalitat de Catalunya de mitjana els anys 2009 i 2010 és d'un 20,2% del total. En mitjana 2003-2008, el pes de les transferències rebudes per la Generalitat de Catalunya havia estat d'un 10,7% del total.

Concretament, l'augment de les transferències de capital rebudes per la Generalitat l'any 2009 en l'àmbit de les infraestructures de caire econòmic (ciència, foment, medi ambient, indústria, turisme i comerç) deriva de l'acord d'inversions addicionals a les inicialment previstes de 24 de febrer de 2009 de la Comissió Bilateral Generalitat-Estat per al compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. L'augment de les transferències de capital rebudes per la Generalitat l'any 2010 a la secció pressupostària d'ens territorials deriva de l'acord de 8 de novembre del 2010 del Ministeri d'Economia i Hisenda i el Departament d'Economia i Finances per al compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i fan referència al finançament d'inversions del transport metropolità.

Pel que fa a les transferències estatals rebudes pels EL catalans els anys 2009 i 2010 destaca l'import de l'aportació estatal al FEIL i al FEESL, respectivament, amb una representació de Catalunya del 16,9% de mitjana dels dos anys. Sense tenir en compte aquests fons estatals, el pes de les transferències de capital als EL catalans és d'un 11,8% del total de realitzades als EL de les CA de règim comú de mitjana 2009-2010, percentatge similar a l'11,1% de mitjana 2003-2008.

¹⁸Són beneficiàries les comunitats autònomes amb un nivell de renda més baix: Andalusia, Astúries, Cantàbria, Múrcia, València, Castella-la Manxa, Canàries, Extremadura, Castella i Lleó, Galícia i Ceuta i Melilla.

Quadre 7.2.16

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Detall de les transferències de capital liquidades de l'Estat als ens territorials de Catalunya¹

Milions d'euros

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% de Cat. s/ total CA règim comú. Mitjana anual 2003- 2008 en valors constants del 2010	% de Cat. s/ total CA règim comú. Mitjana anual 2009- 2010 en valors constants del 2010
A la Generalitat	80	89	179	251	538	481	966	804	10,7	20,2
Administracions públiques	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Agricultura, pesca i alimentació ³	0	0	0	6	3	6	-	-	3,2	-
Defensa	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-
Economia i hisenda	11	5	0	0	0	0	0	0	3,8	-
Educació, ciència i cultura	5	6	59	96	110	110	291	137	23,5	28,0
Ens territorials	27	48	45	40	41	41	42	477	28,2	71,4
Foment	21	17	0	0	1	1	110	2	6,3	16,8
Habitatge ²	-	-	33	47	89	115	140	76	22,6	26,9
Indústria, turisme i comerç ²	-	-	26	18	32	17	48	19	9,3	9,0
Interior	0	0	0	1	0	0	0	0	9,0	-
Justícia	5	1	2	8	4	7	5	7	89,7	35,7
Medi ambient ³	4	6	6	12	243	174	315	64	44,6	23,2
Treball i assumptes socials	6	5	7	22	14	6	0	8	13,0	27,4
Sanitat i consum	0	0	0	0	1	5	14	14	2,2	56,6
Resta ⁴	-	-	-	-	-	-	0	1	-	15,6
Als ens locals	29	24	36	39	37	62	1.341	706	11,1	16,5
PUOSC/CEL ⁵	19	18	19	18	19	18	19	3	13,0	10,2
FEIL i FEESL	-	-	-	-	-	-	1.276	660	-	16,9
Economia i hisenda	0	0	0	0	0	0	0	0	3,7	15,8
Educació, ciència i cultura	1	1	1	5	7	11	14	20	21,9	40,0
Foment i habitatge	6	2	5	8	0	17	21	12	8,5	7,8
Indústria, turisme i comerç	1	1	4	6	5	11	6	3	8,8	5,7
Interior	0	0	0	1	5	0	1	1	12,8	20,7
Treball i assumptes socials	0	0	0	1	0	0	0	0	7,1	6,6
Resta	0	2	7	1	1	4	4	7	7,1	21,9
TOTAL	109	113	215	290	575	543	2.307	1.511	10,8	18,0

(1) Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (subvencions i convenis) i a ens locals (programa de cooperació econòmica local, fons estatal d'inversió local, fons estatal per a l'ocupació i la sostenibilitat local i altres).

(2) Amb anterioritat a l'any 2005 les competències del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme estaven assignades al Ministeri d'Economia, mentre que les competències d'habitatge estaven assignades al Ministeri de Foment.

(3) A partir de 2009, les competències d'agricultura, pesca i alimentació estan assignades a Medi Ambient.

(4) Inclou les transferències del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació i Ministeri d'Igualtat i del Ministeri de Presidència.

(5) Tot i que és una transferència de l'Estat a la Generalitat s'ha computat en l'epígraf d'ens locals als efectes de poder-ho comparar amb la Cooperació Econòmica i Local (CEL) dirigida directament als ens locals de la resta de comunitats autònomes.

Fonts:

- Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

- http://www.seap.minhap.es/es/areas/politica_local.html

8. ELS FONS DE LA UNIÓ EUROPEA A CATALUNYA

En el període de programació 2007-2013 la política de cohesió de la UE es desenvolupa a través de tres fons:

- El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).
- El Fons Social Europeu (FSE).
- El Fons de Cohesió.

Tanmateix, en aquest període algunes de les actuacions que formem part de la política de cohesió són també cofinançades per altres fons que no pertanyen a aquesta denominació però que actuen de forma semblant, com és el cas del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Regional (FEADER) i el Fons Europeu de la Pesca (FEP). D'altra banda, la Comissió Europea, en el Llibre Verd sobre la cohesió territorial¹⁹, defineix les polítiques estructurals de la UE, com les intervencions dels cinc fons europeus ressenyats. Es per això que en aquest capítol s'inclou actuacions cofinançades per tots aquests fons.

En Catalunya, l'actuació d'aquests fons en el període de programació 2007-2013 es desplega a través dels següents objectius i programes:

- Objectiu 2 Competitivitat regional i Ocupació (amb recursos provinents del FEDER i de l'FSE).
- Objectiu 3 Cooperació Territorial Europea (amb recursos del FEDER).
- Projectes finançats pel Fons de Cohesió.
- Programa de Desenvolupament Rural (amb recursos del FEADER).
- Programa Operatiu específic pel sector de la pesca (amb recursos del FEP).

A l'apartat 8.1 d'aquest capítol es presenta la informació relativa a l'execució fins l'any 2012 dels programes aprovats per a Catalunya corresponents al període 2007-2013, mentre que a l'apartat 8.2 es presenta la política de cohesió per al període 2014-2020 proposada per la Comissió Europea.

¹⁹ COM(2008) 616 final

8.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013

En el present apartat es mostra l'estat d'execució a 31/12/2012 de les diferents intervencions dels fons europeus a Catalunya corresponents al període de programació 2007-2013

Objectiu 2 Competitivitat regional i Ocupació

Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)

Programa Operatiu Competitivitat Regional i Ocupació de Catalunya 2007-2013

El Programa Operatiu Competitivitat Regional i Ocupació de Catalunya 2007-2013 va ser aprovat mitjançant la Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6308, de data 7 de desembre de 2007, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment en la innovació, desenvolupament empresarial i economia del coneixement.

Després de les modificacions introduïdes per les Decisions C(2011) 9914 final, de 21/12/2011 i per la C(2012) 7826 final, de 07/11/2012, la despesa pública total prevista en aquest Programa és de 1.358,1 milions d'euros i la subvenció del FEDER 679,1 milions d'euros, distribuïda en un 51,6% per a actuacions de la Generalitat de Catalunya, un 24,5% per a actuacions dels ens locals i un 23,9% per a actuacions de l'Administració General de l'Estat.

El quadre 8.1.1 mostra els cinc eixos prioritaris en què es divideix el Programa i la subvenció aprovada segons el pla financer actualitzat.

Quadre 8.1.1

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Programació. Quadre financer actualitzat segons C(2012) 7826 final, de 07/11/2012.

Milions €

Eixos prioritaris	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		DESPESES TOTAL
	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública Nacional	Aportació FEDER	Despesa pública Nacional	Aportació FEDER	Despesa pública Nacional	Aportació FEDER	
Eix 1. Economia del coneixement i innovació i desenvolupament empresarial	132	132	216	216	42	42	390	390	780,1
Eix 2. Medi ambient, prevenció de riscos i energia	--	--	27	27	12	12	40	40	79,3
Eix 3. Accessibilitat i transport	--	--	86	86	--	--	86	86	171,6
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbana	31	31	17	17	110	110	157	157	314,6
Eix 5. Assistència tècnica	--	--	4	4	3	3	6	6	12,6
TOTAL	162,5	162,5	350,3	350,3	166,2	166,2	679,1	679,1	1.358,1

Font: DGPPE i Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques

Actualment la taxa de cofinançament de les despeses elegibles és del 50% per a tots els eixos, després de l'aprovació de la proposta de modificació del Programa Operatiu (Decisió C(2011) 9914 final de 21/12/2011) consistent en augmentar la taxa de cofinançament de l'eix 3, que va passar d'un 40% al 50%.

El quadre 8.1.2 mostra l'estat d'execució del PO a 31/12/2012. En aquesta data el PO presentava un grau d'execució global del 52,3% i s'havia executat despesa elegible per un import de 710,6 milions d'euros, la qual cosa comporta una subvenció per part del FEDER de 355,3 milions d'euros.

Quadre 8.1.2

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Execució a 31/12/2012

Milions €

Eixos prioritaris	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		% execució s/ programat	
	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER	Despesa elegible	Subvenció FEDER
Eix 1. Economia del coneixement i innovació i desenvolupament empresarial	82,0	41,0	278,3	139,2	43,9	22,0	404,2	202,1	51,8	51,8
Eix 2. Medi ambient, prevenció de riscos i energia	--	--	47,5	23,8	11,8	5,9	59,3	29,7	74,8	74,8
Eix 3. Accessibilitat i transport	--	--	102,5	51,3	--	--	102,5	51,3	59,7	59,7
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbana	12,6	6,3	19,1	9,6	106,1	53,1	137,8	68,9	43,8	43,8
Eix 5. Assistència tècnica	--	--	4,9	2,5	1,9	1,0	6,8	3,4	53,9	53,9
TOTAL	94,6	47,3	452,3	226,2	163,7	81,9	710,6	355,3	52,3	52,3

Font: DGPPE i Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques

Pel que fa al grau d'execució per administracions, el quadre 8.1.3 mostra que la Administració Autònoma presenta el major grau d'execució, concretament el 64,6%, amb 452,3 milions d'euros de despesa executada, la qual cosa comporta una subvenció per part del FEDER de 226,2 milions d'euros. L'Administració local presenta un grau d'execució de

49,3%, amb 163,7 milions d'euros de despesa executada i una subvenció de 81,9 milions d'euros. Per últim, l'Administració Central presenta un grau d'execució del 29,1% amb una despesa executada de 94,6 milions d'euros i una subvenció FEDER associada de 47,3 milions d'euros.

Quadre 8.1.3

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Grau execució a 31/12/2012

Milions €

Administracions	Programació (2007-13)		Execució a 31/12/2012		% execució s/ programat	
	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER
Ad. Autònoma	700,7	350,3	452,3	226,2	64,6	64,6
Ad. Local	332,4	166,2	163,7	81,9	49,3	49,3
Ad. Central	325,1	162,5	94,6	47,3	29,1	29,1
TOTAL FEDER	1.358,1	679,1	710,6	355,3	52,3	52,3

Font: DGPPE i Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques

Pel que fa al cobrament de reemborsaments de despeses declarades davant de la Comissió, l'any 2012 la Generalitat va ingressar un total de 110,2 milions d'euros en el marc d'aquest programa.

Programa Operatiu d'Investigació, Desenvolupament i Innovació per i per al benefici de les empreses (Fons Tecnològic) 2007-2013.

L'Administració General de l'Estat també actua a Catalunya mitjançant un programa pluriregional, el Programa Operatiu FEDER d'I+D+i per i per al benefici de les empreses (Fons Tecnològic) 2007-2013.

Aquest Programa va ser aprovat mitjançant la Decisió de la Comissió Europea C(2007) 6316 de data 7 de desembre de 2007, amb l'objectiu de superar les debilitats del Sistema Espanyol Ciència, Tecnologia i Empresa, i incrementar la competitivitat de l'economia espanyola. Posteriorment, va ser modificat per la Decisió C(2011) 9764, de 21/12/2011, per tal d'eleva la taxa de cofinançament del 70% al 80% en les zones del Objectiu de Convergència i la seva zona transitòria (Phasing-out), així com altres modificacions menors.

La despesa pública total prevista en el Programa Fons Tecnològic és de 3.336 milions d'euros i la subvenció del FEDER és 2.248,5 milions d'euros. L'ajuda va dirigida a totes les

regions espanyoles, però en la seva distribució s'ha donat prioritat a les regions de Convergència (antigues regions objectiu 1), que en conjunt són destinatàries del 90% dels recursos.

En aquest Programa hi ha una assignació indicativa per a Catalunya d'una subvenció FEDER de 79,8 milions d'euros. A 31/12/2012 el grau d'execució d'aquesta assignació era d'un 78,7%, amb 127,3 milions d'euros de despesa executada i una subvenció associada del FEDER de 63,6 milions d'euros. Aquest grau d'execució se situa molt per sobre del que presentava el Programa a escala global, que era d'un 39,37% en termes de despesa elegible.

Fons Social Europeu

Programa Operatiu FSE de Catalunya 2007-2013

El Programa Operatiu del Fons Social Europeu de Catalunya en el marc del objectiu de competitivitat regional i ocupació 2007-2013 va ser aprovat mitjançant Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6726 de data 18 de desembre de 2007, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment en fomentar l'esperit empresarial, la empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre homes i dones, així com la millora de l'adaptabilitat dels treballadors, empreses i empresaris, i l'augment i millora del capital humà.

La subvenció del FSE assignada a aquest programa és de 284,7 milions d'euros, amb una despesa total de 569,4 milions d'euros. La contrapartida nacional inicialment corresponia íntegrament a la Generalitat de Catalunya, si bé amb una modificació posterior del programa operatiu es va donar entrada a la participació privada, de forma que el 50% de l'aportació nacional queda repartida entre l'aportació de la Generalitat (46,4%) i la privada (3,6%).

L'objectiu principal del programa és incidir en les principals debilitats detectades en l'anàlisi de la situació del mercat de treball a Catalunya, incorporant també activitats innovadores i experimentals.

A 31 de desembre de 2012 el Programa presenta una execució de 239,3 milions d'euros, el que representa un 42% de la programació prevista pel període 2007–2013.

En el Comitè de seguiment de l'any 2012 es va presentar una modificació del PO, que va ser aprovada per la Comissió mitjançant la Decisió C(2012) 7436 final de 18 d'octubre, en la que es modifiquen els imports dels eixos. Així doncs, l'eix 1.- Esperit empresarial i adaptabilitat, l'eix 3.- Augment i millora del capital humà, i l'eix 4.- Promoció de la cooperació transnacional e interregional, disminueixen els seus imports en un 47,6%, 21,5% i 87,9% respectivament, mentre que l'eix 2.- Foment de la empleabilitat, inclusió social i igualtat entre homes i dones, s'incrementa en un 43,3%.

Aquesta modificació es fa atenent al context socio-econòmic, però també tenint en compte els documents estratègics de la Generalitat de Catalunya com el Pla General d'Ocupació de Catalunya, el Pla de Desenvolupament de Polítiques Actives, el Document de bases de l'Acord estratègic per a la competitivitat de l'economia catalana i la Estratègia catalana 2020 que és un reflex de la Estratègia Europea 2020.

Quadre 8.1.4

PO FSE CATALUNYA 2007-2013. Situació a 31/12/2012

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2007-2013		Execució 31/12/2012		% s/total
	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa Elegible	Subvenció FSE	
Eix 1. Foment del esperit empresarial i millora de l'adaptabilitat de treballadors, empreses i empresaris	73.508	36.754	41.282	20.641	56,2
Eix 2. Foment de l'empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre dones i homes	402.189	201.095	188.488	94.244	46,9
Eix 3. Augment i millora del capital humà	70.836	35.418	6.962	3.481	9,8
Eix 4. Promoció de la cooperació transnacional i interregional	4.845	2.422	1.865	933	38,5
Eix 5. Assistència tècnica	18.045	9.023	743	372	4,1
TOTAL	569.423	284.712	239.341	119.670	42,0

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. SOC

Programes Pluriregionals de l'FSE 2007-2013.

D'altra banda, l'Administració Central desenvolupa les seves activitats a través de 3 Programes Operatius Pluriregionals. La situació d'aquests programes a Catalunya a 31/12/2012 es mostra en el quadre 8.1.5.

Quadre 8.1.5

PROGRAMES OPERATIUS PLURIREGIONALS FSE 2007-2013. Actuacions a Catalunya

Milers €

PROGRAMES OPERATIUS PLURIREGIONALS	Programació 2007-2013		Execució 31/12/2012		% s/total
	Despesa Elegible	Subvenció FSE	Despesa Elegible	Subvenció FSE	
PO Adaptabilitat i ocupació	581.026	290.513	526.327	263.164	90,6
PO Lluita contra la Discriminació	65.210	32.605	20.481	10.240	31,4
PO Assistència Tècnica	4.067	2.034	2.384	1.192	58,6
TOTAL	650.303	325.152	549.192	274.596	84,5

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. SOC

Objectiu 3 Cooperació Territorial Europea

Programa de Cooperació transfronterera Espanya-França-Andorra (POCTEFA) 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 18 de desembre de 2007. El cost total subvencionable és de 257 MEUR i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 168,6 MEUR (77 milions d'euros corresponents a França i 91,6 milions d'euros a Espanya).

De la part d'Espanya, es preveu que un 36,4% de l'ajut FEDER sigui per a actuacions a Catalunya (33,39 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65% del cost total elegible.

L'Autoritat de Gestió d'aquest programa rau en la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) de la qual forma part la Generalitat de Catalunya. A més el Departament d'Economia i Coneixement col·labora coordinant les actuacions de la zona Est del programa, integrada per Catalunya i pels departaments francesos de Haute Garonne i Ariège de Midi-Pyrénées, i Pyrénées Orientales de Languedoc-Roussillon.

L'any 2008 es va obrir la primera convocatòria del programa que es va dividir en dues rondes. Durant els anys 2008 i el 2009 els corresponents Comitès de programació van aprovar un total de 67 projectes, dels quals 34 tenen participació catalana. La subvenció FEDER corresponent a aquests projectes i assignada a Catalunya va ser de 28 MEUR.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte "Hospital Transfronterer de la Cerdanya" que té consisteix en la construcció d'un hospital transfronterer a les afores de Puigcerdà que donarà servei a la població catalana i francesa de la Cerdanya, el projecte

“Escorxador Transfronterer de la Cerdanya” que té per objectiu la construcció d’un escorxador multi-espècie al municipi de Ur al departament francès de Pirineus orientals, que donarà servei a les necessitats dels agents locals del territori de la Cerdanya i el Capcir, i el projecte “Escena Catalana” que té per finalitat la construcció d’un pol de creació escènica mitjançant l’adaptació i equipament d’espais culturals ja existents per crear el Centre d’Arts Escèniques de Salt (Girona) i Perpinyà.

L’any 2010, el Comitè de Seguiment del programa va adoptar la decisió d’ampliar l’import FEDER disponible al 82% en la primera convocatòria de projectes. El Comitè de Programació celebrat al febrer de 2010 va aprovar 28 projectes, dels quals 9 tenen participació catalana. La subvenció FEDER corresponent a aquests projectes i assignada a Catalunya va ser de 3,1 MEUR. L’aprovació d’aquests projectes va suposar la programació de tots els crèdits FEDER disponibles per a la primera convocatòria i el tancament d’aquesta. Entre els projectes aprovats destaca, entre d’altres, el projecte “ORIGENES” que té consisteix en la implantació d’un model específic de turisme qualificat o científic, posant en sinèrgia les accions dels socis implicats en la investigació i divulgació científica.

Entre els mesos de juliol i octubre de 2010 es va realitzar una avaluació in itinere del POCTEFA. De l’informe redactat cal destacar que la programació ha sigut molt elevada en la primera convocatòria, propera al 80% del conjunt del FEDER, i que el nivell de programació més alt se situa a les zones centre i est del programa.

Al febrer de 2012 es van programar 38 projectes dins de la segona convocatòria del programa, amb un import FEDER d’aproximadament 30 milions d’euros, amb 6 projectes amb participació catalana que totalitzen 35.000 euros.

A 31 de desembre de 2012, dels 133 projectes programats, 45 ja han finalitzat satisfactòriament. El nivell d’execució del programa representa un 52%.

Instrument Europeu de Veïnatge i Partenariat. Programa Conca Mediterrània 2007-2013

Aquest és el programa de Cooperació Territorial Europea amb més retard en la seva execució degut a la complexitat en la seva implementació, al ser un programa que inclou països de la UE i països del nord d’Àfrica i del Orient proper, riberencs del Mediterrani. En total participen 14 països. Aquest programa té un cofinançament de la UE de 173,6 MEUR, dels quals 86,9 corresponen el FEDER i 86,7 a la rúbrica 4 del pressupost comunitari (la Unió Europea com a soci global).

En la primera convocatòria per a projectes estàndard s'han aprovat 37 projectes amb una despesa de 57 milions d'euros i un cofinançament de 51,2 milions. Hi ha participació de socis catalans en 5 projectes.

Posteriorment s'han aprovat 19 projectes estratègics. En aquesta convocatòria hi ha havia un cofinançament disponible de 74,1 milions €.

En la segona convocatòria per a projectes estàndards, el Comitè de Seguiment, reunit a Larnaca (Xipre) el 17 de juny de 2013, ha aprovat 38 projectes, amb una despesa de 63,1 milions € i un cofinançament FEDER de 56,8 milions €.

Programa MED 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 20 de desembre de 2007. El cost total subvencionable és de 256,5 MEUR i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 193,2 MEUR. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 29,53 milions d'euros. En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En la primera convocatòria d'aquest programa es van aprovar 13 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,8 milions d'euros. A nivell de l'espai elegible del programa MED s'han aprovat 50 projectes amb una subvenció FEDER de 56,7 milions d'euros.

En la segona convocatòria s'han aprovat 20 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 3,1 milions d'euros. Pel conjunt del programa s'han aprovat 52 projectes amb una subvenció FEDER de 60 milions d'euros.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte SylvaMED, que pretén facilitar la integració innovadora dels serveis ambientals dels boscos a les polítiques regionals, o el projecte TEMA que tracta d'animar a les PIME que treballen en la Tecnologia Ambiental (ET-PIME) per superar la dimensió regional i desenvolupar la seva internacionalització.

Posteriorment s'han aprovat 2 convocatòries més per a projectes estratègics, en la primera es van aprovar 4 projectes amb un FEDER de 22 milions d'euros, amb participació catalana en tres projectes, un d'ells, MAIRIE, liderat per l'Agència de l'Habitatge de la Generalitat de Catalunya, en conjunt tenen una subvenció FEDER de 1,6 milions d'euros. En la segona es van aprovar 3 projectes amb una subvenció FEDER de 11,4 milions d'euros, i una participació de socis catalans en dos projectes amb una subvenció FEDER de 0,4 milions d'euros.

En la cinquena convocatòria, dirigida a la innovació de les energies renovables i l'eficiència energètica, es van aprovar 19 projectes amb una subvenció total FEDER de 27,4 milions d'euros, i una participació de socis catalans en 7 projectes amb una subvenció FEDER de 1,4 milions d'euros.

En la sisena convocatòria, dirigida a l'enfortiment de les activitats portuàries de la Mediterrània i l'accessibilitat de la UE amb normes simples i millors tecnologies de la informació, es van aprovar 4 projectes amb una subvenció FEDER total de 5,8 milions €, i una participació de socis catalans en dos projectes amb una subvenció FEDER d'un milió €.

En la setena convocatòria, per a projectes de capitalització, es van aprovar 13 projectes, amb una subvenció FEDER total de 11,2 milions d'euros, dels quals 6 tenen participació catalana amb una subvenció FEDER de 0,9 milions d'euros.

Actualment, s'ha obert una nova convocatòria de projectes centrada en un enfocament d'integració marítima. La convocatòria romandrà oberta fins el 10 de gener de 2014.

Programa SUDOE 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 26 de setembre de 2007 amb un cost total subvencionable de 132 milions d'euros i una subvenció FEDER de 99,4 milions d'euros. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 54,33 milions d'euros. Igual que en el cas del programa del MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En la primera convocatòria d'aquest programa es van aprovar 14 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 5,5 milions d'euros. A nivell europeu es van aprovar

46 projectes amb una subvenció FEDER de 51,2 milions d'euros. La subvenció FEDER aprovada pel conjunt espanyol va ser de 26,6 milions d'euros.

En la segona convocatòria s'han aprovat 12 projectes amb participació catalana amb una subvenció FEDER de 2,4 milions d'euros. A nivell de tot el programa s'han aprovat 28 projectes amb una subvenció FEDER de 25,3 milions d'euros.

En la tercera convocatòria s'ha aprovat 21 projectes amb participació catalana en 5 projectes amb una subvenció FEDER de 0,8 milions d'euros.

Entre els projectes aprovats cal destacar, entre d'altres, el projecte APSAT que té com objectiu el desplegament de serveis mitjançant tecnologia de satèl·lit, o el projecte CREAMED que pretén la creació de viviers d'empreses a l'espai de la Euroregió Pirineus-Mediterrània, amb l'objectiu d'estimular la innovació i l'intercanvi entre PIMES.

En la quarta convocatòria, s'han aprovat 11 projectes, dels quals 7 tenen participació catalana amb una subvenció FEDER total de 0,8 milions d'euros.

Programa INTERREG IV C 2007-2013

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 11 de setembre de 2007. El cost total subvencionable és de 405 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 321 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En total, en les 4 convocatòries celebrades fins a finals de 2011, s'han aprovat 204 projectes amb un cofinançament FEDER de 316,2 milions d'euros. En 40 d'aquest projectes hi ha participació catalana amb un FEDER de 6,1 milions d'euros.

Entre els projectes aprovats catalans cal destacar, entre d'altres, el projecte RTF, que té com a objectiu el desenvolupament de la telemedicina, o el projecte DeltaNet, que estudia la problemàtica de les zones amb deltes i estuaris.

URBACT II (2007-2013)

URBACT és un programa europeu finançat pel FEDER que té per objecte fomentar l'intercanvi d'experiències entre ciutats europees i la difusió de la capitalització dels

coneixements sobre totes les qüestions relacionades amb el desenvolupament urbà sostenible.

Fins a la data s'han aprovat 39 projectes, dels quals 7 compten amb participants catalans (projectes amb participació dels ajuntaments de Barcelona, Manresa, L'Hospitalet de Llobregat, Igualada, Girona, Sabadell i de l'Institut d'Estudis Territorials del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya).

ESPON 2013 (European Spatial Planning Observation Network)

Aquest programa està finançat pel FEDER i té per objecte principal la observació de la planificació espacial europea, per tal de poder donar suport a l'establiment de polítiques relacionades amb la cohesió territorial i al desenvolupament harmoniós del territori europeu.

Actualment hi ha en marxa 65 projectes dels quals 20 tenen participació catalana.

INTERACT II

El programa INTERACT II (INTERREG Animació, Cooperació i Transferència), està adreçat a les institucions i els agents responsables de la gestió i l'execució dels programes de cooperació territorial europea. En concret, INTERACT ofereix suport i assessorament al llarg de tota la durada del programa amb la finalitat de promoure el bon govern.

El Fons de Cohesió en el període de programació 2007 – 2013

Pel que fa al Fons de Cohesió, el total de recursos aprovats per a Espanya en el període de programació 2007-2013 és de 3.543 milions d'euros (en termes corrents). L'Estat va presentar un programa operatiu pluriregional del Fons de Cohesió i FEDER en els àmbits de transports i medi ambient.

Dintre d'aquest programa operatiu l'Estat no preveu cap assignació de recursos per a actuacions de les administracions autonòmiques de les regions de l'Objectiu Competitivitat regional i ocupació, com és el cas de Catalunya.

En canvi, l'Estat sí que ha previst una reserva de 325 milions d'euros per al tram local, al que podran accedir els municipis amb més de 200.000 habitants i capitals de província, de

les regions de Competitivitat regional i ocupació per a finançar projectes de l'àmbit mediambiental.

A continuació es detalla l'estimació de recursos del Fons de Cohesió a Catalunya pel període 2007 – 2013.

Quadre 8.1.6

Estimació dels recursos del Fons de Cohesió a Catalunya 2007-2013

Milions d'euros

Quota estatal	Subvenció Fons de Cohesió
Embassament de Flix	117,7
Embassament de la Llosa del Cavall	16,8
Programa de sanejament d'aigües residuals urbanes de la conca de l'Ebre. Primera fase	11,0
Abastament en alta des del canal Segarra-Garrigues	15,5
Total quota estatal	161,0
Quota local	
Badalona	10,9
Barcelona	73,0
Girona	4,5
L'Hospitalet de Llobregat	11,9
Lleida	6,2
Sabadell	7,9
Tarragona	6,5
Terrassa	3,8
Total quota local	124,6
TOTAL FONTS DE COHESIÓ	285,6

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, ACUAMED i Aguas de la Cuenca del Ebro.

Actuacions del Fons de Cohesió corresponents a l'anterior període de programació 2000-2006

Les actuacions del Fons de Cohesió corresponents al període de programació 2000-2006 van finalitzar definitivament el 31/12/2011 (data límit per certificar despesa).

El Fons de Cohesió finançava projectes en l'àmbit del medi ambient i de les infraestructures de transport en aquells Estats membres amb un PIB per càpita inferior al 90% de la mitjana comunitària (Espanya, Portugal, Irlanda i Grècia), sempre que aquests apliquin un programa de convergència econòmica per al compliment del Pacte d'estabilitat i creixement.

A l'Estat espanyol, en aquest període han pogut accedir als recursos del Fons de Cohesió, a més de l'Administració central, les comunitats autònomes, els ajuntaments de més de 50.000 habitants, les capitals de província i les mancomunitats, així com els consorcis i agrupacions de municipis sempre que agrupin una població superior a 50.000 habitants.

En el període de programació 2000-2006, els recursos destinats a l'àmbit dels transports es van reservar en la seva totalitat per a projectes presentats per l'Administració central, mentre que en l'àmbit del medi ambient van poder presentar projectes tant l'administració central, com les administracions autonòmiques i locals.

El quadre 8.1.7 mostra la situació actualitzada a 31/12/2012 dels projectes del Fons de Cohesió que s'han executat a Catalunya. El volum de recursos del Fons de Cohesió que arribaran a Catalunya en el marc dels diferents projectes aprovats és d'uns 2.914,3 milions d'euros, dels quals un 83,2% corresponen a projectes de l'Administració central, si bé a l'empara del conveni signat entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge i el Ministeri de Medi Ambient el 26/07/2005, degut a la reconversió del Pla Hidrològic Nacional, una part d'aquests projectes són executats per la Generalitat, concretament projectes de sanejament i abastament d'aigua.

Quadre 8.1.7

SUBVENCIÓ FC CORRESPONENT A PROJECTES A DESENVOLUPAR A CATALUNYA.

SITUACIÓ A 31/12/2012

Milers €

Sector	Subvenció FC proj. quota estatal	Subvenció FC proj. quota estatal gestió Generalitat (*)	Subvenció FC proj. quota Generalitat (**)	Subvenció FC proj. quota Ad. local	TOTAL	%
Abastament	16.895	434.684	-	2.977	454.556	15,6
Sanejament i depuració Residus	279.182	97.872	192.114	126.627	695.795	23,9
Medi ambient Urbà	-	-	90.354	54.505	144.859	5,0
TOTAL Medi Ambient	296.077	532.556	282.468	208.449	1.319.550	45,3
Carreteres	108.965	-	-	-	108.965	3,7
Ferrocarril	1.153.482	-	-	-	1.153.482	39,6
Ports	332.321	-	-	-	332.321	11,4
TOTAL Transports	1.594.768	-	-	-	1.594.768	54,7
TOTAL FONTS COHESIÓ	1.890.845	532.556	282.468	208.449	2.914.318	100,0
%	64,9%	18,3%	9,7%	7,2%	100%	

(*) Els projectes de quota estatal gestionats per la Generalitat són: PHN + Dessaladora del Tordera.

(**) No s'inclou els 8,013 milions d'euros del projecte 2001-057, atès que corresponen al període de programació 1994-99

Font: DGPPE

Per àmbits predomina els projectes de transports (54,7% del total), on destaca la construcció del TGV (39,6% del total del recursos del Fons de Cohesió a Catalunya). Per la seva banda, els projectes de medi ambient suposen el 45,3% del total de recursos, destacant els projectes de sanejament i abastament d'aigües, amb un 39,5% del total.

El quadre 8.1.8 mostra l'estat d'execució a 31/12/2011 (data límit per a pagaments) dels projectes del Fons de Cohesió gestionats per la Generalitat en el període de programació 2000-2006.

Quadre 8.1.8

ESTAT DELS PROJECTES DEL FONS DE COHESIÓ GESTIONATS PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

Situació a 31/12/2011 (data límit per a pagaments)

Milers €

	Imports Programats		Execució a 31/12/2011		% Exec
	Despesa Elegible	Subvenció F. Cohesió	Despesa Elegible	Subvenció F. Cohesió	
Sanejament					
Depuració aigües residuals d'aglomeracions urbanes de les conques de Catalunya. (2000-112)	100.784	80.627	106.609	85.287	105,8
Depuració, tractament de llots i reutilització d'aigües residuals urbanes a Catalunya.(2001-054)	78.447	62.758	80.459	64.367	102,6
Infraestructures de sanejament de petites aglomeracions urbanes a Catalunya (2003-005)	42.905	34.324	35.227	28.182	82,1
EDAR Alt Maresme Nord (2004-002)	21.185	14.406	26.001	14.406	122,7
Increment tractament sistemes sanejament per millora ambiental i qualitat aigua d'abastament en la conca del Llobregat. (2005-014) (*)	27.000	22.950	26.482	22.510	98,1
PSARU 2002 en conques internes de Catalunya.(2005-015) (*)	10.272	8.731	10.622	8.731	103,4
Act. addicionals tractament d'aigües en Tarragona. Tractament aigües de les EDAR de Tarragona, Reus i Vilaseca-Salou. (2005-035) (*)	36.016	30.614	43.753	30.614	121,5
Act. addicionals tractament d'aigües a Sant Feliu de Llobregat, Gavà i Prat del Llobregat (2005-037) (*)	43.776	35.577	39.511	32.110	90,3
Total Sanejament	360.385	289.986	368.664	286.207	102,3
Abastament					
Planta dessaladora d'aigua de mar en el delta del Tordera. (2002-006) (*)	25.563	21.729	25.720	21.862	100,6
Interconnexió de xarxes d'abastament del Maresme Nord i ATLL.(2005-009) (*)	39.984	33.986	39.931	33.941	99,9
Reforç de l'abastament de la Costa Brava Centre.(2005-011) (*)	48.539	41.258	42.568	36.183	87,7
Ampliació i millora de tractament en la potabilitzadora d'Abrera.(2005-019)(*)	56.454	47.986	69.228	47.986	122,6
Dessaladora de l'àrea metropolitana de Barcelona.(2005-039) (*)	199.861	149.895	226.359	149.895	113,3
Complementació de la connexió entre les ETAPs d'Abrera i Cardedeu. Tram Fonsanta - Trinitat.(2005-040) (*)	131.113	74.734	175.505	74.734	133,9
Perllongament de la conducció Abrera Font Santa fins el Prat del Llobregat.(2005-042) (*)	26.108	22.192	28.257	22.192	108,2
Actuacions a l'Estació de tractament d'aigua potable de l'Ampolla del Consorci d'Aigües de Tarragona (2006-002)(*)	31.107	26.441	31.084	26.421	99,9
Abastament en el Baix Camp i en el Baix Penedès (2006-003) (*)	19.367	16.462	19.941	16.462	103,0
Total Abastament	578.096	434.684	658.592	429.677	113,9
Residus					
Construcció i adequació de les infraestructures de tractament de residus municipals a Catalunya. (2001-055)	36.872	29.498	36.775	29.420	99,7
Plantes tractament residus municipals comarques de l'Urgell, Pallars Jussà i Conca de Barberà. (2001-057) (**)	10.016	8.013	9.575	7.660	95,6
Creació i millora de la xarxa d'infraestructures de tractament de residus municipals a Catalunya (2002-041)	19.060	15.248	18.967	15.174	99,5
Adequació de les instal·lacions d'incineració de residus a Catalunya a la directiva 2000/76/CE (2002-042)	11.935	9.548	11.467	9.174	96,1
Planta de selecció i biottractament de residus municipals a Sant Adrià del Besòs. (2002-043)	45.076	36.061	45.309	36.247	100,5
Total Residus	122.959	98.367	122.093	97.675	99,3
TOTAL PROJECTES GESTIONATS PER LA GENERALITAT	1.061.440	823.037	1.149.349	813.559	108,3

(*) Projecte gestionat per la Generalitat de Catalunya però corresponent a la quota estatal.

(**) Projecte aprovat en base a una restitució de crèdit del període de programació 1994-99.

Font: DGPPE

Programa de Desenvolupament Rural (PDR)

Els Programes de Desenvolupament Rural (PDR) estan cofinançats pel FEADER.

El 15 de febrer 2008, la Decisió C(2008) 702 de la Comissió Europea va aprovar el PDR de Catalunya, amb una aportació inicial del FEADER de 272,6 milions d'euros.

El PDR de Catalunya s'ha modificat diversos cops, concretament s'ha modificat en tres ocasions, que han estat aprovades per la Decisió C(2009) 10340 de 14 de desembre (aquesta modificació s'ha degut a la incorporació dels fons provinents de la Revisió Mèdica de la PAC, i del Pla Europeu de Recuperació Econòmica (PERE). OCM vitivinícola i Modulació del Reglament (CE), el que ha comportat un augment de l'aportació del FEADER de 26,7 milions d'euros); per la Decisió C(2010) 8294 final, de 30 de novembre, que ha incorporat al PDR fons del FEADER provinents del Programa Red Rural Nacional; i la darrera modificació, aprovada per la Decisió C(2012) 8674 final, de 26 de novembre, per la que s'aprova una nova programació.

El següent quadre mostra l'estat d'execució d'aquest programa a 31/12/2012:

Quadre 8.1.9

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROGRAMA DE DESENVOLUPAMENT RURAL (PDR) A CATALUNYA. 2007-2013

Milers €

EIXOS	Programació 2007-2013 ^(*)		Execució 31/12/2012		% executat	
	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER
Eix 1: Augment de la competitivitat de l'agricultura i la silvicultura a través de l'ajuda a la reconstrucció, el desenvolupament i l'innovació.	500.972	126.815	342.185	79.134	68,30	62,40
Eix 2: Millora del medi ambient i de l'entorn rural a través de l'ajuda de la gestió territorial	363.654	136.906	229.861	79.260	63,21	57,89
Eix 3: Millora de la qualitat de la vida en les zones rurals i foment de la diversificació de les activitats econòmiques.	20.305	8.664	13.598	5.356	66,97	61,82
Eix 4. LEADER	93.512	40.588	30.288	9.086	32,39	22,39
Assistència tècnica	2.092	1.012	855	393	40,85	38,87
TOTAL	980.535	313.984	616.786	173.229	62,9	55,2

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

(*) Modificat per les Decisions C(2009) 10340, de 14 de desembre, C(2010) 8294 final, de 30 de novembre i C(2012) 8674 final, de 26 de novembre

Programa Operatiu pel Sector Pesquer 2007-2013

En substitució de l'Instrument Financer d'Orientació Pesquera (IFOP), es va crear el Fons Europeu de la Pesca (FEP), que a l'igual que l'anterior fons cofinança els programes operatius del Sector Pesquer.

El 13 de desembre de 2007, la Comissió Europea va aprovar el Programa Operatiu del Sector Pesquer Espanyol, en el que està inclòs el Programa de Catalunya.

El següent quadre mostra l'estat d'execució d'aquest programa a 31/12/2012.

Quadre 8.1.10

PO SECTOR PESQUER DE CATALUNYA (2007-2013) 31/12/2012

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2000-2007		Executat a 31/12/2012		% execució Eleg.
	Despesa Elegible	Subv. FEP	Despesa Elegible	Subvenció FEP	
1.- Mesures d'apatació de la flota pesquera comunitària	34.502	12.177	24.827	11.953	72,0
2.- Aqüicultura, pesca interior, transformació i comercialització de productes de la pesca i de l'aqüicultura	23.847	7.949	10.681	1.992	44,8
3.- Mesures d'interès públic	39.623	12.184	7.300	2.737	18,4
4.- Desenvolupament sostenible de les zones de pesca	3.044	1.015	1.439	264	47,3
5.- Assistència tècnica	1.000	500	21	10	2,1
TOTAL FEP	102.015	33.825	44.269	16.957	43,4

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

Cobraments dels Fons europeus

En el següent quadre es mostren els recursos rebuts per la Generalitat de Catalunya dels fons europeus en el període 1986 -2012.

Quadre 8.1.11

GENERALITAT DE CATALUNYA. COBRAMENTS DELS FONDS EUROPEUS DE LA POLÍTICA ESTRUCTURAL

Milers €

Any	Fons Europeus de la Política Estructural							TOTAL
	FEDER	FSE	FEOGA-O	IFOP	FEADER	FEP	F. COHESIÓ	
1986	-	-	-	-	-	-	-	-
1987	-	2.278	-	-	-	-	-	2.278
1988	-	6.009	-	-	-	-	-	6.009
1989	16.260	7.266	-	-	-	-	-	23.526
1990	38.790	5.769	1.237	-	-	-	-	45.796
1991	38.130	23.349	5.108	-	-	-	-	66.587
1992	33.581	20.367	7.843	-	-	-	-	61.791
1993	78.198	24.657	7.365	-	-	-	-	110.219
1994	26.223	16.029	8.652	-	-	-	-	50.904
1995	36.119	45.927	12.884	1.322	-	-	-	96.252
1996	74.583	38.982	24.176	3.762	-	-	86.636	228.140
1997	26.020	56.103	13.531	6.603	-	-	15.235	117.493
1998	133.097	122.831	30.491	7.286	-	-	52.913	346.618
1999	68.513	18.370	50.855	3.528	-	-	17.433	158.699
2000	27.242	18.170	38.294	1.382	-	-	42.187	127.275
2001	134.488	96.625	21.870	5.534	-	-	19.702	278.219
2002	45.301	19.852	1.752	2.182	-	-	30.212	99.299
2003	87.952	28.425	19	7.962	-	-	34.263	158.620
2004	65.810	66.260	32	3.849	-	-	47.272	183.223
2005	90.882	74.501	9	5.094	-	-	35.219	205.705
2006	4.645	78.911	2.103	5.288	-	-	40.216	131.164
2007	52.662	69.731	5.725	6.639	-	-	71.644	206.400
2008	88.941	68.192	5.874	6.298	31.185	2.368	57.517	260.375
2009	36.891	32.595	652	2.699	9.905	3.478	150.950	237.168
2010	44.177	27.258	906	-	25.825	-	111.443	209.608
2011	62.023	-	888	1.161	38.976	1.885	83.149	188.081
2012	121.600	54.943	1.369	-	29.233	2.711	44.740	254.597
TOTAL	1.248.507	968.456	241.633	70.586	135.123	10.441	940.732	3.854.045

(*) En els ingressos del FC de l'any 2002 s'ha descomptat 1,033 Meuros corresponents a la devolució de la bestreta del projecte Planta de Rubí del període 1994-99 que no es va executar.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement, Departament d'Empresa i Ocupació i Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

8.2. Les perspectives financeres per al període 2014-2020

La Comissió Europea (CE) va presentar la seva proposta de perspectives financeres per al període 2014-2020²⁰ al juny de 2011. Aquesta proposta en conjunt suposava un increment d'un 3,2% respecte a les perspectives financeres del període actual, en valors de 2011.

La proposta contemplava un pressupost de 1.025.000 milions d'euros, en termes de compromisos, per al conjunt del nou període, el que representava el 1,05% de la Renda

²⁰ COM(2011) 500 final

Nacional Bruta de la UE, el mateix percentatge que va aprovar el Consell Europeu per al període vigent.

Posteriorment al juliol de 2012 aquesta proposta es va veure modificada per la propera incorporació de Croàcia i per noves dades econòmiques que van fer necessària una adaptació. Amb aquesta modificació el import de la proposta va augmentar fins els 1.033.236 milions d'euros.

Finalment, el 8 de febrer de 2013 el Consell Europeu ha aprovat un Marc Financer Pluriennal de 959.988 milions d'euros, en termes de compromisos, el que representa 1,00% de la Renda Nacional Bruta de la UE i, per tant, una reducció substancial respecte a la proposta de la Comissió de juliol de 2012.

Cal indicar que la proposta de Marc Financer Pluriennal aprovada pel Consell encara no ha estat aprovada pel Parlament Europeu, per la qual cosa encara es podria donar alguna modificació.

Quadre 8.2.1

Perspectives financeres per al període de programació 2014 - 2020. (crèdits de compromís). Consell Europeu de 08/02/2013

Milions d'euros constants a preus de 2011

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL 2014-2020
1- Creixement intel·ligent i integrador	60.283	61.725	62.771	64.238	65.528	67.214	69.004	450.763
Competitivitat	15.605	16.321	16.726	17.693	18.490	19.700	21.079	125.614
Política de cohesió	44.678	45.404	46.045	46.545	47.038	47.514	47.925	325.149
2- Creixement sostenible: recursos naturals	55.883	55.060	54.261	53.448	52.466	51.503	50.558	373.179
PAC (només despeses mercat i pagaments directes)	41.585	40.989	40.421	39.837	39.079	38.335	37.605	277.851
Resta (Desenvolupament rural, medi ambient...)	14.298	14.071	13.840	13.611	13.387	13.168	12.953	95.327
3- Seguretat i ciutadania	2.053	2.075	2.154	2.232	2.312	2.391	2.469	15.686
4- Europa en el món	7.854	8.083	8.281	8.375	8.553	8.764	8.794	58.704
5- Despeses d'administració	8.218	8.385	8.589	8.807	9.007	9.206	9.417	61.629
Despesa administrativa de les institucions	6.649	6.791	6.955	7.110	7.278	7.425	7.590	49.797
6- Compensacions	27	0	0	0	0	0	0	27
TOTAL crèdits de compromisos 2014 - 2020	134.291	135.328	136.056	137.100	137.867	139.078	140.243	959.988
en % de la RNB	1,03	1,02	1,00	1,00	0,99	0,98	0,98	1,00

Font: Comissió Europea COM(2011) 500 final

Atès que la dotació del Marc Financer del període 2007-2013 era de 975.777, a preus de 2011, la proposta del Consell representa una disminució d'aproximadament un 1,6%. Aquesta disminució és un fet que es produeix per primer cop en la història pressupostària europea i és el resultat de les fortes pressions dels països contribuents nets per reduir les seves aportacions.

En la distribució per rúbriques, respecte al període anterior, quatre de les cinc agrupacions de despesa augmenten. En primer lloc, “Creixement intel·ligent i integrador”, que passa del 44,9% al 47,0%, si bé amb una distribució desigual ja que la dotació per la política de cohesió (325.149 milions d’euros) és inferior en més d’un 6% respecte a l’import assignat el període anterior, a continuació “Administració” que passa del 5,7% al 6,4%, després “Europa en el món”, del 5,7% al 6,1% i “Seguretat i ciutadania” que passa del 1,3% a l’1,6%. L’única rúbrica que pateix un descens en termes relatius és “Creixement sostenible: Recursos Naturals” que baixa del 42,3% al 38,9% (rúbrica on s’inclou la PAC).

S’ha de recordar que aquests Marc Financer Plurianual d’acord amb el Tractat de Lisboa ha de ser aprovat també pel Parlament Europeu, per la qual cosa és previsible que alguna rúbrica vegi modificat el seu import.

Quadre 8.2.2

Pressupost UE. Quadre financer plurianual 2014-2020 i comparativa amb el període 2007-2013.

Consell Europeu de 08/02/2013

(Imports en milions euros constants. Preus 2011)

	Període programació 2007-2013		Període programació 2014-2020		% Variació
	Import	% s/ Total	Import	% s/ Total	
Rúbrica 1 - Creixement intel·ligent i integrador	437.778	44,9%	450.763	47,0%	3,0%
1. Competitivitat	76.463	7,8%	106.315	11,1%	39,0%
2. Mecanisme per a l'interconnexió a Europa	12.900	1,3%	19.299	2,0%	49,6%
Energia			5.126		
Transports			13.174		
TIC			1.000		
3. Política de cohesió	348.415	35,7%	325.149	33,9%	-6,7%
Regions menys desenvolupades	270.772	77,7%	232.032	71,4%	-14,3%
Regions en transició	25.364	7,3%	31.677	9,7%	24,9%
Regions més desenvolupades	43.556	12,5%	49.492	15,2%	13,6%
Cooperació territorial europea	8.723	2,5%	8.948	2,8%	2,6%
Línea específica per l'atur juvenil	--		3.000	0,9%	100,0%
Rúbrica 2 - Creixement sostenible: els recursos naturals	413.061	42,3%	373.179	38,9%	-9,7%
1. Sublímit PAC	330.085		277.851		-15,8%
2. Desenvolupament rural			84.936		
3. Altres			10.392		
Rúbrica 3 - Seguretat i ciutadania	12.216	1,3%	15.686	1,6%	28,4%
Rúbrica 4 - Europa en el món	55.935	5,7%	58.704	6,1%	5,0%
Rúbrica 5 - Administració	55.925	5,7%	61.629	6,4%	10,2%
Rúbrica 6- Compensacions	862	0,1%	27	0,0%	-96,9%
TOTAL PRESSUPOST UE	975.777	100%	959.988	100%	-1,6%

Font: Comissió Europea i elaboració pròpia

Respecte a aquest quadre s’ha d’informar que l’agrupació de regions que figuren a la política de cohesió del període 2007-2013 s’ha adaptat per poder fer una comparació amb la nova classificació de regions del període 2014-2020. També destacar la línea específica per combatre l’atur juvenil, que globalment dedicarà 6.000 milions d’euros, 3.000 dels quals

provindran de la subrúbrica de cohesió, i 3.000 més d'una inversió específica del Fons Social Europeu.

La Comissió Europea ha presentat també una proposta de despeses fora del marc financer plurianual, atès aquestes tenen un estatus específic (no són finançats per tots els Estats membres o tenen un finançament diferent). Aquestes despeses suposen globalment uns 36.794 milions d'euros amb el següent repartiment:

- Fons de solidaritat amb 3.500 milions d'euros,
- Instrument de Flexibilitat amb 3.300 milions d'euros,
- Reserva per ajuts d'emergència amb 1.960 milions d'euros
- Fons Europeu d'Adaptació a la globalització amb 1.050 milions d'euros,
- Fons Europeu pel Desenvolupament (FED) amb 26.984 milions d'euros.

Les principals novetats de la política de Cohesió de la UE en 2014-2020

En el període de programació 2014-2020 la política de cohesió continua sent una de les principals polítiques de la UE, absorbint el 33,9% dels recursos totals previstos en les perspectives financeres. Tot i així, cada cop tenen més importància les actuacions sota l'epígraf competitivitat, al que la Comissió proposa dotar amb 106.000 milions d'euros. Aquests són recursos assignats a través de convocatòries competitives directes efectuades per la Comissió, sense que hi hagi una distribució prèvia per països.

El mapa de la UE a efectes de la política de cohesió queda classificat en 3 tipus de regions:

- Regions menys desenvolupades, les que tenen un PIB per càpita inferior al 75% de la mitjana comunitària.
- Regions en transició, una nova categoria que engloba totes les regions amb un PIB per habitant entre el 75% i el 90% de la mitjana UE-27 (aquestes regions conservarien els 2/3 de les assignacions que tenien abans)
- Regions més desenvolupades, aquelles amb un PIB per càpita superior al 90% de la mitjana de la UE-27.

S'ha establert un Marc Estratègic Comú (MEC) que engloba a tots els fons que participen en l'assoliment de la política de cohesió: FEDER, FSE, Fons de Cohesió, Fons Europeu

Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) i Fons Europeu Marítim i de la Pesca (FEMP).

El Marc Estratègic Comú s'articula a través d'11 objectius temàtics:

- 1.- Potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació
- 2.- Millorar l'ús i la qualitat de les TIC i l'accés a les mateixes
- 3.- Millorar la competitivitat de les petites i mitjanes empreses
- 4.- Afavorir la transició a una economia baixa en carboni en tots els sectors
- 5.- Promoure l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos
- 6.- Protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos
- 7.- Promoure el transport sostenible i eliminar colls d'ampolla en les infraestructures de xarxa fonamentals
- 8.- Promoure l'ocupació i afavorir la mobilitat laboral
- 9.- Promoure la inclusió social i lluitar contra la pobresa
- 10.- Invertir en l'educació, el desenvolupament de les capacitats i l'aprenentatge permanent.
- 11.- Millorar la capacitat institucional i l'eficiència de l'administració pública.

Una altra característica és la concentració temàtica, concretament en les regions més desenvolupades, d'acord amb la versió actual dels reglaments pendents d'aprovar, com a mínim un 80% dels recursos del FEDER s'hauran de destinar a actuacions corresponents als objectius temàtics 1) R+D+I, 2) TIC, 3) Pimes i 4) Economia baixa en carboni (a més, a aquest últim objectiu temàtic s'haurà de destinar com a mínim el 20% dels recursos del FEDER).

Per la seva banda, com a mínim el 80% dels recursos de l'FSE s'hauran de destinar als objectius temàtics 8) Ocupació i mobilitat laboral, 9) Inclusió social i lluita contra la pobresa, 10) Educació i aprenentatge permanent i 11) Capacitat institucional i administració pública. A més, un mínim del 20% dels recursos de l'FSE es destinaran a l'objectiu 9) Inclusió social i lluita contra la pobresa.

La programació dels recursos s'articularà a través d'un contracte (Acord d'Associació) signat entre l'UE i cada Estat membre, que es desplegarà a través de diferents programes operatius.

El 5% del pressupost de la cohesió es reservarà per a una distribució a mig del període en funció de l'eficàcia dels programes i la consecució d'objectius lligats amb l'Estratègia 2020.

S'autoritzarà a aquells Estats en procés de sanejament pressupostari, incrementar temporalment la taxa de cofinançament en un 10% com a màxim.

Recursos a rebre per Catalunya en el marc de la política de cohesió 2014 – 2020.

El quadre 8.2.3 mostra la distribució estimativa dels recursos de la política de cohesió 2014-2020 per països.

Quadre 8.2.3

Distribució per Estats dels recursos assignats a la Política de Cohesió en el període 2014-2020

Milions d'euros constants de 2011

Estad Membre	Fons de Cohesió (Estats RNB <90%)	Regions menys Desenvolupades (PIB < 75%)	Regions en transició (PIB 75%- 90%)	Regions més Desenvolupades (PIB > 90%)	Regions Ultraperifèriques o baixa població	Cooperació Territorial	TOTAL Política Cohesió 2014-2020	%
BE Bèlgica	-	-	958,2	865,1	-	230,2	2.053,5	0,6
BG Bulgària	2.376,0	4.607,0	-	-	-	144,9	7.127,9	2,2
CZ República Txeca	6.538,7	13.598,6	-	78,5	-	297,1	20.512,9	6,4
DK Dinamarca	-	-	64,2	229,4	-	198,5	492,1	0,2
DE Alemanya	-	-	8.719,1	7.582,8	-	844,5	17.146,4	5,3
EE Estònia	1.119,2	2.190,0	-	-	-	48,5	3.357,7	1,0
IE Irlanda	-	-	-	865,7	-	147,6	1.013,4	0,3
EL Grècia	3.395,5	6.397,6	2.097,4	2.299,4	-	202,6	14.392,6	4,5
ES Espanya	-	1.851,4	11.734,9	10.471,4	430,1	540,2	25.028,0	7,8
FR França	-	3.135,6	3.913,6	5.841,5	393,9	953,0	14.237,6	4,4
IT Itàlia	-	20.262,1	1.000,2	6.981,5	-	994,5	29.238,2	9,1
CY Xipre	285,0	-	-	200,6	-	28,6	514,2	0,2
LV Letònia	1.407,1	2.732,3	-	-	-	81,9	4.221,3	1,3
LT Lituània	2.137,1	4.174,7	-	-	-	99,5	6.411,2	2,0
LU Luxemburg	-	-	-	38,7	-	17,7	56,3	0,0
HU Hongria	6.290,7	13.404,9	-	414,5	-	316,5	20.426,6	6,3
MT Malta	227,5	-	439,1	-	-	14,9	681,4	0,2
NL Països Baixos	-	-	-	905,0	-	340,9	1.245,9	0,4
AT Àustria	-	-	65,4	819,8	-	225,1	1.110,3	0,3
PL Polònia	24.189,4	45.756,0	-	2.010,0	-	612,8	72.568,3	22,5
PT Portugal	2.989,7	14.955,8	231,1	1.144,3	102,8	107,1	19.530,7	6,1
RO Romaniaa	7.225,8	13.724,3	-	403,3	-	396,0	21.749,4	6,8
SI Eslovènia	935,4	1.130,4	-	760,1	-	55,0	2.880,9	0,9
SK Eslovàquia	4.346,1	8.458,9	-	39,5	-	195,4	13.039,8	4,0
FI Finlàndia	-	-	-	907,7	271,3	141,2	1.320,1	0,4
SE Suècia	-	-	-	1.350,7	183,8	299,4	1.834,0	0,6
UK Regne Unit	-	2.118,1	2.326,4	5.126,2	-	757,2	10.327,9	3,2
HR Croàcia	2.667,0	5.206,3	-	-	-	127,8	8.001,1	2,5
Coop. Interregional	-	-	-	-	-	500,0	500,0	0,2
Assist. Tècnica	-	-	-	-	-	-	1.125,8	0,3
TOTAL	66.130,1	163.704,0	31.549,6	49.335,6	1.381,9	8.918,7	322.145,7	100,0

(*) Els imports no inclouen els 3.000 milions d'euros corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil (youth employment initiative).

(**) Distribució financera provisional en espera de l'adopció definitiva del Marc Pressupostari Pluriennal i de la legislació sectorial.

Font: Comissió Europea

Mitjançant carta de data 22/07/2013, la Comissió Europea va comunicar a l'Estat Espanyol l'assignació provisional de recursos dels fons estructurals per al període de programació 2014-2020. En concret, s'ha assignat a Espanya un total de 28.180,4 milions d'euros en termes corrents, sense tenir en compte el recursos que rebrà en el marc de la Iniciativa d'ocupació juvenil, que s'estima en uns 901,5 milions d'euros addicionals.

El 26/09/2013 el Ministeri d'Hisenda va comunicar el repartiment d'aquests recursos entre les diferents comunitats autònomes.

En el període de programació 2014-2020, Catalunya rebrà recursos dels fons estructurals en el marc de 2 objectius:

- 1.- Objectiu de creixement i l'ocupació.
- 2.- Objectiu de cooperació territorial europea.

El quadre 8.2.4 mostra els recursos que rebrà Catalunya en el marc de la política de cohesió durant el període 2014 – 2020.

Quadre 8.2.4

Recursos a rebre per Catalunya en el marc de la política de cohesió en el període 2014 - 2020

	Milions d'euros constants 2011	Milions d'euros corrents
TOTAL CATALUNYA	1.880,8	2.121,8
Objectiu Creixement i ocupació (Catalunya és regió més desenvolupada)	1.756,9	1.980,1
Objectiu Cooperació territorial europea	123,9	141,7
POCTEFA	30,8	35,3
Programa ENI CBC MED	15,7	17,9
Programa MED	27,3	31,2
Programa SUDOE	50,2	57,4
TOTAL ESPANYA	24.996,0	28.180,4
Objectiu Creixement i ocupació	24.455,8	27.562,8
Regions menys desenvolupades (PIB < 75%)	1.848,9	2.083,8
Regions en transició (PIB 75% - 90%)	11.719,6	13.208,5
Regions més desenvolupades (PIB > 90%)	10.457,7	11.786,3
Regions ultraperifèriques	429,6	484,2
Objectiu Cooperació territorial europea	540,2	617,6
% Catalunya / Regions més desenvolupades	16,8%	16,8%
% Catalunya / Total ob. Creixement i ocupació	7,2%	7,2%
% Catalunya / Total Cooperació territorial	22,9%	22,9%
% Total Catalunya / Total Espanya	7,5%	7,5%

(*) Els imports no inclouen l'assignació corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Respecte a l'objectiu de creixement i ocupació es rebran uns 1.980,1 milions d'euros en termes corrents (el 16,8 % del total de recursos assignats a les regions més desenvolupades), als que caldrà sumar els recursos que es pugin rebre en el marc de la Iniciativa d'ocupació juvenil. Aquest import representa un increment del 44,2% respecte a l'actual període 2007-2013).

Respecte a l'objectiu de cooperació territorial europea es rebran uns 141,7 milions d'euros corrents, (el 22,9% del total de recursos assignats a Espanya).

Pel que fa a la distribució per administracions (veure quadre 8.2.5), la Generalitat gestionarà un total de 1.287,0 Meuros en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, el que representa el 65% del total de recursos assignats a Catalunya, amb un creixement del 60% respecte a l'actual període.

Quadre 8.2.5

**Recursos per a Catalunya en el marc de l'objectiu Creixement i Ocupació
(no inclou Iniciativa d'ocupació juvenil)**

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		Increment
	Meuros corrents	%	Meuros corrents	%	
AGE	571,8	41,6%	693,1	35,0%	21,2%
Generalitat	801,2	58,4%	1.287,0	65,0%	60,6%
FEDER	516,5		931,8		
FSE (*)	284,7		355,2		
TOTAL	1.373,0	100,0%	1.980,1	100,0%	44,2%

(*) Els 355,2 Meuros de l'FSE a gestionar per la Generalitat en 2014-20 és el percentatge mínim del 27,6%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i elaboració pròpia

Respecte a la distribució per fons dels recursos a gestionar per la Generalitat, la dotació de l'FSE haurà de ser de com a mínim el 27,6% (355,2 milions d'euros), sense comptar amb els recursos que es puguin gestionar en el marc de la Iniciativa d'ocupació juvenil.

ANNEX.
LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA AMB
L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència que hi ha entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos detrets superen les despeses que es destinen als seus ciutadans, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

En compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, al maig de 2013 el Departament d'Economia i Coneixement va publicar l'actualització de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per l'any 2010, el darrer amb dades disponibles²¹.

Metodologia

La metodologia emprada en aquesta actualització de les balances fiscals és, segons el que estableix la Disposició transitòria de la Llei 10/2012, la que va establir el grup de treball de l'any 2005; a més, també inclou els avenços que el mateix grup va introduir l'any 2008 i d'altres adaptacions que es van incloure en la darrera actualització de les balances fiscals per tal d'obtenir estimacions més precises. Les monografies número 10 i 14 del Departament d'Economia i Coneixement descriuen amb detall aquesta metodologia.

El detall del càlcul per al 2010 es pot trobar al document *Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2010* publicat a la pàgina web del Departament d'Economia i Coneixement.

En concret, per a l'any 2010 no s'ha tingut la mateixa disponibilitat de dades que per a l'any 2009 pel que fa a les despeses d'inversions reals de les empreses públiques, ja que l'Estat ha deixat de subministrar la informació relativa al compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (inversions liquidades). Per tant, tal i com es

²¹ Podeu consultar els resultats d'aquesta actualització a la pàgina web del Departament d'Economia i Coneixement : [Inici](#) > [Àmbits d'actuació](#) > [Economia del sector públic](#) > [Estadístiques i informes del sector públic](#) > La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

feia abans del 2007, s'han utilitzat les dades liquidades de l'anuari estadístic del Ministeri de Foment i, per les empreses fora del grup Foment, l'avanç d'execució dels annexos d'inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat.

La resta d'elements metodològics com l'àmbit institucional, el marc pressupostari, les fonts de dades i les operacions considerades segueixen les pautes de les monografies número 10 i 14 del Departament d'Economia i Coneixement. L'actualització per al 2010 és, per tant, homogènia amb els darrers resultats publicats.

També segons la metodologia, s'ha calculat la balança fiscal de Catalunya l'any 2010 segons les dues aproximacions estàndards: la del flux monetari i la del flux del benefici.

La utilització d'un enfocament o altre depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament del flux del benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, pel mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de flux del benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari.

Les diferències entre les dues metodologies són quantitativament menors pel que fa a la imputació dels ingressos que de les despeses, donat que les persones que finalment paguen l'impost (flux del benefici) solen residir en el territori on es paga l'impost (flux monetari).

Cal destacar que el mètode del flux monetari, en ser el que millor captura l'impacte d'estímul de la despesa pública sobre un territori, esdevé el més rellevant en èpoques de crisi econòmica i taxes d'atur elevades.

El darrer aspecte metodològic per calcular les balances fiscals és la necessitat de neutralitzar l'efecte de la situació financera del sector públic central, és a dir, l'existència de dèficit o superàvit pressupostari en els diferents exercicis. Sovint, i especialment en èpoques de crisi econòmica com l'actual, els ingressos són inferiors a les despeses i la diferència es

cobreix amb endeutament. Per tant, els ingressos totals de l'Administració central es componen dels ingressos tributaris i els ingressos per endeutament.

Les balances fiscals mesuren l'efecte redistributiu entre territoris de la política fiscal estatal. El saldo fiscal ha de reflectir la relació entre el percentatge de la despesa del sector públic central realitzada a Catalunya i el percentatge d'ingressos que aporta Catalunya a l'Administració central per finançar el conjunt de la despesa pública i no s'ha de veure afectat per la manera com es financia la despesa.

Per tant, s'adopta una hipòtesi de pressupost equilibrat on cada territori assumeix els ingressos provinents de l'endeutament de l'Administració central de forma proporcional a la seva contribució als ingressos tributaris, ja que s'interpreta que els ingressos per endeutament són un deute que es pagarà amb els ingressos tributaris futurs de tots els territoris.

Mitjançant aquesta neutralització, el total d'ingressos que l'Administració central rep dels territoris és igual a la despesa total de l'Administració central i el saldo fiscal reflecteix la diferència entre el percentatge d'ingressos que aporta Catalunya a l'Administració central i el percentatge de despesa central realitzada a Catalunya, que és el que mesura el resultat de la política redistributiva territorial estatal.

Resultats

Seguint la metodologia anteriorment indicada, el quadre 1 mostra els resultats del càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2010 segons el flux monetari i el del benefici.

Quadre 1
La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central
Any 2010
Milions d'euros

	Flux monetari	Flux del benefici
Ingressos aportats	61.872	60.577
% Cat./ total	19,4%	18,9%
Despeses rebudes	45.329	49.319
% Cat./ total	14,2%	15,4%
SALDO	-16.543	-11.258
% s/ PIB Catalunya	-8,5%	-5,8%

El dèficit fiscal de Catalunya l'any 2010 va ser de 16.543 milions d'euros segons el mètode del flux monetari, equivalent al 8,5 % del PIB. Catalunya contribueix als ingressos de l'Administració central en un percentatge superior al del seu pes en el PIB estatal (18,6% l'any 2010) atesa la progressivitat del sistema tributari i, en canvi, l'Administració central destina a Catalunya un percentatge de despesa inferior fins i tot al que li correspon pel seu pes poblacional (16%). Sota l'enfocament del flux del benefici el dèficit fiscal català l'any 2010 va ser d'11.258 milions d'euros, quantia que representa el 5,8 % del PIB.

A continuació, els quadres 2, 3, 4 i 5 mostren el detall dels principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central i quin percentatge ha estat imputat a Catalunya, tant pel que fa a l'enfocament del flux monetari com del flux del benefici.

El pes dels ingressos aportats per Catalunya al conjunt del sector públic estatal l'any 2010 és d'un 19,4% en el cas del flux monetari i d'un 18,9% en el cas del flux benefici, per tant l'imputació a Catalunya és similar en ambdues aproximacions metodològiques. Aquests percentatges d'imputació també són molt similars als de l'any 2009.

Els principals conceptes d'aportació catalana a l'Estat són, amb gran diferència, les cotitzacions a la Seguretat Social. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials.

Quadre 2

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos l'any 2010. Flux monetari
 Milions d'euros

	Catalunya	Total	% Catalunya / total	% Catalunya / total (any 2009)
Total ingressos	51.164	264.363	19,4	19,3
Ingressos Estat	25.173	128.325	19,6	19,4
IRPF	8.941	40.844	21,9	21,9
I. Societats	3.573	18.231	19,6	19,7
IVA	8.064	41.674	19,4	19,4
Impostos especials	1.931	10.394	18,6	18,7
Resta	2.664	17.182	15,5	15,7
Ingressos OA i ens públics	235	1.747	13,5	14,1
Ingressos empreses públiques*	790	4.193	18,8	18,8
Ingressos SS	24.966	130.097	19,2	19,2
Ingressos per cotitzacions	24.663	128.469	19,2	19,2
Altres	302	1.628	18,6	18,6

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

Quadre 3

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos l'any 2010. Flux del benefici
Milions d'euros

	Catalunya	Total	% Catalunya / total	% Catalunya / total (any 2009)
Total ingressos	50.093	264.363	18,9	18,8
Ingressos Estat	24.750	128.325	19,3	19,1
IRPF	8.941	40.844	21,9	21,9
I. Societats	3.555	18.231	19,5	19,7
IVA	8.064	41.674	19,4	19,4
Impostos especials	1.931	10.394	18,6	18,7
Resta	2.258	17.182	13,1	13,8
Ingressos OA i ens públics	235	1.747	13,5	14,1
Ingressos empreses públiques*	790	4.193	18,8	18,8
Ingressos SS	24.318	130.097	18,7	18,7
Ingressos per cotitzacions	24.016	128.469	18,7	18,7
Altres	302	1.628	18,6	18,6

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

Per la banda de la despesa realitzada pel sector públic central, el pes que representa Catalunya és d'un 14,2% l'any 2010, percentatge que se situa en el 15,4% quan els criteris d'imputació de la despesa es basen en l'enfocament del flux del benefici. Aquest repartiment de la despesa és especialment desfavorable per a Catalunya en les despeses realitzades per l'Estat, els organismes autònoms i els ens públics. No obstant això, es veu parcialment compensat per les despeses de la Seguretat Social²² i les inversions de les empreses públiques.

²² Les despeses de la Seguretat Social no es distribueixen per decisions del Govern central, sinó que responen a drets adquirits a títol personal. Com que a Catalunya les cotitzacions són més altes que a la mitjana de l'Estat també ho són les prestacions rebudes.

Quadre 4

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses l'any 2010. Flux monetari
Milions d'euros

	Catalunya	Total	% Catalunya / total	% Catalunya / total (any 2009)
Total despeses	45.329	319.692	14,2	14,1
Despeses Estat	15.234	132.898	11,5	11,3
Finançament autonòmic*	6.203	43.663	14,2	12,6
Transferències acord DA 3a**	435	435	100,0	-
Finançament local	3.224	17.349	18,6	20,7
Infraestructures de transport	597	5.159	11,6	12,2
Carreteres	324	3.301	9,8	9,9
Ferrocarrils	273	1.858	14,7	16,9
Defensa	378	8.077	4,7	4,2
Pensions classes passives	517	10.127	5,1	5,1
Interessos deute	1.884	19.623	9,6	9,8
Resta	1.996	28.464	7,0	9,4
Despeses OAAA i ens públics	1.001	16.923	5,9	5,9
Inversió EEPP	1.986	11.316	17,6	20,3
ADIF	1.180	5.401	21,9	24,0
Aena	239	1.732	13,8	31,4
Puertos del Estado	135	1.037	13,0	12,8
SEITTSA	288	1.829	15,8	13,3
Altres	144	1.317	10,9	9,2
Despeses SS	27.107	158.556	17,1	17,1
Pensions	17.923	97.732	18,3	18,3
Altres	9.185	60.824	15,1	15,4

* A les dades de la liquidació de pressupost de l'Estat s'han afegit unes bestretes de tresoreria extrapressupostàries de l'Estat cap a les comunitats autònomes per tal d'incorporar tots els elements del model de finançament de les comunitats autònomes de règim comú.

**Acord de 8 de novembre del 2010 del Ministeri d'Economia i Hisenda i el Departament d'Economia i Finances.

Quadre 5

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses l'any 2010. Flux del benefici
Milions d'euros

	Catalunya	Total	% Catalunya / total	% Catalunya / total (any 2009)
Total despeses	49.319	319.692	15,4	15,3
Despeses Estat	17.986	132.898	13,5	13,2
Finançament autonòmic*	6.203	43.663	14,2	12,6
Transferències acord DA 3a**	435	435	100,0	-
Finançament local	3.225	17.349	18,6	20,8
Infraestructures de transport	716	5.159	13,9	14,5
Carreteres	439	3.301	13,3	13,3
Ferrocarrils	277	1.858	14,9	16,9
Defensa	1.263	8.077	15,6	15,6
Pensions classes passives	518	10.127	5,1	5,1
Interessos deute	2.371	19.623	12,1	11,9
Resta	3.255	28.464	11,4	12,6
Despeses OAAA i ens públics	1.527	16.923	9,0	11,2
Inversió EEPP	2.698	11.316	23,8	23,1
ADIF	1.800	5.401	33,3	29,8
Aena	247	1.732	14,3	30,1
Puertos del Estado	144	1.037	13,9	13,7
SEITSA	294	1.829	16,1	14,3
Altres	213	1.317	16,2	10,9
Despeses SS	27.107	158.556	17,1	17,1
Pensions	17.923	97.732	18,3	18,3
Altres	9.185	60.824	15,1	15,4

* A les dades de la liquidació de pressupost de l'Estat s'han afegit unes bestretes de tresoreria extrapressupostàries de l'Estat cap a les comunitats autònomes per tal d'incorporar tots els elements del model de finançament de les comunitats autònomes de règim comú.

**Acord de 8 de novembre del 2010 del Ministeri d'Economia i Hisenda i el Departament d'Economia i Finances.

Evolució de la balança fiscal de Catalunya 1986-2010

A continuació s'analitza l'evolució de la balança fiscal de Catalunya al llarg del període de dades disponibles: des del 1986 fins al 2010 segons el flux monetari i des del 2002 al 2010 pel flux del benefici. Aquest període de 25 anys permet analitzar la sèrie des d'una perspectiva històrica i podem dir que Catalunya pateix un xoc contraccionari continu en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal territorial.

Segons el flux monetari, la mitjana del dèficit fiscal de Catalunya per a tot el període és d'un 8,1% del PIB català i és remarcable la seva estabilitat en el temps, entre el 6,8% i el 10,1% del PIB català. Segons el flux del benefici, la mitjana de dèficit fiscal dels darrers 9 anys és d'un 6,2% del PIB i presenta oscil·lacions encara menors, entre un 5,7% i un 7,5% del PIB.

Quadre 6

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya

	Flux monetari		Flux del benefici	
	Milions d'euros ¹	% PIB Catalunya ²	Milions d'euros ¹	% PIB Catalunya ²
1986	-2.465	-6,8		
1987	-2.868	-7,0		
1988	-3.466	-7,5		
1989	-4.056	-7,7		
1990	-4.867	-8,3		
1991	-5.174	-8,0		
1992	-5.988	-8,6		
1993	-7.263	-10,1		
1994	-6.732	-8,8		
1995	-6.416	-7,7		
1996	-7.088	-7,9		
1997	-7.018	-7,4		
1998	-6.813	-6,8		
1999	-8.124	-7,5		
2000	-8.532	-7,2		
2001	-8.565	-6,7		
2002	-13.696	-10,1	-10.225	-7,5
2003	-13.036	-8,9	-9.586	-6,6
2004	-13.595	-8,7	-10.123	-6,5
2005	-14.186	-8,4	-10.141	-6,0
2006	-14.493	-7,9	-10.320	-5,7
2007	-15.913	-8,1	-11.136	-5,7
2008	-17.200	-8,6	-11.860	-5,9
2009	-16.409	-8,5	-11.261	-5,8
2010	-16.543	-8,5	-11.258	-5,8
Mitjana		-8,1		-6,2
Desviació estàndar		0,9		0,6

¹ Segons pressupost equilibrat (hipòtesi ingressos = despeses)

² PIB 2008-2010 base 2008 INE, PIB 1995-2007 base 2000 enllaçat, PIB 1986-1994 base 1986 enllaçat

Nota: A partir de l'any 2002, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

El quadre 7 mostra com Catalunya ha estat aportant de mitjana el 19,5% dels ingressos de l'Administració central i com els catalans han rebut de mitjana el 14% de tots els recursos des del 1986 fins al 2010, segons el flux monetari. Aquesta diferència, que és notablement estable en el temps, és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya. Pel flux del benefici la sèrie disponible també mostra uns resultats molt estables al llarg del temps.

Quadre 7

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Participació de Catalunya en els ingressos i les despeses del sector públic central

% sobre el total de les comunitats

	Flux monetari		Flux del benefici	
	% ingressos	% despeses	% ingressos	% despeses
1986	18,9	14,2		
1987	19,0	14,2		
1988	19,0	14,0		
1989	19,1	13,9		
1990	19,2	13,8		
1991	19,3	14,0		
1992	19,4	14,1		
1993	19,3	13,7		
1994	19,3	14,0		
1995	19,8	14,8		
1996	19,9	14,7		
1997	20,0	15,0		
1998	19,6	15,0		
1999	19,7	14,3		
2000	19,7	14,4		
2001	19,7	14,6		
2002	19,8	13,0	19,5	14,4
2003	19,7	13,4	19,4	14,8
2004	19,6	13,3	19,3	14,6
2005	19,7	13,4	19,4	14,9
2006	19,6	13,7	19,3	15,1
2007	19,5	13,5	19,2	15,0
2008	19,3	13,5	19,0	15,0
2009	19,3	14,1	18,8	15,3
2010	19,4	14,2	18,9	15,4
Mitjana	19,5	14,0	19,2	14,9
Desviació estàndar	0,3	0,5	0,2	0,3

Nota: A partir de l'any 2002, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

És important destacar que el conjunt de l'Administració central inclou també l'Administració de la Seguretat Social²³. El fet que els ingressos i la despesa de la Seguretat Social estiguin lligats a uns drets i obligacions adquirits a títol personal fa que, en definitiva, la despesa de la Seguretat Social no estigui subjecte a la discrecionalitat de les polítiques territorials del Govern central.

²³ L'àmbit de la Seguretat Social inclou: Tresoreria General de la Seguretat Social i les entitats gestores, Mútues d'accidents de treball i malalties professionals, Servei Públic d'Ocupació, Fons de Garantia Salarial i Mútues de funcionaris.

Si n'excloem les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social i organismes autònoms assimilats, l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen obtenen de Catalunya el 19,7 % del total dels seus ingressos de mitjana 1986-2010 segons el flux monetari, però hi destinen només l'11,2 % dels seus recursos, despesa que majoritàriament és de caire discrecional.

Quadre 8

La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central

Participació de Catalunya en els ingressos i les despeses del sector públic central excloent la Seguretat Social. Flux monetari
 % sobre el total de les comunitats autònomes

	Flux monetari sense Seguretat Social	
	% ingressos	% despeses
1986	19,1	10,3
1987	19,1	10,6
1988	19,1	10,6
1989	19,3	10,8
1990	19,4	10,6
1991	19,6	10,4
1992	19,8	10,8
1993	19,8	10,4
1994	19,8	10,2
1995	20,1	13,0
1996	20,4	12,9
1997	20,8	13,4
1998	19,9	13,6
1999	19,9	12,5
2000	19,9	12,6
2001	19,8	13,0
2002	20,0	9,7
2003	19,9	10,3
2004	19,7	9,8
2005	19,9	9,8
2006	19,8	10,5
2007	19,7	10,3
2008	19,4	10,5
2009	19,3	11,4
2010	19,5	11,3
Mitjana	19,7	11,2
Desviació estàndar	0,4	1,2

Nota: Entre el 1986 i el 1994 la sanitat estava gestionada per la Seguretat Social. A partir del 1995 s'inclou com a despesa de l'Administració central perquè passa a finançar-se bàsicament a través d'impostos. A partir de l'any 2002, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

Sèrie d'estudis de balança fiscal publicats per la Generalitat de Catalunya

A continuació es relacionen les referències bibliogràfiques que configuren la sèrie històrica de 25 anys d'estudis de balança fiscal promoguts per la Generalitat de Catalunya.

COLLDEFORNS, Montserrat. *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat 1986-1988*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 1991.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ECONOMIA I CONEIXEMENT. *Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central any 2010* [en línia]. Barcelona: Departament d'Economia i Coneixement, 2013.

<[http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/05%2021%20Balança%20fiscal%202010c%20\(llarg\).pdf](http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/05%2021%20Balança%20fiscal%202010c%20(llarg).pdf)>

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'ECONOMIA I CONEIXEMENT. *Resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central 2006-2009*. Barcelona: Departament d'Economia i Coneixement, 2012. (Monografies;14). També disponible en línia a: <http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/estadistiques-informes/resultatsbalancafiscal2006_2009.pdf>

GRUP DE TREBALL PER A L'ACTUALITZACIÓ DE LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA. *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central* [en línia]. Barcelona: Part catalana de la Comissió Mixta de Valoracions Administració de l'Estat-Generalitat de Catalunya, 2005. <<http://www20.gencat.cat/docs/economia/Documents/Arxius/Document%20del%20Grup%20de%20Treball%202005%20catala.pdf>>

GRUP DE TREBALL PER A L'ACTUALITZACIÓ DE LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA. *Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 2002-2005*. Barcelona: Departament d'Economia i Finances, 2008. (Monografies;10). També disponible en línia a: <<http://www20.gencat.cat/docs/economia/financament/arxius/financament/bibliografia/Metodologia-balanca-fiscal-Catalunya-Aministracio-central-2002-2005.pdf>>

LÓPEZ, Guillem; MARTÍNEZ, Esther. *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central 1995-98*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2000.

MARTÍNEZ, Esther. “La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat 1989-1994”.
A: PARELLADA, Martí. (coord.). *La balança de pagaments de Catalunya*. Barcelona: DG de Programació Econòmica: Institut d'Estudis Autònoms, 1997.